

64805

T. C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KLASİK ARKEOLOJİ BİLİM DALI

**ANTİK ÇAĞDA AYDINLATMA ARAÇLARI
VE
PERGE PIŞMIŞ TOPRAK KANDİLLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Halûk ABBASOĞLU

64805

Hazırlayan: Ş. Sedef ÇOKAY
93/10959

Klasik Arkeoloji Bilim Dalı

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANİZASYON MERKEZİ

İSTANBUL-1996

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	3
1. GİRİŞ	4
2. ANTİK ÇAĞDA AYDINLATMA ARAÇLARI	7
2.1. Meşale	7
2. 2. Mum	10
2. 3. Kandil	12
2. 4. Meşale,Mum,Kandil Taşıyıcılar	24
2. 4. 1. Candelabrum	24
2. 4. 2. Lykhnouhoi	26
2. 4. 3. Laterna	27
3. PERGE KANDİLLERİ	29
3. 1. Çark Yapımı	29
3. 1. 1. Gövdesi Yukarı Doğru Genişleyen Profilli (Tip 1)	29
3. 1. 1. 1. Diskussuz,boyunsuz	29
3. 1. 1. 2. Diskussuz,boyunlu	30
3. 1. 2. Gövdesi Dik Profilli (Tip 2)	31
3. 1. 3. Gövdesi Yukarı Doğru Daralan Profilli (Tip 3)	32
3. 1. 4. Gövdesi Armudi Profilli (Tip 4)	33
3. 1. 4. 1. Karnı Aşağıda	33
3. 1.4. 1. 1. Diskusu Yatay Profilli	33
3. 1. 4. 1. 2. Diskusu İçbükey Profilli	34
3. 1. 4. 1. 3. Diskusu Keskin Eğimli Profilli	35
3. 1. 4. 2. Karnı Ortada	36
3. 1. 4. 2. 1. Diskusu İçbükey Profilli	36
3. 1. 4. 2. 2. Diskusu Keskin Eğimli Profilli	36
3. 1. 4. 2. 3. Diskussuz,boyunlu	37
3. 1. 5. Gövdesi Kürevi Profilli (Tip 5)	39
3. 1. 5. 1. Tam Kürevi Profilli	39
3. 1. 5. 1. 1. Diskusu Yatay Profilli	39
3. 1. 5. 1. 2. Diskusu Keskin Eğimli Profilli	39
3. 1. 5. 2. Basık Kürevi Profilli	40

3. 2. Kalıp Yapımı	41
3. 2. 1. Erken Roma Dönemi	41
3. 2. 2. Bizans Dönemi	42
3. 2. 3. İslami Dönem	44
4. SONUÇ	45
5. KATALOG	53
Kısaltmalar ve Kaynakça	185
Levhalar Dizini	192
Levhalar	

ÖNSÖZ

Bu çalışmada Antik Çağda kullanılan aydınlatma araçları ile Perge'de bulunmuş olan kandillerin tipolojik bir tasnifi yapılmıştır. Antik çağda aydınlanma ihtiyacının önemli bir bölümünü karşılayan pişmiş toprak kandillerin, özellikle Roma Dönemi çark yapımı olanları, henüz tam anlamıyla araştırılmamış bir konudur. Bu sebeple, hocam Prof. Dr. Halûk ABBASOĞLU, bana bu çalışmayı yapmamı teklif ettiğinde memnuniyetle kabul ettim.

Kandiller, toplumun günlük hayatının yanı sıra, ekonomik ve sosyal durumuna dair ipuçları verdiği için, oldukça önem taşıyan malzemelerdir.

Böylesi zevkli bir konuyu bana öneren ve çalışmamı yönlendiren, hocam Prof. Dr. Halûk ABBASOĞLU'na, metni okuyup, gerekli düzeltmeleri yapan hocam Y. Doç. Dr. İnci DELEMEN'e ve Ar. Gör. Nalan FIRAT'a teşekkürü bir borç bilirim. Ayrıca kütüphane çalışmalarım sırasında bana yardımcı olan İstanbul Alman Arkeoloji Enstitüsü çalışanları ile Antalya Arkeoloji Müzesi yetkililerine, Almanca tercümelerde bana yardım eden Ar. Gör. Selma BULGURLU, Ar. Gör. Emre ERTEN ve Gülgün MANDIRALIOĞLU'na teşekkür ederim.

Son olarak, her zaman olduğu gibi, tez çalışmam sırasında da bana yardımcı olan aileme ve dostlarıma teşekkür ederim.

Sedef ÇOKAY
İSTANBUL 1996

1. GİRİŞ

Tarihin binlerce yıllık derinliklerinde tesadüfen de olsa ateşin bulunuşu, insanoğlunun kültürel gelişimini hızlandırmıştır. Mağara içinde veya açık havada yakılan ateş, başlangıçta ocak işlevi görmüş, vahşi hayvanlara ve belki kötü ruhlara karşı korunma, ısınma gibi amaçlara da hizmet etmiştir. Kuşkusuz tüm bunların yanında aydınlatmaya da yaramıştır.

Ateşin kontrol altına alınmasıyla, meşaleden kandile doğru yapay aydınlatma araçlarının gelişim süreci başlar. Aydınlanma için kullanılan ilk araç, odunsu yapıdaki malzemeye, reçine, yağ veya katran gibi yanıcı özellikteki malzemenin eklenmesiyle oluşan meşaledir. Meşaleyi mum ve kandiller izler. Bununla birlikte, meşale kullanımının Roma Döneminde de devam etmesi veya Bizans Döneminde mum kullanımı, aydınlatma araçlarının birbirlerinden kesin çizgilerle ayrıldıklarını göstermektedir. Aynı zamanda topluluk veya toplumun içinde bulunduğu coğrafik özellikler, tıpkı diğer kültür ürünlerini etkilediği gibi, aydınlanma için kullandıkları aletlere de yön vermiştir. Örneğin, ormanlık bölgelerde meşale kullanılırken, zeytin ağacının bolca bulunduğu Akdeniz havzasında kandil kullanımı yaygınlaşmıştır.

Mum ve meşalenin dayanıksızlığına karşın kandil, antik çağda kimi zaman sembolik anlamlar yüklenerek, kimi zaman da basit bir aydınlatma aracı olarak kullanılmıştır. Üzerinde taşıdığı betimler, ait olduğu toplumun sosyal hayatı ve dini hakkında bilgiler verdiği gibi, yayılım sahalarının genişliğiyle, dönemlerinin ekonomik ve ticari yapısını da yansıtmaktadır.

Kazılar esnasında sıklıkla karşımıza çıkan kandil, kimi zaman parçalar halinde, kimi zaman tüm olarak elimize geçen bir malzemedir. Bu sebeple, bulunduğu mekanın veya beraberce ele geçtiği diğer buluntuların tarihlendirilmesinde, sikkelerle birlikte kullanılmaktadır. Dolayısıyla kandil tiplerini bilmek ve dönemlerini saptayabilmek önemlidir.

Kandillerin hemen her tür malzemedan yapılmış örnekleri bulunmuştur ve çalışmamızın asıl konusunu oluşturan pişmiş toprak kandiller, elle, kalıpla veya çarkla üretilmişlerdir. Kalıpla yapılmış kandillerin, tipik özellikleri nedeniyle dönemleri saptanabilirken, çark yapımları için kesin bir tarih vermek zordur. Zira bu kandiller, çömlek atölyelerindeki çarklarda kolaylıkla yapılıyor, diğer çömlerle beraber fırınlanıyordu ve genellikle fakir halk tabakasının ihtiyacını

karşılamaya yöneliktir.

Bu sebeplerle, çark yapımı kandiller, araştırmacıların ilgisini fazla çekmemiş ve bu konuda yapılan araştırmalar da, oldukça sınırlı kalmıştır. Geç dönem çark yapımı kandillerin henüz araştırılmamış olması, Perge'de bulunmuş kandillerin değerlendirilmesi ve tarihlenmesinde karşılaştığımız sorunlardan biridir.

Antalya ilinin 18 km. doğusunda ve Aksu çayının batısında kurulmuş olan Perge antik kenti sikkeleri üzerinde yapılan çalışmalar, kentin Akha kolonizasyonundan önce 3. veya 2. binde yılında kurulduğunu göstermektedir¹. Boğazköy'de bulunmuş bronz bir tablette kentin adının " Parha " olarak geçmesi, kentin M. Ö. 2. binde varolduğu fikrini kuvvetlendirmektedir².

Perge'de ilk kazı ve araştırmalara 1946 yılında Ord. Prof. Dr. Arif Müfit MANSEL tarafından başlanmıştır. 1989 yılından itibaren Prof. Dr. Haluk ABBASOĞLU başkanlığında Perge'de yürütülen kazı ve araştırma çalışmaları, kentin sosyal hayatını ve halk tabakasının günlük yaşantısını araştırma, inceleme ve yorumlama yönünde gelişmiştir. Bu çalışmanın bir uzantısı da, halkın aydınlanma ihtiyacını karşılayan pişmiş toprak kandillerdir. Bu kandillerin tasnifi, dönemlerinin saptanması, yoğun olarak, Perge'ye özgü bir tipin var olup olmadığı ve malzemenin değerlendirilmesi çalışmanın amaçlarından biridir. Bununla birlikte, daha önce de belirttiğimiz gibi, böylesi özensiz ve kaba yapılmış, muhtemelen fakir halk tabakası tarafından kullanılmış olabilecek, geç dönem çark yapımı kandillerin incelenmesi henüz yeni bir konudur.

Çalışmamızda antik çağda kullanılan aydınlatma araçları ile onlara kullanım kolaylığı sağlayan eşyalar tanıtılmıştır. Perge'de bulunmuş pişmiş toprak kandiller ise ikinci bölümde ele alınmıştır.

Kandil kataloglarına baktığımızda, kalıp yapımı kandillerin burun veya diskus özellikleri göz önüne alınarak, çark yapımlarının ise profillerine göre tasnif edildikleri görülür³. Bu sebeple Perge kandilleri, ilk önce yapım tekniklerine göre, çark yapımı ve kalıp yapımı olmak üzere ikiye ayrılmış; çark yapımları profillerine göre, kalıp yapımı kandiller ise, gerek daha önce yapılmış çalışmalarda bezemeleri göz önüne alınarak tasnif edildiklerinden, gerekse sadece üst kısımları elimize geçtiğinden, dönemlerine göre sınıflandırılmıştır.

¹ Pekman, 1989, s. 7.

² Otten, 1988, s. 37.

³ Loeschcke, 1919; Leibundgut, 1977; Bailey, 1975; Goetherd- Polaschek, 1985.

Tipolojik tasniften sonra katalog kısmı yer almaktadır. 1956-1994 yılları arasında Perge'de yapılmış kazılar sonucunda ele geçen 118 adet çark yapımı ve 14 adet kalıp yapımı tüm ve tüme yakın kandil incelenmiştir. Katalogda her kandilin 1/1 oranında üst görünüş ve profil çizimleri verilmiştir. Levhalar kısmında kandillerin ölçeksiz fotoğraflarının yanı sıra, profil çizimleri de yer almaktadır.

2. ANTİK ÇAĞDA AYDINLATMA ARAÇLARI

İlk insanlar, ateşi kontrol altına alarak, ısınma, korunma ve aydınlanma gibi sorunlarını çözmeye başlamışlardır. İnsanın içinde bulunduğu coğrafi ortama bağlı olarak gelişen aydınlatma araçları, temel olarak, reçine, katran veya yağ gibi yanıcı sıvılarla, selüloz özlü, yanıcı sıvıyı içine çekip, kolayca yanabilecek bitkilerin bir araya gelmesinden oluşuyordu. Meşale, mum ve kandilin her birinde bu temel özellik görülmektedir. Bu başlık altında, meşale, mum ve kandilden oluşan yapay aydınlatma araçları ele alınacaktır.

2.1. MEŞALE

Tarihsel gelişim içinde, yapay aydınlatma araçlarının da, ihtiyaçlar doğrultusunda, gözlemler ve deneylerle, kısaca deneme yanılma metoduyla, basitten karmaşığa doğru geliştiği düşünülebilir. Böylece, en basit aydınlatma araçları olarak karşımıza çıkan meşaleler, odun yönünden zengin ormanlık bölgelerde kullanılmıştır.

Meşale kullanımı, eski çağlarda Ön Asya dünyasında önce Mısır, ardından Assur uygarlığında görülmektedir. Klasik Dönem öncesi uygarlıklarda meşale, reçine, katran gibi yanıcı sıvıların içine batırılmış saz veya asma dallarından oluşuyordu.

Antik Çağda Yunanistan'da meşalelere, yapıldıkları malzemelere ve yapılarına göre farklı isimler verilmişti. Meşale yapımı için, kuru ağaç ve tahta parçaları ile saz ve asma kabukları kullanılıyordu. Homeros devrinde odaları aydınlatmak için kullanılan, uzun kazıklar üzerine sabitlenmiş, kuru ağaç ve tahta parçaları (Dades) ile beslenen meşalelere "Lampteres " deniyordu⁴. Sazdan yapılmış meşaleler, birbirine bağlanmış kabuklu sazların yağ içine batırılmasından oluşurdu⁵ (Lev. 1, res. 1- 6). Bu meşaleler için Homeros, "Detai"⁶ kelimesini kullanır. Saz meşaleler, "Helane" olarak da adlandırılmıştır. Örneğin, Ámerias ve Kolophonlu Nikander'de "saz demeti helane" sözcüklerine rastlanır⁷. Çam meşaleler, reçineli

⁴ Guhl-Kohner, 1991, s. 158.

⁵ Forbes 1958, s. 125. Bunların St. Andrew haçı formu örnekleri, bazı vazo resimleri üzerinde Demeter ve Persephone'nin elinde görülmektedir.

⁶ Hom. Il. 11, 554; 17, 663. Detai, birlikte bağlanmış anlamında.

⁷ Athen. Delp.15,700-701.

çam kıymıklarının kurutulması ve yanıcı malzemeyle birlikte bir çubuğa bağlanmasından oluşurdu. Philyllius çam kıymıklarından yapılmış meşaleyi "Daldes" olarak adlandırır⁸. Tahta parçaları, saz ve çam kıymıklarından başka, asma kabukları da meşale yapımında kullanılmıştır. Kleitarkhus, sözlüğünde, Rhodosluların asma kabuklarından yaptıkları meşalelerden "Lophnis" olarak bahseder⁹.

Silenus, Atinalıların meşaleye "Phanol" dediklerini söyler¹⁰. Bu tipte, meşaleye metal veya kilden yapılmış kutular eklenirdi. Yağ veya balmumu sürülmüş kıymıklar, birbirine bağlandıktan sonra metal bir kap içine konulur, bu da yukarı veya aşağı çevrilmiş bir tür tabağın içine yerleştirilirdi. Böylece küller, yanmış kömür artıkları ve damlayan yağ, bu tabak (Hytra) içinde biriktirilmiş olurdu¹¹ (Lev. 1, res. 8, 9). Bu araç, bir sopa (Kaulos) eklenmek suretiyle yükseltilebiliyordu (Lev. 1, res. 7). Bu durumda "Lampter" veya "Lchnouhos" adını alıyordu¹².

Meşalelerin kullanımına yönelik bilgiler, vazo ve duvar resimleri ile antik yazarlardan edinilmektedir. Antik Çağda Yunanistan'da günlük hayatta gece aydınlatması için meşale kullanılmış olmalıdır. Vazo resimlerinden ve antik yazarlardan öğrendiğimize göre, şenliklerde de meşale kullanılmıştır. Prometheus, Athena ve Hephaistos adına düzenlenen şenliklerde meşale yarışmaları yapılıyordu. Bu şenliklerde gençler, kent dışından, kent içindeki bir sunağa, kutsal ateşi yenilemek amacıyla koşarak meşale getiriyorlardı¹³. (Lev. 2, res. 1). Anlaşıldığı kadarıyla bu oyunlar, günümüzdeki bayrak yarışmalarına benzer oyunlardı.

Ayrıca Eleusis törenlerinde, Demeter ve Persephone'ye bağlı olarak, meşale kullanımı gelenekselleşmiştir. Bu törenleri ifade eden

⁸ Athen. Deip.15,700-701.

⁹ Athen. Deip.15,700-701.

¹⁰ "Amerias phanos'u 'grabion' olarak adlandırır. Seleucus ise bu kelimeyi; ' Grabion çobanpüskülü veya meşe ağacının odunudur, yarıldığında veya kırıldığında bütün kıymıklar ateşe atılır ve yolculara ışık sağlar' sözleriyle açıklar. Buna destek olarak da Syrakuzalı Theoridas' ın bir dithyrambosunda söylediği "... ve sakız grabia'dan sızdı' sözünü kullanır", bkz. Athen. Deip. 15,700-701.

¹¹ Abdera ve Amphipolis sikkeleri üzerinde bu tip meşaleler görülmektedir; bkz. Jenkins-Küthmann 1972, s. 108, kat. no. 214.

¹² Guhl- Kohner, 1991, s. 159.

¹³ Thomson, 1990, s. 366-7.

birçok vazo resminde, yağla ovulmuş lifli fidanların bağlanmasından oluşan meşaleler tasvir edilmiştir (Lev. 2, res. 2).

Demeter ve Persephone'de görülen dini içerikli kullanımından farklı olarak, kimi tanrıların meşaleyi bir tür silah olarak kullandıklarını görüyoruz. Örneğin, Aphrodite, Hekate ve Kybele'nin meşaleli betimleri Yunan sanatında sıklıkla karşımıza çıkmaktadır (Lev. 3, res. 1).

Bununla birlikte, haberleşmede de meşaleler kullanılmıştır. Troia'nın düşmesiyle ilgili haberler, Mykale savaşındaki gelişmeler, meşaleler vasıtasıyla adadan adaya, burundan buruna iletilmiştir.

Meşaleler tapınaklarda da kullanılmıştır. Ancak, kapalı bina içinde yakılan ateşin bir tehlike olduğu anlaşılmaktadır; zira antik yazarların naklettiği bilgilere göre, birçok bina, meşaleden akan yağlar sebebiyle yanıp, kül olmuştur¹⁴.

Savaş oyunlarında da zaman zaman meşalelerin kullanıldığını görüyoruz. Ammianus Marcellinus, Perslere karşı yapılan bir savaş oyunundan bahsederken, bir ev hayvanının sırtına bağlanmış meşaleyle Persleri yanılttıklarını, böylece etraflarını kolayca sardıklarını söyler¹⁵.

Roma Döneminde ise agora ve caddelerin geceleri aydınlatılması için kandillerin yanı sıra meşaleden de yararlanılmış olmalıdır.

Caligula, Nero ve Domitianus dönemlerinde, tiyatrolarda gece düzenlenen ve erkeklerin yanı sıra kadınların da katıldıkları şenlik yarışmalarında meşale kullanıldığı bilinmektedir¹⁶.

Bunlara ek olarak, Roma döneminde, dini törenler ile evlilik törenlerinde meşale kullanımı yaygındı¹⁷.

14 Thukydides'in bildirdiğine göre, Argos Hera Tapınağı bu sebeple yanmıştır. " ... aynı yazda da Argos'daki Hera Tapınağı yanıp kül oldu. Rahip Chrysis,yanan bir meşaleyi çelenklerin yanına koymuş ve sonra uyumaya gitmiş. Bunun için o alev almış ve o uyanmadan önce yanmış ". Thuc. IV, CXXXIII, 2.

15 Amm. XVIII, 6,15.

16 Forbes, 1958, s.166.

17 Plinius,çeçineli çam ağacının hoş ışık ve koku verdiği için dini törenlerde kullanıldığını söyler. Plin. nat. XVI, 18, 42-19, 46.

2. 2. MUM

Antik Çağda mum, lifli ve selüloz özlü bitkilerin, zift, balmumu¹⁸ veya içyağı içine batırılmasından oluşuyordu. Mumun fitili (*Hryallis*, *Filum*) olarak, papirüsün (*Scirpus*) belli tipleri veya bükülmüş lifleri kullanılmaktaydı.

Antik Çağda, Mısır'da mumun kullanıldığını, duvar resimlerinden ve yazıtlardan anlıyoruz. Bu yazıtlarda mum için farklı isimler kullanılmıştır¹⁹. Bu durum, olasılıkla, mumun yapıldığı malzemenin çeşitliliğinden kaynaklanmaktaydı (Lev. 4, res. 1).

İtalya'da ise mum kullanımı Etrüsklere kadar inmektedir²⁰. Elimizdeki en erken belgelerden biri, Orvieto'da Tomba dei Vei'deki duvar resmidir (Lev. 4, res. 2). Roma Uygarlığında da mum yapımı için farklı malzemelerden yararlanıldığı bilinmektedir. Ancak genel olarak tüm mum çeşitleri için "Candela" kelimesi kullanılır²¹. Bu durum, mum tiplerinin tanınmasını güçleştirmektedir. Bununla birlikte, antik yazarlardan edindiğimiz bilgilere göre Roma dünyasında kullanılan iki tür mum vardı. Bu mumlarda, fitilin ince veya kalın oluşuna bağlı olarak, yağ kütlesi az veya çoktu. Fitilin ince, yağın çok olduğu mum tipi, genellikle içyağından yapılıyor ve buna "Candela Sebacea" deniyordu. Fitilin zaman zaman sülfürle karışık içyağı veya balmumuna batırılmasıyla oluşan mum, "Candelas Sebare" adını almaktaydı. Balmumundan yapılan mum ise "Candela Cerea, Cereus" olarak adlandırılmıştı²². Candela Cerea veya cereus, malzemesinin kolayca elde edilmesine rağmen, kaliteli balmumundan yapıldığı için pahalıydı ve çoğunlukla zenginler tarafından kullanılmıştı²³. Bu mumlar,

18 Balmumu hk. bk. Plin. nat. XXI,49,83-85. Yazara göre kovandan toplanan balmumu, önce suyla yıkanmalı, sonra gölgede üç gün kurutulmalıdır. Toprak bir kap içinde ve ateş üzerinde eritildikten sonra, yine aynı kaptaki ve aynı suda kaynatılmalı, soğuk suya boşaltılmalıdır. Antik çağın en iyi balmumu "Pön" balmumudur ve ikinci derecedeki balmumu ise sarı renklidir.

¹⁹ En eski terim "tk3w"dir. Daha geç bir terim ise "h't"dir ve duvar resimlerinde keçiboynuzu ağacı resmiyle ifade edilmiştir; bkz. Forbes, 1958, s. 126.

²⁰ Forbes 1958, s. 137.

²¹ Forbes 1958, s. 137.

²² Forbes 1958, s.137.

²³ Martialis, (XIV. 38- 44'de) mumun önceleri fakirlerin ışığı olduğunu, daha sonra zenginler tarafından kullanıldığını söyler.

özellikle Roma İmparatorluk Döneminde Olbia ve Karadeniz Bölgesinin önemli bir ihraç malzemesiydi²⁴.

Antik Çağda Yunanistan'da mumun kullanılıp kullanılmadığı bilinmemektedir. Ancak, kandil üretiminin yavaş yavaş azaldığı M. S. 7. yy. dan sonra, Grekçede, "Candela"ya yakın "Keroullarios- Mum yapımcısı" kelimesi görülmeye başlanır. Mum satıcılarının, balmumu ve zeytinyağı aldıkları ve dükkanlarında mum sattıkları da yazıtlarda belirtilmiştir. Bunun yanı sıra, mum yapımı konusunda da bazı koşullar vardı. Örneğin, mumun kalın olmaması, balmumu ve zeytinyağı kullanılması gerekiyordu²⁵. Ayrıca bu dükkanlar, yangına karşı bir önlem olarak, birbirlerinden belirli uzaklıklarda yerleştirilmişti. Theophanes keroullarios'u anlatırken, onların Forum'da çalıştıklarını, Forum'un 931'de yıkılmasıyla mum yapımcılarının dükkanlarının da yıkıldığını belirtir²⁶.

Antik Çağda mum taşıyıcı olarak, ortasında sivri uçlu bir çıkıntı veya deliğin bulunduğu, phanos tipi meşalelere benzeyen, pişmiş toprak veya metalden yapılmış ayaklar kullanılıyordu²⁷ (Lev. 5, res. 1, 2). Pişmiş topraktan yapılanların genellikle fakir halk tarafından kullanıldığı düşünülebilir. Bu tip ayaklar, zamanla gelişecek ve mum veya kandil taşıyan kandelabrumlara dönüşecektir²⁸.

Mumlar da meşaleler gibi ev içi aydınlatmada kullanılıyorlardı. Bunun yanı sıra cenaze törenlerinde de kullanıldıklarına yönelik açıklamalar mevcuttur. Olasılıkla cenaze törenlerinde, ölünün etrafı mumlarla çevreleniyordu²⁹. Bununla birlikte, Romalılar dini törenler ve büyük festivallerde genellikle mum kullanıyorlardı³⁰. Bizans Döneminde de mumun, gerek ev içi günlük kullanımda, gerekse kilise aydınlatmasında yoğun olarak yer aldığı görülmektedir.

²⁴ Forbes 1958, s. 137.

²⁵ Oxford, 1992, s. 370-371.

²⁶ Oxford, 1992, s. 371.

²⁷ Forbes, 1958, s. 130.

²⁸ Martialis,(XIV. 43 'de) Korinth kandelabrumu'nu tanımlarken, adının kökeni olarak mum-candela'yı gösterir.

²⁹ Forbes 1958, s. 137.

³⁰ Forbes 1958, s. 137.

2. 3. KANDIL

Antik dönemde, yapay aydınlatmada en çok kullanılan ve kazılarda sıklıkla karşımıza çıkan malzeme, kandildir. Grekçe "Lykhnos", Latince "Lychnus" ve "Lucerna" olarak adlandırılmıştır.

İçine yağ konulan ve bir fitil yardımıyla yakılan kandil, birkaç bölümden oluşmaktadır (Lev. 6, res. 1) :

- a) Yağ haznesi işlevini gören gövde- *infundibulum*,
- b) İçine fitilin yerleştirilip yakıldığı burun- *nostrum*, *nasus*, *myxus*,
- c) Bezemeli veya bezemesiz ayna- *discus*,
- d) Aynayı çevreleyen bezemeli veya bezemesiz omuz- *margo*,
- e) Burnun karşı yönünde yapılan kulp- *ansa*, *manubrium*.

Kandilin ışık vermesini sağlayan fitil, selülozlu bir malzemedir. Grekçe "Ellykhnion" fitilin karşılığı idi. "Phlomos" (Lat. *verbascum*) ve "Phryallis" kelimelerinin fitilin yapıldığı malzemeyi gösterdiği anlaşılmaktadır³¹. Keten, kenevir gibi bitkilerle, işlenmemiş yün, fitil işleviyle kullanılmış olmalıdır. Pausanias, Athena Polias Tapınağı'nı anlatırken, tanrıça için yakılan, altından yapılmış bir kandilde fitil olarak, "Carpasian Keteni" adı verilen bir malzemenin fitil olarak kullanıldığını söyler ve ateşe karşı direncinden bahseder³².

M. S. 3. yy. da yazılmış olduğu anlaşılan, Mısır'da bulunmuş olan bir papirusa göre ketenbezi lifler, fitil için yararlanılabilecek en iyi malzemeydi; ayrıca bir çeşit saz da fitil olarak kullanılıyordu. Bu saza Fayyum'da özel bir vergi konulmuştu³³.

Kandillerde kullanılan yakıt da çeşitlilik gösterir. Paleolitik dönem kandillerinde hayvan yağlarının kullanılmış olması mümkündür³⁴. Klasik dönemde ise, başta zeytinyağı olmak üzere, susamyağı, fındık, ceviz gibi meyvelerin yağları ile balık yağı ve hint yağından yararlanılmıştır. Bunun yanı sıra Mısır'da fakir halk, beziryağı ve tarlalarda yetişen "Kiki" adlı bir meyvenin yağını kullanıyordu³⁵. Ayrıca yanma gücünün artması ve ateşe sarımsı bir renk vermek için

³¹ Walters, 1914, s. XII.

³² Paus. I, XXVI, 6, 7.

³³ Shier, 1978, s. 7.

³⁴ Bailey, 1963, s. 17.

³⁵ Shier, 1978, s. 7.

yağa tuz katıldığı bilinmektedir³⁶.

Kazılar esnasında karşımıza çoğunlukla, elle, çarkla veya kalıpla yapılmış, pişmiş toprak kandiller çıkar. Elle kandil yapımı, erken dönemlerde yaygın olmakla beraber, Hellenistik dönemde de görülmektedir³⁷. Bunlar elle çanak şekli verilen, bazen kaba bir burnu ve kulbu olan araçlardır.

Çarkla kandil yapımı Orta Tunç Döneminden itibaren görülür. Kandilin çarkla yapıldığı, kaidesinde yer alan ve kandil gövdesinin çarktan alınırken, bir ip veya tel yardımıyla kesilmesinden oluşan yay izlerinden anlaşılmaktadır. Çarkla üretimde, kandil gövdesi çarkta biçimlendirildikten sonra, burun ve kulp ayrıca yapılıp ekleniyordu. Bu tip kandillerde burun yapımında iki farklı yöntem uygulanırdı. Ya kandil gövdesinin yanına bir delik açılır ve bir tarafı açık, boru biçimindeki burun buraya yerleştirilir veya doğrudan doğruya burun işlevini göreceği kil, gövdeye eklenir ve olasılıkla metal bir alet yardımıyla, fitil deliği ile gövde, aynı anda delinirdi. Kandil tabanın iç kısmında görülen izlerden anlaşıldığı kadarıyla, fitil ve diskus deliklerinin açılması için, içi boş ve olasılıkla sivri uçlu bir aletten yararlanılıyordu (Lev. 6, res. 2, 3).

Kalıpla kandil üretiminde iki tür kalıp kullanılmaktaydı. Bunlardan "Patris" adı verilen ve "model" olarak tanımlayabileceğimiz kalıp, tam bir kandil formunda, yekpare ve pozitif olarak hazırlanıyor, sertleşinceye kadar pişiriliyor ve çok sayıda matris çıkarmaya yarıyordu. "Matris" ise, kandilin alt ve üst kısımlarını oluşturacak şekilde, negatif olarak hazırlanmış, pişmiş toprak veya alçıdan yapılmış bir kalıptı (Lev. 6, res. 4, 5).

Kalıpla kandil üretiminde kullanılan iki farklı yöntem vardı. Kil, matrislere henüz ıslakken elle yayılıyor ve iki parça birleştirilerek, kurumaya bırakılıyordu. Kil kurudukça büzüldüğünden, kandilleri kalıplardan çıkartmak da kolaydı. Kalıp parçalarının birleşme kısımlarındaki fazlalık veya eksiklikler, ıslak kil ve bir tahta alet ile düzeltiliyordu (Lev. 7, res. 1). Discus deliği, fitil deliği ve gerekli ise hava delikleri kesilmek suretiyle veya metal aletler yardımıyla açılıyordu. Eğer kandilin kulbu kalıpla yapılmamışsa, kulbun ekleneceği yer, önce pürüzlü hale getiriliyor ve daha sonra kulp ekleniyordu (Lev.7,

³⁶ Hdt. II, 62.

³⁷ Kassab- Tezgör, Sezer, 1995, s.23

res. 2).

Kalıpla kandil yapımında kullanılan ikinci yöntemde, iki ayrı kalıp içindeki kil, iyice kuruduktan sonra kalıplardan çıkarılıyor, gereken delikler açılıyor ve iki yarım parça birbirine ekleniyordu.

Kalıpla kandil üretiminin neredeyse bir endüstri haline gelmesinden sonra, atölyelerde çok sayıda kalıba ihtiyaç duyulmuş ve kil kalıpların yanında alçıdan yapılmış kalıplar da kullanılmıştır. Ancak alçı kalıp parçaları, dayanıksız oldukları için, çok az sayıda ele geçmiştir³⁸.

Kalıpla kandil yapımında bazen aynı kalıbın defalarca kullanıldığı görülür. Korinth'li üreticiler, çok beğenilen kandillerin orijinalinden de kalıp alarak, bu kandilleri " patris " gibi kullanarak, yeni kandiller yapmışlardır. Bu durum geç dönemlerde de izlenmektedir. Örneğin, alt kalıpta Hıristiyanlık sembolleri yer alan bir kandilin üstünde Arapça yazıtlar görülebilir³⁹.

Kandillerin birçoğunda rastlanan boya ve sır izleri, onların sıra veya boyaya daldırma, fırçayla veya elle sürme gibi yöntemlerle boyandıklarını veya sırlandıklarını gösterir⁴⁰. Bazı kandillerin üzerinde görülen parmak izleri de bunu doğrular niteliktedir. Önceleri yüzey son derece ince, metalik ve kaliteli sırlarla sırlanırken, Roma dönemine doğru, belki de seri üretimin bir sonucu olarak, sıranın kalitesi düşmüştür. Hellenistik Dönemde kandiller, batırma veya sallama tekniği ile sırlanırken, Roma Döneminde, bunun malzeme kaybına yol açtığı düşünülmüş ve sır, fırçayla sürülmeye başlanmıştır⁴¹ (Lev. 7, res. 3)

Sırlanan kandiller daha sonra fırınlanıyorlardı. Bu işlemde normal keramik fırınları kullanıldığı gibi, sadece kandillerin pişirildiği özel fırınlar da vardı⁴² (Lev. 8, res. 1). Her iki fırında da, biri altta

³⁸ Kalıbın alçıdan oluşu, kandil üzerinde kalmış hava kabarcığı izlerinden anlaşılmaktadır. Radt, 1986, s. 47.

³⁹ Day, 1942, s. 80.

⁴⁰ Arkaik dönemden itibaren özellikle Korinth' de üretilen kandillerin sevilmiş olmalarının sebebi, muhtemelen kaliteli sırlarıdır. Bu sır zaman zaman kandilin içinde ve özellikle burun kısmında görülmektedir. Sırlanma sebebi muhtemelen ısınan yağın, kandilin gövdesi tarafından emilmesini önlemektir; bkz. Broneer, 1930, s. 34. Benzer bir uygulama Mısır kandillerinde ağaçsakızı suyuyla gerçekleştirilmiştir; bkz. Shier, 1978, s. 6, 7.

⁴¹ Radt, 1986, s. 48.

⁴² Örneğin, Mainz yakınlarında Wiesenu' daki fırın. Forbes, 1958, s. 156- 158.

kandillerin yerleştirildiği, diğeri üstte, baca işlevli iki açıklık yer alıyordu. Birbirine yapışmış halde bulunmuş kandillerden, bunların fırınlara nasıl istiflendiklerini anlamak mümkün olmaktadır⁴³ (Lev. 8, res. 2). Buna göre kandiller, birer boşluk bırakarak ve bir sıra diğlerinin üstüne rastlamayacak şekilde yerleştirilmiştir. Ancak bu sistemde yer kaybı çoktur (Lev. 8, res. 3). Kandillerin üst üste yerleştirilmeleri de mümkündür, fakat yanlış pişirme veya yüksek ısıdan kaynaklanabilecek kandil kaybı, daha fazla olacaktır.

Yapılan araştırmalara göre, normal yanan bir yağ kandili, bugün zaman zaman evlerimizde kullandığımız mumlar kadar ışık veriyordu. Yanma süresi, yağın niteliğine ve fitilin materyaline bağlıdır. Yanma gücünün arttırılması, yeni ışık kaynakları eklemekle mümkündür. Martialis, yatak odasındaki kandillerden bahsettikten sonra, çok fitilli bir kandili "Her ne kadar bütün eğlenceyi fitillerimle aydınlatır ve birçok fitil taşırsam da, basit bir kandil olarak adlandırılırım" şeklinde tanımlar⁴⁴. Böylece kimi zaman çok burunlu kandiller (*polymyxus*) (Lev. 9, res. 2), kimi zaman da birden çok kandili taşıyan araçlar ortaya çıkmıştır⁴⁵.

Kandil kullanımı Erken Paleolitik Döneme kadar inmektedir⁴⁶. Bu dönemde kullanılan kandiller taştan yapılmışlardı. M. Ö. 8000-6000'lerde deniz kabukları kandil olarak kullanılmıştır. Deniz kabuğu içindeki helezon biçimli kısım, fitilin yerleştirilmesini kolaylaştırmaktadır. Filistin'de deniz kabuğundan yapılmış ve kandil olarak kullanıldıkları anlaşılan eşyalar bulunmuştur (Lev. 10, res. 1). Mezopotamya'da Sümerler zamanından itibaren kandil kullanıldığı bilinmektedir. Ur mezarlarında, Babil kabartmalarında ördek şekilli, özel masalar üzerinde yer alan kandiller vardır⁴⁷ (Lev. 10, res. 2, 3).

Hititler de aydınlatma için kandil kullanmışlardır. "DUG-sasanna" kelimesinin kandil anlamına geldiği ileri sürülmüştür. Ancak bu fikir, henüz arkeolojik verilerle kanıtlanamamıştır. Kültepe, Acemhöyük ve Alişar'da bulunmuş olan üzüm salkımı şekilli, asılarak kullanıldıkları anlaşılan kapların, Karahöyük'de bulunmuş benzerlerinde görülen yanık izlerinden hareketle, kandil olabilecekleri

⁴³ Radt, 1986, s. 51.

⁴⁴ Martialis. XIV, 41.

⁴⁵ Bizans devrinde görülen polycandelalar gibi.

⁴⁶ Bailey 1963, s. 17.

⁴⁷ Kinal 1960, s. 155.

düşünülmüştür⁴⁸ (Lev. 10, res. 4).

Ege Dünyasına geldiğimizde, Girit'te, Mısır etkili oldukları ileri sürülen, taştan yapılmış kandiller kullanılmıştır. Myken kültüründe de pişmiş toprak kandiller azdır. Taş kandiller çoğunluğu oluşturur⁴⁹. Myken kültüründe az sayıda kandil bulunması, onların aydınlatma için meşale kullandıklarını düşündürmektedir⁵⁰.

Yunanistan'da, Myken saraylarının yıkılmasından sonra, Geç Bronz Çağ'da çanak şekilli kandiller görülür (Lev. 11, res. 1, 2). Günümüz yayınlarında, bu tip kandiller için çok çeşitli isimler verilmiştir⁵¹. Bunların İlk Tunç Çağ'da Mezopotamya'da ortaya çıktıklarına inanılmaktadır⁵². M. Ö. 7. yy .a tarihlenen ilk Atina kandilleri de çanak şekillidir. Bunlar sığ bir tabak formundadır; tabak kenarının bir kısmı, fitilin düzgün bir şekilde durabilmesi için, hafifçe öne doğru çimdiklenmiştir (Lev. 11, res. 3).

Pişmiş toprak kandiller, erken dönemlerden itibaren elle biçimlendirilmişlerdir; çömlekçi çarkının bulunmasıyla çark yapımı kandiller de görülmeye başlar ve M. Ö. 6. yy. dan itibaren çarkla kandil yapımı yaygınlaşır. Arkaik Dönemde, Atina, Korinth ve Batı Anadolu'da yeni tipler üretilir. Bunlar köprülü burunlu ve boru askı deliklidirler⁵³ (Lev. 11, res. 4, 5). Antik çömlek yapımcıları, çanak şekilli kandillerin taşınması sırasında karşılaşılan zorlukları gidermek amacıyla, kandil gövdesini derinleştirmiş, üst kısmı kapatmışlardır. Bütün Akdeniz ve Karadeniz dünyasına yayılan bu kandillerin şekil ve stilleri, yerel çömlekçilerce taklit edilmiştir.

M. Ö. 3. yy. dan itibaren kalıpla kandil üretimi yoğunluk kazanır (Lev. 12, res. 1, 2). Bu dönemin kandil üretilen merkezleri arasında, Ephesos ve Knidos önemli bir yer tutmaktadır⁵⁴ (Lev. 13, res. 1, 2). Aynı dönemde, kalıpla yapılan, hayvan figürlü, insan başlı birçok kandil, Akdeniz'in çeşitli bölgelerine yayılmıştır.

M. Ö. 1- M. S. 1. yy. larda, İtalya'da yeni formlar üretilir. Bu kandillerin burun uçları köşeli ya da yuvarlak yapılmaktadır ve burnun

⁴⁸ Kinal 1960, s. 156.

⁴⁹ Kinal 1960, s. 155-156.

⁵⁰ Bailey 1963, s. 18.

⁵¹ Örneğin, cocked hat lamps, saucer shaped lamps vb.

⁵² Kassab- Tezgör, Sezer, 1995, s. 27.

⁵³ Kassab- Tezgör, Sezer, 1995, s. 40.

⁵⁴ Bailey, 1963, s. 18.

yanlarında volütler vardır (Lev.13, res.3). Bazılarında iki veya daha çok burun görülür. Bezemeler çeşitlenir ve kandil üzerinde kabartmalar görülmeye başlar. Ancak kandillerin, stil ve teknikleri çok kabardır. Kulpların üzerinde genellikle üçgen, bazen hilal veya yaprak formu, bazen rölyef bezemeli ek bir parça vardır (Lev. 13, res. 4- 5). M. S. 1. yy. ortalarında yeni tipler ortaya çıkar. Basık ve yayvan formlarıyla dikkat çeken bu tip kandiller, oldukça sevilmiştir. Herculaneum'da birçok örnek bulunmuştur. Çoğu yapımcısının ismini taşır. Bu tip kandiller, M. S. 1-2. yy. da Küçük Asya'da, Mısır, Kıbrıs ve Tarsus'ta, 2. ve 3. yy. da Kuzey Afrika'da görülmüşlerdir (Lev. 14, res. 1).

M. S. 1. yy. ortalarında özellikle Kuzey İtalya'da bronz örneklerden kopya edilen kandiller ortaya çıkar. Bunlar "Fabrika kandilleri" olarak adlandırılır⁵⁵ (Lev. 14, res. 2- 4). İtalya'nın kuzeybatısındaki işliklerde, bol miktarda üretilirken, imparatorluğun doğusunda ve güneyinde fazla üretilmemişlerdir. Zamanla formlarının bozulduğu görülür. Bunların İngiltere, Almanya ve Fransa'da kalitesiz örnekleri bulunmuştur.

M. S. 3. yy. da, olasılıkla yağın pahalı ve lüks bir malzeme olmasından dolayı, İtalya'da kandil yapımı azalır. Bununla birlikte Yunanistan, Küçük Asya ve Kuzey Afrika'da üretim devam eder.

M. S. 3- 4. yy. larda Mısır'da kurbağa formu kandiller yapılır. Bu tip kandillerin üst kısımlarında genellikle bir kurbağa kabartması vardır. Palmiye yaprakları ve rozetler de yine bu kandillerde görülen bezemelerdendir (Lev. 14, res. 5).

4. yy. dan itibaren ortaya çıkan, 5. ve 6. yy. da yoğun olarak kullanılan Afrika kandilleri üzerinde, sıklıkla, hıristiyanlık betimleri, haçlar ve monogramlar görülür. Kuzey Afrika ve Yunanistan'da bu tip kandiller yaygındır (Lev. 14, res. 6). 5. ve 6. yy. larda Batı Anadolu'da, büyük kısmı başta Ephesos olmak üzere, Smyrna, Miletos ve Sardes'de üretilmiş kaliteli kandiller ortaya çıkar. Bunlarda da hıristiyanlık sembolleri yer almaktadır.

Kandil kullanımı, mumun yaygınlaşmasıyla bağlantılı olarak, M. S. 7. yy. dan sonra azalır. 861'den sonra, kilise envanterlerinde, pişmiş toprak kandillerden çok, cam kandillerden bahsedilir. Bunlar için de farklı isimler kullanılmıştır: "Kandelai", "Photagogoi", "Kaniskia", "Kaniskion", "Thryallides", "Krateres", "Kathistai

⁵⁵ Aynı terim Almanca'da "Firmalampen", İngilizce'de de "Factory lamps" olarak kullanılmaktadır.

Kandelai" gibi. Yazıtlardan anlaşıldığına göre, "**Kaniskla-Kanisklon**", olasılıkla sepet formlu bir kandildi. "**Kathistai Kandelai**"ın ise ayaklı kandilleri ifade ettiği anlaşılmıştır. Bunların yanı sıra, "**Krater**" ve "**Thryallis**" terimleri Komnenoslar Döneminde kullanılan kandilleri ifade etmektedir. Kraterin, olasılıkla, spiral şeklinde iki kulbu olan kandili tanımladığı düşünülmektedir. Bu dönemde, günlük kullanılan kandiller cam, daha özenli ve özel törenler için yapılmış olanlar ise gümüşten dir. Bunun yanı sıra yıldızlanmış olanlar da vardır⁵⁶.

Roma dünyasında, pişmiş topraktan yapılan kandillerin yanında, madeni kandiller de yaygındır (Lev. 15, res. 1, 2). Bunlar çoğunlukla bronz ve demirden yapıyordu. Metal kandiller, dayanıklı olmaları ve üretimlerindeki zorluk nedeniyle, zenginlere ve uzun süreli kullanıma yöneliktir.

Metal kandiller, dönemlerinin pişmiş toprak kandillerinde taklit edildikleri için, gerek form, gerekse tarihlenmeleri pişmiş toprak kandillerle paralellik gösterir; örneğin volütlü burunlu olanların M. S. 1. yy. da ortaya çıkması gibi. Uzun burunlu ve yüksek ayaklı olan bu ağır kandillerin dengesinin bozulmaması için, genellikle hilal biçimli, kıvrık dallı süslerin kulba eklendiği görülür. Bizans Döneminde ise, form değişmez, ancak kulp üzerinde Hıristiyanlıkla ilgili betimler yer alır.

Kalıp yapımının yerleşmesiyle birlikte, kandiller üzerinde bezemeler ortaya çıkar. Bunlar gruplara ayrılarak, şöyle özetlenebilir⁵⁷:

1) Mitolojik figürler, tanrılar, yarı-tanrılar, heroslar, efsanevi varlıklar, (Lev. 16, res. 1, 2),

2) Kült konulu sahneler, sunaklar ve kurban törenleri, (Lev. 16, res. 3)

3) Günlük hayat, circus sahneleri, gladyatör oyunları, vahşi hayvanlarla mücadele, akrobasi, avcılık, çiftlik yaşamı, ev sahneleri, askeri sahneler, erotik sahneler, (Lev. 16, res. 4- 6)

4) Mitolojik figürlerin günlük yaşamla ilgili sahnelerde yer alması, Erosların gladyatör dövüşleri ve delphinlere ata biner gibi binmeleri, (Lev. 16, res. 7),

5) Grotesk ve karikatür dünyası, pigmeler, (Lev. 16, res. 8),

⁵⁶ Bouras, 1982, s. 479.

⁵⁷ Menzel, 1969, s. 5.

6) Edebi konular, tilki ve karga masalı, Vergilius'un ekloglarındaki pastoral sahneler, (Lev. 16, res. 9)

7) Tarihi konular, fıçıdaki Diogenes, uçuruma düşen Curtius, (Lev. 17, res. 1),

8) Hayvanlar dünyası; hayvanlarla zenginleştirilmiş, durağan veya hareketli sahneler (Lev. 17, res. 2),

9) İnsanlara özgü hareketler yapan hayvanlar, (Lev. 17, res. 3),

10) Bitkiler dünyası; yalnız veya hayvanlarla beraber, dal veya çelenk halinde, yapraklar, mersin, sarmaşık, nar, defne, zeytin, (Lev. 17, res. 4),

11) İnsan eliyle yapılan eşyalar, (Lev. 17, res. 5),

12) Gökyüzündeki varlıklar, yıldızlar, hilal,

13) Geometrik bezemeler, (Lev. 17, res. 6).

Gladyatör oyunları ve erotik sahneler, bu onüç grup içinde, iki büyük grubu oluşturur. Aynı şekilde zengin olan bir diğer grup, tragedya ve komedy sahneleridir. Bunlar, şenliklerde yeralan maske ve giysileri göstermeleri açısından önemlidir.

Ayrıca kandiller üzerinde antik dönemin ünlü sanat eserleri de tasvir edilmiştir. Örnek olarak, Parthenon alınlığındaki heykeltıraşi gruplar veya Kuğu ve Leda gibi konular sayılabilir (Lev. 17, res. 7). Muhtemelen bu tasvirler, metal bir kaptan alınan mum kalıplarla gerçekleştirilmiştir⁵⁸.

Kandiller üzerinde görülen bezemelerin yanında, yapımcının veya fabrikanın adını taşıyan yazıtlar da vardır. En erken Yunanca imza Delos kandillerinde bulunmuştur ve M. Ö. 2. yy. ortalarına tarihlenmektedir. Latince imzalanmış en erken örnekler ise M. Ö. 20'lere tarihlenir⁵⁹. Fabrika kandillerinin üretimlerinin yoğunlaşmasıyla birlikte karşımıza çıkan bu imzaların en ünlülerinden biri STOBILUS'tur. Bu kişi, fabrika kandillerinin bulucusu ve belki de ilk üreticisidir⁶⁰. FORTIS de ünlü yapımcılardan biridir. Roma İmparatorluğu'nun doğu kesiminden önemli bir isim, ROMANESIS'dir. Romanesis kandilleri, Knidos'ta çok miktarda ele geçmiştir; üretim merkezinin Knidos veya Miletos olduğu düşünülmektedir⁶¹. M. S. 1. yy. sonunda imzalı kandiller, en geniş yayılım sahalarına ulaşırlar. Yazıtlı kandiller, kandil ticareti için bir ölçü sağlamakla birlikte, yerel üreticiler tarafından taklit edildikleri

⁵⁸Radt, 1986, s. 56.

⁵⁹Harris, 1980, s. 128.

⁶⁰Radt, 1986, s. 57.

⁶¹Harris, 1980, s. 130.

de bilinmektedir. Kandil yapımcıları, yeni kalıp gerektiğinde, eski veya ithal kandillerden kalıp çıkarmışlardır. Bunun bir sonucu olarak, kazılarda gün ışığına çıkan bir çok kandil, ithal kandillerin döneminin kopyasıdır.

Kandiller üzerinde, yapımcısının adını ifade eden yazıtlardan başka, özel olayları veya belli mesajları ileten yazıtlar da vardır. Örneğin, yeni yıl kandilleri üzerinde "ANNUM NOVUM FAUSTUM FELICEM-Mutlu ve bereketli bir yeni yıl" yazılı bir kalkanı taşıyan Nike figürü yer almaktaydı (Lev. 17, res. 8). Öte yandan, Augustus'un propagandasının yapıldığı ve geniş bir yayılım alanı bulmuş olan bazı kandillerde, üzerinde "Ob Clives Servatos-Vatandaşın kurtuluşu için" yazılı bir kalkan taşıyan Viktoria betimleri ile "Victoria Populi Romani-Roma halkının zaferi" veya "Saeculum Aureum Domini-İmparatorun altın yüzyılı" gibi yazıtlara da rastlanmaktadır. Özellikle Hıristiyanlık ve İslamiyet gibi tek tanrılı dinlerin ortaya çıktığı dönemlerde, kandil ışığı Tanrı'nın ışığı gibi görülmüş ve bunu ifade eden "İsa'nın ışığı diriltir"⁶² gibi sözler kandil üzerine yazılmaya başlanmıştır.

Antik Çağda uzun bir süre kullanılan kandiller, zamanla bir endüstri oluşturmuşlardır. Yunan kandil endüstrisi, M. Ö. 7. yy. dan, Roma dönemine dek, yavaş da olsa kendi gelişimini sürdürmüştür. M. Ö. 5. ve 4. yy. Atina kandilleri, belki de yağı kendi dokularına sızdırmadıkları için Yunanistan ve Batı Anadolu'nun her yerine yayılmıştır. Roma Uygarlığında ise bu endüstri, M. Ö. 1. yy. da "Fabrika kandilleri" ile başlamıştır ve yayılımı imzalı kandillerle saptanabilir. Roma Döneminde kandiller, yapım yerlerinden satılacakları yerlere yük hayvanları ile kara yolundan veya gemilerle ve nehir tekneleriyle deniz yolundan götürülüyorlardı. Kandillerin kabaca ölçüleri bilindiğinden, araba veya yük hayvanlarıyla ne kadar kandil taşındığı da hesaplanabilmiştir. Buna göre, küçük bir arabaya 11520 kandil, bir eşeğin her iki yanına da yaklaşık 960 kandil yüklenmiştir⁶³. Bununla birlikte, olasılıkla, deniz yolu, kara taşımacılığından daha ucuzdu.

Kandil fiyatları konusunda kesin bilgilerimiz yoktur; ancak Romalıların bir kandili, oldukça ucuz bir fiyata satın alabildikleri kabul edilmektedir. Pompei'de bulunmuş kandiller bir as değerinde idi⁶⁴. Bu fiyat o denli yaygınlaşmıştı ki, Pompei'de "bir as" muhtemelen "bir kandil" anlamına geliyordu⁶⁵. Diocletianus'un maksimum ücret

⁶² Day, 1942, s. 78- 79.

⁶³ Bailey, 1987, s. 60.

⁶⁴ Harris, 1980, s. 134.

⁶⁵ Harris, 1980, s. 134.

listesini gösteren, Aphrodisias'da bulunmuş bir yazıttan öğrendiğimize göre, en düşük ücret dört denariustu. Yazıtın eksik olması sebebiyle, bu fiyat karşılığında kaç adet kandilin satıldığını bilemiyoruz⁶⁶. M. S. 301'de maksimum ücretin aşağı çekilmesiyle, imparatorluğun her yerinde başka mallar gibi kandiller için de sabit bir fiyat belirlenmiştir. Bununla birlikte bezemeli kandillerin üretimlerindeki zorluk yüzünden, fakir halk sınıfı, daha ucuz, çark yapımı kandilleri tercih etmektedir. Çark yapımı kandillerin, kaba ve özensiz işçilikleri, yerel üretim olup, ithal/ihraç edilmediklerini düşündürür.

Klasik dönemde kandiller, evlerde nişler içine yerleştirilerek, duvara çakılı askılara⁶⁷ ya da tavandan sarkan zincirlere asılarak veya özel masalar (Lev. 9, res. 2) üzerine konularak kullanılmıştır. Kandillerin duvarlara yerleştirilmiş ahşap askılara asıldıkları, duvar yüzeyindeki is izlerinden anlaşılmaktadır⁶⁸.

Tapınak ve kutsal mekanların aydınlatılmasında, ışığın mümkün olduğu kadar fazlalaşması istenmiş ve bu nedenle kandilin burun sayısı arttırılmıştır. Kaunos'da bulunmuş olan çok burunlu kandiller, bir çukur içinde topluca ele geçmiştir. Bu kandillerin tapınağa adandığı, tanrının malı olarak kutsal bir nitelik kazandıkları ve rahipler tarafından tapınak alanında açılan bir çukura doldurulduğu ileri sürülmüştür⁶⁹. Bununla birlikte, kandillerin tapınaklarda kullanımlarına en güzel örnek, kuşkusuz, Atina Akropolü' ndeki Erekhtheion'a Kallimakhos'un adadığı kandildir. Bu kandil bütün bir sene boyunca, gece ve gündüz, hiç durmadan yanıyordu; yirmi burnu ve hurma ağacı formunda bir kapağı vardı⁷⁰.

Martialis'in belirttiği gibi, kandiller, yatak odalarına da yerleştiriliyordu; fakat ateşin tehlike oluşturmasından dolayı, pek yaygın değildi⁷¹. Genellikle gece çalışmalarında ve geceleyin

⁶⁶ Erim- Reynolds,1973, s. 108.

⁶⁷ M. S. 3. yy. a tarihlenen bir papirusta, "...içine minium- ağaçsakızı suyu- konulmamış bir kandil al, fitili iyi ketenbezinden olmalı, gerçek yağla doldur. Onu dört ketenbezi parçasıyla bağla, doğu duvarına veya defne dalından bir askıya as " yazılıdır; bkz. Shier, 1978, s. 7.

⁶⁸ Özellikle Karanis' de insanlar, bir kenarını evin kerpiç tuğlaları arasına kolaylıkla yerleştirebileceği, ahşap raflarda barındırdıkları ufak kandiller yapmışlardır; bkz. Shier, 1978, s. 7.

⁶⁹ Kinal, 1960, s. 154.

⁷⁰ Paus. I, XXVI, 6, 7.

⁷¹ Martial. XIV, 41.

düzenlenen symposionlar sırasında mekanın kandillerle aydınlatıldığı anlaşılmaktadır.

Antik Çağda, cadde ve sokakların aydınlatılması için, ev ve dükkanların dış kısımlarına da kandiller konuluyordu. Pompei'de caddeye bakan evlerden birinin kapısının yanındaki ufak bir niş içinde bir kandil bulunmuştur⁷². Bu ufak nişin önüne bir cam konularak, kandilin sönmesi ve kırılması engellenmiştir. Pompei'de Via dell'Abundanza'daki kapıların üstünde ve tezgahlarda, 500 m. lik bir uzunluk boyunca, yaklaşık 285 kandil, 576 m. uzunluğundaki ikinci caddede ise, 132 dükkanda 396 kandil bulunmuştur⁷³. Ephesos'da Arkadian Caddesinde bulunmuş olan ve M. S. 4. yy. a tarihlenen bir yazıta göre, uzunluğu yaklaşık 600 m. olan portikonun iki yanında, 50 Kandelai parlamaktaydı⁷⁴. Aleksandria ve Antiokheia'da da, M. S. 350'de, dükkan kapıları ve ev girişleri üzerinde yer alan sayısız kandille caddelerin aydınlatıldığı bilinmektedir⁷⁵. Bizans Döneminde, M. S. 437'den sonra Konstantinopolis'in iki yönlü caddesi de aydınlatma araçlarıyla donatılmıştı⁷⁶.

Kandiller cadde ve evlerde aydınlatma aracı olarak kullanıldıkları gibi, zaman zaman eski bir geleneğin devamı olarak, evlerin temellerine de konulmaktadır. İsrail'de Gezer kazılarında, kapı girişinin altına, çömlerle beraber kandiller de konulmuştur⁷⁷.

Maden işçilerinin, madende çalışırken, alınlarına kandil bağladıkları bilinmektedir. İşçiler, pişmiş toprak veya madenden, özellikle kurşundan, çukur lambalara sahiptiler. Galeriye veya kuyuyu aydınlatacak kandiller, nişler içine yerleştiriliyor veya tavandan asılıyordu. Roma döneminde ise kurşun kaşıklardan yararlanılmıştır. Bunlar yağla dolduruyordu ve bir de fitilleri vardı⁷⁸ (Lev.18, res. 1, 2).

Vitruvius ve Erken İmparatorluk dönemi yazarları, hamamların, öğleden gün batımına dek açık olduklarını belirtmektedirler. Sadece

⁷² Radt, 1986, s. 42- 43.

⁷³ Forbes,1958, s. 166.

⁷⁴ Radt, 1986, s. 42-43.

⁷⁵ Forbes, 1958, s. 166.

⁷⁶ Oxford, 1992, s. 1228.

⁷⁷ Sussman, 1972, s. 2.

⁷⁸ Neuburger, 1977, s.237

Vipasca madenciler mahallesinde, kadın ve erkeklerin banyo bölümlerinin ayrı olmamasından dolayı, öğleden sonradan geceye kadar, erkeklerin kullandıkları bilinmektedir⁷⁹. Bu durumda yapay aydınlatmaya ihtiyaç duyulmuş olmalıdır.

M. S. 3. yy. da vatandaşlar, geceleyin de hamama gidip, gelebiliyorlardı. Alexander Severus, hamama, aydınlatmada kullanılmak üzere, yağ hediye etmiştir⁸⁰. Pompei'deki Forum Hamamı'nda yaklaşık 1000 kadar kandil bulunmuştur⁸¹. Hamamdaki izler de yapay aydınlatmanın fazla olduğunu göstermektedir. Portiko tavanında, banyo odalarının nişlerinde, pencere altlarında is izlerine rastlanmıştır.

Roma geleneğinde, arkadaşlar birbirlerine yeni yıl hediyesi olarak, üzerinde mutlu bir yıl dileğini ifade eden bir yazıt taşıyan özel bir kandil veriyorlardı.

Pausanias' a göre, Pharae agorasında biliciye başvurulmadan önce yakılan, tunçtan yapılmış kandiller vardı⁸². Yeni bir bebek doğduğunda, altlarında isimler yazılı kandiller yakılır, bunların hangisi uzun süre yanarsa, bebeğe bu isim verilirdi⁸³.

Bütün bunlara ek olarak, kült törenlerinde, mezar ve altarlarda kandil yakıldığı veya adak olarak sunuldukları bilinmektedir. Mezarlarda ölen kişinin yanına veya mezara kandil konulması, eski bir gelenektir. Bazen kandil, ölen kişi tarafından, yaşadığı sürece kullanılmış ve öbür dünyada da kullanılması için konulmuş olabilir. Mezarlarda bulunan kandillerin çoğu, ya bir kez yakılmış veya hiç kullanılmamıştır. Bunlar tören esnasında çevreye ışık sağlamış olabilir, aynı zamanda ölümün karanlığına karşı ışık vermesi gibi sembolik bir anlam da taşıyabilir. Roma geleğinde ölen kişinin evinin kapısına kandil konulması yaygın bir gelenektir⁸⁴.

⁷⁹ Held, 1990, s. 59.

⁸⁰ Held, 1990, s. 59.

⁸¹ Forbes, 1958, s. 166.

⁸² Paus. VII, 22, 2.

⁸³ Forbes, 1958, s.156.

⁸⁴ Hug, 1927, 1586.

2.4. MEŞALE, MUM, KANDİL TAŞIYICILAR

Bu başlık altında, temel aydınlatma araçları olan meşale, mum ve kandilden farklı olarak, onların kolayca kullanılmasını sağlayan ve farklı adlarla anılan araçlar incelenecektir.

2. 4. 1. KANDELABRUM

Kandilin içine yerleştirildiği sıg bir tabak ile onu zeminden yükselten bir ayaktan oluşan kandelabrumların, biri duvara asılarak kullanılan, diğeri ise dik duran ve kandil veya mum asılan iki farklı tipi vardır⁸⁵.

“Duvar Aydınlatıcıları” denilen tipin ilk örnekleri M. Ö. 14. yy. a tarihlenmektedir⁸⁶ (Lev. 19, res 1). Ön Asya ve Kıbrıs'ta Geç Bronz Çağ'da görülen “Duvar Aydınlatıcıları” bu dönemin sonuna dek kullanılmıştır.

İkinci tip kandelabruma benzer araçlar, Yeni Babil mühürlerinde, rahip olarak yorumlanan bir insan figürüyle beraber gösterilmiştir (Lev. 18, res. 3). Bu durum, kandelabrumların M. Ö. 1. binde, dini bir araç olarak kullanıldıkları şeklinde yorumlanabilir.

Bu tip kandelabrumlar, Urartu uygarlığında, Rusa yazıtlarında “Tanasi”, Menua yazıtlarında ise “Dasusi” adıyla geçer⁸⁷. Urartu kandelabrumları, genellikle ayakları boğa toynakları şeklinde yapılmış bir tripod ile, insan şekilli bir gövdeye sahiptirler. Bacaklar arasındaki düz kısma, muhtemelen koruma amaçlı olarak, yatan aslanlar veya karışık yaratıklar yerleştirilmiştir. Bu gövdenin üzerinde, içine kandilin konulduğu sıg bir tabak vardır (Lev. 18, res. 4).

Yunan kandelabrumları bir tutamak ile ona bağlı kaseciklerden oluşurdu. Yunanistan'da fazla kandelabrum bulunmamıştır. Bulunanlar daha çok Etrüsk ithali olarak karşımıza çıkar. Roma ve Etrüsk kandelabrumları bronzdan yapılmış seri üretimlerdir ve ait oldukları dönemin sanatsal zevkini de yansıtmaktadırlar (Lev. 19, res. 3, 4).

Plinius'un bildirdiğine göre, Aigina, kandil taşıyıcıların üst

⁸⁵ Rutkowski, 1979, s. 174.

⁸⁶ Rutkowski, 1979, s. 189.

⁸⁷ Merhav, 1991, s. 265.

kisimlerini, Tarentum ise sadece alt kısmını üretmektedir. Böylece kandelabrum üretimi bu iki bölge arasında paylaşılmıştır⁸⁸.

Roma Döneminde masif kandelabrumlar da vardı. Bunlar tek bir mermer bloktan yapılıyorlardı. Son derece görkemli olan bu kandelabrumların, hareket ettirilmeleri güçtü; bunun için tapınaklar veya zenginlerin evlerinde buldukları ve festival günlerinde kullanıldıkları öne sürülmüştür⁸⁹ (Lev. 20, res. 1).

Roma Döneminde kandelabrumların farklı bir tipi de, yine masif bir kandelabrum olarak tanımlayabileceğimiz "Lampadarium"dur. Bunlarda gövde bir sütun biçiminde yapılır, kandiller ince zincirlerle kandelabrumun başlık kısmına asılırdı (Lev. 20, res. 2).

Bizans Döneminde de mum ya da kandil taşıyıcı olarak kullanılan kandelabrumlar vardı. Bunlar yazıtlarda "Dodekaphotia", "Manoualla", "Ovellskolykniat", "Statareal", "Lamnat", "Kosmetaritzia", "Polycandela", "Palamai", "Stephanital", "Khorol", "Abenat", "Alysidia", "Bastagia", "Kremastaria" ve "Dracondaria" adları ile geçmektedir⁹⁰. Bu isimlerin bazılarının tam olarak ne tip kandelabrumu ifade ettiği anlaşılamamıştır. Bununla birlikte, "Manoualia"nın diken şeklinde çıkıntısı olan mum taşıyıcıları, "Ovellskolykniat" ve "Statareal"ın bazı ikonların önünde duran mum veya kandil taşıyıcıları ifade ettiği bilinmektedir. Bunlar, yüksekliği ayarlanabilen bir disk üzerinde altı, yedi, sekiz veya oniki mum taşıyabilecek kapasitededirler. "Polycandela" ise genellikle yağ kandillerini taşıyan bir araçtır. Kandille birlikte ve mum taşıyan polycandelalar da vardır. Kilise envanterlerinden anlaşıldığı kadarıyla, Bizans dönemi kiliselerinde, yoğun olarak, disk şekilli polycandela kullanılmaktadır⁹¹. Konstantinopolis'de St. Sophia'da biri disk, diğeri haç şekilli iki kandelabrumun varlığından bahsedilmektedir⁹². Bunların benzerleri Kumluca Definesi'nde bulunmuştur (Lev. 20, res. 3).

⁸⁸ Plin. nat. XXXIV, 6, 11.

⁸⁹ Guhl-Kohner, 1991, s.463-464.

⁹⁰ Bouras, 1982, s. 480.

⁹¹ Bouras, 1982, s. 480.

⁹² Bouras, 1982, s. 480.

2. 4. 2. LYKHNOUHOI

Homeros, Alkinoos'un sarayını anlatırken, "*Heykeller dikilmişti güzel ayaklıklar üstüne, yanan çırağlar tutuyordu ellerinde altından delikanlılar, konaktaki şölenleri aydınlatmak için geceleri*" dizelerini kullanır⁹³. Böylece, meşale veya mum taşıyan heykeller- Lykhnouhoi' un gece düzenlenen symposionlarda, etrafı aydınlatma amacıyla, Homeros zamanından beri kullanıldıkları anlaşılır.

Arkaik Döneme ait olan, British Museum'daki meşale taşıyan kadın heykeli, belki de ilk lykhnouhoi örneklerinden biridir. Bu, elinde meşale veya mum taşımak için bir açıklık bulunan, yaklaşık 40 cm. yüksekliğinde, muhtemelen bir tanrıçayı tasvir eden pişmiş toprak bir heykelciğdir (Lev. 21, res. 1 a-c)⁹⁴.

Athenaios, Karanos'un düğününü şöyle anlatır: "*Şölen devam ederken, mekanı çevreleyen beyaz ibrişimden perdeler çekiliyordu. Bunlar çekilince duvarlar gizli bir mekanizma ile açılıyorlardı ve meşaleler görünüyordu. Birçok figür vardı. Pan, Hermes, genç figürler ve meşaleleri gümüşten ellerinde tutuyorlardı*"⁹⁵.

Lucretius'a göre evlerde, sağ elleriyle yanan ışıklar tutan, altından genç heykellerinin bulunmaması olağan değildir⁹⁶. M. Ö. 1. yy. da Pompei evlerini süsleyen çoğu heykel birer lykhnouhoi idi. Figürlerin avuçlarındaki boşluk ve ellerin duruş şekli, Pompei'de Via dell Abundanza'da bir evin atriumunda bulunmuş heykelde de görüldüğü gibi (Lev. 22, res. 1- 3), bir kandil veya meşaleyi taşıdıklarını düşündürmektedir.

Bu heykeller, evlerin bahçelerinde, yüksek kaideler üzerinde duruyordu. Pahalı ve zengin evleri için önemli bir dekoratif unsur, ayrıca sanatsal zevkin bir göstergesiydi. Bu heykellerle sadece tricliniumun tamamını aydınlatmak amacı güdülmüyor, heykelin güzelliği, ışık ve gölge oyunları ile göz zevkine de hitab ediyor, konuklara daha hoş bir şölen sunulmasına yarıyordu.

⁹³ Hom. Od. VII, 100.

⁹⁴ Bailey, 1, s.

⁹⁵ Athen. Deip. IV, 130 a.

⁹⁶ Lucr. II. 23-26.

2. 4. 3. LATERNA

M. Ö. 8. yy. da ortaya çıktıkları düşünülen ve günümüzün fenerleri ile bağdaştırabileceğimiz laternalar için, antik çağda kullanılmış birçok terim vardır: "Laterna", "Lanterna", "Lampter", "Lykhounos", "Phanos", "Hypnos" gibi⁹⁷. Latince Lanterna, Grekçe Lampter kelimeleri ağırlık taşır. Bizans Döneminde ise "Phanaria" denmektedir. "Laternarius" hem laterna yapımcısı, hem de laternayı taşıyan kişi için kullanılan bir terimdir. Romalıların laternayı, Yunanlılar aracılığıyla öğrendikleri bilinmektedir.

İçine konulan kandili veya mumu, yağmurdan ve rüzgârdan korumak amacıyla yapılan laternaların pencereleri için kullanılan malzeme, başlangıçta boynuzdu. Malzemenin ısıya ve rutubete karşı dirençli olması amaçlanıyordu. Zamanla parşömen (Derma), gerilmiş idrar torbası (Versica) ve yağlı ketenbezinden yararlanıldı. M. S. 7. yy. dan sonra ise cam pencereler ortaya çıktı.

Laternalar, Güney İtalya vazolarından anlaşıldığı kadarıyla, Hellenistik dönem öncesinde form olarak, bir kovaya benziyorlardı. Bunlar, yukarıdan aşağıya doğru daralan ve altta küçük ayakları, üstte büyük kulpları olan eşyalardı (Lev. 23, res. 1, 2)⁹⁸.

Arkaik Dönemden Hellenistik Döneme dek konik şekilli laternalar kullanılırken (Lev. 23, res. 3), Erken Roma Döneminden itibaren silindirik formlu laternaların öne geçtiğini görmekteyiz (Lev. 24, res. 1). Geç dönemlerde ise bronzdan yapılmış laternalar ortaya çıkar ve bunlar, bronz bir kaide üzerine, bronz çubuklarla bağlanmış bir gövde kısmından oluşur. İnce kemik plaka, alt ve üst kısım arasında bağlantı sağlar. Alt kısmın ortasında, ayrıca eklenmiş, silindirik bir yakma yeri bulunmaktadır. Yağ deposu işlevli bu bölüm, bir fitil ve fitil taşıyıcısı içerir. Laternalar üç zincirle tavana asılarak kullanılmıştır (Lev. 24, res. 2, 3)⁹⁹.

Bizans Döneminde de laternaların kullanıldığı bilinmektedir. Phanaria'nın açık yerlerde ve törenlerde kullanıldığı ve bu nedenle daha gösterişli malzemeden yapıldığı ileri sürülmüştür¹⁰⁰.

⁹⁷ Forbes, 1958, s. 164.

⁹⁸ Loeschcke, 1909, s. 375.

⁹⁹ Radt, 1986, s. 43.

¹⁰⁰ Bouras, 1982, s. 480.

Laterna yaygın olarak, caddelerde kullanılmıştır. Caddeler, tamamen aydınlatılmadan önce, geceleri yolculuk edenler, yollarını kendileri aydınlatmak zorundaydılar. Laterna içinde kandil taşıyarak, efendisinin yolunu aydınlatan köle, çocuk betimleri, gerek vazo resimlerinde, gerekse pişmiş toprak figürinlerde görülmektedir (Lev. 25, res.1). Cadde aydınlatmasının yaygınlaştığı dönemlerde ise laternalar, dükkanların kapılarına asılıyordu.

Erken Roma Döneminde laterna yapımcıları- **Lanternarius'** a ait mezar taşlarının (Lev. 25, res. 2) yoğun olarak görülmesi sebebiyle, laterna yapımında artış olduğu düşünülmektedir.

Laternanın farklı bir kullanımı da gemilerde görülmektedir. Gemilerin burun veya kıç taraflarında yer alan laternalar, geceleyin aydınlatmanın yanı sıra haberleşme için de kullanılmış olmalıdır.

Laternaların gelişmiş formu, deniz fenerleridir. "**Phos- Işık**" ve "**Orasis- Görmek**" kelimelerinden türemiş olan "**Pharos- Fener**", liman aydınlatmasında kullanılmıştır. Aleksandria'nın Pharos'u bilinen en eski örnektir. Rhodos, Ravenna, Brundisium ve Laodikeia'da fenerlerin varlığı, bu kentlere ait sikkeler üzerindeki betimlerden anlaşılmaktadır¹⁰¹.

¹⁰¹Forbes, 1958, s. 182.

3. PERGE KANDILLERİ

3. 1. ÇARK YAPIMI:

Çalışmamızın Giriş kısmında da belirttiğimiz gibi, 1956- 1994 yılları arasında Perge'de yapılmış kazılarda bulunmuş toplam 132 adet tüm ve tüme yakın kandil değerlendirilmiştir. Kandiller önce yapım tekniklerine göre çark ve kalıp yapımı olmak üzere ikiye ayrılmıştır; çark yapımlarında diskus özellikleri, kalıp yapımlarında ise dönem özellikleri göz önüne alınarak gruplandırılmıştır.

3.1.1. GÖVDESİ YUKARI DOĞRU GENİŞLEYEN PROFILLİ (Tip 1) (Kat. no.1- 10)

3.1. 1. 1. Boyunsuz (Kat. no. 1- 5)

Dip çapı: 2. 5- 4 cm. , Uzunluk: 5. 8- 7. 7 cm. , Genişlik: 4. 3- 5. 9 cm. Yükseklik: 3. 4- 4. 4 cm.

Elimizde bu tipten beş adet tüm ve tüme yakın kandil bulunmaktadır. Bu kandiller üstü tamamen açık bir gövdeden, omuz eklenmesiyle kapanan gövde formuna doğru bir gelişim gösterirler.

Bir örnek dışında (Kat. no. 5), dip düzdür. Gövde yukarı doğru genişlerken, iki kandilin gövdelerinin yivlerle hareketlendirildiği (Kat. no. 2, 4), diğerlerinin ise düz oldukları görülmektedir. Yatay veya yataya yakın eğimli omuzun çevrelediği diskus deliği büyük ve merkezidir.

Kandillerden birinde burun, gövdenin devamı şeklindedir (Kat. no. 1) . Bir kandilde, fitil deliğinin gövdeden ince bir köprüyle ayrıldığı görülmektedir (Kat. no. 2). Diğer örneklerde ise, kısa olan burun, ayrıca yapılıp, gövdeye eklenmiştir. Bu kandillerde burun, gövdenin dibe yakın alt kısımlarına bağlanmıştır ve omuzla aynı seviyeye kadar yükselmektedir. İki örnekte omuz seviyesini aşmıştır (Kat. no. 1, 2). Fitil deliği büyük ve oval şekillidir.

İki örnekte, omuz üzerinde küçük bir konik kulp görülür.

Hamur renkleri: 10 YR 8/3 açık sarı, 7. 5 YR 7/6 sarımsı, 7. 5 YR 8/2 pembemsi beyaz, 5 YR 8/4 sarımsı pembedir. Bir örnek dışında (Kat. no. 4) tipin diğer kandillerinde hamur kötü elenmiş, ufak kum ve taş

parçacıklıdır. İyi pişmişlerdir. Yüzeyleri pürüzlü ve serttir.

Buluntu Yerleri: Tacitus Cad. (Td), Tiyatro (A), Hamam (I).

3. 1. 2. Boyunlu (Kat. no. 6- 10)

Dip çapı: 2. 4- 3. 8 cm. , Uzunluk: 5. 3- 7. 7 cm. , Genişlik: 3. 9- 6. 7 cm. , Yükseklik: 3. 2- 4. 1 cm.

Elimizde bu tipten beş adet tüm ve tüme yakın kandil bulunmaktadır. Bu tipte, diskus deliğinin etrafını saran ve yüksekliği fazla olmayan halka formulu veya yüksek , boyuna sahip örnekler görülmektedir.

Bir kandil hafif içbükey (Kat. no. 6), diğerleri düz diplidir. Gövdeler düzdür ve yivlerle hareketlendirilmemiştir. Diskus delikleri büyük ve merkezidir.

İlk örneklerde burun kısa (Kat. no. 6- 8), diğerlerinde ise uzundur. Burun iki örnekte omuz seviyesinden aşağıda (Kat. no. 6, 7), diğerlerinde aynı seviyededir. Fitol deliği oval ve küçüktür. İki kandilde (Kat. no. 9, 10) fitil deliğinin etrafı bir çerçeveye çevrilmiştir.

Kandillerin ikisinde karından başlayıp, boyuna bağlanan dikey bant kulp izleri bulunmaktadır (Kat. no. 9, 10).

Hamur renkleri: 7. 5 YR 7/4 sarımsı, 5 YR 8/1 beyazımsı, 7. 5 YR 6/6 sarımsı kahverengi, 5 YR 7/8 turuncumsu renklidir. Bir örnek dışında (Kat. no. 8) hamur iyi elenmiş, katkısız ve iyi pişmiştir. Yüzeyleri pürüzsüz ve serttir.

Buluntu Yerleri: Sütunlu Cad. (Ja), Hellenistik Kule (C), Konut mekanları (V).

3.1.2. GÖVDESİ DİK PROFILLİ (Tip 2) (Kat. no. 11- 15)

Dip çapı: 3. 2- 3. 5 cm. , Uzunluk: 7. 5- 8. 5 cm. , Genişlik: 5. 1- 5. 6 cm. , Yükseklik: 3. 9- 4. 8 cm.

Elimizde bu tipten beş adet tüm ve tüme yakın kandil bulunmaktadır. Bunlarda gövdenin yan kenarları ile dip kısmının birbiriyile dik açılı birleştikleri görülür.

Bir örnek dışında (Kat. no. 11), tipin diğer kandillerinde dip kısım düzdür. İki örnekte (Kat. no. 11, 12) kandilin karın kısmıyla omuzunun aynı ekseninde olduğu görülmektedir. Diğerlerinde ise karın, bu eksenin biraz dışındadır. Tipin bütün örneklerinde gövde üzerinde yivler mevcuttur. Diskus yatay, diskus deliği merkezi ve büyüktür.

Burun ayrıca yapılıp eklenmiştir. Bir örnekte omuz seviyesini aştığı görülür (Kat. no. 14). Diğerlerinde omuz seviyesinden aşağıdadır. Fitol deliği ovaldir.

Bir örnek dışında tipin diğer kandillerinde omuzdan başlayıp, karına bağlanan dikey bant kulp görülür. Bir kandilde de tutamak vardır (Kat. no. 15).

Hamur rengi: 7. 5 YR 7/4 sarımsı, 5 YR 6/6, 5 YR 6/4 açık kahverengi. Sarımsı, açık kahverengi ve gri astarlı. Bir kandil dışında (Kat. no. 14), hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyleri pürüzsüz ve sert.

Buluntu Yerleri: Nekropol (La), Yol (Y1, ds.1), Konut mekanları (V).

3. 1. 3. GÖVDESİ YUKARI DOĞRU DARALAN PROFİLLİ (Tip 3)
(Kat. no. 16- 17)

Dip çapı: 3. 2- 3. 8 cm. , Uzunluk: 5. 3- 6. 2 cm. , Genişlik: 5. 1- 5. 7 cm. , Yükseklik: 4. 3- 4. 8 cm.

Elimizde bu tipten sadece iki adet örnek vardır. Bu yüzden özelliklerini saptamak oldukça güçtür.

Her iki kandilde de hafif içbükey dip görülmektedir. Gövdeler düzdür. Yukarı doğru daralan gövde büyük ve merkezi diskus deliği etrafında bir boyun yapmaktadır. Bu boyun her iki örnekte de diskus deliğini saran bir çerçeve oluşturmaktadır.

Kalan izlerden anlaşıldığı kadarıyla kandillerden birinin burnu boyun seviyesini aşmaktadır (Kat. no. 16).

İki kandilde de omuz üzerine eklenmiş tutamak kulp görülmektedir. Kandillerden birinde kulp ortasında bir yiv mevcuttur (Kat. no. 16).

Hamur rengi: 5 YR 7/6 sarımsı kahverengi, aynı renk astarlı. Hamurları iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyleri pürüzsüz ve sert.

Buluntu Yerleri: Agora (E), Nekropol (Ld).

3. 1. 4. GÖVDESİ ARMUDI PROFILLİ (Tip 3) (Kat. no. 18-113)

3. 1. 4. 1. Karnı Aşağıda

3. 1. 4. 1. 1. Karnı Aşağıda- Diskusu Yatay (Kat. no. 18- 39)

Dip çapı: 3. 2- 4. 4 cm. , Uzunluk: 5. 3- 9. 5 cm. , Genişlik: 4. 6- 6. 1 cm. , Yükseklik: 3- 5. 4 cm.

Elimizde bu gruptan yirmiiki adet tüm ve tüme yakın kandil vardır. Bu tipteki kandiller, karnı aşağıda köşeli profilli gövdelerden, karnı ortada ve daha yumuşak geçişi kandil profillerine doğru çeşitlilik gösterir.

Bu gruptaki kandillerden dokuzu düz diplidir (Kat. no. 18- 20, 22, 24, 28, 29, 32, 35, 36, 39). Diğerlerinde hafif içbükey dip görülür. Gövde alçak bir ayak yaptıktan sonra, yukarıya doğru daralır. Gövdenin daralmaya başladığı karın kısmı, elimizdeki ilk örneklerde oldukça sivri ve keskindir (Kat. no. 18- 21).

Bütün kandillerde diskus yataydır. Diskus deliği sekiz kandilde küçük, merkezi ve tam dairevidir (Kat. no. 19, 24, 30- 34, 39). Büyük ve merkezi diskus deliğine sahip kandillerden, altısında diskus deliğinin tam dairevi olmadığı görülmektedir (Kat. no. 18, 28, 35, 38).

Burun ayrıca yapılıp, gövdeye eklenmiştir. Elimizdeki örneklerden anlaşıldığı kadarıyla burun, omuzla aynı seviyede veya biraz aşağıdadır. Dört kandilde burnun omuz seviyesini aştığı görülmektedir (Kat. no. 19, 29, 30, 34). Fitil deliği oval ve düz kesilmiştir.

Bu gruba giren kandillerin onbeşinde, omuz üzerine kadar çıkabilen, tutamak formlu küçük kulplar görülmektedir. İki kandilde dikey bant kulp vardır (Kat. no. 22, 23). Dört kandil ise kulpsuzdur (Kat. no. 19, 26, 32, 37). Altı kandilde kulp, diskus deliği ve burun aynı aksdadır (Kat. no. 31, 34, 36, 39). Diğerlerinde kulbun, diskus deliği ve burun aksından sağa veya sola kaydığı görülmektedir.

Hamur Renkleri: 5 YR 7/8, 2. 5 YR 6/8 turuncumsu, 7. 5 YR 7/4 sarımsı, 7. 5 YR 6/4 açık sarı, 5 YR 5/6, 5 YR 5/3 kahverengi, 5 YR 6/8, 5 YR 7/6 sarımsı kahverengi, 5 YR 6/6, 5 YR 6/4 açık kahverengi, 10 YR 5/3 yeşilimsi kahverengi, 2. 5 YR 6/6 pembemsi kahverengi, 2. 5 YR 5/0 mavimsi gri, 2. 5 Y 5/2 yeşilimsi. Kahverengi ve kırmızı astarlıdır. Dört kandil kötü elenmiş, ufak kum ve taş parçacıklı, iyi pişmiş. Yüzeyleri pürüzlü ve sert (Kat. no. 20, 21, 32, 37). Diğerleri iyi elenmiş,

katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyleri pürüzsüz ve sert.

Buluntu Yerleri: Sütunlu Cad. (Ja), Konut mekanları (V), Agora (E), Yol (ds.1), Stadium (B), Hellenistik Kule (C), Nekropol (Ld), Nymphæum (F2).

3. 1. 4. 1. 2. Karnı Aşağıda- Diskusu İçbükey (Kat. no. 40- 85)

Dip çapı: 3. 2- 4. 7 cm. , Uzunluk: 5. 6- 8. 6 cm. , Genişlik: 4. 8- 7.7 cm. , Yükseklik: 3. 1- 6. 4 cm.

Bu gruptan elimizde kırkbeş adet tüm ve tüme yakın kandil vardır.

Bu gruptaki kandillerin yirmibir adeti düz diplidir (Kat no. 40, 42, 49, 51, 55- 58, 63, 64, 66, 67, 69, 71, 75, 77- 80, 82, 84). Diğerlerinde içbükey dip görülür. Üç kandil ayaksızdır (Kat. no. 39, 40, 76). Diğerlerinde gövde ayak yaptıktan sonra genişleyerek karnı oluşturur. Bundan sonra, Gövdesi Dik Profilli kandillerde görülenden çok daha fazla bir eğimle daralır.

Otuziki adet kandilde diskus içbükeydir (Kat. no. 40- 75). Diğerleri ise yükseltilmiş diskusludur. Yirmiiki kandilin diskus deliği küçüktür ve bunlardan dördü dışındakiler tam dairevi ve merkezidir. Yirmi adet kandilde ise büyük diskus deliği görülür. Bunların altısı dışındakiler tam dairevidir.

Bu grup kandillerde burun, ayrıca yapılıp, eklenmiştir. Yedi kandilde burun, omuz seviyesini aşmaktadır (Kat. no. 40, 43, 44, 47, 52, 55; 62). Burun kısmı kırık olmayan toplam onaltı kandilin beşinin burunu, omuzla aynı seviyede, diğerlerinde ise daha aşağıdadır. Fitol deliği oval ve düz kesilmiştir.

Kırk adet kandilde tutamak görülmektedir. Bunların onunda kulp, diskus deliği ve burun aynı aks üzerindedir. Diğerlerinde kulp, sağ veya sol yana kaymıştır.

Kandillerden birinde kaideye bağlı bir tabak görülmektedir (Kat. no. 75).

Hamur Renkleri: 5 YR 7/8, 2. 5 YR 6/8 turuncumsu, 5 YR 7/6, 5 YR 6/8, 7. 5 YR 6/6 sarımsı kahverengi, 5 YR 6/6 açık kahverengi, 5 YR 7/4, 2. 5 YR 6/6 pembemsi kahverengi, 2. 5 YR 5/8 turuncumsu kahverengi, 7. 5 YR 7/6 sarımsı, 2. 5 YR 5/6 kahverengimsi kırmızı, 7. 5 YR 5/4 sarımsı. Turuncumsu kırmızı, kahverengi, kırmızı, sarımsı kahverengi astarlı. Dört kandil kötü elenmiş, ufak beyaz taş parçacıklı, iyi pişmiş. Yüzeyleri pürüzlü ve sert (Kat. no. 45, 49, 62, 73). Diğerleri iyi elenmiş, katkısız. Beş kandil kötü, diğerleri iyi pişmiş. Yüzeyleri

pürüzsüz ve sert.

Buluntu Yerleri: Sütunlu Cad. (Ja), Stadium (B), Konut mekanları (V), Yol (ds. 1, Y1), Nymphaeum (F2), Hellenistik Kule (C), Agora (E), Tiyatro (AS, A), Nekropol (La), Tacitus Cad. (Td), Hamam (I).

3. 1. 4. 1. 3. Karnı Aşağıda- Diskusu Keskin Eğimli (Kat. no. 86- 99)

Dip çapı: 3. 1- 4. 2 cm. , Uzunluk: 6- 8. 3 cm. , Genişlik: 5- 6. 8 cm.
Yükseklik: 3. 3- 4. 3 cm.

Bu gruptan elimizde ondört adet tüm ve tüme yakın kandil bulunmaktadır.

Ondört kandilden ikisinde hafif içbükey dip görülmektedir. (Kat. no. 92, 93). Diğerleri düz diplidir. Bir kandil ayaksızdır (Kat. no. 99). Gövde ayak yaptıktan sonra köşelenerek karnı oluşturur ve daralarak yükselir. Omuz son derece belirgindir. Bu belirgin omuz, hiçbir kavis yapmadan, keskin bir eğimle diskus deliğini oluşturur. Bir kandil (Kat. no. 99) dışında, grubun bütün kandillerinde büyük ve merkezi diskus deliği görülür. Bu tip diskus deliği olan kandillerin ikisinde diskus deliği tam dairevi değildir (Kat. no. 86, 96).

Burun ayrıca yapılıp eklenmiştir. Fital deliği hakkında bir fikir verebilecek tüm veya tüme yakın kandilden beşinin burnu, omuzla aynı seviyededir (Kat. no. 86, 89, 92, 96, 99). Diğerlerinin yükseklikleri omuz seviyesini aşmaktadır. Fital deliği oval ve düz kesilmiştir. Fital deliğinin etrafı, mevcut tüm örneklerde bir çerçeve ile çevrilmiştir.

Bir adet kandil (Kat. no. 93) dışında, grubun bütün kandillerinde kulp mevcuttur. Bunlardan üçü karından başlayıp, omuza uzanan ve omuz seviyesini aşan dikey bant kulptur (Kat. no. 88, 95, 96). Dördü küçük, (Kat. no. 86, 89, 90, 98), diğerleri ise daha hacimli yapılmış tutamaklardır. Beş kandil (Kat. no. 89, 90, 92, 97, 98) dışında, grubun bütün örneklerinde kulp, diskus deliği ve burun aynı aksdadır.

Hamur Renkleri: 5 YR 8/4 sarımsı pembe, 5 YR 7/6, 5 YR 6/8 sarımsı kahverengi, 2. 5 YR 6/8, 5 YR 7/8 turuncumsu, 2. 5 Y 8/2 açık sarı, 2. 5 YR 6/6, 5 YR 7/4 pembemsi kahverengi, 5 YR 6/3, 10 YR 7/4 açık kahverengi, 7. 5 YR 7/4 sarımsı. Pembemsi kahverengi, turuncumsu kahverengi ve kahverengi astarlıdır. Bir kandil dışında hamur iyi elenmiş, katkısız ve iyi pişmiştir. Yüzeyleri pürüzsüz ve serttir. Bir kandil kötü elenmiş, ufak taş parçacıklı, iyi pişmiştir. Yüzeyi pürüzlü ve serttir (Kat. no. 95).

Buluntu Yerleri: Stadium (B), Hellenistik Kule (C), Sütunlu Cad. (Ja), Hamam (I), Nekropol (La, Ld), Tiyatro (AS).

3. 1. 4. 2. Karnı Ortada

3. 1. 4. 2. 1. Karnı Ortada- Diskusu İçbükey (Kat. no. 100-106)

Dip çapı: 3- 4. 2 cm. , Uzunluk: 6- 8. 9 cm. , Genişlik: 5. 4- 6. 1 cm. Yükseklik: 3. 5- 4. 6 cm.

Bu gruptan elimizde yedi adet tüm ve tüme yakın kandil bulunmaktadır.

Sadece iki adet kandilde içbükey dip görülür (Kat. no. 104- 106). Diğerleri düz diplidir. Ayaksız kandil yoktur. Gövde ayak yaptıktan sonra genişleyerek yükselir ve gövdenin ortasında karın yaparak daralır. İçbükey diskusun çevrelediği diskus deliği bir kandilde büyüktür (Kat. no. 106). Bunlardan biri tam dairevi değildir. Küçük diskus deliğine sahip örnekler içinde üçü tam dairevi değildir (Kat. no. 100, 104, 105). Diskus deliğinin bütün kandillerde merkezi olduğu görülmektedir.

Burun ayrıca yapılıp, eklenmiştir. İki kandilde burun seviyesinin omuzla hemen hemen aynı olduğu (Kat. no. 100, 104), diğerlerinin ise omuz seviyesini aştığı görülmektedir. Oval fitil deliği düz kesilmiştir.

Altı adet kandilde kulp mevcuttur. Bunların hepsi, karın ve omuz üzerine eklenmiş ve omuz seviyesini aşan tutamak kulptur. Bu kulplar oldukça enli yapılmışlardır ve genişlikleri, diskus genişliğine eşittir. Bir kandilin sol yanında tutamak veya iğne batırmaya yarayan bir topuz görülmektedir (Kat. no. 106). Dört kandilde kulp, diskus deliği ve burun aynı aks üzerindedir (Kat. no. 101- 104).

Hamur Renkleri: 5 YR 7/6, 7. 5 YR 6/6, 5 YR 6/8 Sarımsı kahverengi, 7. 5 YR 7/6 sarımsı, 5 YR 6/6 açık kahverengi, 5 YR 8/4 sarımsı pembe. Kahverengi ve kırmızı astarlıdır. Grubun bütün kandilleri iyi elenmiş, katkısız ve iyi pişmiştir. Yüzeyleri pürüzsüz ve serttir. Bir kandil orta sertliktedir.

Buluntu yerleri: Agora (E), Sütunlu Cad. (Ja), Nekropol (La), Tacitus Cad. (Td).

3. 1. 4. 2. 2. Karnı Ortada- Diskusu Keskin Eğimli (Kat. no. 107- 112)

Dip çapı: 3- 4. 7 cm. , Uzunluk: 6. 6- 8. 2 cm. , Genişlik: 5. 3- 7. 8 cm. , Yükseklik: 3- 4. 5 cm.

Bu gruptan elimizde altı adet kandil vardır. Bu kandiller basık ve yayvan bir gövdeden, daha hacimli bir gövdeye doğru çeşitlilik

gösterirler.

Bir kandil hafif içbükey diplidir (Kat. no. 110). Diğer kandillerde düz dip görülür. Üç adet kandil ayaksızdır (Kat. no. 107, 111, 112). Gövde karına doğru yükseldikten sonra daralır. İki kandilde karın üzerinde belirgin bir çizgi (Kat. no. 110, 111) görülmektedir. Omuz sivri ve belirgindir. Diskus, hiçbir kavis yapmadan, keskin bir eğimle diskus deliğini oluşturur. Bütün örneklerde diskus deliği büyük, tam dairevi ve merkezidir.

Burun ayrıca yapılıp, eklenmiştir. Üç kandilde burun yüksekliği omuz seviyesini aşmaktadır (Kat. no. 110- 112). İki kandilde ise omuzla aynı seviyededir (Kat. no. 107, 109). İki kandilin burnu kırıktır. Oval fitil delikleri iki kandilde öne doğru eğimli kesilmiştir (Kat. no. 110, 112). Birinin etrafının bir çerçeveye çevrildiği görülmektedir (Kat. no. 111).

Beş adet kandilde kulp görülmektedir (Kat. no. 107- 109, 111, 112). Bunlardan ancak üç tanesi bir fikir verebilecek durumdadır (Kat. no. 107- 109). Bu kulpların ikisi, ortalarında bir yiv bulunan, karından başlayıp omuza bağlanan ve omuz seviyesini aşan, dikey bant kulpludur (Kat. no. 108, 109). Bir kandilde ise, yine omuz seviyesini aşan, yayvan, tutamak şekilli bir kulp görülmektedir (Kat. no. 107). Üç kandilde kulp, diskus deliği ve burun aynı aks üzerindedir.

Hamur renkleri: 7. 5 YR 6/6, 5 YR 6/8 sarımsı kahverengi, 2. 5 YR 6/6, 5 YR 7/4 pembemsi kanverengi, 5 YR 6/4 açık kahverengi. Pembemsi kahverengi, kırmızı, turuncumsu kahverengi astarlıdır. Bir kandil (Kat. no. 107) dışında hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiştir. Yüzeyleri pürüzsüz ve serttir. Bir kandil kötü elenmiş, ufak taş parçacıklı, iyi pişmiştir. Yüzeyi pürüzlü ve serttir. Bir adet kandil kötü pişmiştir (Kat. no. 110).

Buluntu Yerleri: Konut mekanları (V), Sütunlu Cad. (Ja), Nekropol (La), Agora (E), Stadium (B).

3. 1. 4. 2. 3. Diskussuz- Boyunlu (Kat. no. 113)

Dip çapı: 3. 4 cm., Uzunluk: 6. 6 cm., Genişlik: 6. 5 cm., Yükseklik: 3. 5 cm.

Elimizde bu gruptan sadece bir örnek vardır. Düz diplidir. Ayaksızdır. Kandil gövdesi yukarı doğru genişleyerek karın yapar ve daralarak diskus deliğini oluşturur. Diskus deliği büyük, tam dairevi ve merkezidir.

Burun kırıktır.

Boyun üzerinden karına bağlanan dikey bant kulpludur. Kulp, diskus deliği ve burun aynı aksda değildir.

Hamur rengi: 7. 5 YR 6/6 Sarımsı kahverengi. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz ve sert.

Buluntu yeri: Hamam (I).

3. 1. 5. GÖVDESİ KÜREVİ PROFİLLİ : (Tip 5) (Kat. no. 114-118)

3. 1. 5. 1. Tam Kürevi (Kat. no. 114-116)

3. 1. 5. 1. 1. Tam Kürevi- Diskusu Yatay (Kat. no. 114)

Dip çapı: 4- 4.4 cm., Uzunluk: 7- 7.8 cm., Genişlik: 5- 6.6 cm., Yükseklik: 2.8- 3 cm.

Bu tipten elimizde sadece bir örnek vardır. kandil düz diplidir. kürevi gövdede omuz oldukça belirgindir. Yatay diskus, büyük, tam dairevi ve merkezi olan diskus deliğinin etrafını çevirmektedir.

Burun ayrıca yapılıp, eklenmiştir.

Gövdenin ortasından başlayıp, omuza bağlanan dikey bant kulp, omuz üzerine kadar yükselmektedir. Kulp, diskus deliği ve burun aynı aks üzerinde değildir.

Diskus ve diskus deliği etrafında yanık izi mevcuttur.

Hamur Rengi: 7. 5 YR 7/6 Sarımsı. Hamur kötü elenmiş, ufak kum ve taş tanecikli, kötü pişmiş. Yüzeyi pürüzlü ve sert.

Buluntu Yeri: Sütunlu Cad. (Ja)

3. 1. 5. 1. 2. Tam Kürevi- Diskusu Keskin Eğimli (Kat.no. 115- 116)

Dip çapı: 3. 3- 4 cm. , Uzunluk: 8- 8. 2 cm. , Genişlik: 5. 4- 6. 9 cm. Yükseklik: 4. 4 cm.

Elimizde bu tipten iki adet kandil vardır. İkisi de hafif içbükey diplidir. Kandillerden biri ayaklıdır (Kat. no. 115). Kürevi gövdede omuzun belirgin olduğu görülmektedir. Kavis yapmadan, keskin bir eğime sahip diskus, diskus deliğini çevreler. Diskus deliği büyük, tam dairevi ve merkezidir.

Burun ayrıca yapılıp, eklenmiştir. Kandillerden birinde burun omuzla aynı seviyededir (Kat. no. 115). Diğerinin ise omuz seviyesini aştığı görülmektedir. Kandillerden birinde fitil deliği oval ve düz kesilmiştir (Kat. no. 115).

Her iki kandilde de kulp mevcuttur. Bunlardan birinde omuz üzerine eklenmiş ve omuz seviyesini aşan, tutamak formlu bir kulp görülmektedir (Kat. no. 116). Diğerinde ise gövdenin ortasından çıkmış dikey bant kulp izleri görülmektedir. Kulp, diskus deliği ve burun aynı aksüzerinde değildir.

Kandillerden birinin üzerinde “+” işareti yer almaktadır (Kat. no. 116).

Hamur Rengi: 2. 5 YR 6/8 turuncumsu. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz ve sert.

Buluntu Yerleri: Konut mekanları (V), Hamam (I).

3. 1. 5. 2. Basık Kürevl Profilli (Kat. no. 117- 118)

Dip çapı: 4 cm., Uzunluk: 7- 7. 8 cm., Genişlik: 5- 6. 6 cm., Yükseklik: 2. 8- 3 cm.

Elimizde bu tipten sadece iki adet kandil bulunmaktadır.

Kandillerden biri hafif içbükey diplidir (Kat. no. 117). Basık gövde, omuzdan sonra yükselerek, diskus deliğini saran bir boyun oluşturmaktadır. Diskus deliği büyük, tam dairevi ve merkezidir.

Kandillerden birinde burun ayrıca yapılıp, eklenmiştir. Omuz üzerine kadar yükselmektedir. Oval şekilli fitil deliği, geriye doğru eğimli kesilmiştir (Kat. no. 117). Diğerinde altındaki tabağın öne doğru çimdiklenmesinden oluşmuş bir burun görülmektedir (Kat. no. 118).

Her iki kandil de kulpsuzdur. Diskus deliği ve burun aynı aks üzerindedir.

Hamur Rengi: 10 YR 5/8 Kırmızı, 2. 5 YR 6/6 Pembemsi kahverengi. Kandillerden birinde hamur iyi elenmiş, katkısız ve iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz ve sert (Kat. no. 117). Diğerisi ise kötü elenmiş, kum ve taş tanecikli ve iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzlü, sert.

Buluntu yerleri: Sütunlu Cadde (Ja).

3. 2. KALIP YAPIMLARI

3. 2. 1. Roma Dönemi (Kat. No. 119- 125)

Bu döneme tarihlenen ilk kandil, bir kandile ait burun parçasıdır (Kat. no. 119). Kataloglarda, "Volütlü Burun" olarak geçmektedir. Elimizdeki bu örnekte diskusa ait ufak bir parça da korunmuştur. Burnun volütlerinin kıvrık uçları omuzla birleşmektedir. Burun üçgen formdadır. Fital deliği dairevi ve büyüktür.

Hamur Rengi: 7. 5 YR 7/6 Sarımsı kahverengi. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

Buluntu yeri: Hamam (I)

Elimizdeki ikinci kandil, bir kulp parçasıdır (Kat. no. 120). Hilal formu kulbun, ön kısmı düzdür. Burada kulbun dış hatlarını gösteren ince bir yiv görülmektedir. Kulbun arkasında ise ufak bir çıkıntı vardır. Kulbun kandil gövdesine bağlandığı bölümde ise birbirine paralel iki yiv yer almaktadır.

Hamur Rengi: 2. 5 Y 7/4 Sarımsı yeşil. Siyah boya izleri mevcut. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

Buluntu yeri: Tak (D)

Bu döneme tarihlenen kandillerden biri, çeşitli yayınlarda "Firmalampen" olarak adlandırılan bir "Fabrika kandili"dir (Kat. no. 121). Bu kandilin sadece üst kısmı elimizde mevcuttur. Gövdenin alt kısmıyla, burnunun kırık olduğu görülmektedir.

Kandilin omuzu üzerinde, topuz olarak tanımlanabilecek iki çıkıntı görülmektedir. Diskusun etrafı bir çerçeveye çevrilmiştir. Diskus yataydır. Diskus deliği büyük ve merkezidir. Diskusun etrafını çeviren çerçeve, buruna bağlanmakta, böylece diskus ile burunu birbirine bağlamaktadır.

Kandil kulpsuzdur.

Hamur Rengi: 10 YR 6/8 Kırmızı. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz ve sert.

Buluntu yeri: Agora (E).

Elimizdeki dördüncü kandilin dip kısmı ve burnu kırıktır (Kat. no. 122). Düz dipli gövde yukarı doğru genişlerken, ayak yapmaz. Omuz belirgindir ve diskusdan ince bir yivle ayrılır. Diskus bezemesi yedi yapraklı bir istiridye kabuğudur. Diskus deliği küçüktür ve merkezi değildir. Kandilin volütlü bir burnu olduğu anlaşılmaktadır.

Hamur rengi: 10 YR 8/2 Beyazımsı sarı. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

Buluntu yeri: Yeri bilinmeyen 10.

Bu tipe giren kandillerin beşincisinde diskus kısmının kırık olduğu görülmektedir (Kat. no. 123). Hafif içbükey diplidir. Gövde ayak yapmadan, düz olarak yukarı doğru genişler. Omuz üzerinde yumurta dizisinden oluşan bir bezeme görülmektedir. Bezemeli olduğu anlaşılan diskusun etrafında üç yiv yer almaktadır. Burun yuvarlak, fitil deliği dairevi ve düzdür. Gövdenin alt kısmından başlayarak, omuz seviyesine kadar çıkan ilmek kulp üzerinde üç yiv görülmektedir.

Hamur Rengi: 5 YR 7/6 Sarımsı kahverengi. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz ve sert.

Buluntu yeri: Yeri bilinmeyen 9.

Bu döneme tarihlenen bir diğer kandil düz diplidir (Kat. no. 124). Karnı ortadadır. Dışbükey omuz üzerinde yaprak ve üzüm salkımı motifleri, diskusu çevreleyen sığ bir yiv üzerindeki yumurta motifine eklenmiştir. Diskus deliği büyük, merkezi ve dairevidir. Burun yuvarlak olup, fitil deliği dairevi ve düzdür. Karından başlayıp, omuza bağlanan dikey tutamak kulp, oldukça büyüktür.

Hamur rengi: 5 YR 7/8 turuncumsu. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

Buluntu yeri: Yeri bilinmeyen 11.

Bu döneme tarihlenen kandillerden elimizdeki son örnek, armudi bir şekil gösterir (Kat. no. 125). Gövdesinin bir kısmı kırkıtır. Düz dipli kandilin karnı ortadadır. Omuz bezemesi, damla ve çizgidir. Büyük, dairevi ve merkezi diskus deliğinin etrafını bir kanal çevirmekte ve bu kanal buruna bağlanmaktadır. Fitol deliği büyük ve dairevidir. Kandilin altında, kaidede, konsantrik daireler görülmektedir. Burnun kaideye bağlandığı yerde ise iki yanda birbirine paralel üç çizgi vardır. Konsantrik dairelerin üzerinde ise ufak bir dil motifi görülmektedir.

Hamur rengi: 7. 5 YR 6/4 Bej. Hamur kötü elenmiş, mika ve taş parçacıklı, kötü pişmiştir. Yüzeyi pürüzlü ve sert.

Buluntu yeri : Yol (Y)

3. 2. 2. Bizans Dönemi (Kat. no. 126- 127)

Bu dönemden elimizdeki ilk örnekte, gövdenin kısmen, burnun tamamen kırık olduğu görülmektedir (Kat. no. 126). Hafif içbükey dipli gövde yukarı doğru genişlerken, omuz yapar. Omuz üzerinde, çerçeve içinde konsantrik daire ile başlayan, içiçe baklava ve konsantrik daire motifleriyle devam eden ve içiçe üçgenlerin bulunduğu tek bir motifle son

bulan bir bezeme kuşağı görülür. Diskusta ise içleri nokta bezeli üçgen ve kalp motifinin kullanıldığı görülmektedir. İki adet diskus deliği vardır. Diskusu buruna bağlayan sığ bir kanal görülmektedir. Kulp, gövdenin altından omuza bağlanan tutamak formudur.

Hamur rengi: 2. 5 YR 6/8 turuncumsu. İyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

Buluntu yeri : Yeri bilinmeyen 12.

Bu tipe giren ikinci kandilin alt kısmı, gövdenin yarısı ve burnu kırıktır (Kat. no. 127). Omuz üzerinde kıvrım dal, üzüm salkımı ve yaprak bezemesi görülmektedir. Diskus, yine bir çerçeveye çevrilmiş ve buruna bu çerçevenin devamı olan bir çizgiyle oluşmuş kanalla bağlanmaktadır. Diskus üzerindeki bezemenin ne olduğu tam olarak anlaşılamamıştır.

Hamur rengi: 2. 5 YR 6/6 Pembemsi kahverengi. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş.

Buluntu yeri: Konut mekanları (V).

Elimizdeki bir başka örnek, kulp ve omuz parçasıdır (Kat. no.128). Birbirine paralel dairelerin çevrelediği omuz üzerinde, tutamak formu kulbun iki yanında dal motifi görülmektedir.

Hamur rengi: 2. 5 YR 6/6 Pembemsi kahverengi. Hamur iyi elenmiş, az mika katkılı ve iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

Buluntu yeri: Konut mekanları (V).

Bu döneme tarihlenen bir diğer kandil, kulp ve omuz parçasıdır (Kat. no. 129). Kandilin tutamak kulbu omuz üzerine eklenmiş, kulbun iki yanına da konsantrik daireler yapılmıştır.

Hamur rengi: 7. 5 YR 7/6 Sarımsı. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz ve sert.

Buluntu yeri: Yeri bilinmeyen 13.

Elimizdeki bir diğer örnekte gövdenin alt yarısı ve burnun kırık olduğu görülmektedir (Kat. no. 130). Tutamak kulp omuz üzerine eklenmiştir. Kulbun iki yanında noktalı bezeme görülmektedir. Diskusta içiçe üç bezeme sırası yer almaktadır. En dışta birbirine paralel çizgiler, bunun içinde konsantrik daire sırası ve en son küçük ve dairevi olmayan diskus deliği etrafında düzensiz konsantrik daireler görülür. Diskus bir kanalla buruna bağlanmaktadır.

Hamur rengi: 7. 5 YR 7/6 Sarımsı, kahverengi boya izleri mevcut. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

Buluntu yeri: Yol (Y1).

3. 2. 3. İslami Dönem (Kat. no.131)

Bu gruptan elimizde sadece bir adet kandil vardır. Oval şekilli kandilin sadece üst kısmı elimize geçmiştir. Gövdenin alt yarısıyla burun tamamen kırıktır, omuz üzerinde de kırıklar mevcuttur.

Küçük, dairevi ve merkezi diskus deliği etrafı ışın bezemeye çevrilmiştir. Bu kısım, omuzdan daha alçaktır. Etrafındaki çerçeve, diskusu buruna bağlayan bir kanal oluşturmaktadır. Konik kulp, omuz üzerine eklenmiştir. Kulbun iki yanından başlayan ve kandilin iki yan kenarına hemen hemen paralel giden sıralı rozet ve yıldız motifi, burunda ve kulbun iki yanında küçük üçgenlerle son bulmaktadır.

Hamur rengi: 5 YR 7/8 turuncumsu. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz ve sert.

Buluntu yeri: Yeri bilinmeyen 14.

4. SONUÇ

Perge' de bulunmuş olan kandiller, yapım tekniklerine göre, çark yapımı ve kalıp yapımı olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Daha önce de belirtildiği gibi, çark yapımları profillerine göre, kalıp yapımları ise diskus özellikleri göz önüne alınarak, dönemlerine göre tasnif edilmiştir.

Çark yapımı kandillerin ilk tipi,"Gövdesi Yukarı Doğru Genişleyen Profilli" olanlardır. Bunlar, "Boyunsuz" ve "Boyunlu" olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.

Boyunsuz tipte olanlar, genellikle düz diplidir. Gövde ayak yapmadan, genişleyerek, yükselir. Burun ya gövdeden uzanmakta veya kısa olarak ayrıca yapılıp, eklenmektedir. İlk iki örnekte, kandillerin küçük boyutlu olmaları onların "Minyatür kandil" olarak tanımlanmalarına, üzerlerinde yanık izine rastlanmamış olması da, belki de oyuncak olarak kullanıldıklarını düşünmemize sebep olmaktadır. Bu kandillerin benzerlerine, İstanbul Arkeoloji Müzeleri Kandil Kataloğunda rastlanmıştır. Kandil, katalogda, M. Ö. 3. yy. in ikinci yarısı veya M. Ö. 2. yy. a tarihlenmektedir¹⁰². Bu gruba giren kandillerde, sarımsı, pembemsi beyaz ve sarımsı pembe renkli hamur görülmektedir. Hamur genellikle kötü elenmiş, ufak kum ve taş parçacıklıdır. Kandiller iyi pişmiştir. Yüzeyleri pürüzlü ve serttir.

Yukarı Doğru Genişleyen Profilli kandillerin ikinci alt grubu, "Boyunlu" olanlardır. Bunlar genellikle düz diplidir. Diskus delikleri büyük ve merkezidir. İlk örneklerde burun kısadır. Diğerlerinde burnun daha uzun yapıldığı görülmektedir. Benzerlerine British Museum'un Kataloğunda rastlanmaktadır¹⁰³. Bu gruptan elimizdeki son kandillerin benzeri, M. Ö. geç 1. yy. veya M. S. erken 1. yy. a tarihlenmektedir¹⁰⁴. Ancak sonraki bir çalışmada aynı kandillerin tarihleri M. S. 5- 6. yy. lara çekilmiştir¹⁰⁵. Aynı çalışma bu tip kandillerin Akdeniz'in birçok yerinde görüldüğünü saptamaktadır. Sözkonusu kandillerde sarımsı, açık sarımsı, sarımsı kahverengi ve turuncumsu kırmızı renkli hamur

¹⁰² Kassab- Tezgör, Sezer, 1995, kat. no. 219. Bu kandil Rhodos Atölyesinde üretilmiş olup, M. Ö. 3. yy. in 2. yarısı veya M. Ö. 2. yy. a tarihlenmektedir.

¹⁰³ Bailey, 1975, Kat. no. Q 689. Bu kandil katalogda Sardinia- Tharros kökenli olarak gösterilmekte ve M. Ö. 2. yy. a tarihlenmektedir.

¹⁰⁴ Bailey, 1975, Kat. no. Q 460. Bu kandil Limyra'da bulunmuştur.

¹⁰⁵ Bailey, 1988, s. 418.

görülmektedir. Hamur genellikle iyi elenmiş, katkısız ve iyi pişmiştir. Yüzey pürüzsüz ve serttir.

Çark yapımı kandillerin ikinci tipi, "Gövdesi Dik Profilli" olanlardır. Bu tip kandillerde gövde kısmı, kandilin dibi ile dik bir açı oluşturacak şekildedir. Ancak, kandillerden üçünün ilk örneklere oranla daha içbükey bir profil verdikleri görülmektedir. Yine de yan kenarların eğimi, armudi profilli kandillere oranla çok daha diktir. Bütün örneklerde dip kısım düzdür. Gövde üzerinde yivler mevcuttur. Diskus yatay, diskus deliği büyük ve merkezidir. Gövdesi dik profilli kandillerde burun ayrıca yapılıp, eklenmiştir. Bu tip kandiller dikey bant kulpludur ve pembemsi kahverengi, kahverengi ve sarımsı kahverengi hamur görülmektedir. Pembemsi kahverengi, kahverengi, sarımsı kahverengi ve gri astarlıdırlar. Hamurlar genellikle iyi elenmiş, katkısız ve iyi pişmiştir. Yüzeyleri pürüzsüz ve serttir.

Çark yapımı kandillerin üçüncü tipi "Gövdesi Yukarı Doğru Daralan Profilli" olarak belirlenmiştir. Bu tipten çok az sayıda kandil bulunması, tipolojisinin saptanmasını zorlaştırmaktadır. Dip hafif içbükeydir. Büyük ve merkezi diskus deliği bir boyunla çevrelenmiş, tutamak omuz üzerine eklenmiştir. Gövdesi Yukarı Doğru Daralan Profilli kandillerin benzerleri için İstanbul Arkeoloji Müzeleri Kataloğunda önerilen tarih ve yer, M. Ö. 2. veya 1. yy. ve Filistin Atölyesidir¹⁰⁶. Hamur renkleri sarımsı kahverengidir. Aynı renk astarlıdır. Hamurları iyi elenmiş, katkısız ve iyi pişmiştir. Yüzeyleri pürüzsüz ve serttir.

Kataloğumuzda " Gövdesi Armudi Profilli " başlığı altında incelenen tip, çark yapımı kandiller içinde en sık görülen ve Perge kentinin birçok kesimindeki kazı ve araştırmalarda ele geçen örnekleri kapsar. Tip içindeki çeşitliliğin yoğunluğu, bu kandillerin uzun bir süre kullanılmış olabileceğine işaret ediyor olabilir. Armudi Profilli kandiller karnı aşağıda ve karnı ortada olmak üzere ikiye ayrılmış, diskus şekilleri ise göre alt grupları belirlemiştir.

Karnı aşağıda ve diskusu yatay olan kandiller, genellikle hafif içbükey diplidir. Bu kandillerin hepsinde ayak mevcuttur. Diskus delikleri genellikle büyük ve merkezidir. Bütün kandillerde burun ayrıca yapılıp eklenmiştir. Genellikle omuz üzerine eklenmiş tutamaklar görülmektedir. Bu kulpların bir kısmı son derece ufaktır. Kandillerin büyük çoğunluğunda kulp, diskus deliği ve burun aynı aks üzerinde olmadığı görülmektedir.

¹⁰⁶ Kassab- Tezgör, Sezer, 1995, Kat. no. 274.

Bu grup kandillerde sarımsı kahverengi, kahverengi, pembemsi kahverengi, turuncumsu kırmızı, mavimsi gri, yeşilimsi kahverengi ve açık sarı renkler tebit edilmiştir. Kahverengi ve kırmızı astarlıdırlar. Hamurlar genellikle iyi elenmiş, katkısız ve iyi pişmiştir. Yüzeyleri pürüzsüz ve serttir.

Armudi Profilli Karnı Aşağıda kandillerin ikinci alt grubu, diskusu içbükey olanlardır. Sık karşılaştığımız bu kandiller içinde, muhtemelen yapım hatasından dolayı, farklı bir profil gösteren örnekler de mevcuttur. Bunlar, kataloğumuzda, "Diskusu Yükseltilmiş" olarak tanımlandı. Çarkla kandil üretiminin en son aşaması, fitil deliği ve diskus deliğinin muhtemelen metal bir alet vasıtasıyla açılmasıdır. Kuşkusuz bu işlem, kil tam kurumadan, hamur henüz ıslakken yapılmalıdır. Yükseltilmiş diskusun, delik açılırken, diskusa batırılan aletin geriye çekilmesi sırasında oluşması muhtemeldir (Lev.12, res. 2). Antik devrin önemli bir ihraç malzemesi ve değerli bir ürünü olan zeytinyağının kaybını önlemek için diskusun içbükey yapıldığı bilinmektedir. Bu durumda yükseltilmiş diskus, yakıt israfına neden olacaktır.

Diskus içbükey kandillerde, diskus delikleri büyük olabildiği gibi, küçük diskus deliğine sahip örnekler de bulunmuştur. Burun ayrıca yapılıp, eklenmiştir. Genellikle omuz üzerine eklenmiş, tutamak formu ufak kulplar görülmektedir. Kulp, diskus deliği ve burun çoğunlukla aynı eksende değildir.

Bu tip kandillerde sarımsı kahverengi, pembemsi kahverengi, sarımsı, kırmızı, turuncumsu kırmızı hamur görülmektedir. Turuncumsu kırmızı, kahverengi, kırmızı, sarımsı kahverengi astarlıdırlar. Genel olarak kandillerin hamurları iyi elenmiş, katkısız ve iyi pişmiştir. Yüzeyleri pürüzsüz ve serttir.

Karnı Aşağıda olan kandillerin üçüncü alt tipi diskusu keskin eğimli olanlardır. Bunlar genellikle düz diplidir. Belirgin omuz, keskin bir eğimle, hiçbir kavis yapmadan diskusu oluşturur. Tipin bütün örneklerinde diskus deliği büyük ve merkezidir.

Burun ayrıca yapılıp, eklenmiştir. Genel olarak tutamak kulp görülmektedir. Kulp, diskus deliği ve burun aynı aks üzerindedir. Griepentrog, kandilerimizden birinin (Kat. no. 89) benzerini M. Ö. 3. yy. sonu- 2. yy. ortasına tarihlemiştir¹⁰⁷. Bu gruptan kandillerin, M. S. 2- 3. yy. larda Sagalassos'da yoğun olarak kullanılan kandillere form yönünden benzediği gözlenmektedir¹⁰⁸. Bu tip kandillerde hamur renkleri sarımsı

¹⁰⁷ Griepentrog, 1986, s. 196, 197.

¹⁰⁸ Scheltens, 1993, s. 192.

kahverengi, turuncumsu kahverengi, beyazımsı sarı, açık sarımsı, pembemsi kahverengi, turuncumsu kırmızı, kahverengi ve sarımsı kırmızıdır. Kandillerin hamurları iyi elenmiş, katkısız ve iyi pişmiştir. Yüzeyleri pürüzsüz ve serttir.

Armudi profilli kandillerin ikinci alt tipi karnı ortada olanlardır. Bunlar da yine diskuslarına göre tipolojik bir tasnife tabi tutulmuşlardır.

Karnı ortada alt tipin ilk grubu, diskusu içbükey olanlardır. Bu kandiller genel olarak düz diplidir; ayaksız örnek saptanmamıştır. Diskus delikleri genellikle küçük ve merkezidir. Burun ayrıca yapılıp, eklenmiştir. Hepsinde kulp mevcuttur ve oldukça enli yapılmış, genişliği diskus genişliğine eşit, birer tutamak biçimindedir. Genellikle kulp, diskus deliği ve burun aynı aksdadır. Bu grup kandillerden biri (Kat. no. 106), omuz üzerinde muhtemelen fitil için kullanılan iğneyi koruyan veya tutamak işlevi taşıyan bir topuza sahiptir. Kandil bu özellikleri yüzünden M. Ö. 4. yy. a tarihlenmektedir¹⁰⁹. Diskusu içbükey Karnı Ortada kandillerde sarımsı kahverengi, açık kahverengi ve beyaz hamur renkleri görülmektedir. Kırmızı ve kahverengi astarlıdırlar. Kandil hamurları iyi elenmiş, katkısız ve iyi pişmişlerdir. Yüzeyleri pürüzsüz ve serttir.

Karnı ortada olan kandillerin ikinci alt grubu, diskusu keskin eğimli kandillerdir. Genellikle dip düzdür ve kandil, tıpkı Karnı Aşağıda ve Diskusu Keskin Eğimli kandillerde olduğu gibi belirgin bir omuza, büyük ve merkezi bir diskus deliğine sahiptir. Burun ayrıca yapılıp, eklenmiştir. Dikey bant kulp görülmektedir. Kulp, diskus deliği ve burun aynı aks üzerindedir.

Sarımsı, turuncumsu kahverengi ve pembemsi kahverengi hamur görülmektedir. Pembemsi kahverengi, kırmızı ve turuncumsu kahverengi astarlıdırlar. Genellikle iyi elenmiş, katkısız ve iyi pişmişlerdir. Bu grup kandiller de Karnı Aşağıda Diskusu Keskin Eğimlilerde olduğu gibi, gerek hamur yapıları, gerekse formları açısından Sagalassos kandillerine benzemektedir¹¹⁰.

Armudi Profilli Karnı Ortada tipin üçüncü alt grubu diskussuz kandillerdir. Elimizde bu gruptan sadece bir örnek olması, muhtemel grubun genel özelliklerini saptamayı güçleştirmektedir. Kandil (Kat. no.

¹⁰⁹ Hellenistik kandillerde, dönem başında görülen bu yeni özellik, Dressel'e göre fitil iğnesinin kullanılmadığı zaman, topuzdaki deliğe konularak korunması amacına yöneliktir. Bununla birlikte bu amaç unutulmuş olmalıdır. Zira bu tipteki birçok kandilde görülen topuzlarda delik yoktur veya ufak bir çukur vardır.

¹¹⁰ Scheltens, 1993, s. 191-209.

113), düz dipli ve ayaksızdır. Büyük ve merkezi diskus deliğini çevreleyen bir boynu vardır. Omuz üzerine eklenmiş kulp, diskus deliği ve burun ile aynı aksda değildir. Hamur rengi sarı. İyi elenmiş, katkısız ve iyi pişmiştir. Yüzey pürüzsüz ve serttir.

Gövdesi Armudi Profilli kandillere genel olarak bakıldığında, hamur özellikleri dışında, özensiz yapıldıkları görülmektedir. M. Ö. 7. yy. dan itibaren üzeri bezemeli kandillere dek görülen ve kandilin ortasından geçerek onu birbirine eşit iki parçaya ayırdığı varsayılan, kulp- diskus deliği- burun aksı, bu kandillerin büyük çoğunluğunda ihmal edilmiştir. Aynı şekilde, kandillerin çoğuna eklenen tutamak formu kulplar da, ya son derece küçük veya oldukça enlidirler. Bunlarla yaptığımız denemeler söz konusu kulpların, özellikle kandil doluyken, kandili dengede tutamayacak nitelikte olduklarını ortaya koymuştur. Ayrıca bazı kandillerin ön ve arka kısımlarında aynı yüksekliğin elde edilemediği, bazılarında ise diskus deliğinin tam dairevi olmadığı gözlemlenmiştir. Shier, Karanis evlerinde elde taşınarak kullanılan kandillerin yanısıra, duvarlardaki raflara yerleştirilen kandillerden bahsetmektedir¹¹¹. Dolayısıyla biri sabit, diğeri hareketli olmak üzere iki tür kandil aydınlatması söz konusudur. Perge'de de böylesi özensiz yapılmış kandillerin, duvarlardaki raflara yerleştirilmesi muhtemeldir. Öte yandan çark yapımı kandiller fakir halk tabakası tarafından kullanıldıklarından, özensiz yapılmaları doğaldır. Seri bir üretimde dikkatsiz ve kaba üretimler normal karşılanmalıdır. Perge'de bulunmuş birçok kandilde gözlemlediğimiz sanki "yapılmış olması gerektiği için yapıldığı" izlenimi veren formlar, böylelikle açıklanabilir.

Bunlara bir tezat olarak, Armudi Profilli kandillerin Diskusu Keskin Eğimli alt grupları, daha özenli yapılmışlardır. Kulp, diskus deliği ve burun aynı aksdadır. Tutamakların küçüklüğü sebebiyle taşınmaları son derece zor olan bu kandillerin, gerek hamurları, gerekse özenli yapıları ve görünüşleri, bazılarının Sagalassos malı olabileceği fikrini kuvvetlendirmektedir.

Çark yapımı kandillerin beşinci ve sonuncu tipi, Gövdesi Kürevi Profilli olanlardır. Bunlar, Tam Kürevi ve Basık Kürevi Profilli olmak üzere iki alt tipe ayrılmıştır.

Tam Kürevi Profilli kandillerin ilk alt grubu, diskusu yatay olanlardır ve ne yazık ki bu gruptan elimizde sadece bir örnek vardır (Kat. no. 114). Düz dipli kandilin, belirgin omuzu, yatay bir diskusa bağlanmaktadır. Diskus deliği büyük ve merkezidir. Burnun ayrıca yapılıp, eklendiği anlaşılmaktadır. Dikey bant kulp, diskus deliği ve

¹¹¹ Shier, 1978, s. 7.

burun ile aynı aks üzerinde değildir. Bu kandilin diskus deliğinin, diğerlerine oranla çok daha büyük olması ve diskus ile diskus deliği üzerinde yanık izine rastlanması, kandil olarak kullanımının yanı sıra, mum için de kullanılmış olabileceği izlenimini vermektedir. Kandilin hamuru sarımsı kahverengidir; kötü elenmiş, ufak kum ve taş parçacıklı, kötü pişmiştir. Yüzeyi pürüzlü ve serttir.

Tam Kürevi Profilli kandillerin ikinci alt grubu Diskusu Keskin Eğimli olanlardır. Elimizdeki az sayıda örnek, hafif içbükey dipli, biri ayaklıdır. Omuz belirgin ve diskus keskin eğimlidir. Diskus deliği büyük ve merkezidir. Burun ayrıca yapıp eklenmiştir. Hacimli yapılmış tutamak ve dikey bant kulp bir arada kullanılmıştır. Kulp, diskus deliği ve burun yine aynı aks üzerinde değildir. Bu kandiller de, gerek formları ve gerekse hamurları açısından, Sagalassos kandillerine benzemektedir. Sagalassos'daki benzerleri, M. S. geç 2. - 3. yy. a tarihlenmektedir¹¹². Hamur rengi kırmızımsı kahverengidir; iyi elenmiş, katkısız ve iyi pişmiştir. Yüzey pürüzsüz ve serttir.

Kürevi Profilli kandillerin ikinci alt grubunu, Basık Kürevi Profilli kandiller oluşturur. Elimizde bu gruptan iki adet kandil vardır. Hafif içbükey dibi izleyen gövde son derece basıktır. Büyük ve merkezi olan diskus deliğini yüksek bir boyun çevirmektedir. Burun ayrıca yapılmıştır. Kulp yoktur. Kandillerden birinin alt kısmında bir tabak görülür. Bu tip kandiller, M. S. 4. yy. dan 10. yy. a dek kullanılmışlardır.

Kalıp yapımı kandiller, dönemlerine göre, Roma, Bizans ve İslami Dönem Kandilleri olmak üzere üçe ayrılmıştır.

Erken Roma Dönemine tarihlenen kandillerden ilki, "Firma Lampen" olarak tanımlanan "Fabrika kandili" dir. Bu kandilin benzerleri, İtalya, Yunanistan ve Anadolu'daki hemen hemen tüm müze ve koleksiyonlarda yer almaktadır.

M. S. 60'da Kuzey İtalya'da ortaya çıkan " Fabrika Kandilleri " M. S. 2. yy. a dek kullanılırlar. Diskusu burna bağlayan kanalın şekline ve burunlarına göre, Loeschcke tarafından gruplandırılmışlardır¹¹³. Perge'de ele geçen kandil, Loeschcke'nin 10. tipine girmektedir.

Kalıp yapımı kandillerden ikinci örnek, "Volütlü Burun" olarak tanımlanan tipte bir burun parçasıdır. Üçgen formlu burnun iki yanında birer volüt, içe bükülmüş uçları omuza bağlanmış şekildedir. Üçgenin ortasında da dairevi fitil deliği bulunmaktadır. Bu tip burunlar, M. Ö. 1. yy. dan itibaren görülmeye başlanır. Elimizdeki parçada, diskusun etrafını saran yivler üzerinde kör bir delik vardır. Alçıdan yapılmış

¹¹² Scheltens, 1993, s. 192.

¹¹³ Loeschcke, 1919.

kandiller üzerinde, kalıptan kaynaklanan böyle deliklerin mevcudiyeti bilinmektedir. Ancak hamurun iç tarafında, delik açılması sırasında oluşan bir ize de rastlanır. Bu delik, muhtemelen, havalandırma deliği olarak açılan deliklere benzetilmek istenmiştir.

Elimizdeki üçüncü örnek, hilal şeklinde bir kulp parçasıdır. Bu tip kulplar, kalp, hilal veya üçgen şeklinde, ön kısımları düz veya kabartmalı olarak, metal kandillerde M. S. 2. yy. dan itibaren görülür.

Roma Dönemi kandillerinden dördüncüsünde diskus deliği yumurta dizisi ile sınırlandırılmıştır. Burun yuvarlak, ilmek kulp ise üç yivlidir ve kandil, bu özellikleri sebebiyle M. S. 2. yy. sonrasına tarihlenmektedir.

Aynı gruptan beşinci kandil, volütlü burunlu örneklerdendir; ancak bu kez burun yuvarlak uçludur. Diskus bezemesi ise, Bizans Dönemine dek yoğun olarak kullanılan istiridye kabuğundan oluşur. Elimizdeki kandilin istiridye kabuğu yedi parçalıdır. Benzerleri Loeschcke'nin Tip IV, Goetherd- Polaschek'in Tip Xb olarak sınıflandırdıkları kandillerdir ve M. S. 2. yy. 1. yarısından itibaren ortaya çıkarlar.

Kalıp yapımı kandillerin altıncısında, üstteki büyük ve merkezi yağ deliği bir çerçeve ile çevrilmiştir. Diskus, burna bir kanal ile bağlanır. Bu kanalın etrafında sıralı damla ve çizgi bezeme vardır. Dipte ise konsantrik daireler, altında iki yanda birbirine paralel üç çizgi, üstte bir dil motifi yer alır. Bu kandilin benzerleri, M. Ö. 2. yy. dan itibaren görülmekle birlikte, M. S. 3- 4. yy. da yoğunluk kazanmaktadır. Perge kandili Korinth'teki 29. tipinin 3. grubuyla benzerdir.

Roma Döneminden son kandilde ise, omuz üzerindeki büyük, merkezi ve dairevi diskus deliği bir yiv ile sınırlandırılmıştır. Ona bağlı yumurta dizisinin arasından yaprak ve üzüm salkımları çıkar. Burun dairevidir. Tutamak, omuz üzerine eklenmiştir. Bu kandil de benzerlerine dayanılarak M. S. 3. yy. a tarihlenmektedir.

Bizans Dönemi'ne tarihlenen kandillerden ilki, oldukça büyüktür. Omuz üzerinde, burun tarafındaki uçta iç içe üçgen motifi ile başlayan ve bundan sonra konsantrik daire ve iç içe baklava motifiyle devam eden, çerçeve içine alınmış bir bezeme görülür. Diskus bezemesi ise, içleri boncuk dizili, sıralı kalp ve üçgen motiflerinden oluşmaktadır. Kandilin iki diskus deliği vardır. Tutamak, oldukça büyük ve hacimlidir. Bu tip kandiller M. S. 4. yy. da ortaya çıkar ve M. S. 5. yy. dan sonra 7. yy. a dek yoğun olarak görülürler.

Bizans dönemine tarihlenen ikinci kandilin omuzu üzerinde kıvrık dal, yaprak ve üzüm salkımı motifleri vardır. Diskus deliği yine buruna bir kanalla bağlanmıştır. Kandilin benzerleri, M. S. 6. yy. a

tarihlenmektedir.

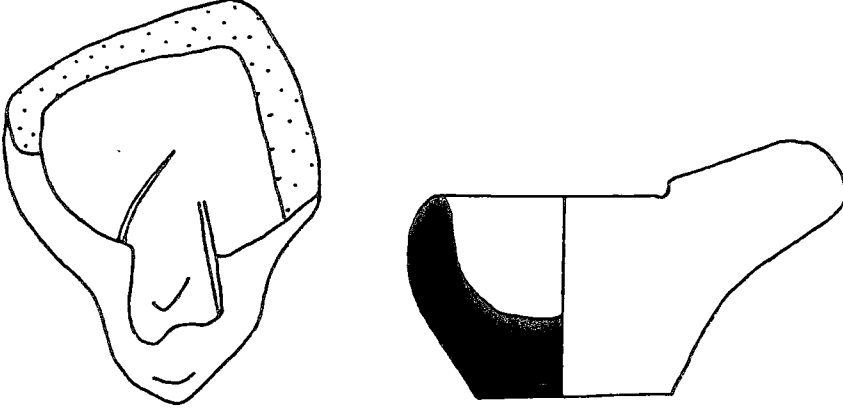
Bizans Döneminden son kandil de omuz üzerinde nokta dizisi ile bezenmiştir. Diskus üzerinde ise içiçe iki sıra bezeme vardır. Dışta olanlarında kulp hizasında konsantrik bir dairenin iki yanında sağa ve sola eğimli çizgiler, içte yan yana konsantrik daireler yer almaktadır. Dairevi ve merkezi olmayan diskus deliği etrafında ise düzensiz dizilmiş konsantrik daireler görülmektedir. Bu tip kandillerin hemen hepsinde olduğu gibi diskusu buruna bağlayan bir kanal ve tutamak mevcuttur. Kandilin benzerleri Broneer tarafından XXXI. tip olarak belirlenmiş ve M. S. 5. - 6. yy. lara tarihlendirilmiştir.

İslami Dönemden bir adet örnek elimize geçmiştir. Kandilin omuz bezemesi, sıralı rozet ve yıldız motifidir. Küçük, dairevi ve merkezi olan diskus deliği çukurlaştırılmış, etrafındaki ışın motifleri diskusun dışındaki çerçeveye bağlanmıştır. Diskus deliği siğ bir kanal ile burna açılır. Kandilin konik bir kulbu vardır. F. E. Day tarafından bu tür kandiller için gerçekleştirilen sınıflama ve tarihllemeye göre elimizdeki örneğe uygun konik kulplu, kandilin dış kenarını izleyen bezemeli örnekler, Emevi kökenlidir ve Abbasi Dönemine dek kullanılır.

Perge'de bulunmuş kandillere genel olarak baktığımızda, çark yapımı tiplerin diskusu keskin eğimli olan Sagalassos benzerleri dışında, analogileri bulunamadı. Bu durum, bir yandan söz konusu kandillerin Perge üretimi olabileceği fikrini kuvvetlendirirken, öte yandan daha önce belirttiğimiz gibi, çark yapımlarının arşatırmacıların fazla ilgisini çekmemesine de bağlanabilir. Perge'de yapılan kazı ve araştırmalarda henüz bir çömlek fırınına veya atölyesine rastlanmadığı gibi, kalıpla kandil üretiminde kullanılan matris ve patris kalıplar da bulunamamıştır. Bütün bu noktalardan hareketle, bu tezde çalışılan kandillerin Perge üretimi olup, olmadığı sorusu gelecekte yapılacak çalışmalarla açığa kavuşacaktır.

KATALOG

KATALOG NO : 1
LEVHA VE RESİM NO: 26, 1
BULUNTU YERİ : Td3. 93. 2

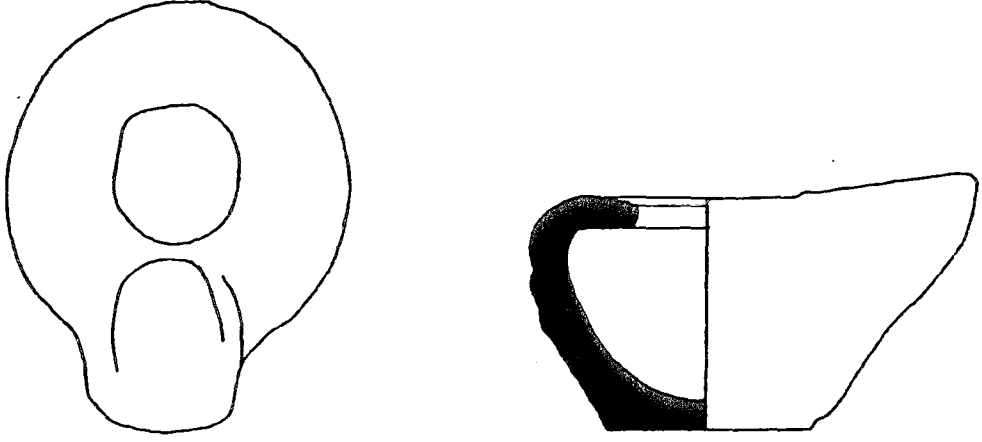
ÖLÇÜLER: Uz: 5. 9 cm. , Gen: 4. 3 cm. , Yük: 3. 5 cm.

HAMUR :10 YR 8/3 Açık sarımsı. Hamur kötü elenmiş, kum tanecikli, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzlü, sert.

TANIM : Tüm.
Yukarı doğru genişleyen profilli gövde. Üstü açık. Düz dip.
Burun gövdeden uzanmakta.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 2
LEVHA VE RESİM NO: 26, 2
BULUNTU YERİ : A. 85. 1

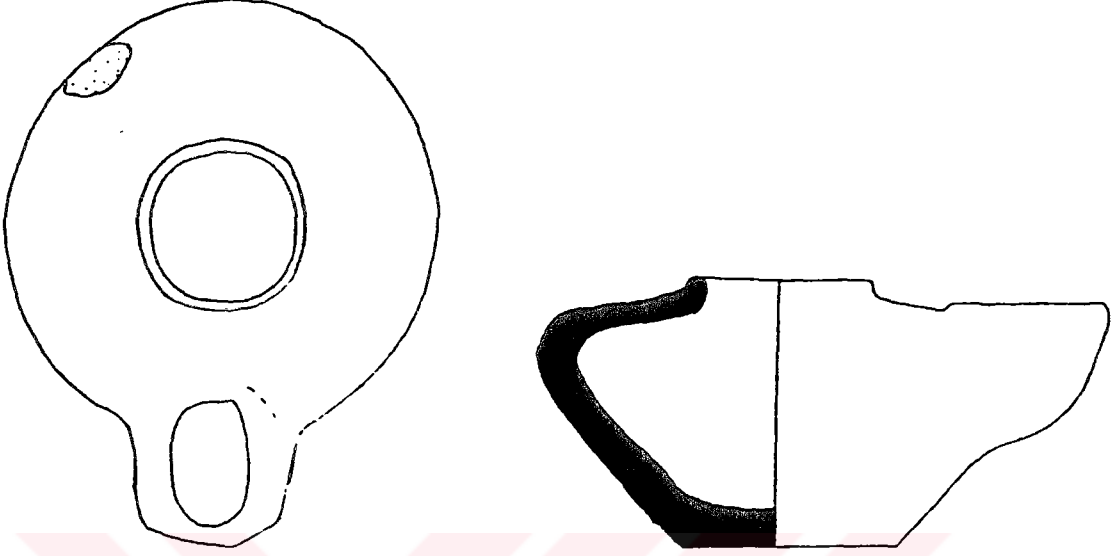
ÖLÇÜLER: Uz: 5, 8 cm. , Gen: 4, 7 cm. , Yük: 3, 4 cm.

HAMUR : 7. 5 YR 7/6 Sarımsı. Hamur kötü elenmiş, kum tanecikli, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzlü, sert.

TANIM : Tüm.
Yukarı doğru genişleyen profilli gövde. Düz dip. Yatay omuz.
Diskus deliği büyük. Burun kısa. Büyük ve oval şekilli fitil deliği.

ANALOJİ: Kassab-Tezgör, Sezer, 1995, no. 219, 220.

TARİHLENDİRME: M. Ö. 3. yy. 2. yarısı veya 2.yy.

KATALOG NO : 3
 LEVHA VE RESİM NO : 26. 3
 BULUNTU YERİ : I. 10. 85. 2. 1

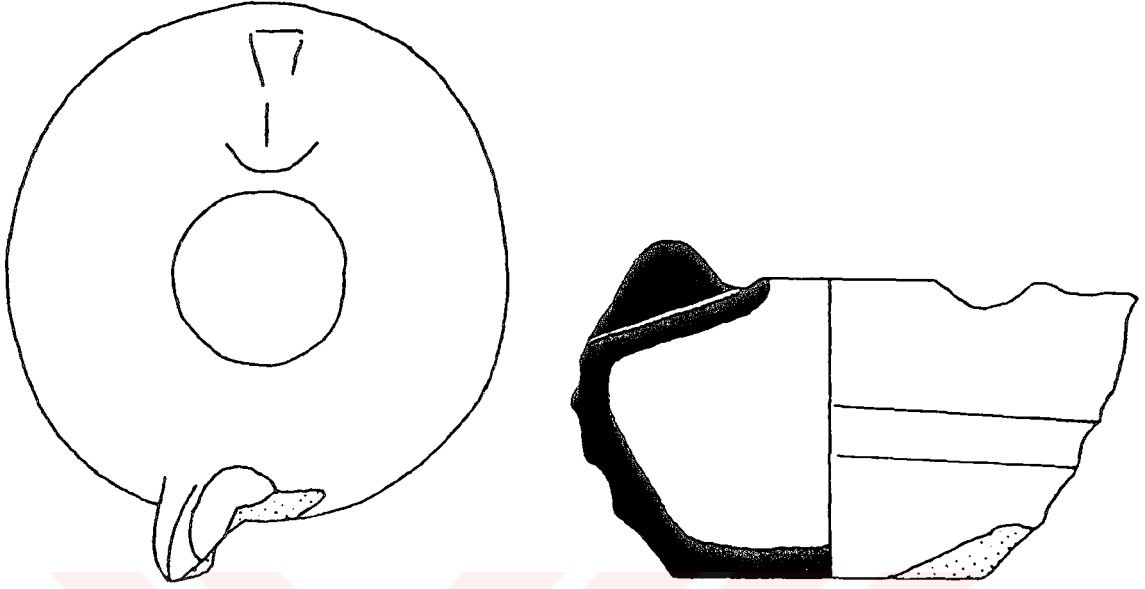
ÖLÇÜLER: Uz: 7. 2 cm. , Gen: 5. 8 cm. , Yük: 3. 5 cm.

HAMUR : 7. 5 YR 8/2 pembemsi. Hamur kötü elenmiş, kum tanecikli, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzlü, sert.

TANIM : Omuzda ve fitil deliği etrafında kırıklar mevcut.
 Yukarı doğru genişleyen profilli gövde. Düz dip. Yatay omuz.
 Diskus deliği büyük. Burun kısa. Büyük ve oval şekilli fitil deliği.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 4
 LEVHA VE RESİM NO: 26, 4
 BULUNTU YERİ : I. 10. 85. 4. 2

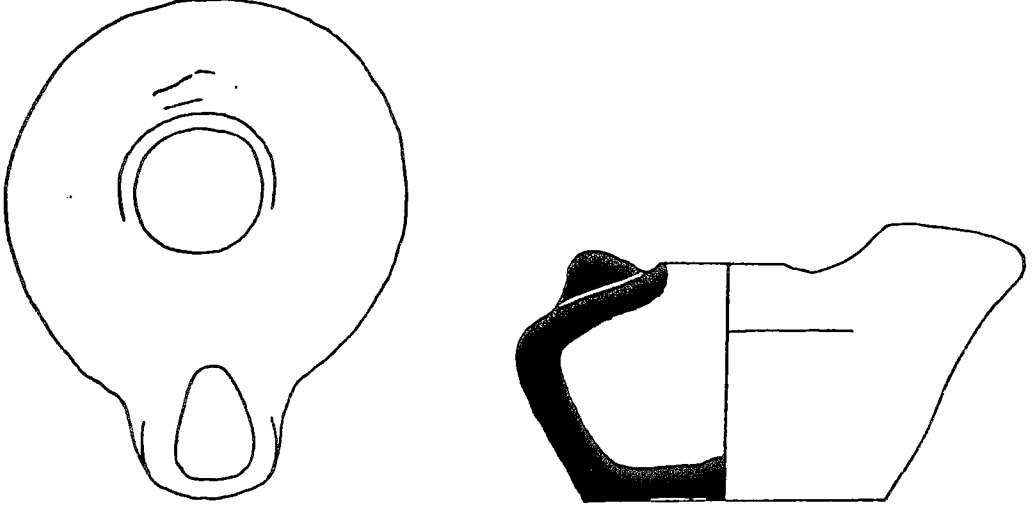
ÖLÇÜLER: Uz: 7. 7 cm. , Gen: 6. 9 cm. , Yük: 4. 4 cm.

HAMUR : 10 YR 8/3 Açık sarımsı. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun ucunda ve dipte kırıklar mevcut.
 Yukarı doğru genişleyen profilli gövde. Düz dip. Eğimli omuz. Diskus deliği büyük. Burun kısa. Büyük ve oval şekilli fitil deliği. Omuz üzerinde piramidal kulp.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 5
LEVHA VE RESİM NO: 26. 5
BULUNTU YERİ : Yeri bilinmeyen 2

ÖLÇÜLER: Uz: 6. 7 cm. , Gen: 5. 3 cm. , Yük: 3. 7 cm.

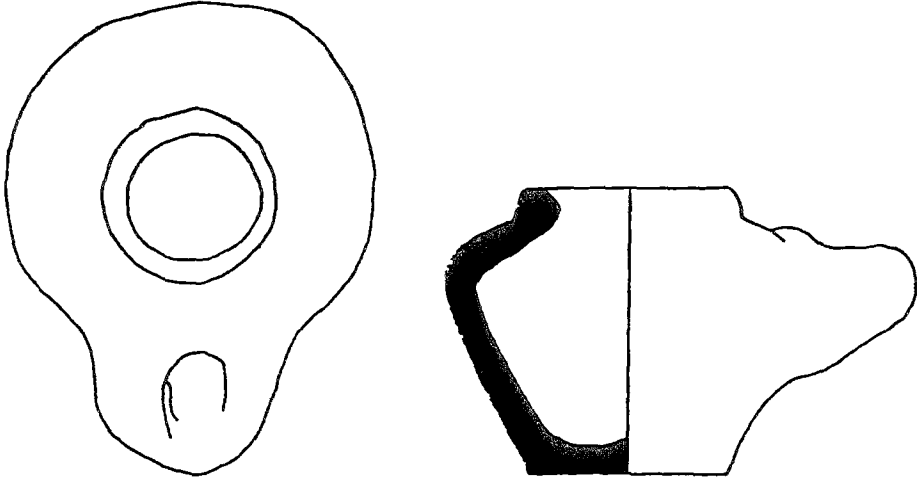
HAMUR : 5 YR 8/4 Pembemsi. Hamur kötü elenmiş, kum tanecikli, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzlü, sert.

TANIM : Tüm.

Yukarı doğru genişleyen profilli gövde. Hafif içbükey dip. Eğimli omuz yükselerek boyun ve diskus deliğini oluşturmakta. Diskus deliği büyük. Burun uzun ve omuz seviyesinden yüksekte. Oval şekilli fitil deliği öne doğru eğimli kesilmiş. Omuz üzerinde piramidal kulp.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 6
 LEVHA VE RESİM NO: 26, 6
 BULUNTU YERİ : Ja. D5. 89. 25

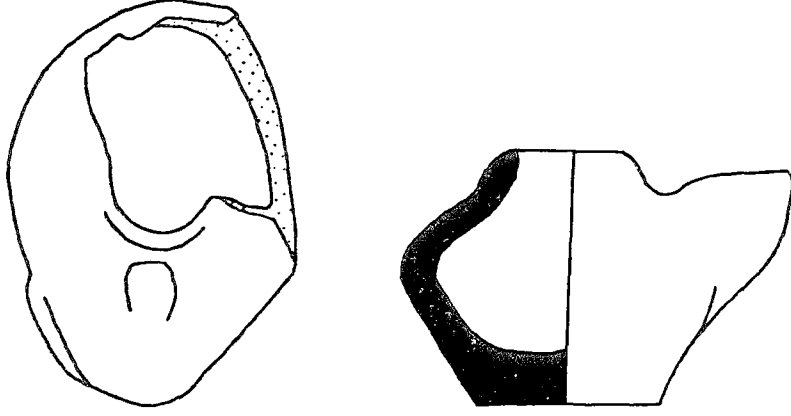
ÖLÇÜLER: Uz: 6. 2 cm. , Gen: 4. 9 cm. , Yük: 3. 8 cm.

HAMUR : 7. 5 YR 7/4 Sarımsı. Hamur kötü elenmiş, kum tanecikli. iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzlü, sert.

TANIM : Tüm.
 Yukarı doğru genişleyen profilli gövde. Düz dip. Eğimli omuz yükselerek boyun ve diskus deliğini oluşturmakta. Diskus deliği büyük. Burun kısa. Oval şekilli fitil deliği.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 7
 LEVHA VE RESİM NO: 27, 7
 BULUNTU YERİ : C Batı 79. 6

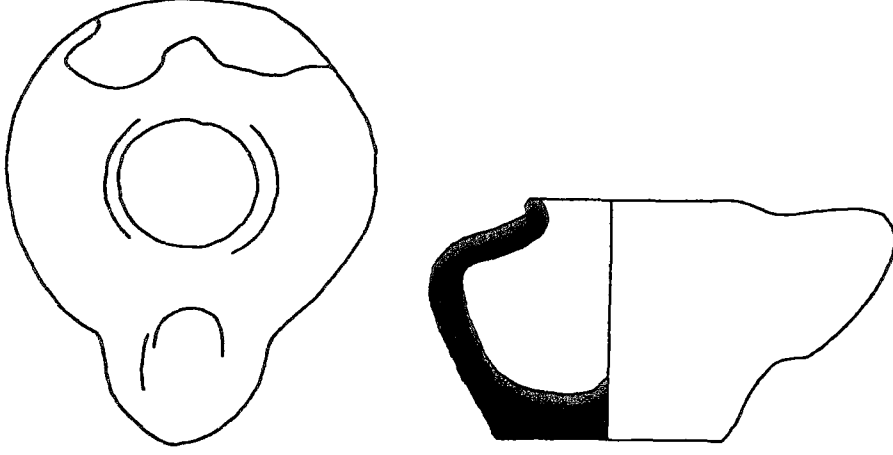
ÖLÇÜLER: Uz: 5. 3 cm. , Gen: 4 cm. , Yük: 3. 4 cm.

HAMUR : 5 YR 8/1 Beyazımsı. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Gövde kısmen kırık. Yukarı doğru genişleyen profilli gövde. Düz dip. Eğimli omuz yükselerek boyun ve diskus deliğini oluşturmakta. Diskus deliği büyük. Burun kısa. Oval şekilli fitil deliği.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 8
 LEVHA VE RESİM NO: 27, 8
 BULUNTU YERİ : V. 89. 18

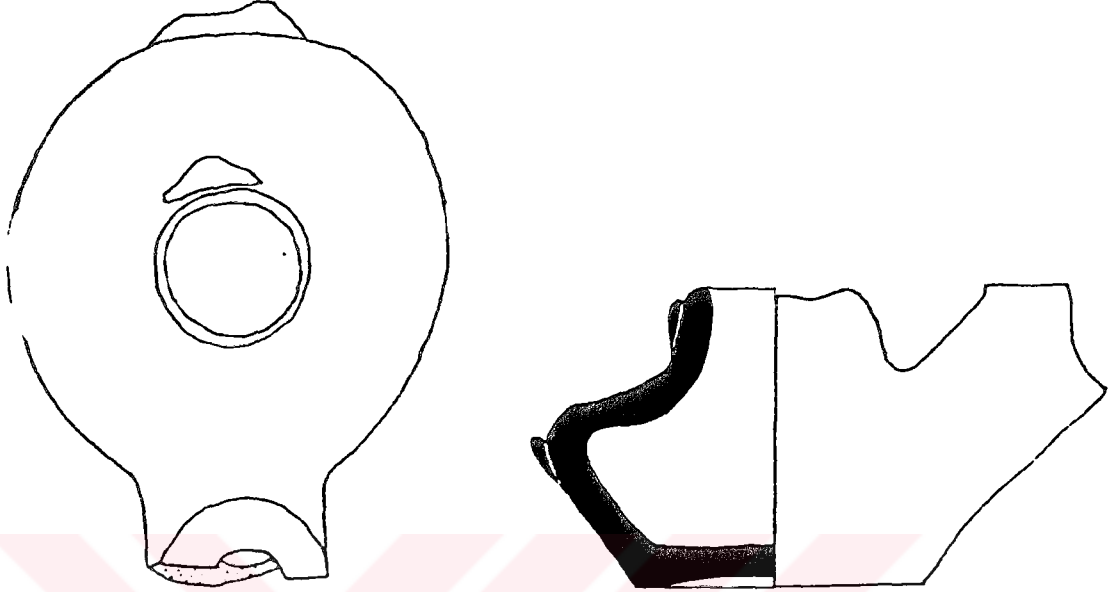
ÖLÇÜLER: Uz: 5. 8 cm. , Gen: 5 cm. , Yük: 3. 2 cm.

HAMUR : 7. 5 YR 6/6 Sarımsı kahverengi. Hamur kötü elenmiş, kum tanecikli, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzlü, sert.

TANIM : Gövde kısmen kırık.
 Yukarı doğru genişleyen profilli gövde. Düz dip. Eğimli omuz yükselerek boyun ve diskus deliğini oluşturmakta. Diskus deliği büyük. Burun kısa. Oval şekilli fitil deliği.

ANALOJİ: Bailey 1975, Q689.

TARİHLENDİRME: M. Ö. 2. yy.

KATALOG NO : 9
 LEVHA VE RESİM NO: 27.9
 BULUNTU YERİ : Yeri bilinmeyen 5

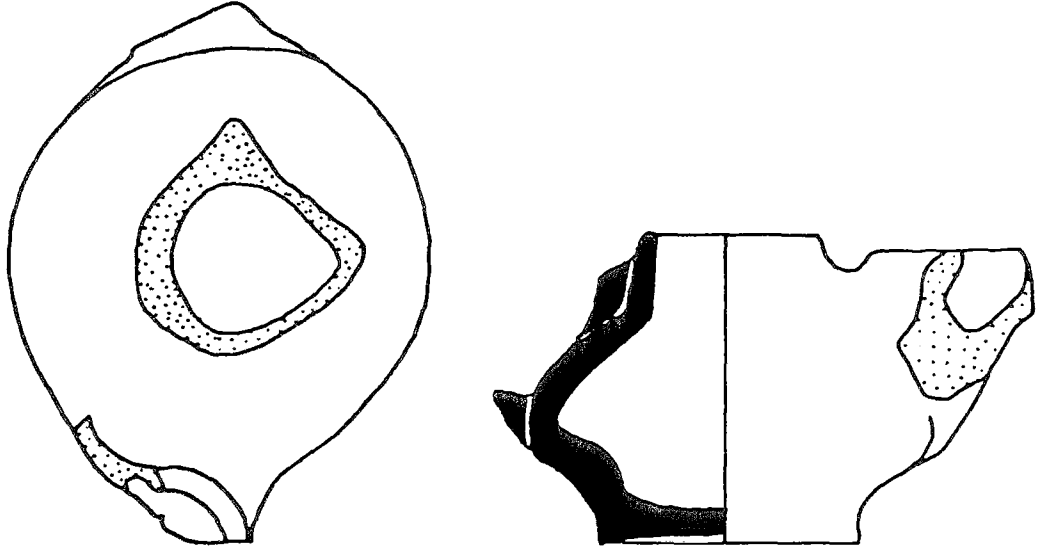
ÖLÇÜLER: Uz: 7. 7 cm. , Gen: 6 cm. , Yük: 3. 9 cm.

HAMUR : 7. 5 YR 6/6 Sarımsı kahverengi. Hamur iyi elenmiş, katkısız, kötü pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Kulpta ve burunda kırıklar mevcut.
 Yukarı doğru genişleyen profilli gövde. Hafif içbükey dip. Eğimli omuz yükselerek boyun ve diskus deliğini oluşturmakta. Diskus deliği büyük. Burun kaideden yükselmekte. Kenarı bir çerçeveye çevrilmiş fitil deliği.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 10
 LEVHA VE RESİM NO: 27, 10
 BULUNTU YERİ : Yeri bilinmeyen 8

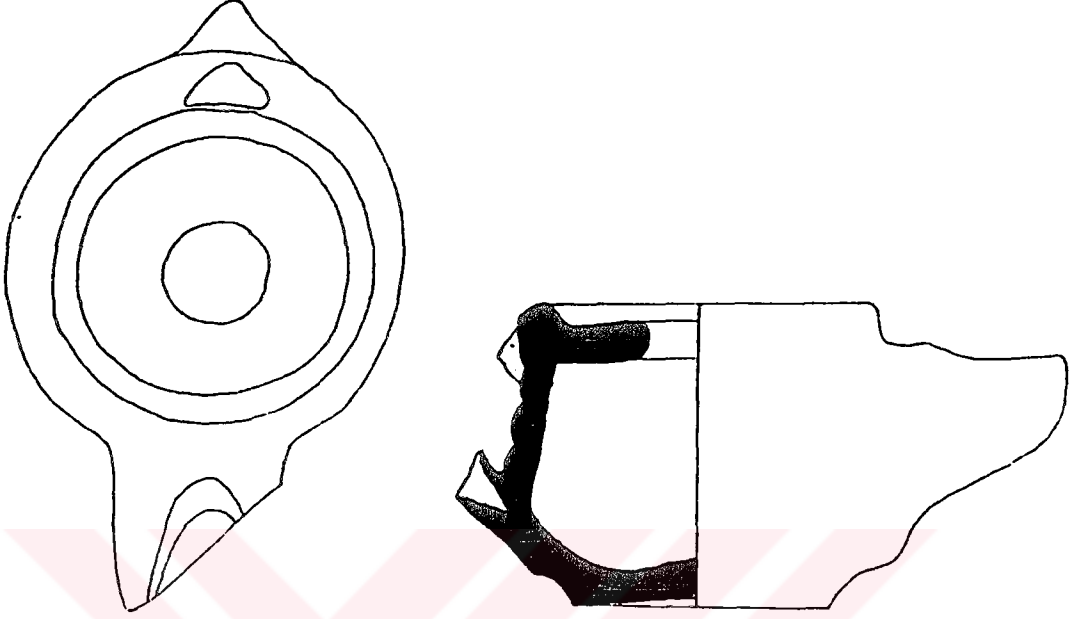
ÖLÇÜLER: Uz: 7. 2 cm. , Gen: 6. 7 cm. , Yük: 4. 1 cm.

HAMUR : 5 YR 7/8 Turuncumsu. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Kulpta, burunda ve boyunda kırıklar mevcut.
 Yukarı doğru genişleyen profilli gövde. Hafif içbükey dip.
 Eğimli omuz yükselerek boyun ve diskus deliğini
 oluşturmakta. Diskus deliği büyük. Burun kaideden
 yükselmekte. Dikey bant kulp izleri mevcut.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 11
 LEVHA VE RESİM NO: 27, 11
 BULUNTU YERİ : La. 58. 94. 6

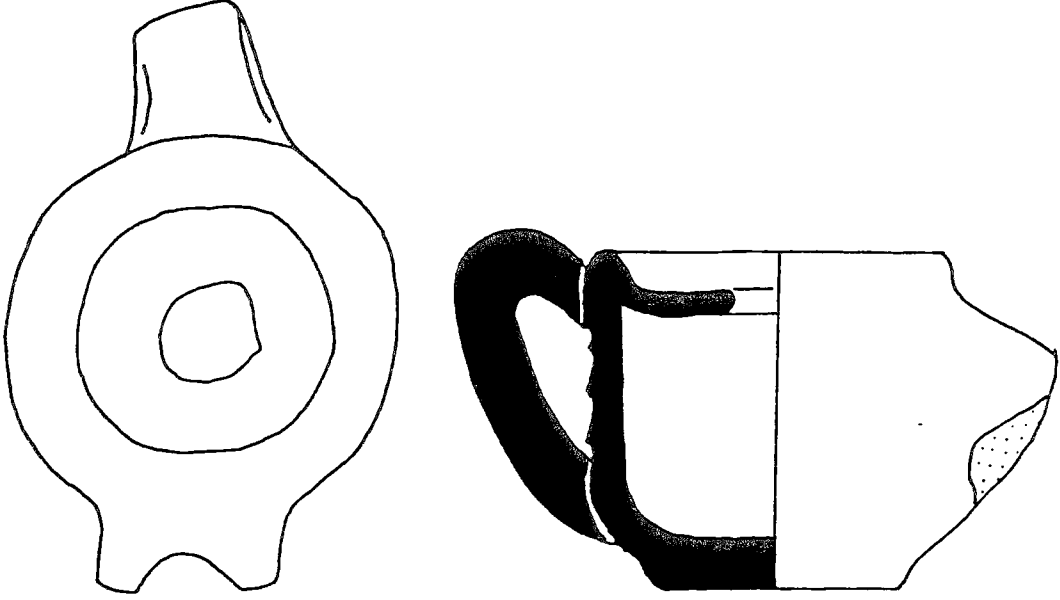
ÖLÇÜLER: Uz: 8. 1 cm. , Gen: 5. 3 cm. , Yük: 4 cm.

HAMUR : 7.5 YR 7/4 Sarımsı. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Kulp tamamen, burun kısmen kırık.
 Dik profilli gövde yivlerle hareketlendirilmiş. Hafif içbükey dip. Diskus yatay. Diskus deliği büyük. Burun gövdeden yükselmekte. Dikey bant kulp izleri mevcut.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 12
 LEVHA VE RESİM NO: 27, 12
 BULUNTU YERİ : Y1. 90. 10

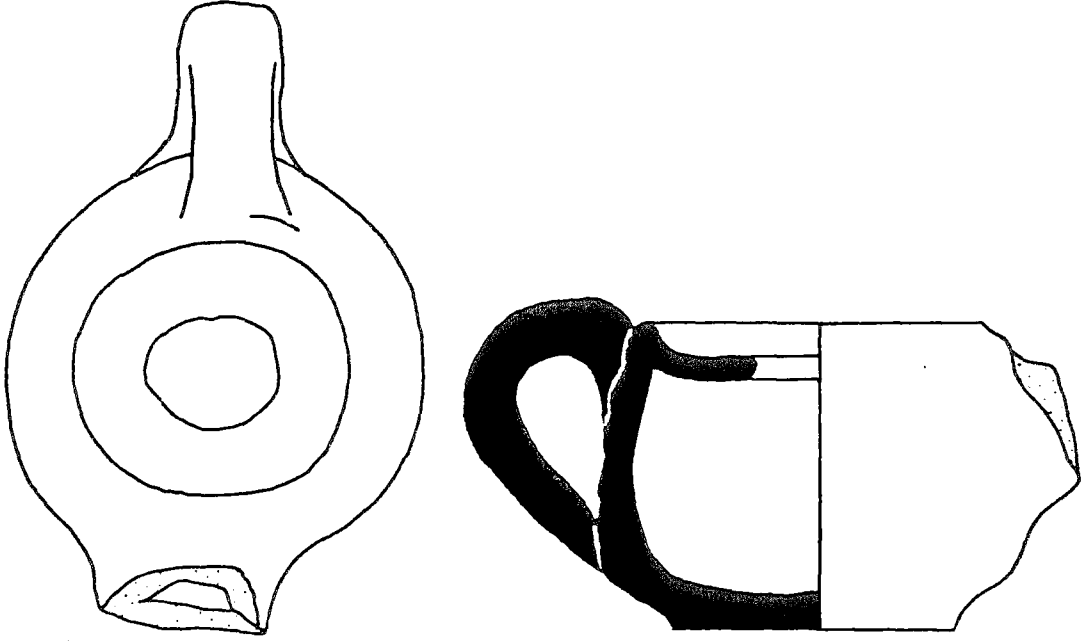
ÖLÇÜLER: Uz: 7. 8 cm. , Gen: 5. 2 cm. , Yük: 4. 7 cm.

HAMUR : 5 YR 6/4 Açık kahverengi. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun kırık.
 Dik profilli gövde yivlerle hareketlendirilmiş. Düz dip. Diskus yatay. Diskus deliği büyük. Burun gövdeden yükselmekte. Dikey bant kulp gövdenin altından omuza bağlanmakta.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 13
LEVHA VE RESİM NO: 28, 13
BULUNTU YERİ : ds. 1. 89. 10

ÖLÇÜLER: Uz: 8. 3 cm. , Gen: 5. 5 cm. , Yük: 4. 3 cm.

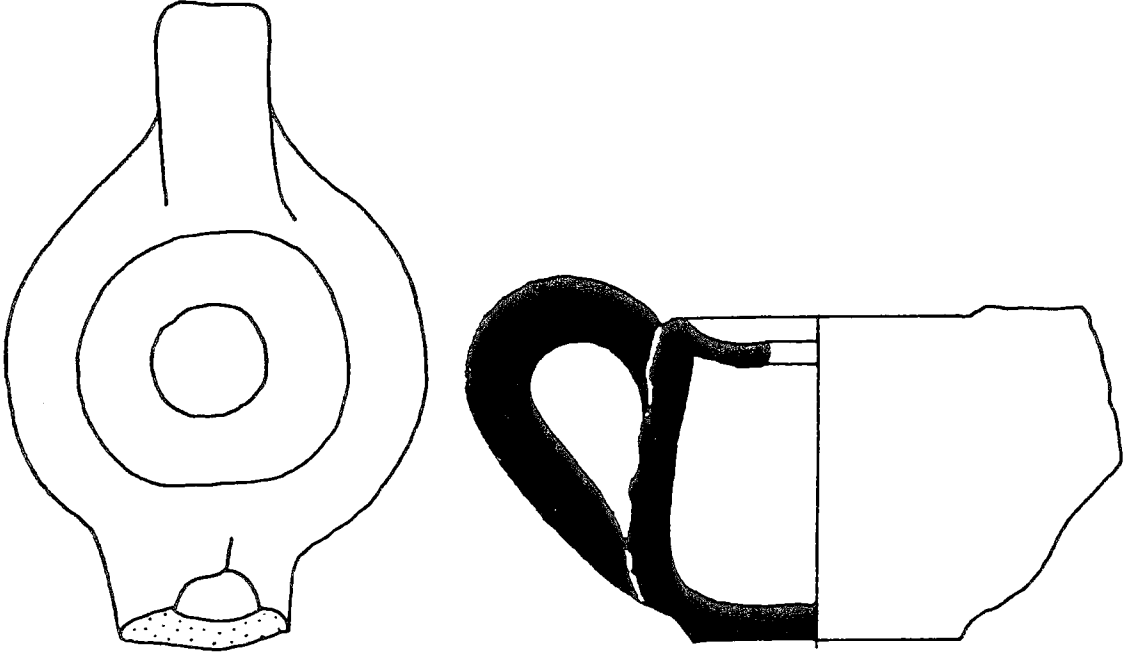
HAMUR : 5 YR 6/4 Açık kahverengi, aynı renk astarlı. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun kırık.

Dik profilli gövde yivlerle hareketlendirilmiş. Düz dip. Karın aşağıda. Diskus yatay. Diskus deliği büyük. Burun gövdeden uzanmakta. Dikey bant kulp omuz üzerinden karına bağlanmakta.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 14
 LEVHA VE RESİM NO : 28, 14
 BULUNTU YERİ : ds. 1. 89. 39

ÖLÇÜLER: Uz: 8. 5 cm. , Gen: 5. 6 cm. , Yük: 4. 8 cm.

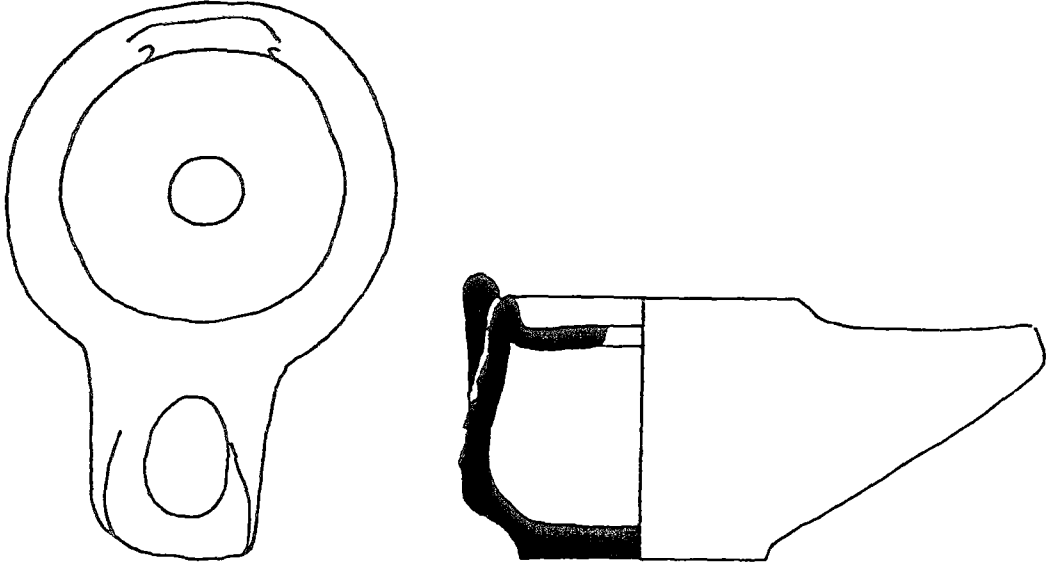
HAMUR : 5 YR 6/6 Açık kahverengi, aynı renk astarlı. Hamur kötü elenmiş, kum tanecikli, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzlü, sert.

TANIM : Burun kırık.

Dik profilli gövde yivlerle hareketlendirilmiş. Düz dip. Karın aşağıda. Diskus yatay. Diskus deliği büyük. Burun gövdeden uzanmakta. Dikey bant kulp, omuz üzerinden karına bağlanmakta.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 15
 LEVHA VE RESİM NO : 28, 15
 BULUNTU YERİ : V. 90. 27

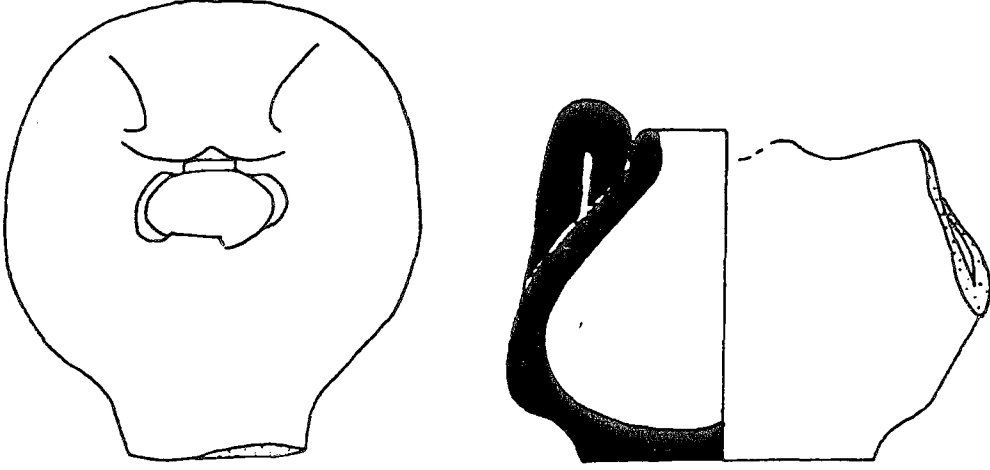
ÖLÇÜLER: Uz: 7. 5 cm. , Gen: 5. 1 cm. , Yük: 3. 9 cm.

HAMUR : 5 YR 6/6 Açık kahverengi, aynı renk astarlı. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun kırık.
 Dik profilli gövde yivlerle hareketlendirilmiş. Düz dip. Karın aşağıda. Yatay diskus. Diskus deliği küçük. Burun gövdeden uzanmakta. Oval şekilli fitil deliği düz kesilmiş. Tutamak omuz üzerine eklenmiş.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME: Kontekse göre M. S. 4. 7. yy.

KATALOG NO : 16
 LEVHA VE RESİM NO : 28, 16
 BULUNTU YERİ : Ld. 78. 2

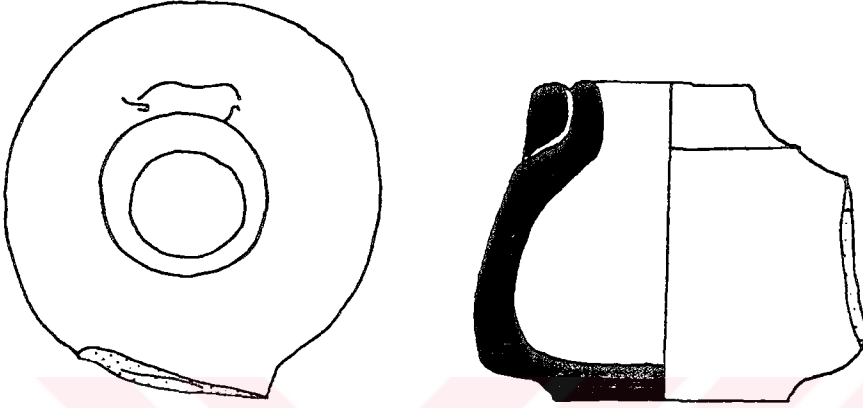
ÖLÇÜLER: Uz: 6. 2 cm. , Gen: 5. 7 cm. , Yük: 4. 8 cm.

HAMUR : 5 YR 7/6 Sarımsı kahverengi, kahverengimsi astarlı. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun kırık, diskus deliği etrafında kırıklar mevcut. Yukarı doğru daralan profilli gövde diskus deliğini saran bir boyun oluşturmakta. Hafif içbükey dip. Burun gövdeden yükselmekte. Tutamak omuz üzerine eklenmiş.

ANALOJİ: Kassab- Tezgör, Sezer, 1995, no. 274.

TARİHLENDİRME: M. Ö. 2. yy. veya 1. yy.

KATALOG NO : 17
LEVHA VE RESİM NO : 28, 17
BULUNTU YERİ : E. 3

ÖLÇÜLER: Uz: 5. 3 cm. , Gen: 5. 1 cm. , Yük: 4. 3 cm.

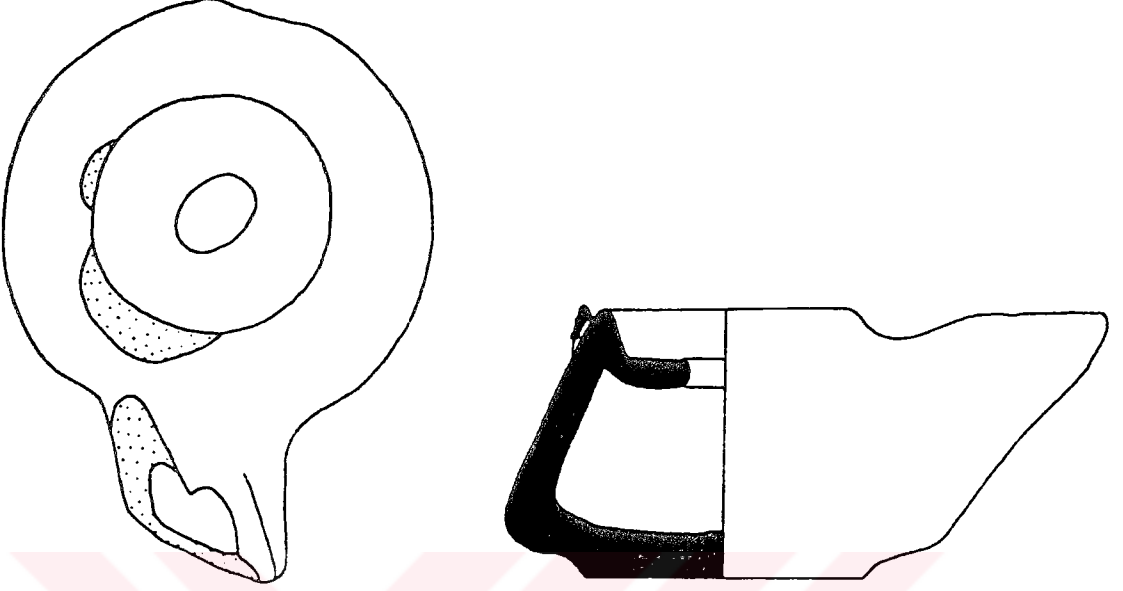
HAMUR : 5 YR 7/6 Sarımsı kahverengi. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun kırık.

Yukarı doğru daralan profilli gövde diskus deliğini saran bir boyun oluşturmakta. Hafif içbükey dip. Burun gövdeden yükselmekte. Tutamak omuz üzerine eklenmiş.

ANALOJİ: Kassab- Tezgör, Sezer, 1995, no. 275.

TARİHLENDİRME: M. Ö. 2. yy. veya 1. yy.

KATALOG NO : 18
 LEVHA VE RESİM NO: 28, 18
 BULUNTU YERİ : B. 92. 36. 2

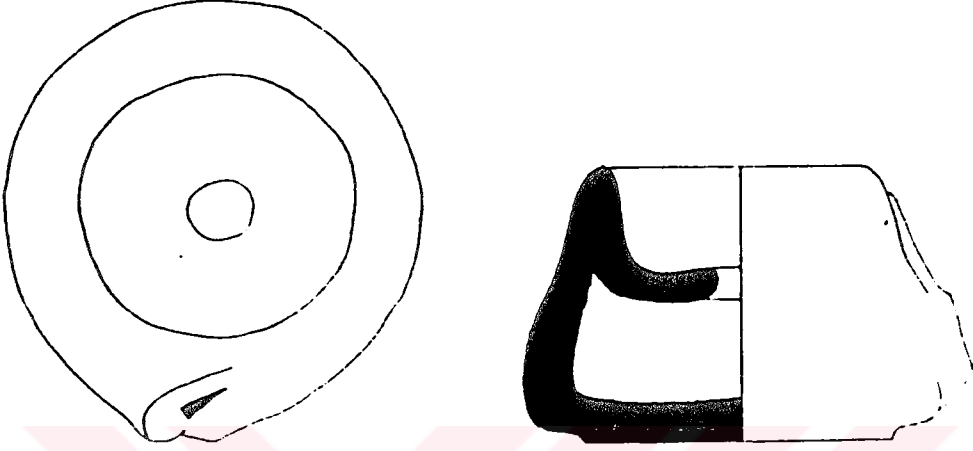
ÖLÇÜLER: Uz: 7. 7 cm. , Gen: 5. 7 cm. , Yük: 3. 5 cm.

HAMUR : 5 YR 7/6 Sarımsı kahverengi. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun kısmen, kulp tamamen kırık. Omuz üzerinde kırıklar mevcut. Armudi profilli gövde. Düz dip. Karın aşağıda. Yatay diskus. Diskus deliği büyük ve tam dairevi değil. Burun gövdeden yükselmekte. Fitol deliği öne doğru eğimli kesilmiş.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 19
LEVHA VE RESİM NO: 29. 19
BULUNTU YERİ : F2. 2 Doğu kemeri önü

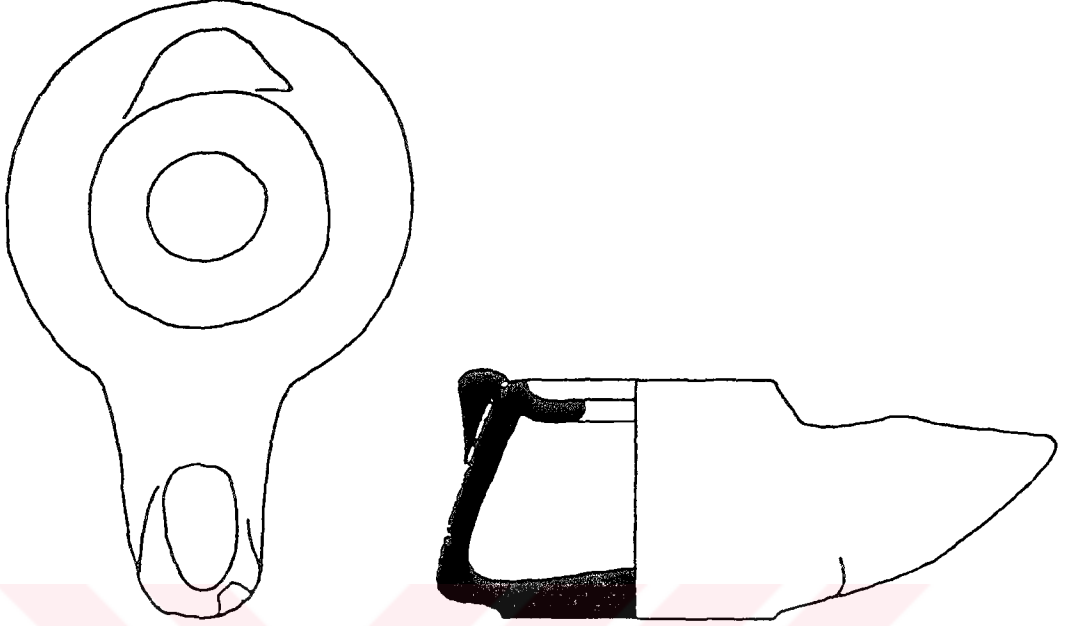
ÖLÇÜLER: Uz: 7. 7 cm. . Gen: 5. 7 cm. , Yük: 3. 5 cm.

HAMUR : 5 YR 7/6 Sarımsı kahverengi. Hamur iyi elenmiş katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun kırık.
Armudi profilli gövde. Düz dip. Karın aşağıda Yatay diskus. Diskus deliği küçük. Burun gövdeden yükselmekte

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 20
LEVHA VE RESİM NO : 29. 20
BULUNTU YERİ : Ja. D6. 89. 12

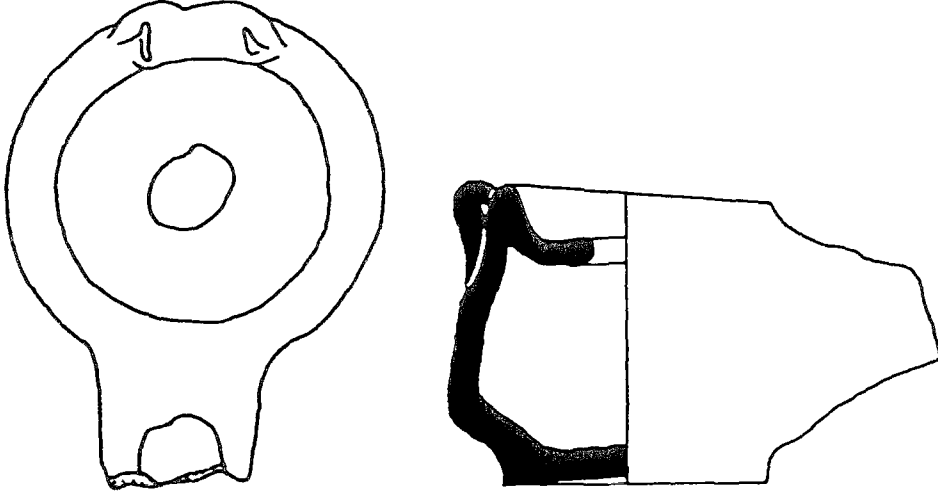
ÖLÇÜLER: Uz: 8. 2 cm. , Gen: 5. 4 cm. , Yük: 3. 4 cm.

HAMUR : 7. 5 YR 6/4 Açık sarı. Hamur kötü elenmiş. kum ve taş tanecikli, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun ucunda kırıklar mevcut.
Armudi profilli gövde. Düz dip. Karın aşağıda. Yatay diskus. Diskus deliği büyük. Burun gövdeden yükselmekte.
Tutamak omuz üzerine eklenmiş.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 21
LEVHA VE RESİM NO : 29. 21
BULUNTU YERİ : Ja. D8. 89. 28

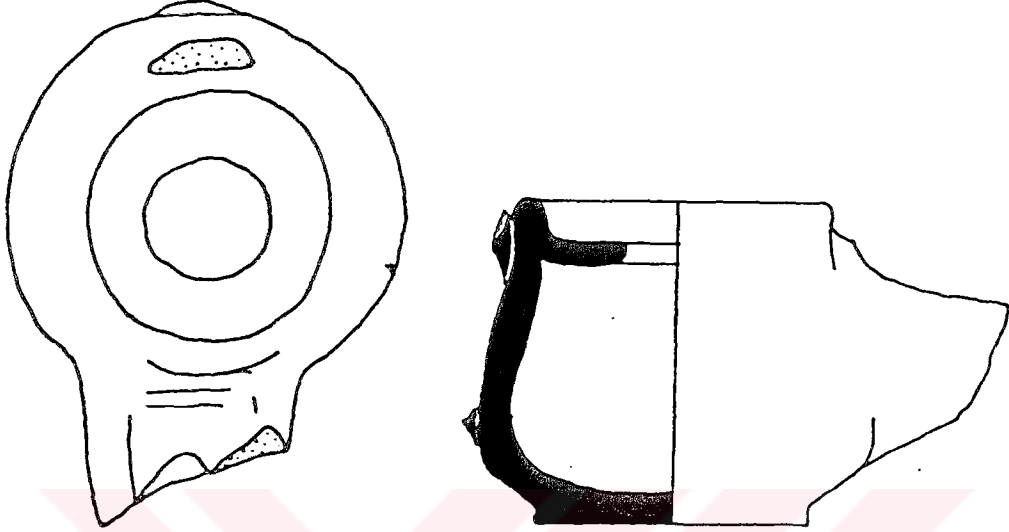
ÖLÇÜLER: Uz: 6. 6 cm. , Gen: 5 cm. , Yük: 4 cm.

HAMUR : 2. 5 YR 6/8 Turuncumsu, kırmızı renkli astarlı. Hamur kötü elenmiş, kum ve taş tanecikli, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzlü, sert.

TANIM : Burun kırık. Gövdede deformasyon mevcut.
Armudi profilli gövde. Hafif içbükey dip. Karın aşağıda. Yatay diskus. Diskus deliği büyük. Burun gövdeden yükselmekte.
Tutamak omuz üzerine eklenmiş.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 22
LEVHA VE RESİM NO : 29, 22
BULUNTU YERİ : ds. 1. 89. 40

ÖLÇÜLER: Uz: 6. 6 cm. , Gen: 5 cm. , Yük: 4 cm.

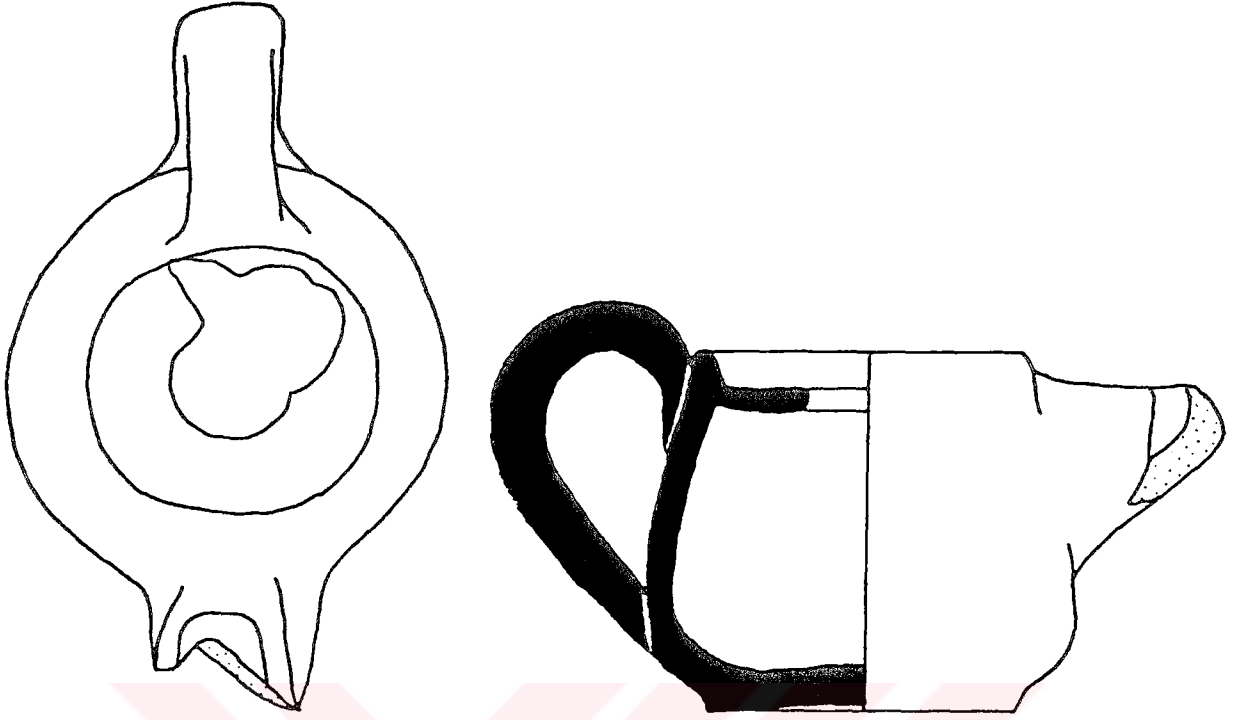
HAMUR : 2. 5 YR 5/0 Mavimsi gri, aynı renk astarlı. Hamur iyi elenmiş katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun ve kulp kırık.

Armudi profilli gövde. Düz dip. Karın aşağıda. Yatay diskus. Diskus deliği büyük. Burun gövdeden yükselmekte.
Dikey bant kulp izleri mevcut.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 23
LEVHA VE RESİM NO : 29, 23
BULUNTU YERİ : ds. 1. 89. 30

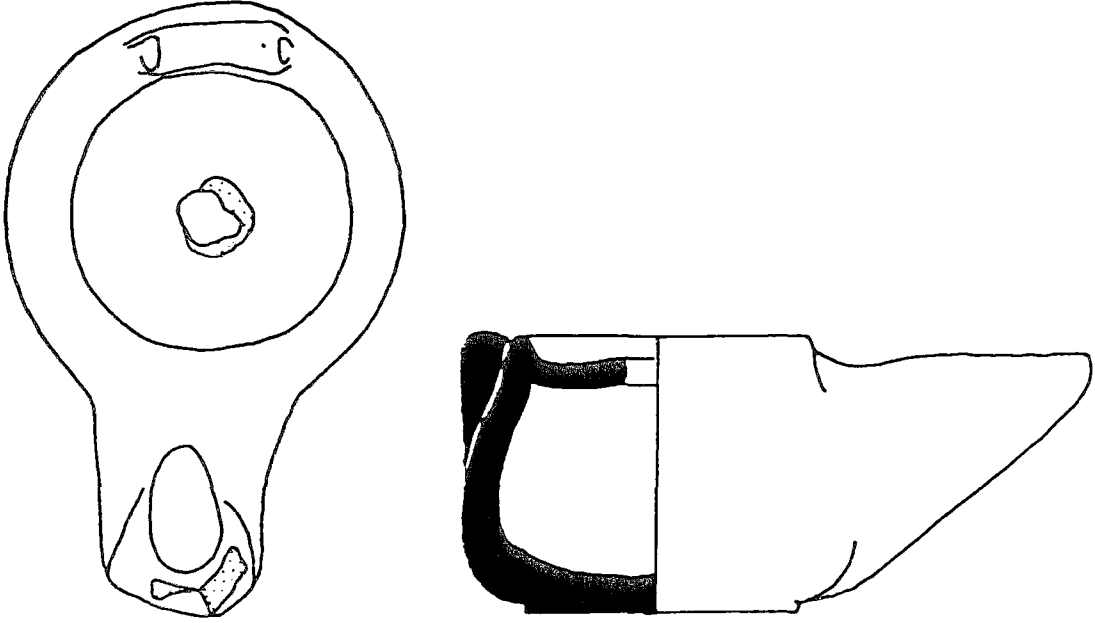
ÖLÇÜLER: Uz: 9. 5 cm. , Gen: 5. 6 cm. , Yük: 5. 4 cm.

HAMUR : 5 YR 5/3 Kahverengi, aynı renk astarlı. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burunda ve diskusda kırıklar mevcut.
Armudi profilli gövde. Hafif içbükey dip. Karın aşağıda. Yatay diskus. Diskus deliği büyük. Burun gövdeden yükselmekte.
Omuzdan başlayıp, karına bağlanan dikey bant kulp.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 24
 LEVHA VE RESİM NO : 29, 24
 BULUNTU YERİ : B. 90. 25

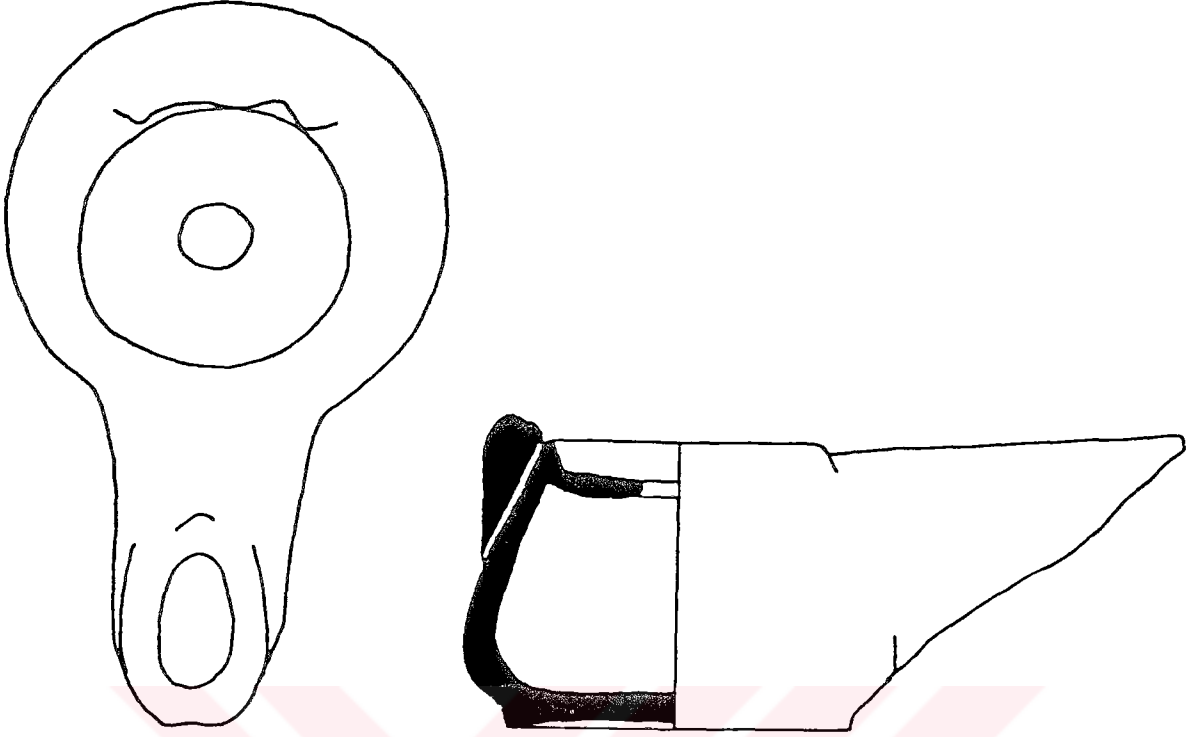
ÖLÇÜLER: Uz: 8. 2 cm. , Gen: 5. 4 cm. , Yük: 3. 7 cm.

HAMUR : 2. 5 YR 6/6 Pembemsi kahverengi, aynı renk astarlı. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burunda kırıklar mevcut.
 Armudi profilli gövde. Düz dip. Karın aşağıda. Yatay diskus. Diskus deliği küçük. Burun gövdeden yükselmekte. Fitol deliği oval ve sağa doğru eğimli kesilmiş. Tutamak omuz üzerine eklenmiş.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 25
LEVHA VE RESİM NO : 30. 25
BULUNTU YERİ : Ja D5 89 27 (15 31 89 muz env no)

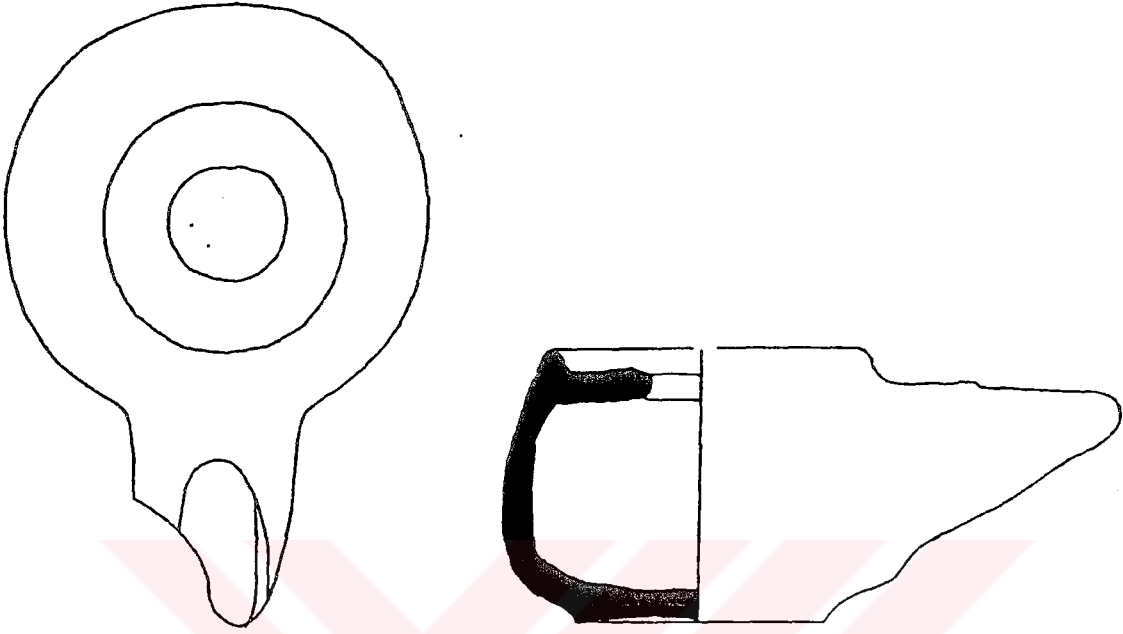
ÖLÇÜLER: Uz: 9. 4 cm . Gen. 5. 8 cm . Yü. 4. 2 cm.

HAMUR : 2. 5 YR 6/6 Pembemsi kahverengi Hamur iyi elenmiş.
katkısız. iyi pişmiş Yüzeyi pürüzsüz. sert.

TANIM : Tüm.
Armudi profilli gövde. Hafif içbükey dip. Karın aşağıda. Yatay diskus. Diskus deliği büyük. Burun gövdeden yükselmekte.
Oval şekilli fitil deliği düz kesilmiş. Tutamak omuz üzerine eklenmiş.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 26
LEVHA VE RESİM NO : 30. 26
BULUNTU YERİ : J. 9. 84. 1

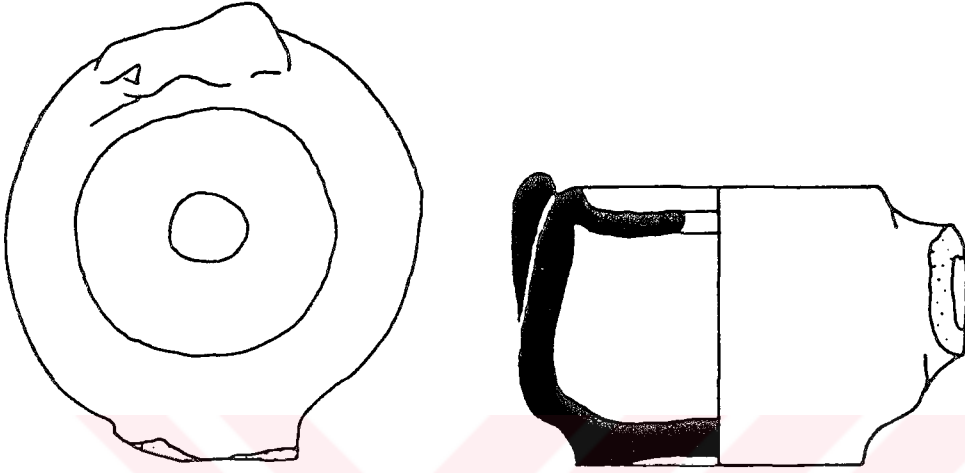
ÖLÇÜLER: Uz: 8. 1 cm. , Gen: 5. 7 cm. , Yük: 3. 7 cm.

HAMUR : 5 YR 7/6 Sarımsı kahverengi. Hamur iyi elenmiş, katkısız. iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun ucu kırık.
Armudi profilli gövde. Hafif içbükey dip. Karın aşağıda. Yatay diskus. Diskus deliği büyük. Burun gövdeden yükselmekte.
Oval fitil deliği düz kesilmiş.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 27
LEVHA VE RESİM NO : 30, 27
BULUNTU YERİ : V. 89. 33

ÖLÇÜLER: Uz: 6. 2 cm. , Gen: 5. 5 cm. , Yük: 4 cm.

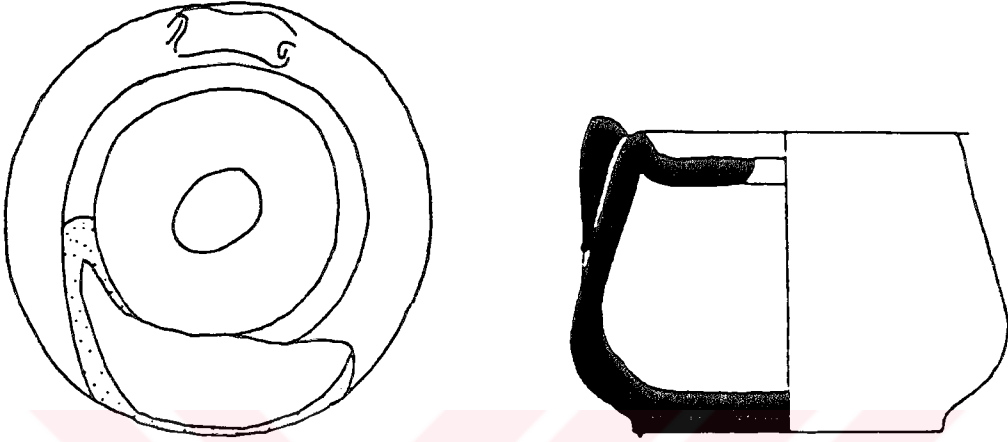
HAMUR : 5 YR 6/8 Sarımsı kahverengi, aynı renk astarlı. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun kırık.

Armudi profilli gövde. Hafif içbükey dip. Karın aşağıda. Yatay diskus. Diskus deliği büyük. Tutamak omuz üzerine eklenmiş.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME: Kontekse göre M. S. 4. 7. yy.

KATALOG NO : 28
LEVHA VE RESİM NO : 30, 28
BULUNTU YERİ : C. 82. 5

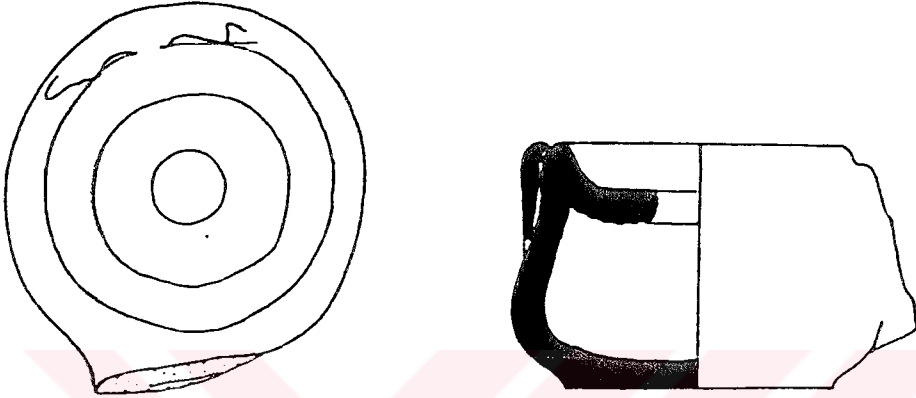
ÖLÇÜLER: Uz: 5. 8 cm. , Gen: 5. 8 cm. , Yük: 4. 2 cm.

HAMUR : 5 YR 6/6 Açık kahverengi. Hamur iyi elenmiş. katkısız. iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun tamamen, gövdenin bir kısmı kısmen kırık.
Armudi profilli gövde. Düz dip. Karın aşağıda. Yatay diskus. Diskus deliği büyük ve tam dairevi değil. Tutamak omuz üzerine eklenmiş.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 29
LEVHA VE RESİM NO : 30, 29
BULUNTU YERİ : E. 7

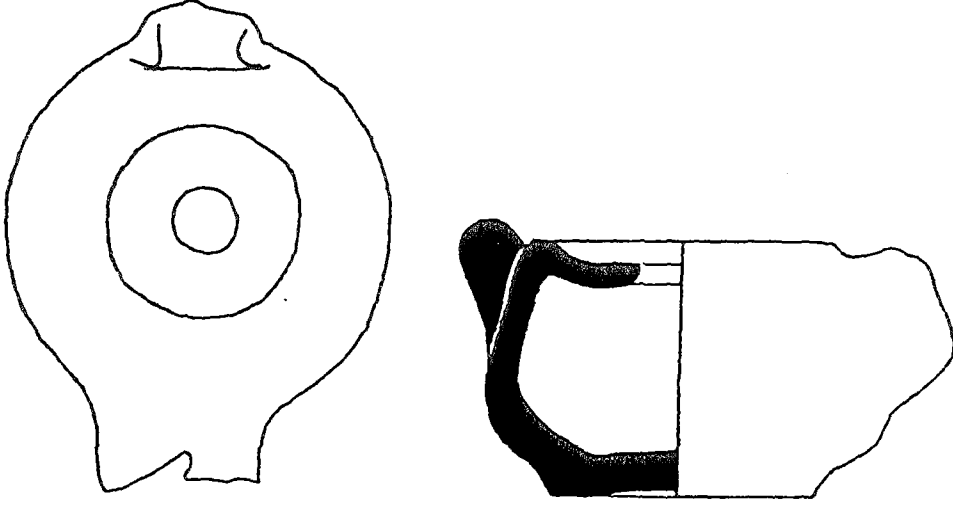
ÖLÇÜLER: Uz: 5. 4 cm. , Gen: 5 cm. , Yük: 3. 2 cm.

HAMUR : 5 YR 5/6 Kahverengi. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş.
Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun kırık.
Armudi profilli gövde. Düz dip. Karın aşağıda. Yatay diskus. Diskus deliği büyük. Tutamak omuz üzerine eklenmiş.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 30
LEVHA VE RESİM NO : 30, 30
BULUNTU YERİ : Ld. 78. 3

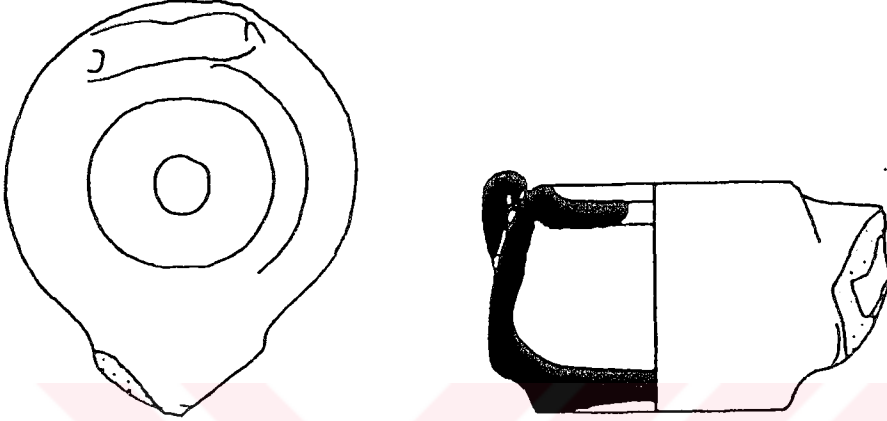
ÖLÇÜLER: Uz: 6. 6 cm. , Gen: 5. 2 cm. , Yük: 3. 6 cm.

HAMUR : 5 YR 7/8 Turuncumsu. Hamur iyi elenmiş, katkısız. iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun kırık.
Armudi profilli gövde. Hafif içbükey dip. Karın aşağıda. Yatay diskus. Diskus deliği küçük. Tutamak omuz üzerine eklenmiş.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 31
LEVHA VE RESİM NO : 31, 31
BULUNTU YERİ : E. 12

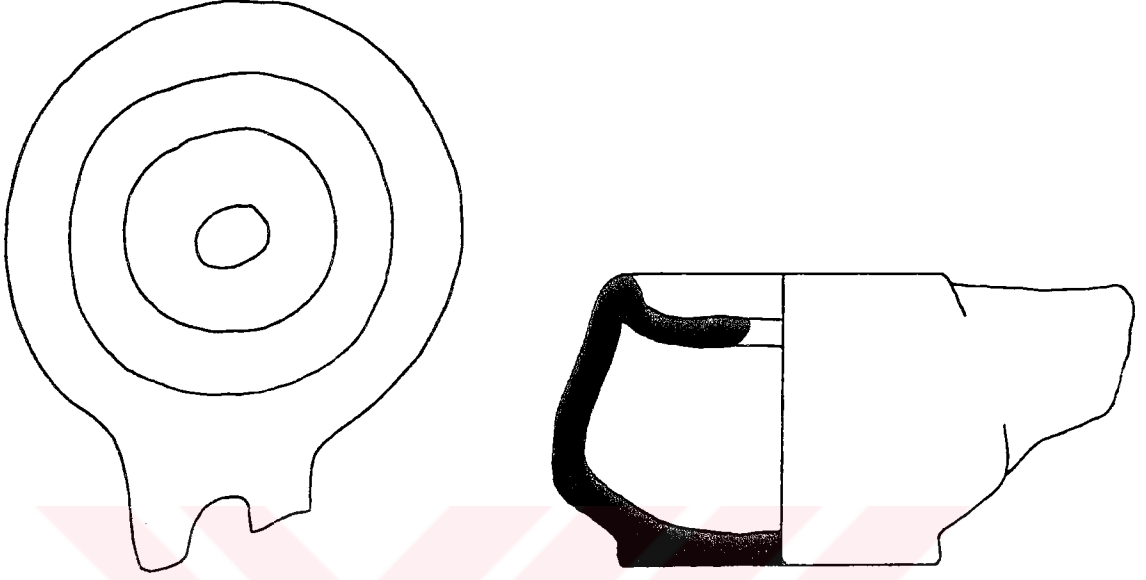
ÖLÇÜLER: Uz: 5. 3 cm. , Gen: 4. 6 cm. , Yük: 3 cm.

HAMUR : 2. 5 YR 5/2 Grimsi. Hamur iyi elenmiş, katkısız, çok pişmiş.
Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun kırık.
Armudi profilli gövde. Hafif içbükey dip. Karın aşağıda. Yatay diskus. Diskus deliği küçük. Tutamak omuz üzerine eklenmiş.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 32
LEVHA VE RESİM NO : 31, 32
BULUNTU YERİ : C. 75. 3

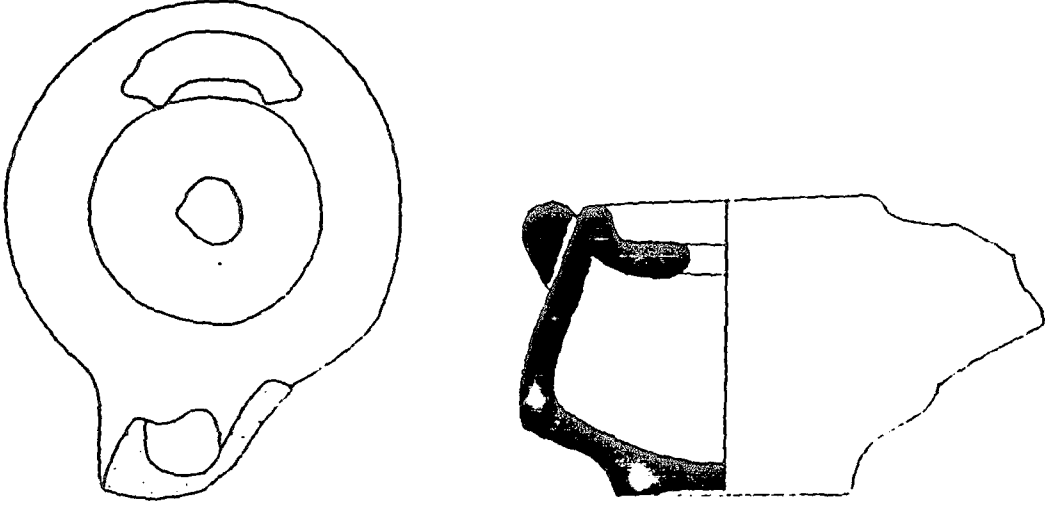
ÖLÇÜLER: Uz: 7. 7 cm. , Gen: 6. 1 cm. , Yük: 3. 9 cm.

HAMUR : 7. 5 YR 7/4 Sarımsı. Hamur iyi elenmiş, katkısız, kötü pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun ucu kırık.
Armudi profilli gövde. Düz dip. Karın aşağıda. Yatay diskus. Diskus deliği küçük. Burun gövdeden uzanmakta.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 33
LEVHA VE RESİM NO: 31, 33
BULUNTU YERİ : E. 5

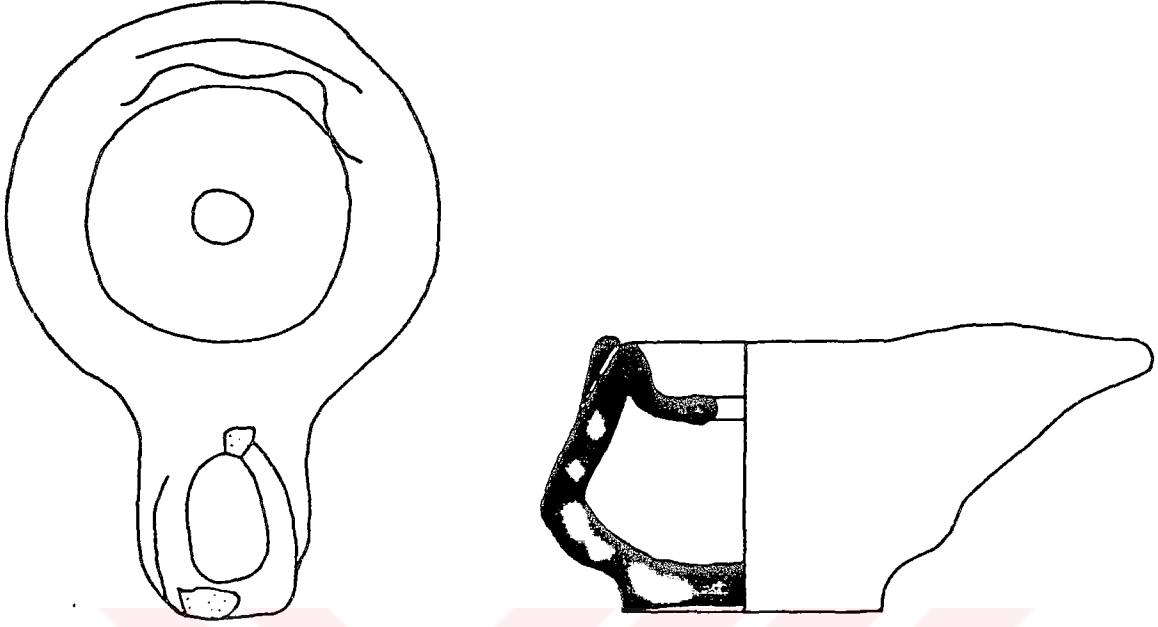
ÖLÇÜLER: Uz: 6. 7 cm. , Gen: 5. 4 cm. , Yük: 3. 9 cm.

HAMUR : 5 YR 7/4 Pembemsi kahverengi. Hamur iyi elenmiş, katkısız, kötü pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun ucu kırık.
Armudi profilli gövde. Hafif içbükey dip. Karın aşağıda. Yatay diskus. Diskus deliği küçük. Burun gövdeden uzanmakta. Tutamak omuz üzerine eklenmiş.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 34
 LEVHA VE RESİM NO: 31, 34
 BULUNTU YERİ : V. 90. 28

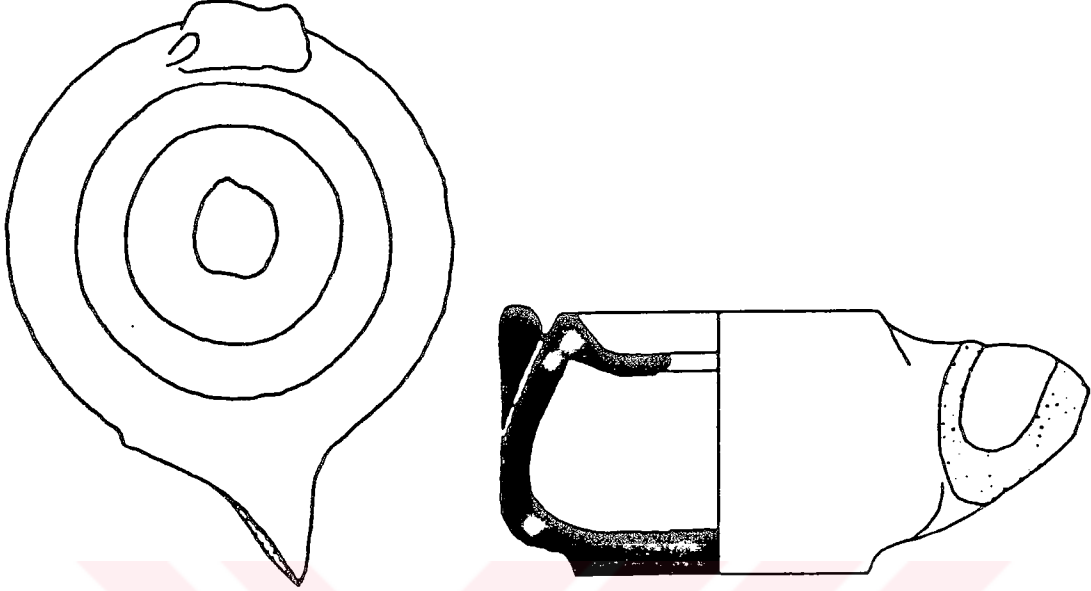
ÖLÇÜLER: Uz: 8. 1 cm. , Gen: 5. 6 cm. , Yük: 3. 8 cm.

HAMUR : 5 YR 6/6 Açık kahverengi, aynı renk astarlı. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burunda kırıklar mevcut.
 Armudi profilli gövde. Hafif içbükey dip. Karın aşağıda. Yatay diskus. Diskus deliği küçük. Burun gövdeden uzanmakta. Oval şekilli fitil deliği düz kesilmiş. Tutamak omuz üzerine eklenmiş.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 35
 LEVHA VE RESİM NO : 31, 35
 BULUNTU YERİ : B. 90. 88

ÖLÇÜLER: Uz: 7. 6 cm. , Gen: 5. 8 cm . Yük: 3. 5 cm.

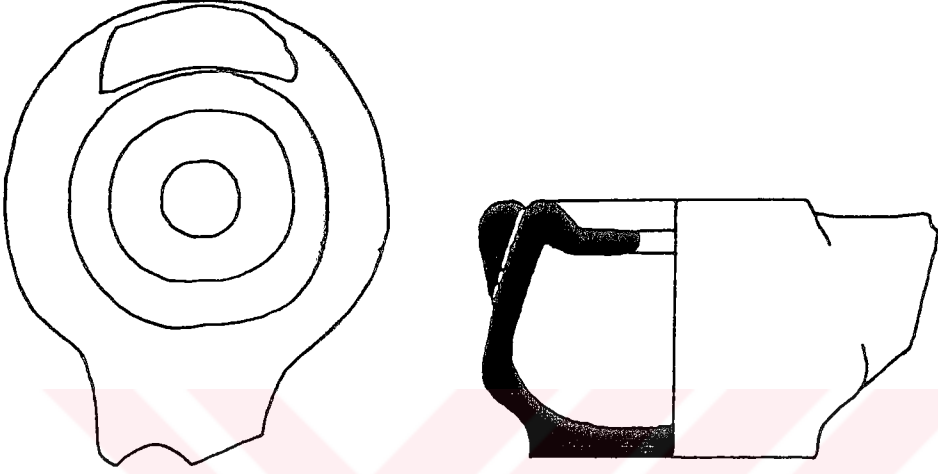
HAMUR : 5 YR 7/8 Turuncumsu, kırmızı renkli astarlı. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert

TANIM : Burun kırık.

Armudi profilli gövde. Düz dip. Karın aşağıda. Yatay diskus. Diskus deliği büyük ve tam dairevi değil. Burun gövdeden uzanmakta. Tutamak omuz üzerine eklenmiş

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 36
LEVHA VE RESİM NO: 31, 36
BULUNTU YERİ : J. 78. 5

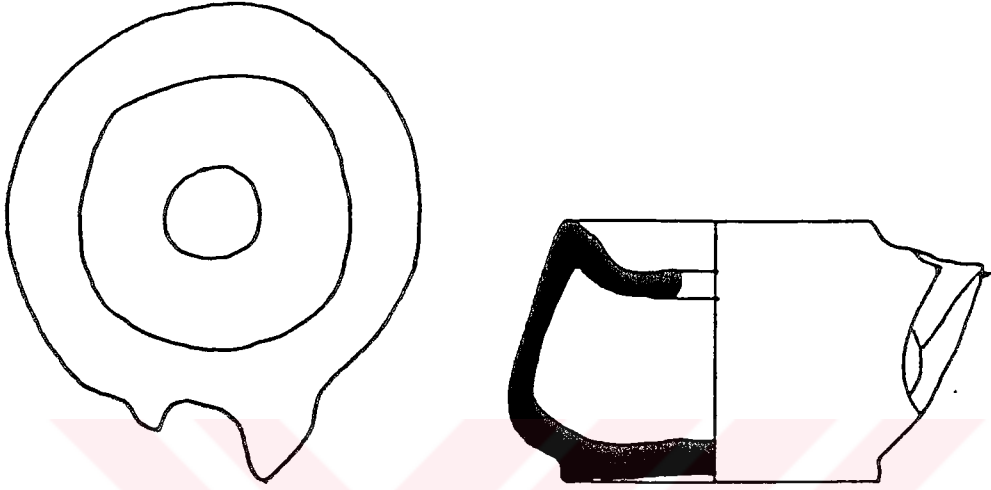
ÖLÇÜLER: Uz: 6. 2 cm. , Gen: 5. 1 cm. , Yük: 3. 4 cm.

HAMUR : 10 YR 5/3 Yeşilimsi kahverengi. Hamur iyi elenmiş. katkısız. iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun kırık.
Armudi profilli gövde. Düz dip. Karın aşağıda. Yatay diskus. Diskus deliği büyük. Burun gövdeden uzanmakta. Tutamak omuz üzerine eklenmiş.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 37
LEVHA VE RESİM NO: 32, 37
BULUNTU YERİ : Ja. D8. 89. 16

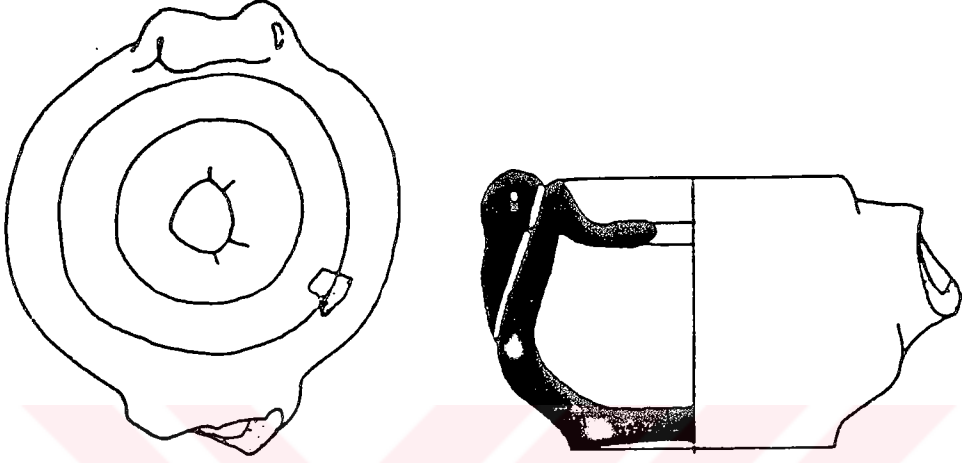
ÖLÇÜLER: Uz: 6. 5 cm. , Gen: 5. 5 cm. , Yük: 3. 5 cm.

HAMUR : 5 YR 6/8 Sarımsı kahverengi. Hamur kötü elenmiş, kum ve taş tanecikli, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzlü, sert.

TANIM : Burun kırık.
Armudi profilli gövde. Hafif içbükey dip. Karın aşağıda.
Yatay diskus. Diskus deliği büyük. Burun gövdeden uzanmakta.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 38
 LEVHA VE RESİM NO : 32. 38
 BULUNTU YERİ : V. 89. 19

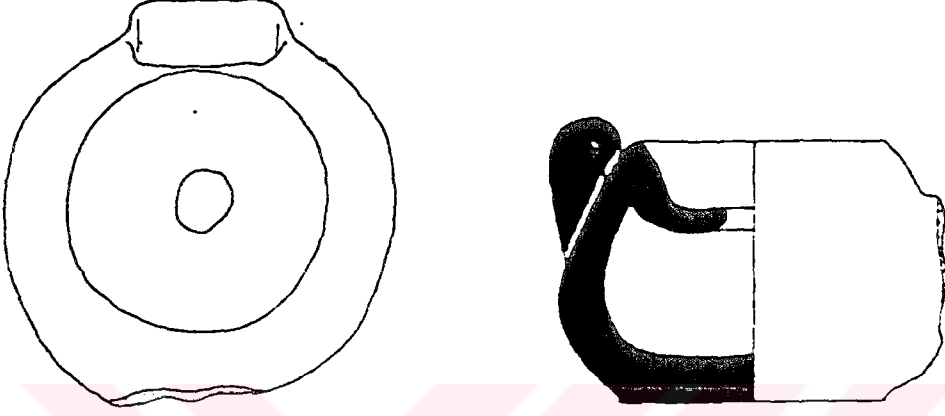
ÖLÇÜLER: Uz: 6. 1 cm. , Gen: 5. 3 cm. , Yük: 3. 7 cm.

HAMUR : 5 YR 7/6 Sarımsı kahverengi, aynı renk astarlı. Hamur kötü elenmiş, kum tanecikli, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzlü, sert.

TANIM : Burun kırık, omuzda kırıklar mevcut.
 Armudi profilli gövde. Hafif içbükey dip. Karın aşağıda. Yatay diskus. Diskus deliği büyük ve tam dairevi değil. Burun gövdeden uzanmakta. Tutamak omuz üzerine eklenmiş.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME: Kontekse göre M. S. 4. 7. yy.

KATALOG NO : 39
LEVHA VE RESİM NO : 32, 39
BULUNTU YERİ : B. 92. 35. 2

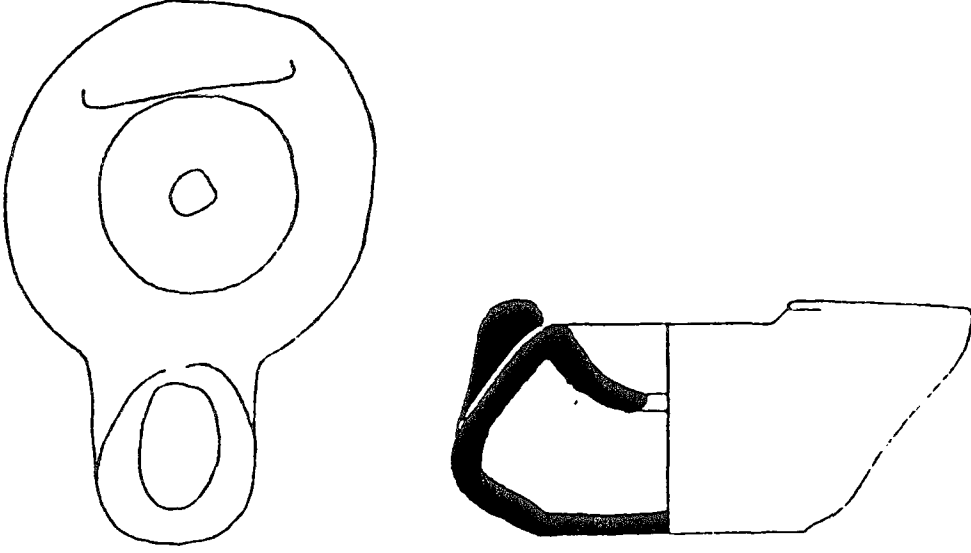
ÖLÇÜLER: Uz: 5. 3 cm. , Gen: 5. 2 cm. , Yük: 3. 9 cm.

HAMUR : 5 YR 6/6 Açık kahverengi. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun kırık.
Amudi profilli gövde. Düz dip Karın aşağıda.
Yatay diskus. Diskus deliği küçük. Burun gövdeden uzanmakta. Tutamak omuz üzerine eklenmiş.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 40
 LEVHA VE RESİM NO : 32, 40
 BULUNTU YERİ : A. 85. 5

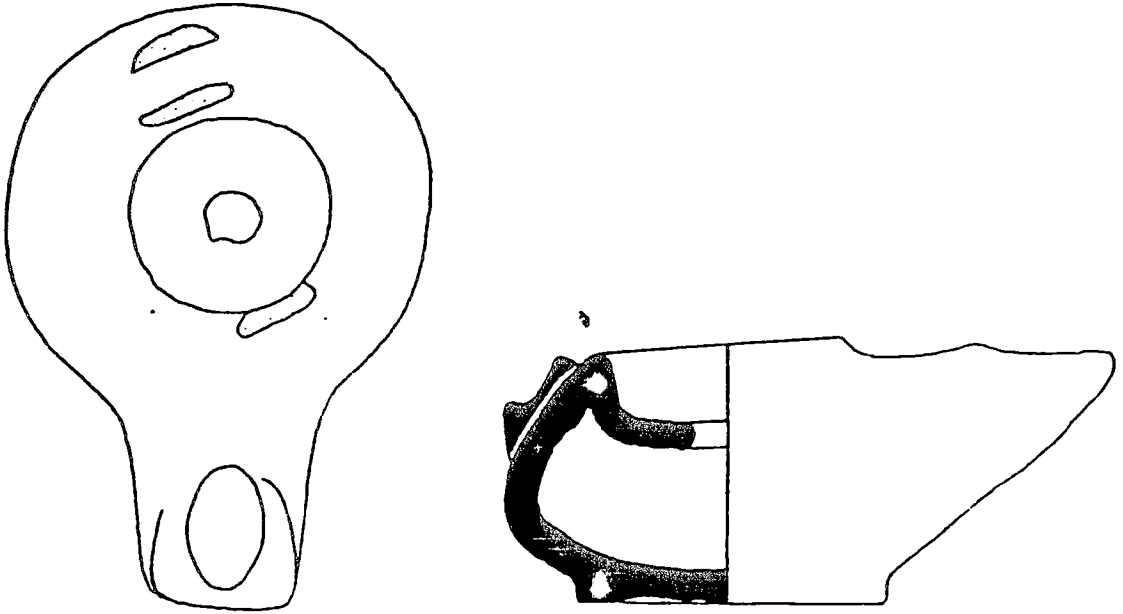
ÖLÇÜLER: Uz: 7. 2 cm. , Gen: 5. 1 cm. , Yük: 3. 1 cm.

HAMUR : 5 YR 7/6 Sarımsı kahverengi. Hamur iyi elenmiş, katkısız, kötü pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Tüm.
 Armudi profilli gövde. Düz dip. Karın aşağıda. İçbükey diskus. Diskus deliği küçük. Burun gövdeden uzanmakta. Oval fitil deliği etrafı bir dudakla çevrilmiş. Tutamak omuz üzerine eklenmiş.

ANALOJİ :

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 41
 LEVHA VE RESİM NO : 32, 41
 BULUNTU YERİ : La. 58. 94. 2

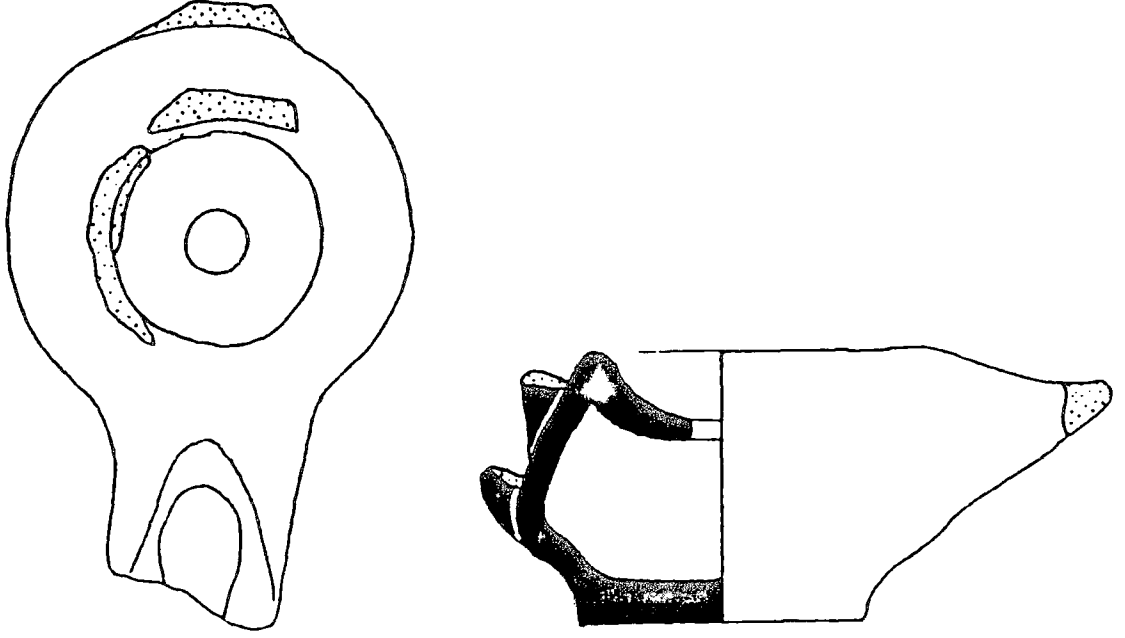
ÖLÇÜLER: Uz: 8. 2 cm. , Gen: 5. 8 cm. , Yük: 3. 3- 3. 5 cm.

HAMUR : 7. 5 YR 6/6 Sarımsı kahverengi. Hamur iyi elenmiş. katkısız. iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz. sert.

TANIM : Kulp kırık, omuzda kırıklar mevcut.
 Armudi profilli gövde. Hafif içbükey dip. Karın aşağıda. İçbükey diskus. Diskus deliği küçük. Burun gövdeden uzanmakta. Oval fitil deliği öne doğru eğimli kesilmiş. Tutamak omuz üzerine eklenmiş.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 42
 LEVHA VE RESİM NO : 32. 42
 BULUNTU YERİ : E. 2

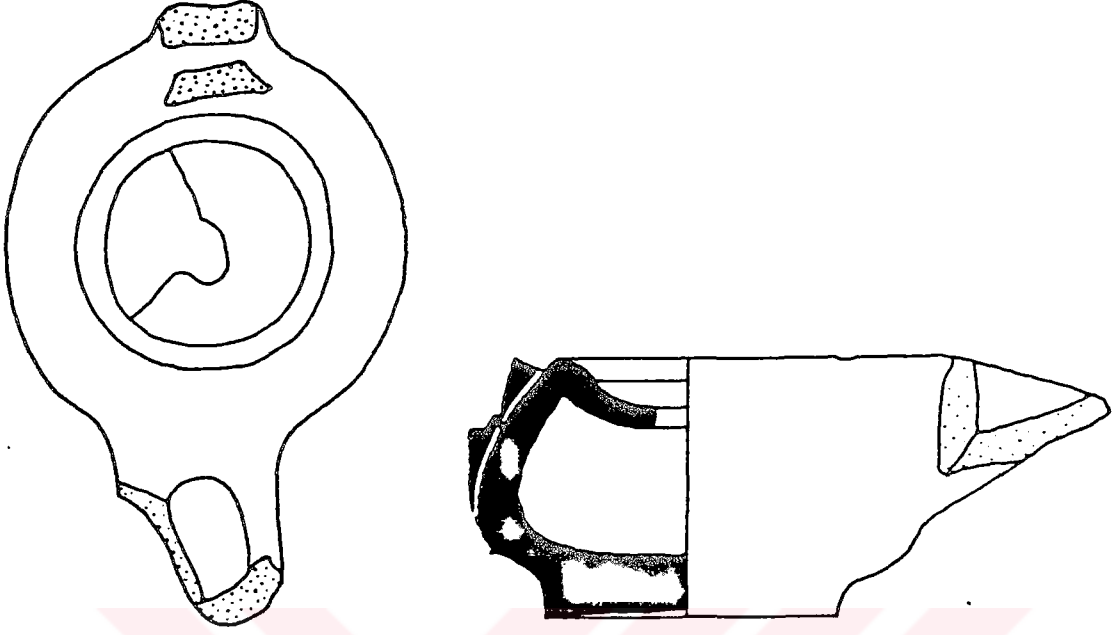
ÖLÇÜLER: Uz: 8. 5 cm. , Gen: 5. 3 cm. , Yük: 3. 6 cm.

HAMUR : 5 YR 7/4 Pembemsi kahverengi. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Kulp kırık, burun ve omuzda kırıklar mevcut.
 Armudi profilli gövde. Düz dip. Karın aşağıda. İçbükey diskus. Diskus deliği küçük. Burun gövdeden uzanmakta. Oval fitil deliği öne doğru eğimli kesilmiş. Dikey bant kulp izleri mevcut.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 43
 LEVHA VE RESİM NO: 33, 43
 BULUNTU YERİ : Ja. D6. 89. 6

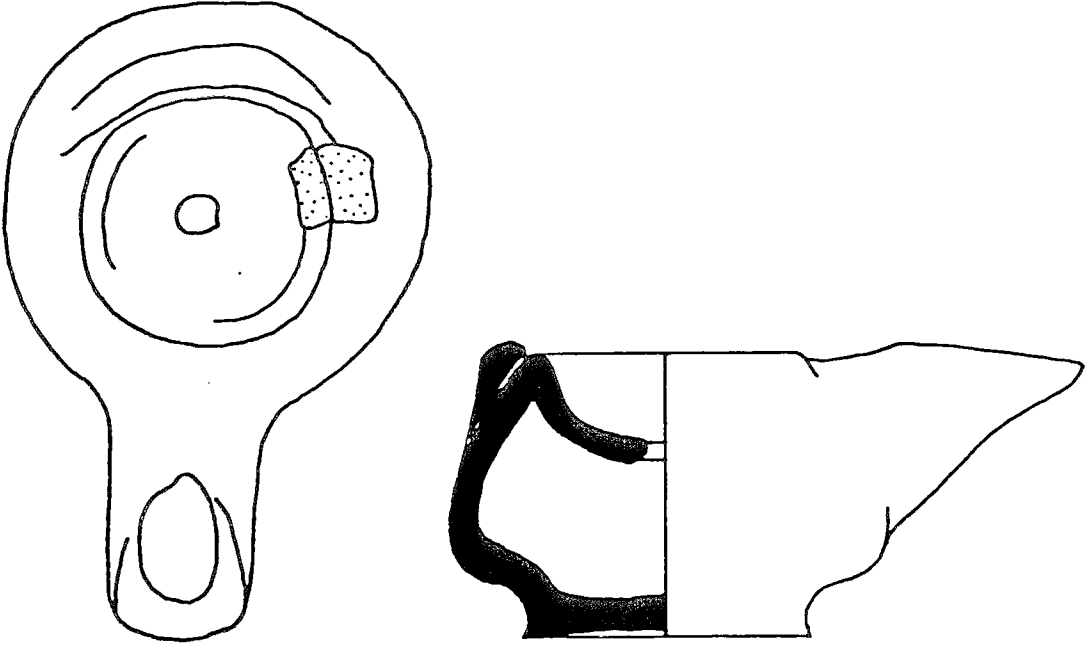
ÖLÇÜLER: Uz: 8. 3 cm. , Gen: 5. 4 cm. , Yük: 3. 4 cm.

HAMUR : 5 YR 6/6 Açık kahverengi. Hamur iyi elenmiş. katkısız. iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Kulp kırık. Diskus ve burunda kırıklar mevcut.
 Armudi profilli gövde. Hafif içbükey dip. Karın aşağıda.
 İçbükey diskus. Diskus deliği küçük. Burun gövdeden
 uzanmakta. Fitol deliği oval. Dikey bant kulp izleri mevcut.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 44
 LEVHA VE RESİM NO : 33, 44
 BULUNTU YERİ : V. 89. 69

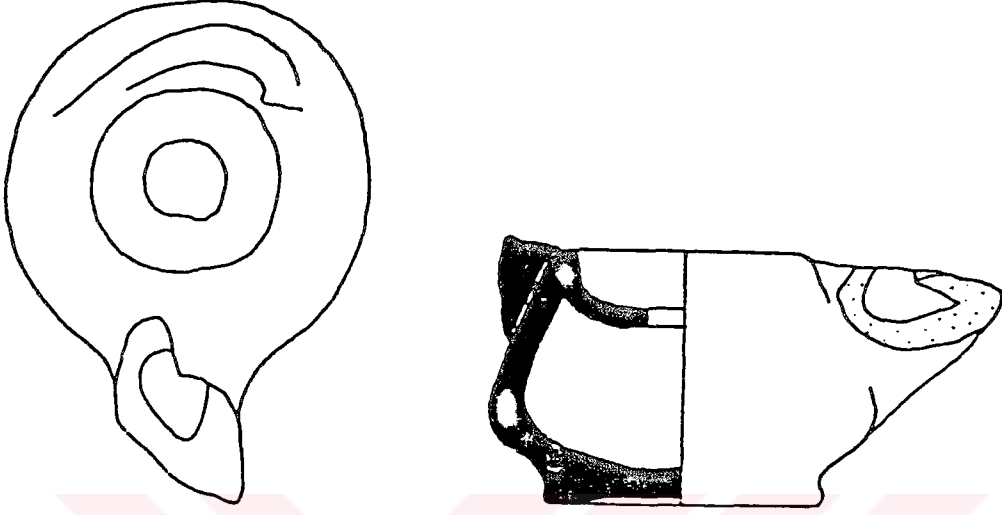
ÖLÇÜLER: Uz: 8. 4 cm. , Gen: 5. 7 cm. , Yük: 3. 9 cm.

HAMUR : 7. 5 YR 7/6 Sarımsı, kahverengi astarlı. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Omuzda kırıklar mevcut.
 Armudi profilli gövde. Hafif içbükey dip. Karın aşağıda. İçbükey diskus. Diskus deliği küçük. Burun gövdeden uzanmakta. Oval fitil deliği öne doğru eğimli kesilmiş. Tutamak omuz üzerine eklenmiş.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME: Kontekse göre M. S. 4. 7. yy.

KATALOG NO : 45
LEVHA VE RESİM NO: 33, 45
BULUNTU YERİ : B. 90. 24

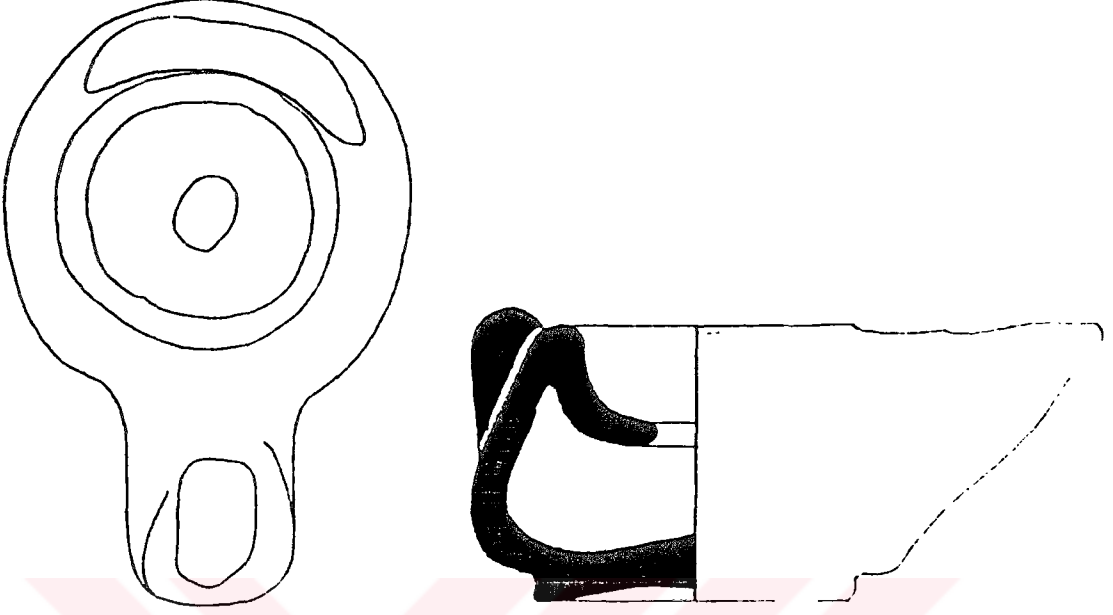
ÖLÇÜLER: Uz: 6. 8 cm. , Gen: 5 cm. , Yük: 3. 7 cm.

HAMUR : 5 YR 6/6 Açık kahverengi. Hamur kötü elenmiş, kum ve taş tanecikli, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzlü, sert.

TANIM : Burun kırık, gövdede kırıklar mevcut.
Armudi profilli gövde. Hafif içbükey dip. Karın aşağıda.
İçbükey diskus. Diskus deliği büyük. Burun gövdeden uzanmakta. Tutamak omuz üzerine eklenmiş.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 46
LEVHA VE RESİM NO : 33. 46
BULUNTU YERİ : Y1. 405

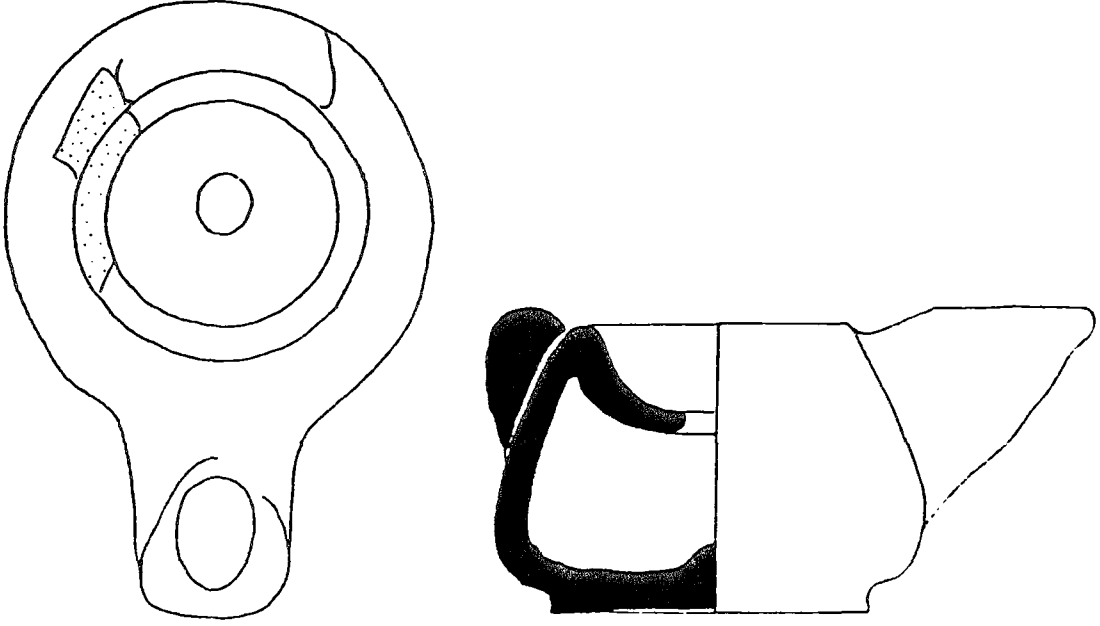
ÖLÇÜLER: Uz: 8. 1 cm. , Gen: 5. 4 cm. , Yük: 3. 6 cm.

HAMUR : 5 YR 7/8 Turuncuimsu. Hamur iyi elenmiş, katkısız , pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Gövde ve kaidede kırıklar mevcut.
Armudi profilli gövde. Hafif içbükey dip. Karın aşağıda içbükey diskus. Diskus deliği küçük. Burun gövdeden uzanmakta. Oval fitil deliği iki yana doğru eğimli kesilmiş Tutamak omuz üzerine eklenmiş.

ANALOJİ :

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 47
LEVHA VE RESİM NO : 33, 47
BULUNTU YERİ : Td. 2. 92. 441

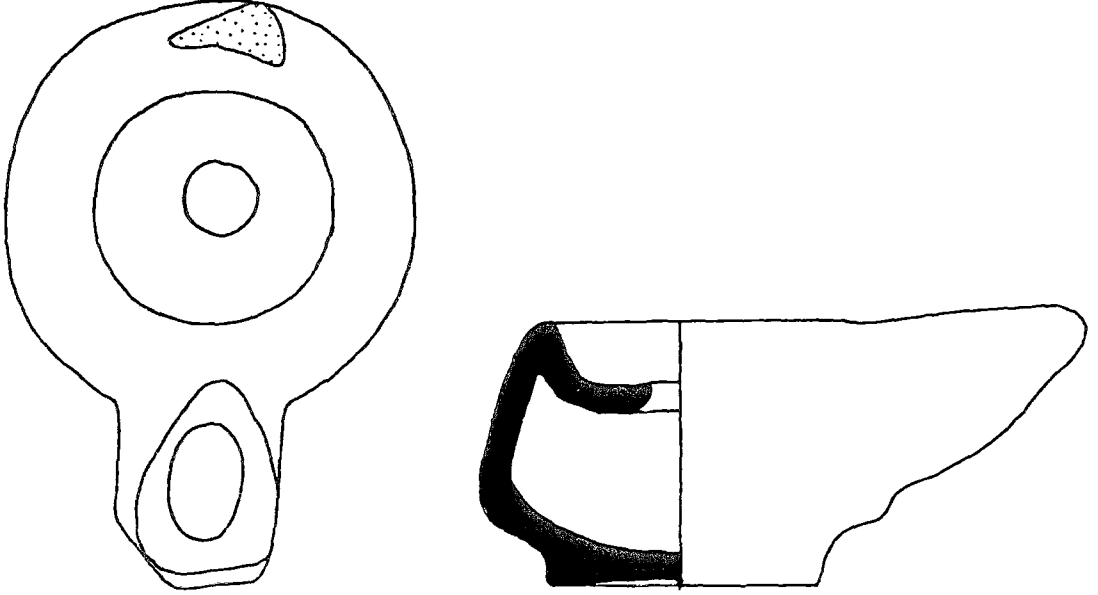
ÖLÇÜLER: Uz: 8. 3 cm. , Gen: 5. 6 cm. , Yük: 4. 1 cm.

HAMUR : 5 YR 6/8 Sarımsı kahverengi. Hamur iyi elenmiş.
katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Omuzda ve gövdede kırıklar mevcut.
Armudi profilli gövde. Hafif içbükey dip. Karın aşağıda.
İçbükey diskus. Diskus deliği küçük. Burun gövdeden
uzanmakta. Oval fitil deliği düz kesilmiş. Tutamak omuz
üzerine eklenmiş.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 48
 LEVHA VE RESİM NO: 33, 48
 BULUNTU YERİ : AS (0A) . 85. 4

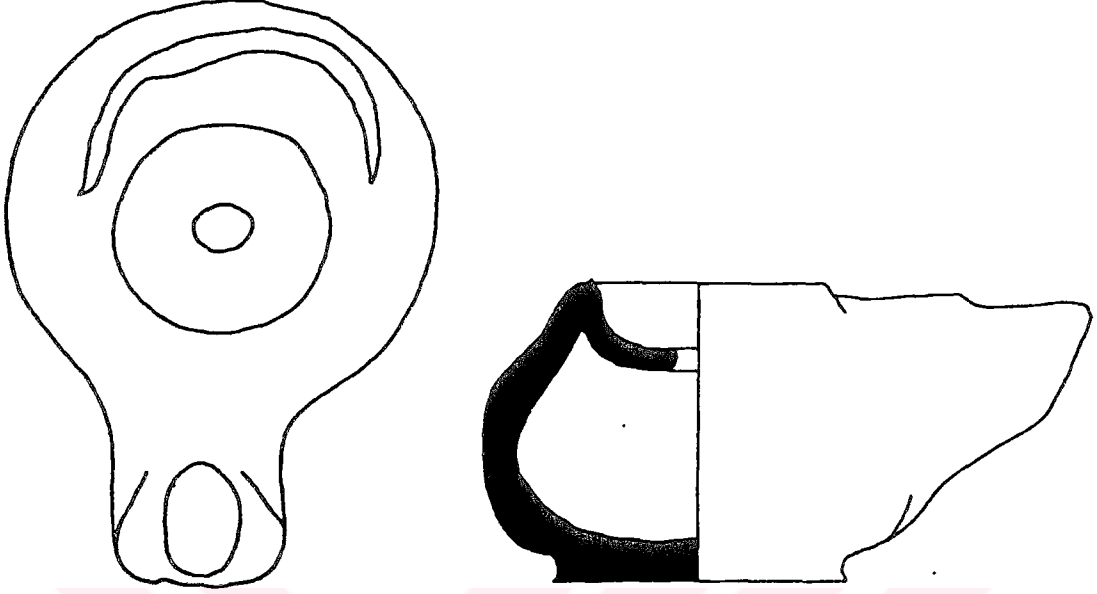
ÖLÇÜLER: Uz: 7. 8 cm. , Gen: 5. 5 cm. , Yük: 3. 6 cm.

HAMUR : 5 YR 7/4 Pembemsi kahverengi. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Kulp kırık, burunda kırıklar mevcut.
 Armudi profilli gövde. Hafif içbükey dip. Karın aşağıda. İçbükey diskus. Diskus deliği büyük. Burun gövdeden uzanmakta. Oval fitil deliği sağa doğru eğimli kesilmiş. Tutamak izleri mevcut.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 49
 LEVHA VE RESİM NO : 34, 49
 BULUNTU YERİ : Ja. D4. 89. 42

ÖLÇÜLER: Uz: 7. 8 cm. , Gen: 5. 6 cm. , Yük: 4 cm.

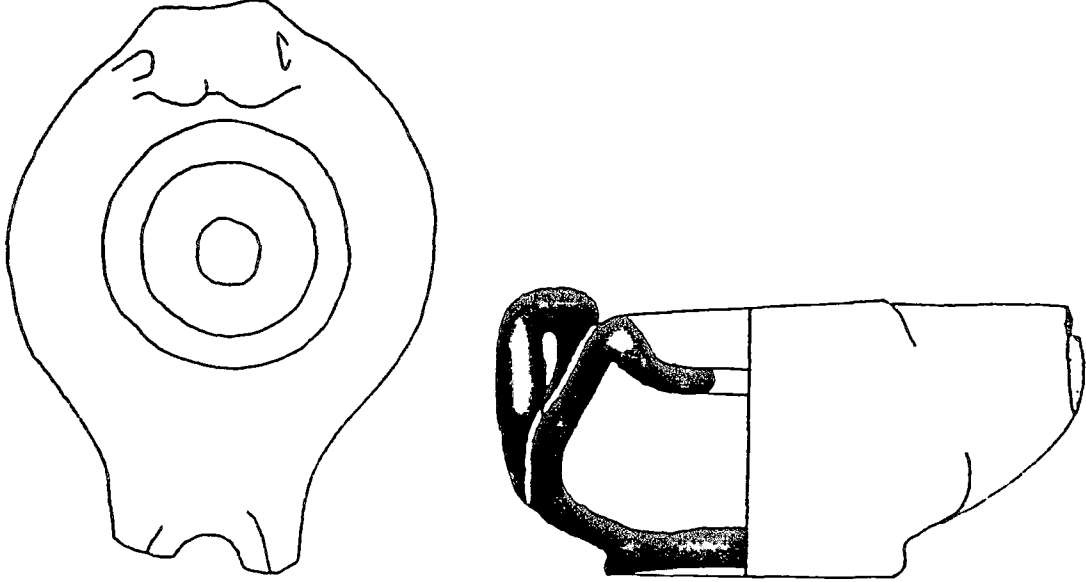
HAMUR : 5 YR 6/8 Sarımsı kahverengi. aynı renk astarlı. Hamur kötü elenmiş, kum ve taş tanecikli, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzlü, sert.

TANIM : Kulp kırık.
 Armudi profilli gövde. Düz dip. Karın aşağıda. İçbükey diskus. Diskus deliği küçük. Burun gövdeden uzanmakta. Oval fitil deliği düz kesilmiş. Tutamak izleri mevcut.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
 DOKÜMANTASYON MERKEZİ

KATALOG NO : 50
LEVHA VE RESİM NO: 34, 50
BULUNTU YERİ : E. 13

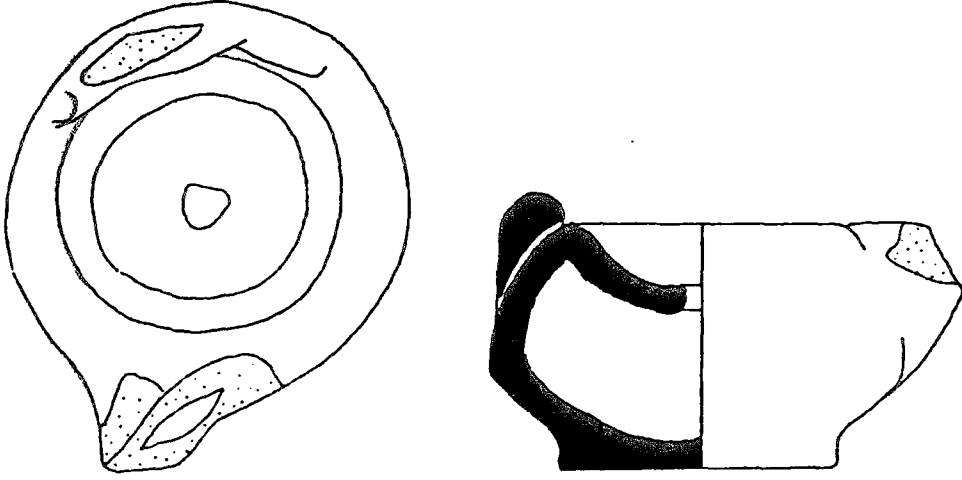
ÖLÇÜLER: Uz: 7. 4 cm. . Gen: 5. 7 cm. , Yük: 3. 9 cm.

HAMUR : 5 YR 7/4 Pembemsi kahverengi. Hamur iyi elenmiş, katkısız. iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun ucu kırık.
Armudi profilli gövde. Hafif içbükey dip. Karın aşağıda içbükey diskus. Diskus deliği küçük. Burun gövdeden uzanmakta. Dikey bant kulp omuz üzerinden karına bağlanmakta. Kulp ortasında bir yiv mevcut.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 51
LEVHA VE RESİM NO : 34, 51
BULUNTU YERİ : E. 14

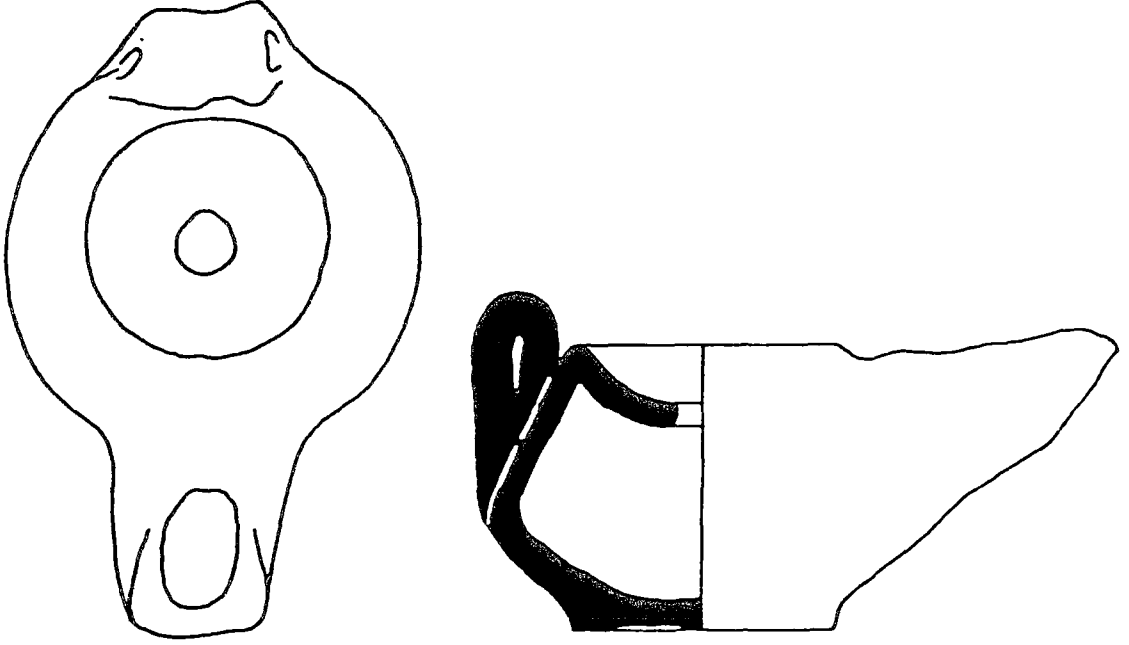
ÖLÇÜLER: Uz: 6. 3 cm. , Gen: 5. 4 cm. , Yük: 3. 6 cm.

HAMUR : 5 YR 6/8 Sarımsı kahverengi. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun kırık, kulpta kırıklar mevcut.
Armudi profilli gövde. Düz dip. Karın aşağıda. İçbükey diskus.
Diskus deliği küçük. Burun gövdeden uzanmakta. Tutamak omuz üzerine eklenmiş.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 52
LEVHA VE RESİM NO : 34, 52
BULUNTU YERİ : V. 89. 70

ÖLÇÜLER: Uz: 8. 4 cm. . Gen: 5 6 cm. . Yük: 4. 5 cm.

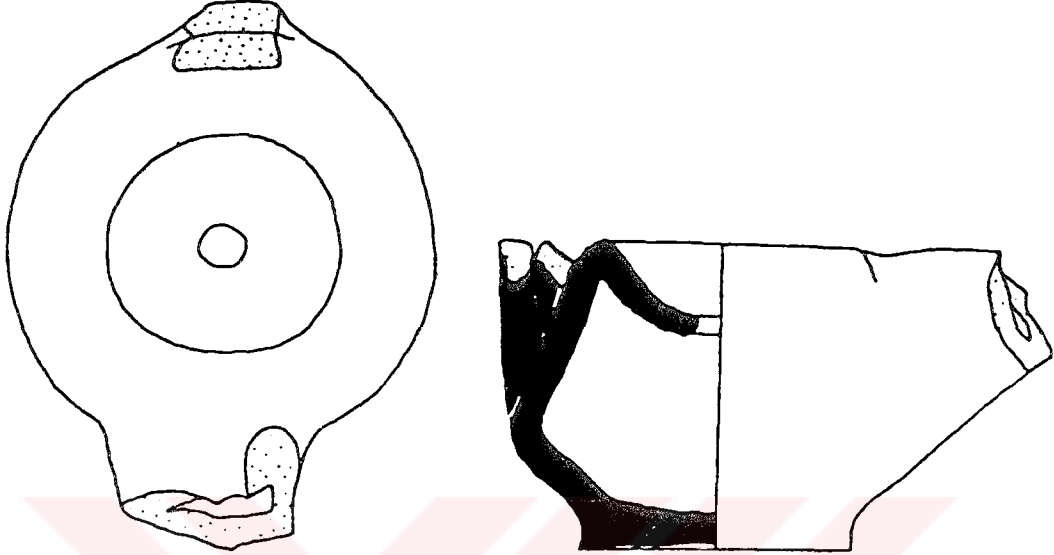
HAMUR : 5 YR 7/8 Turuncumsu. Hamur iyi elenmiş. katkısız. iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz. sert.

TANIM : Tüm.

Armudi profilli gövde. Düz dip. Karın aşağıda. İçbükey diskus. Diskus deliği küçük. Burun gövdeden uzanmakta. Oval fitil deliği sağa doğru eğimli kesilmiş. Ortasında bir yiv bulunan dikey bant kulp omuz üzerine eklenmiş.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME: Kontekse göre M. S. 4. 7. yy.

KATALOG NO : 53
 LEVHA VE RESİM NO: 34, 53
 BULUNTU YERİ : V. 89. 63

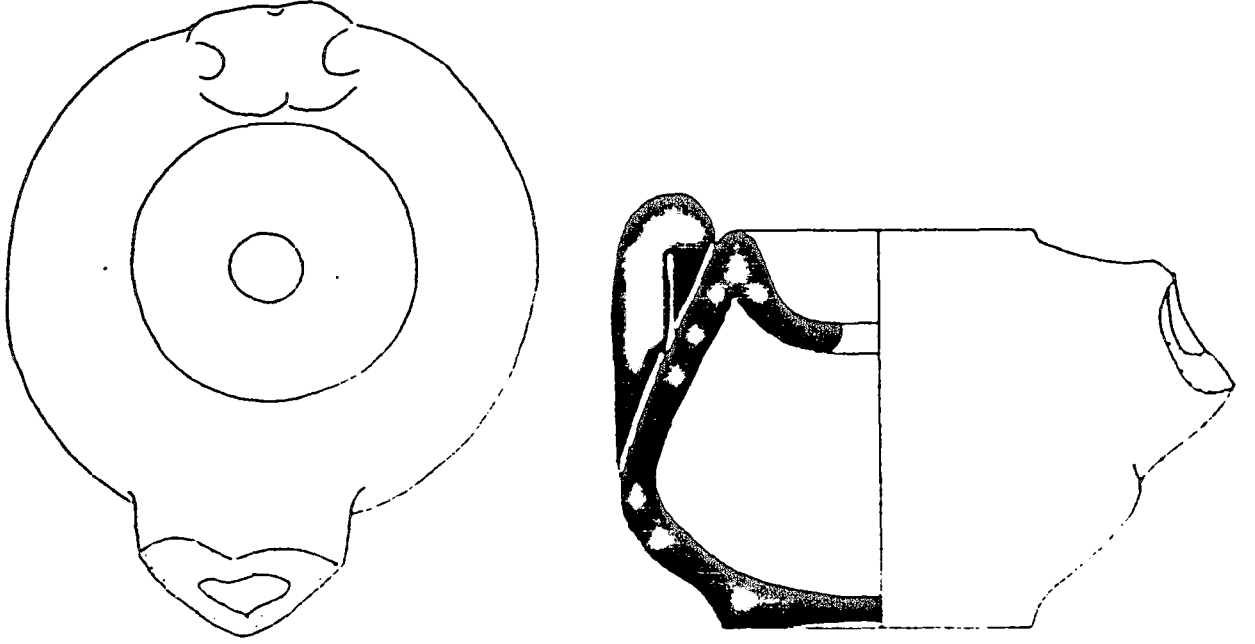
ÖLÇÜLER: Uz: 7. 2 cm. , Gen: 5. 7 cm. , Yük: 4. 2 cm.

HAMUR : 5 YR 7/8 Turuncumsu, aynı renk astarlı. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz. sert.

TANIM : Burun ve kulp kırık.
 Armudi profilli gövde. Hafif içbükey dip. Karın aşağıda. İçbükey diskus. Diskus deliği küçük. Burun gövdeden uzanmakta. Dikey bant kulp izleri mevcut.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME: Kontekse göre M. S. 4. 7. yy.

KATALOG NO : 54
 LEVHA VE RESİM NO: 34, 54
 BULUNTU YERİ : F2. 3

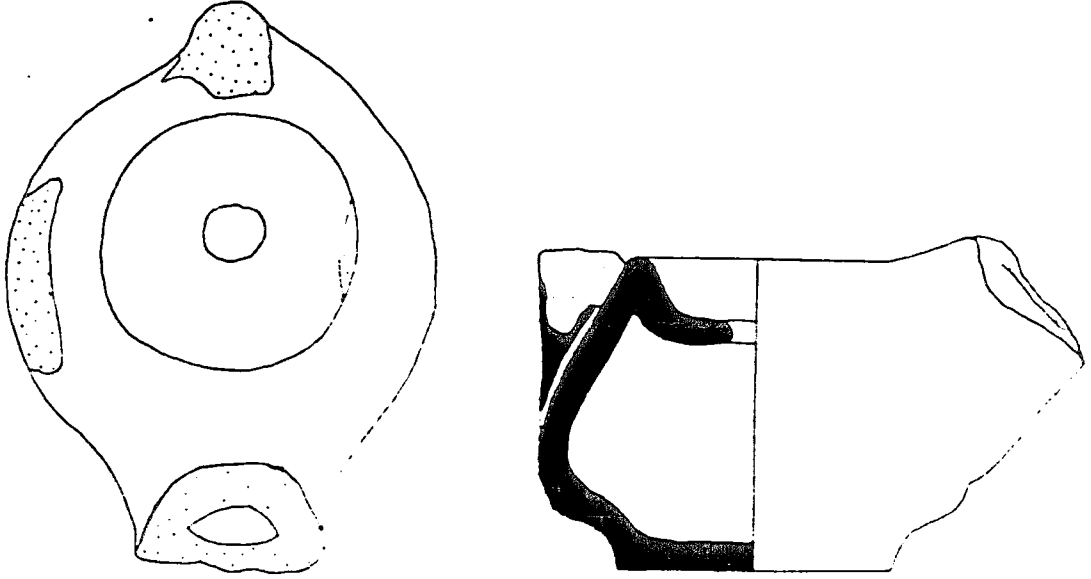
ÖLÇÜLER: Uz: 8. 4 cm. , Gen: 7 cm. . Yuk 5. 7 cm.

HAMUR : 2. 5 YR 6/6 Pembemsi kahverengi. aynı renk astarı. Hamur iyi elenmiş. katkısız. iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz. sert.

TANIM : Burun kırık.
 Armudi profilli gövde Hafif içbükey dip. Karın aşağıda. İçbükey diskus. Diskus deliği küçük. Burun gövdeden uzanmakta. Dikey bant kulp omuz üzerinden gövdenin ortasına bağlanmakta.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 55
LEVHA VE RESİM NO : 35, 55
BULUNTU YERİ : B 92 36 15

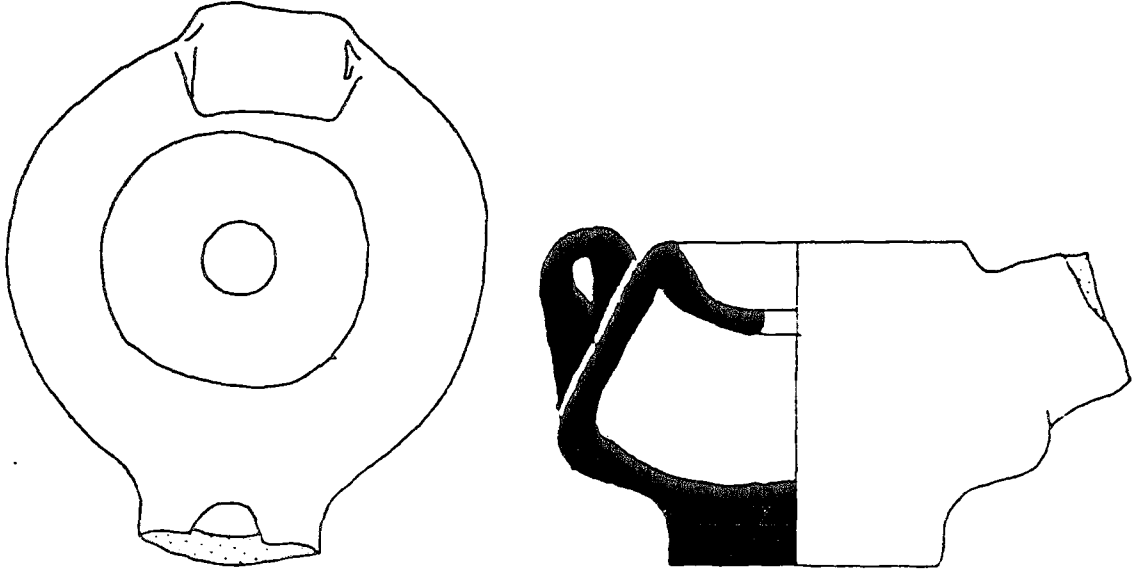
ÖLÇÜLER: Uz: 7. 7 cm. . Gen 7. 1 cm. Yük: 4. 5 cm

HAMUR : 5 YR 7/6 Sarımsı kahverengi. Hamur iyi elenmiş. katkısız iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz. sert.

TANIM : Burun ve kulp kırık.
Armudi profilli gövde. Düz dip. Karın aşağıda içbükey diskus Diskus deliği küçük. Burun gövdeden uzanmakta. Dikey bant kulp izleri mevcut.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 56
 LEVHA VE RESİM NO : 35, 56
 BULUNTU YERİ : B. 92. 36 6

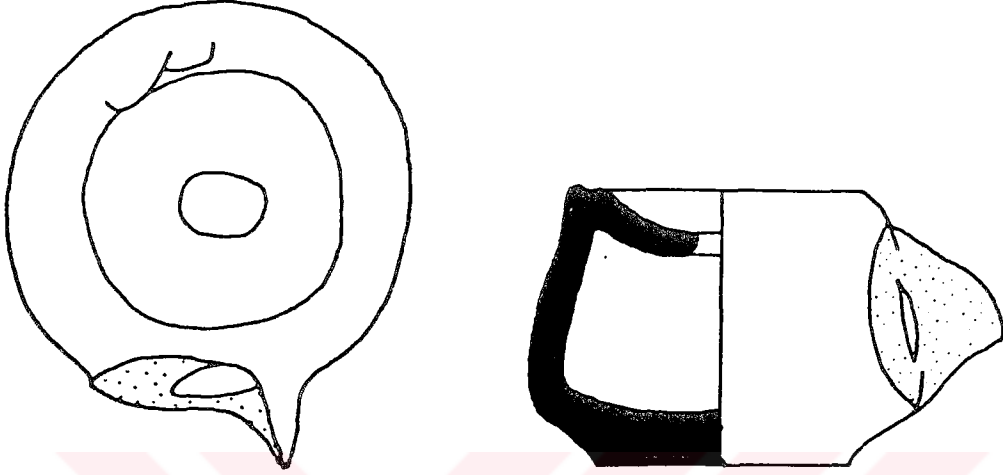
ÖLÇÜLER: Uz: 7. 5 cm. , Gen: 7. 7 cm. , Yük: 4. 5 cm.

HAMUR : 5 YR 7/6 Sarımsı kahverengi. Hamur iyi elenmiş, katkısız. iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun kırık.
 Armudi profilli gövde. Düz dip. Karın aşağıda. İçbükey diskus. Diskus deliği büyük. Burun gövdeden uzanmakta. Tutamak omuz üzerine eklenmiş.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 57
 LEVHA VE RESİM NO: 35, 57
 BULUNTU YERİ : ds. 1. 89. 14

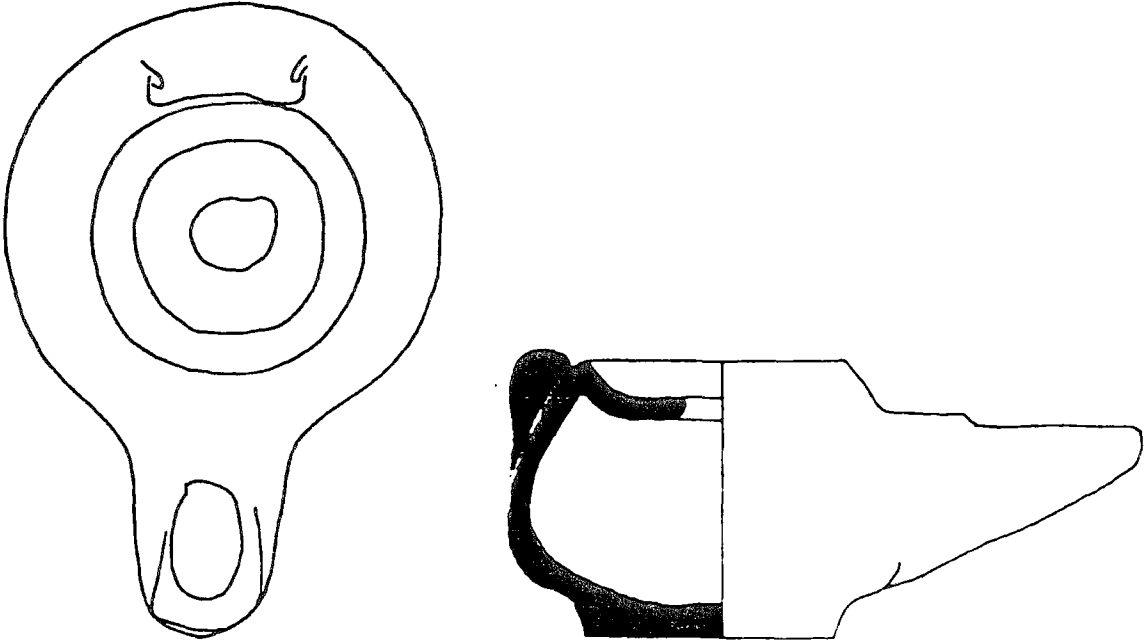
ÖLÇÜLER: Uz: 6. 2 cm. , Gen: 5. 4 cm. , Yük: 3. 7 cm.

HAMUR : 2. 5 YR 6/6 Pembemsi kahverengi, aynı renk astarı. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun kırık.
 Armudi profilli gövde. Düz dip. Karın aşağıda. İçbükey diskus.
 Diskus deliği küçük ve tam dairevi değil. Burun gövdeden uzanmakta. Tutamak omuz üzerine eklenmiş.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 58
 LEVHA VE RESİM NO: 35. 58
 BULUNTU YERİ : Ja. D6 89 9 (18 31. 89 muz env. no)

ÖLÇÜLER: Uz: 8. 4 cm. , Gen: 5. 9 cm. , Yükl: 4. 1 cm

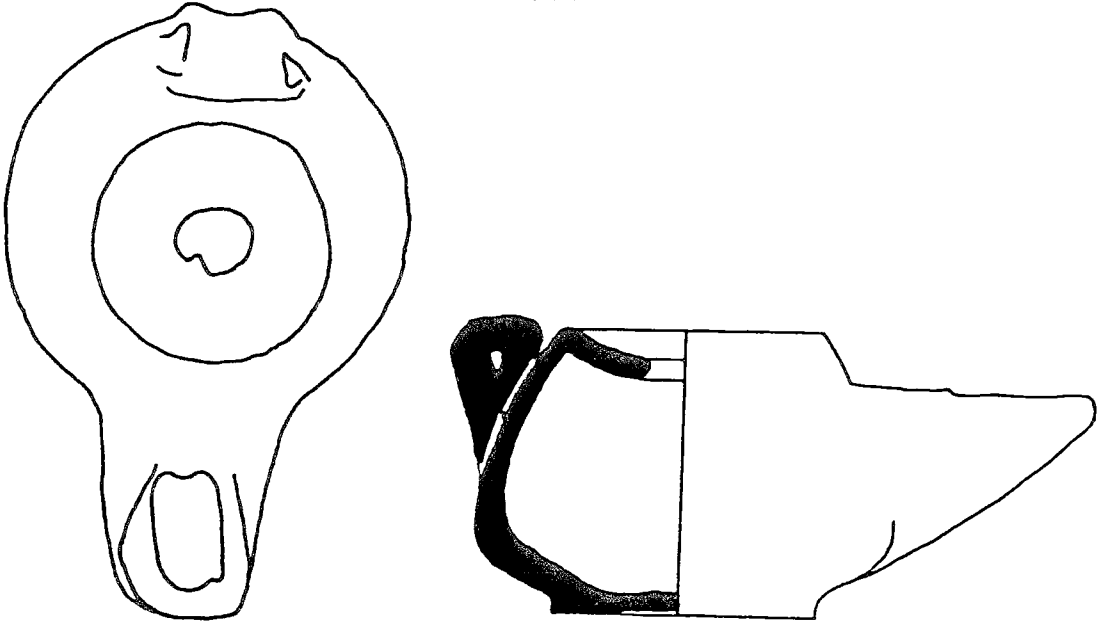
HAMUR : 2. 5 YR 5/6 Kahverengimsi kırmızı. aynı renk astarlı. Hamur iyi elenmiş, katkısız. iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz sert.

TANIM : Tüm.

Armudi profilli gövde. Düz dip Karın aşağıda içbükey diskus Diskus deliği büyük ve tam dairevi değil. Burun gövdeden uzanmakta. Oval fitil deliği düz kesilmiş Tutamak omuz üzerine eklenmiş.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 59

LEVHA VE RESİM NO : 35. 59

BULUNTU YERİ : Ja. D4. 89. 11 (16. 31. 89 müz. env. no)

ÖLÇÜLER: Uz: 8. 1 cm. , Gen: 5. 3 cm. , Yük: 3. 8 cm.

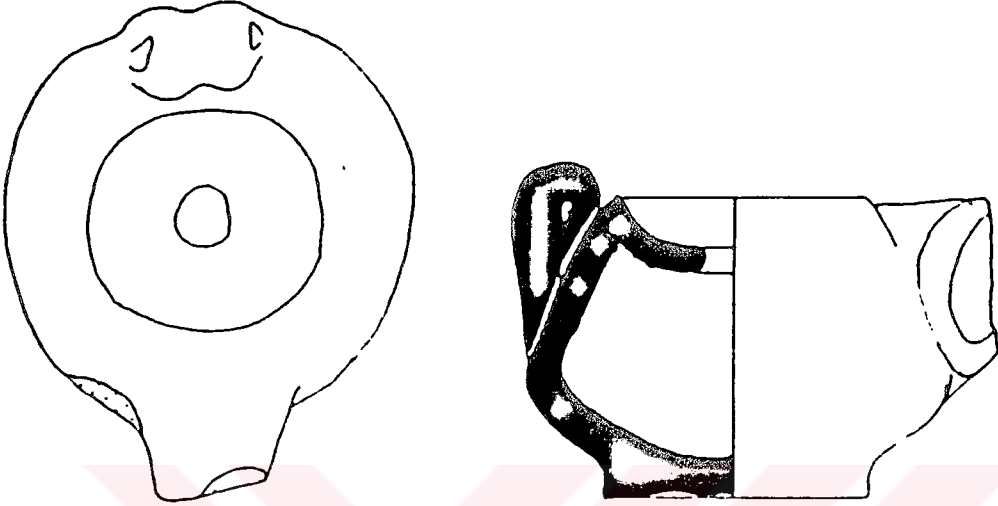
HAMUR : 2. 5 YR 6/6 Pembemsi kahverengi, aynı renk astarlı. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Tüm.

Armudi profilli gövde. Hafif içbükey dip. Karın aşağıda. İçbükey diskus. Diskus deliği küçük. Burun gövdeden uzanmakta. Oval fitil deliği düz kesilmiş. Tutamak omuz üzerine eklenmiş.

ANALOJİ: --

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 60
 LEVHA VE RESİM NO : 36, 60
 BULUNTU YERİ : J2. 76 3

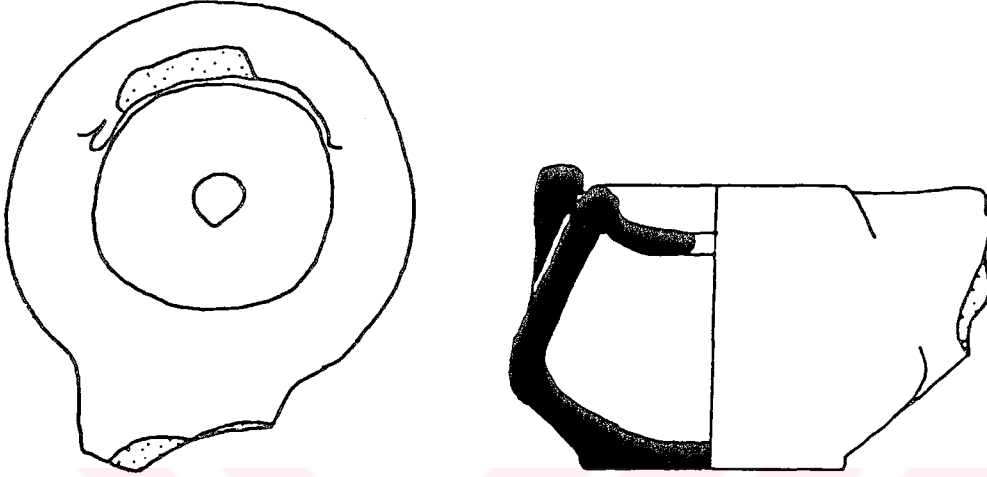
ÖLÇÜLER: Uz: 6. 5 cm. . Gen: 5. 6 cm. . Yük: 4. 5 cm

HAMUR : 7. 5 YR 5/4 Kahverengi. aynı renk astarlı. Hamur iyi elenmiş. katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz sert.

TANIM : Burun kırık.
 Armudi profilli gövde. Düz dip. Karın aşağıda. İçbükey diskus.
 Diskus deliği küçük. Burun gövdeden uzanmakta. Dikey bant
 kulp omuz üzerinden gövdenin ortasına bağlanmakta.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 61
 LEVHA VE RESİM NO: 36, 61
 BULUNTU YERİ : Td. 4b. 93. 2

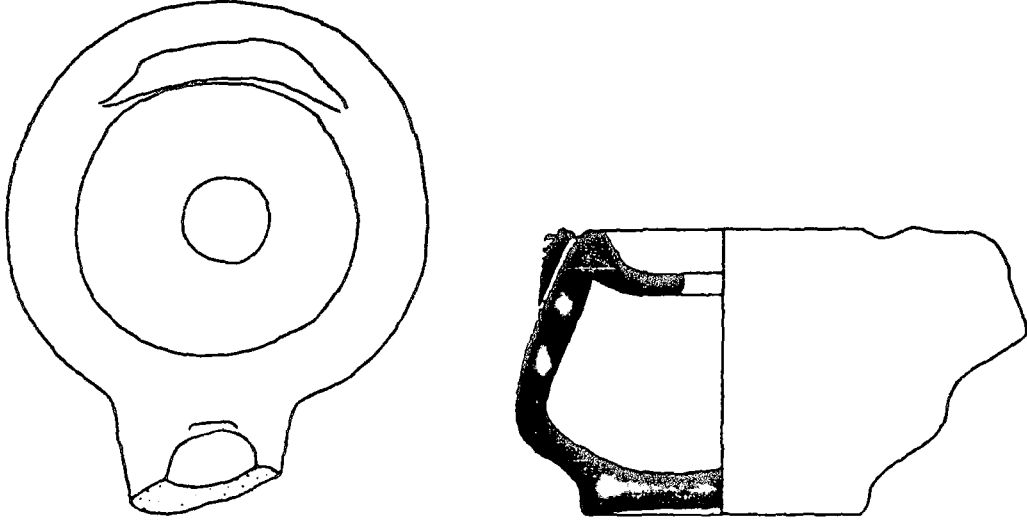
ÖLÇÜLER: Uz: 6. 3 cm. , Gen: 5. 5 cm. , Yük: 4. 1 cm.

HAMUR : 5 YR 7/6 Sarımsı kahverengi. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun kırık, kulpta kırıklar mevcut.
 Amudi profilli gövde. Düz dip. Karın aşağıda.
 İçbükey diskus. Diskus deliği küçük. Burun gövdeden uzanmakta. Tutamak omuz üzerine eklenmiş.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 62
 LEVHA VE RESİM NO : 36, 62
 BULUNTU YERİ : V. 90. 24

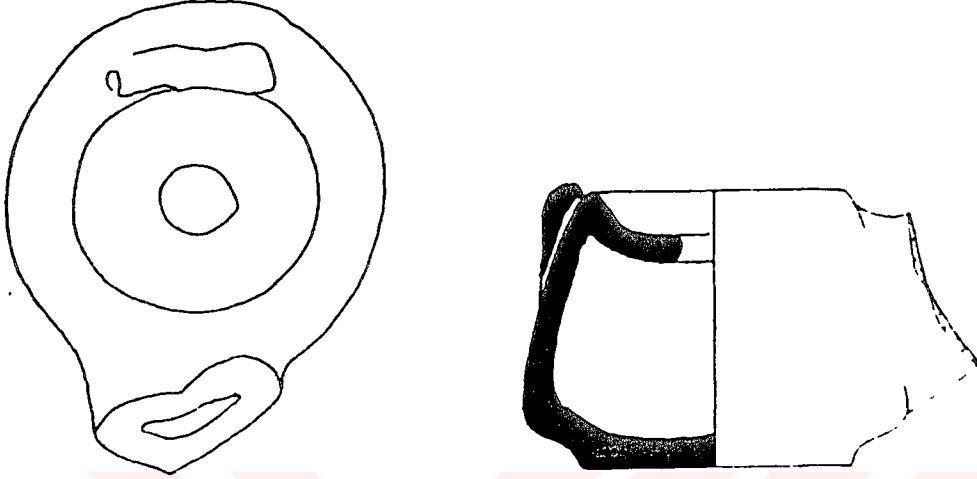
ÖLÇÜLER: Uz: 6. 8 cm. , Gen: 5. 6 cm. , Yük: 3. 8 cm.

HAMUR : 5 YR 6/6 Açık kahverengi. Hamur iyi elenmiş. katkısız. kötü pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun kırık.
 Armudi profilli gövde. Hafif içbükey dip. Karın aşağıda. İçbükey diskus. Diskus deliği büyük. Burun gövdeden uzanmakta. Tutamak omuz üzerine eklenmiş.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME: Kontekse göre M. S. 4. 7. yy.

KATALOG NO : 63
LEVHA VE RESİM NO : 36, 63
BULUNTU YERİ : I. 5. 82 3

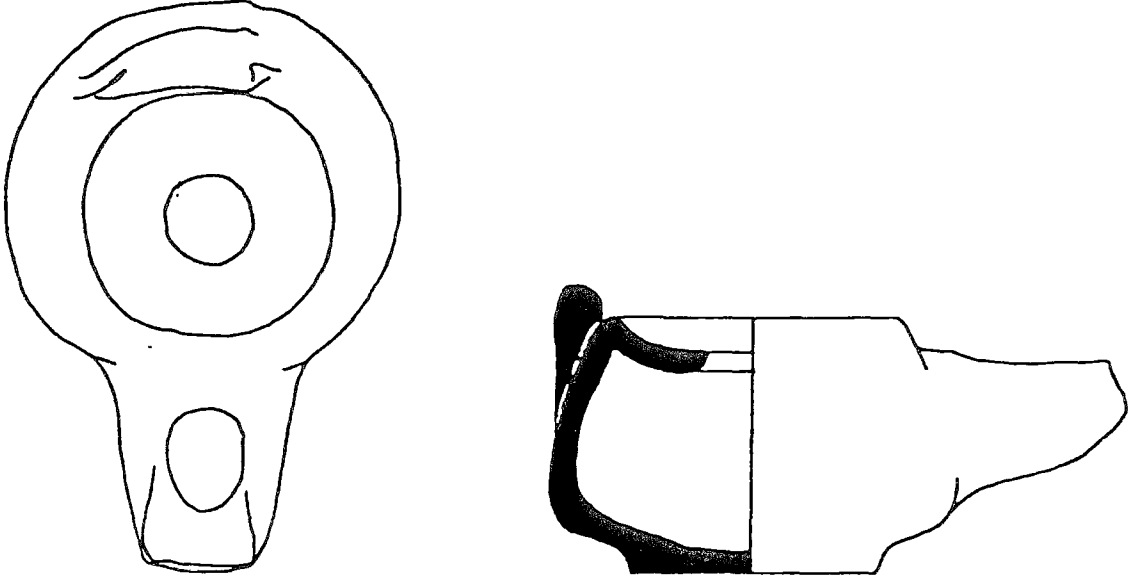
ÖLÇÜLER: Uz: 6. 2 cm. , Gen: 5. 2 cm. . Yük: 3. 7 cm.

HAMUR : 5 YR 7/6 Sarımsı kahverengi. Hamur iyi elenmiş katkısız iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz. sert.

TANIM : Burun kırık.
Armudi profilli gövde. Düz dip. Karın aşağıda. İçbükey diskus. Diskus deliği küçük. Burun gövdeden uzanmakta Tutamak omuz üzerine eklenmiş

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 64
LEVHA VE RESİM NO : 36. 64
BULUNTU YERİ : ds. 1. 89. 31 (19. 31. 89 müz env. no)

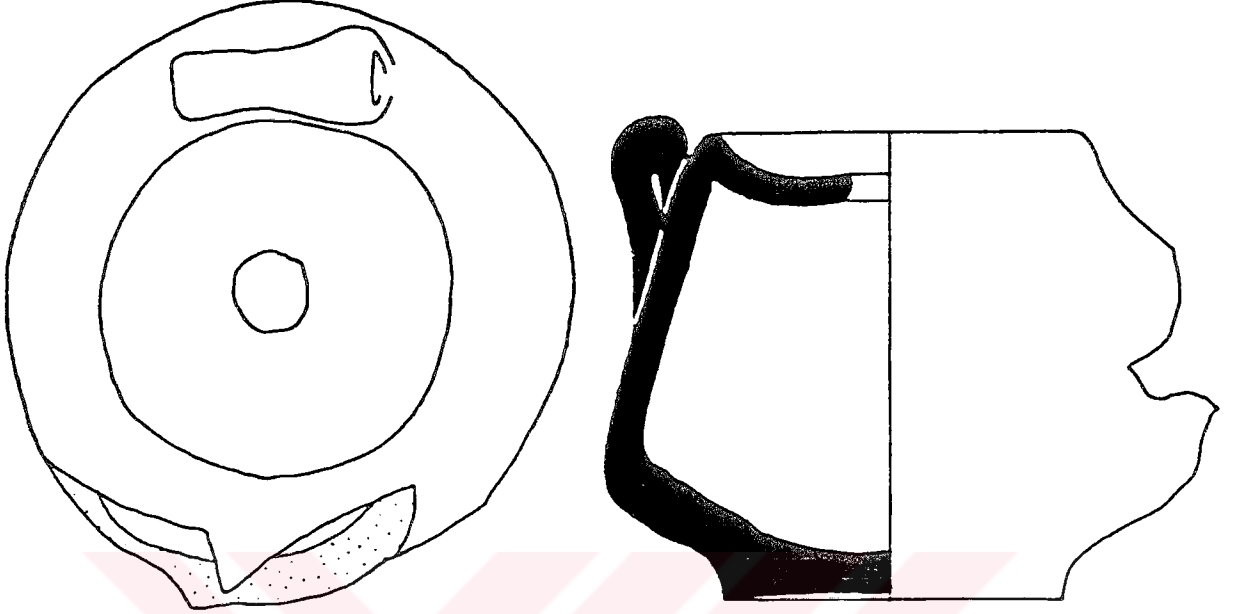
ÖLÇÜLER: Uz: 7. 7 cm. , Gen: 5. 3 cm. , Yük: 3. 8 cm

HAMUR : 2. 5 YR 6/8 Turuncumsu, aynı renk astarlı. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Tüm.
Armudi profilli gövde. Düz dip. Karın aşağıda. İçbükey diskus. Diskus deliği büyük. Burun gövdeden uzanmakta. Oval fitil deliği düz kesilmiş. Tutamak omuz üzerine eklenmiş.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 65
LEVHA VE RESİM NO : 36, 65
BULUNTU YERİ : Ja. D6. 89. 23

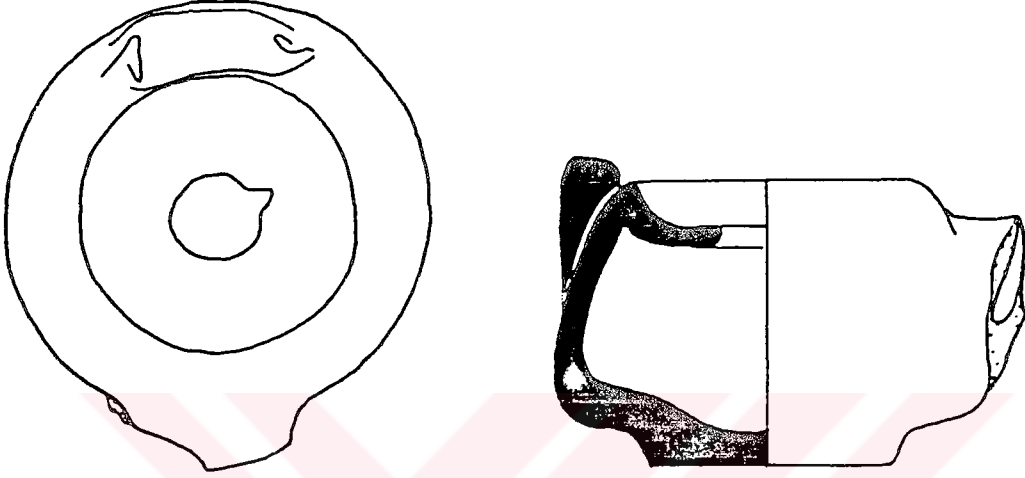
ÖLÇÜLER: Uz: 8. 1 cm. , Gen: 7. 7 cm. , Yük: 6. 4 cm.

HAMUR : 5 YR 7/8 Turuncuimsu, kırmızı astarlı. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz. sert.

TANIM : Burun kırık.
Armudi profilli gövde. Hafif içbükey dip. Karın aşağıda.
İçbükey diskus. Diskus deliği büyük ve tam dairevi değil.
Burun gövdeden uzanmakta. Tutamak omuz üzerine eklenmiş.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 66
LEVHA VE RESİM NO : 37, 66
BULUNTU YERİ : Y1. 90. 1

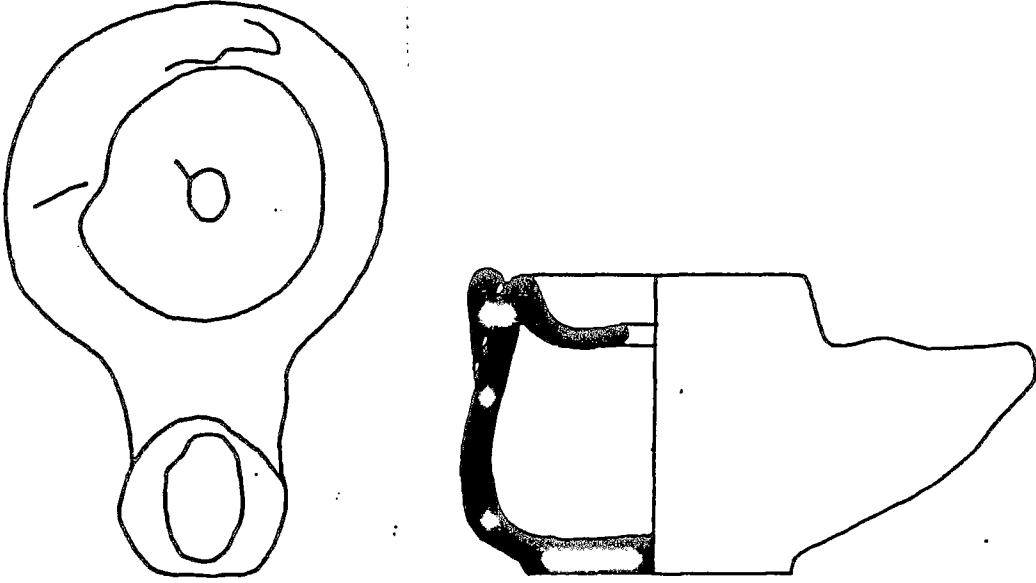
ÖLÇÜLER: Uz: 6. 4 cm. , Gen: 5. 6 cm. , Yüksek: 4 cm

HAMUR : 2. 5 YR 5/8 Turuncumsu kahverengi. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun kırık.
Armudi profilli gövde. Düz dip. Karın aşağıda. İçbükey diskus. Diskus deliği büyük. Burun gövdeden uzanmakta. Tutamak omuz üzerine eklenmiş.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 67
LEVHA VE RESİM NO: 37, 67
BULUNTU YERİ : B. 90. 10

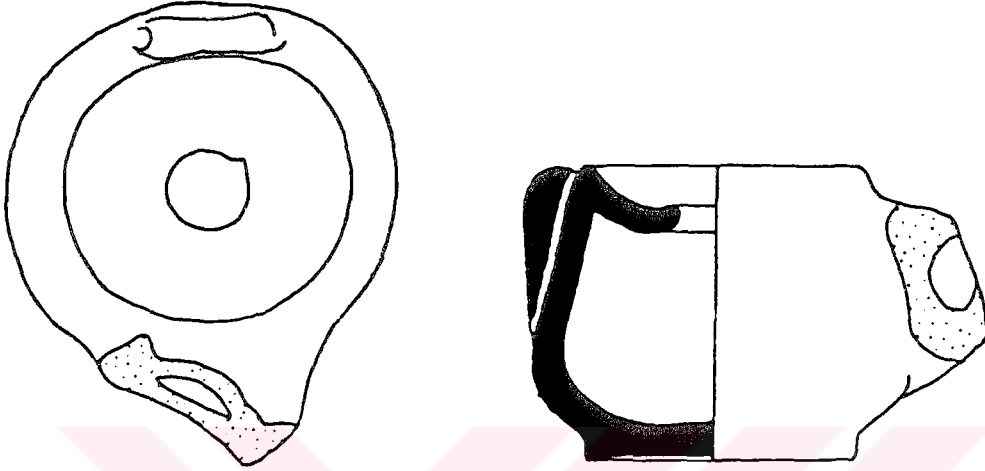
ÖLÇÜLER: Uz: 7. 7 cm. , Gen: 5. 1 cm. , Yük: 4 cm.

HAMUR : 5 YR 6/8 Sarımsı kahverengi. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Tüm. Deforme olmuş.
Armudi profilli gövde. Karın aşağıda. Düz dip. İçbükey diskus. Diskus deliği küçük. Burun gövdeden uzanmakta. Oval fitil deliği düz kesilmiş. Tutamak omuz üzerine eklenmiş.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 68
 LEVHA VE RESİM NO: 37, 68
 BULUNTU YERİ : C. 75. 1

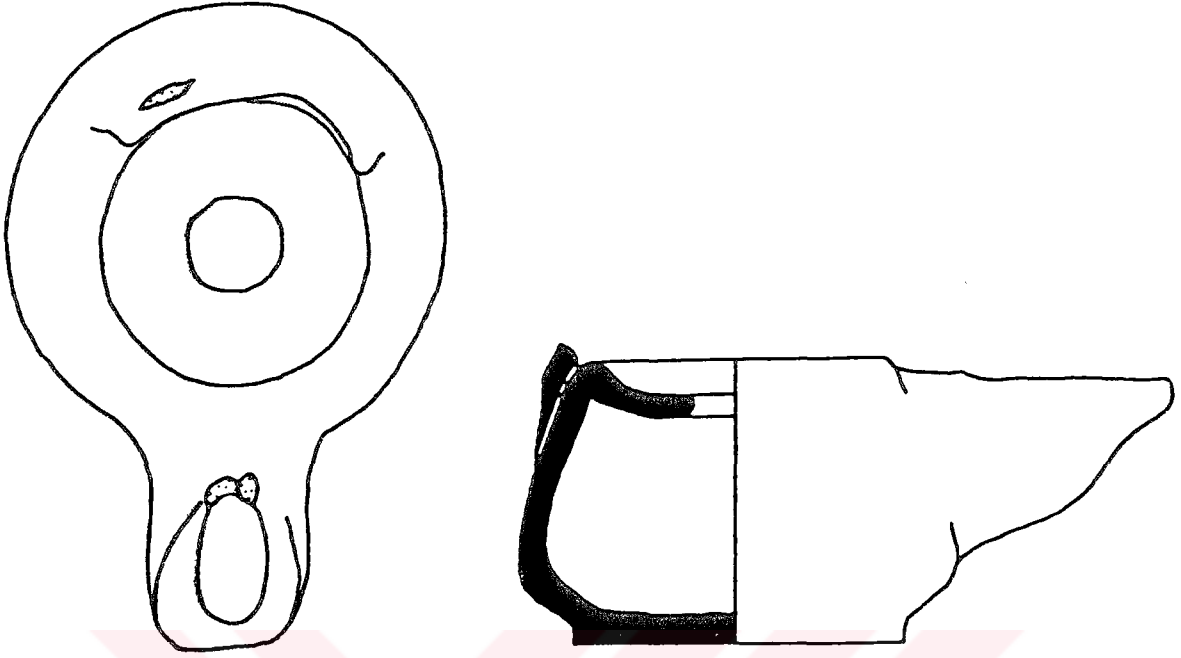
ÖLÇÜLER: Uz: 6. 1 cm. , Gen: 5. 1 cm. , Yük: 3. 9 cm.

HAMUR : 2. 5 YR 6/6 Pembemsi kahverengi. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun kırık.
 Armudi profilli gövde. Hafif içbükey dip. Karın aşağıda. İçbükey diskus. Diskus deliği büyük. Burun gövdeden uzanmakta. Tutamak omuz üzerine eklenmiş.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 69
 LEVHA VE RESİM NO: 37, 69
 BULUNTU YERİ : Y1. g1. 91. 7 (6. 15. 91 müz. env. no.)

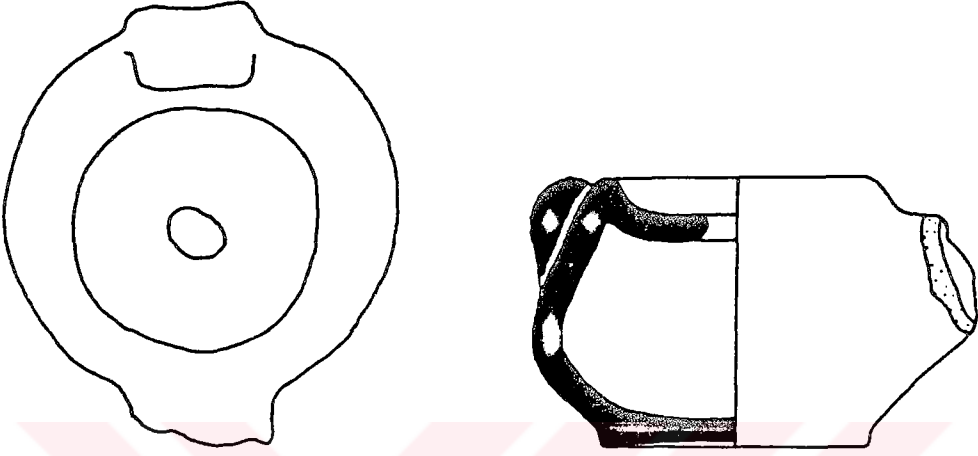
ÖLÇÜLER: Uz: 8. 6 cm. , Gen: 5. 9 cm. , Yük: 4 cm.

HAMUR : 2. 5 YR 6/6 Pembemsi kahverengi, aynı renk astarlı. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun ve kulpta kırıklar mevcut.
 Armudi profilli gövde. Düz dip. Karın aşağıda. İçbükey diskus. Diskus deliği büyük. Burun gövdeden uzanmakta. Oval şekilli fitil deliği düz kesilmiş. Tutamak omuz üzerine eklemiş.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 70
 LEVHA VE RESİM NO: 37, 70
 BULUNTU YERİ : AS (OA) . 85. 3

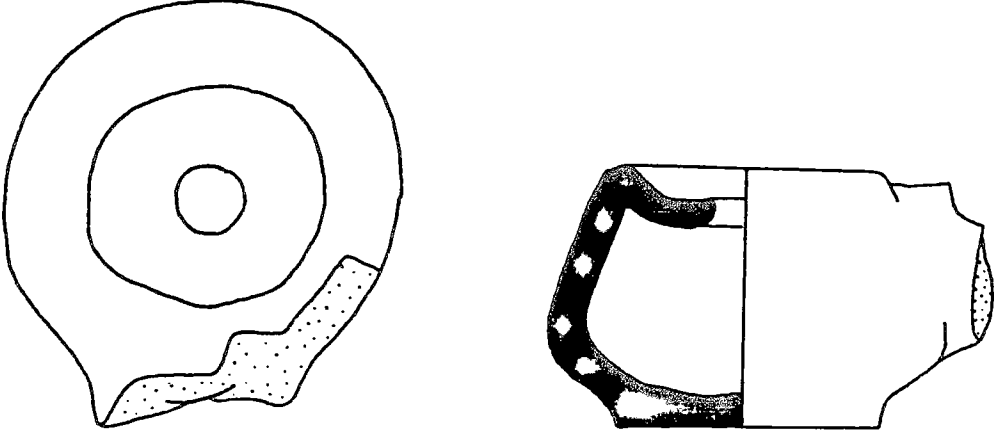
ÖLÇÜLER: Uz: 5. 7 cm. , Gen: 5. 2 cm. , Yük: 3. 6 cm.

HAMUR : 5 YR 7/4 Pembemsi kahverengi. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun kırık.
 Armudi profilli gövde. Hafif içbükey dip. Karın aşağıda. İçbükey diskus. Diskus deliği küçük ve tam dairevi değil. Burun gövdeden uzanmakta. Tutamak omuz üzerine eklenmiş.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 71
 LEVHA VE RESİM NO: 37, 71
 BULUNTU YERİ : B. 32 dış. 90. 1

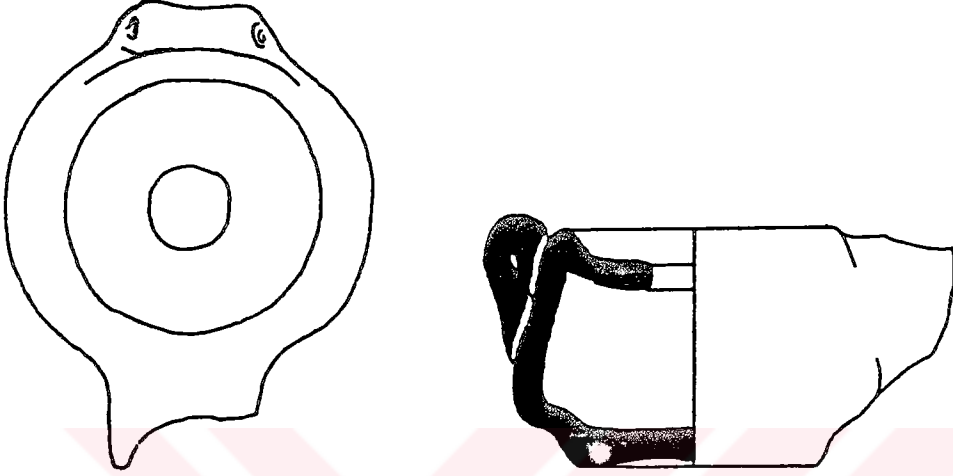
ÖLÇÜLER: Uz: 5. 5 cm. , Gen: 5. 2 cm. , Yük: 3. 4 cm.

HAMUR : 5 YR 7/6 Sarımsı kahverengi. Hamur iyi elenmiş, katkısız, kötü pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun ve gövdede kırıklar mevcut.
 Armudi profilli gövde. Düz dip. Karın aşağıda. İçbükey diskus.
 Diskus deliği küçük. Burun gövdeden uzanmakta. Tutamak omuz üzerine eklenmiş.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 72
 LEVHA VE RESİM NO : 38, 72
 BULUNTU YERİ : J. 76. 2

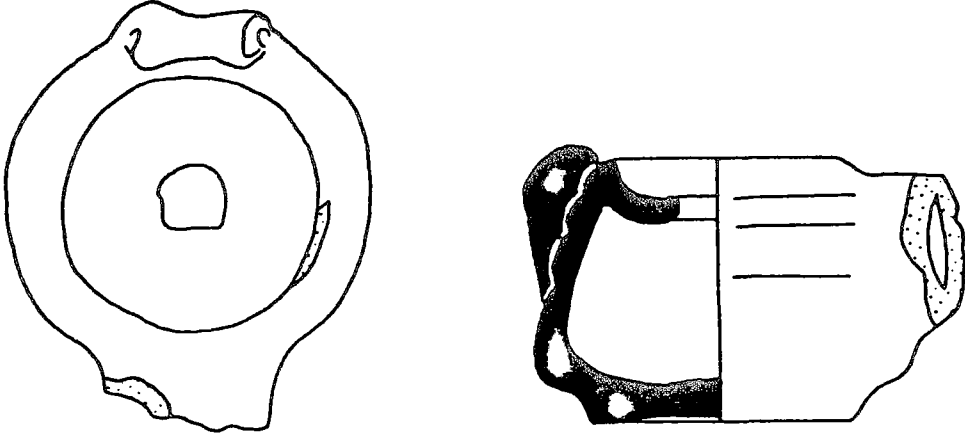
ÖLÇÜLER: Uz: 6. 3 cm. , Gen: 4. 9 cm. , Yük: 3. 3 cm.

HAMUR : 2. 5 YR 6/8 Turuncumsu, kahverengi astarlı. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun kırık.
 Armudi profilili gövde. Hafif içbükey dip. Karın aşağıda.
 İçbükey diskus. Diskus deliği küçük. Burun gövdeden uzanmakta. Tutamak omuz üzerine eklenmiş.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 73
 LEVHA VE RESİM NO: 38, 73
 BULUNTU YERİ : V. 90. 23

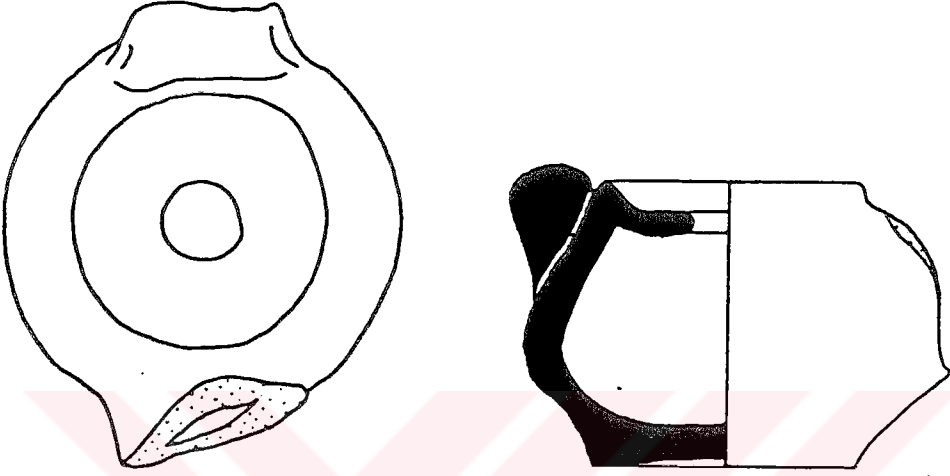
ÖLÇÜLER: Uz: 5. 6 cm. , Gen: 4. 8 cm. , Yük: 3. 5 cm.

HAMUR : 2. 5 YR 6/6 Pembemsi kahverengi, aynı renk astarlı. Hamur kötü elenmiş, kum tanecikli, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzlü, sert.

TANIM : Burun kırık, omuzda kırıklar mevcut.
 Armudi profilli gövde yivlerle hareketlendirilmiş. Hafif içbükey dip. Karın aşağıda. İçbükey diskus. Diskus deliği küçük. Burun gövdeden uzanmakta. Tutamak omuz üzerine eklenmiş.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME: Kontekse göre M. S. 4. 7. yy.

KATALOG NO : 74
 LEVHA VE RESİM NO : 38, 74
 BULUNTU YERİ : B. 90. 26

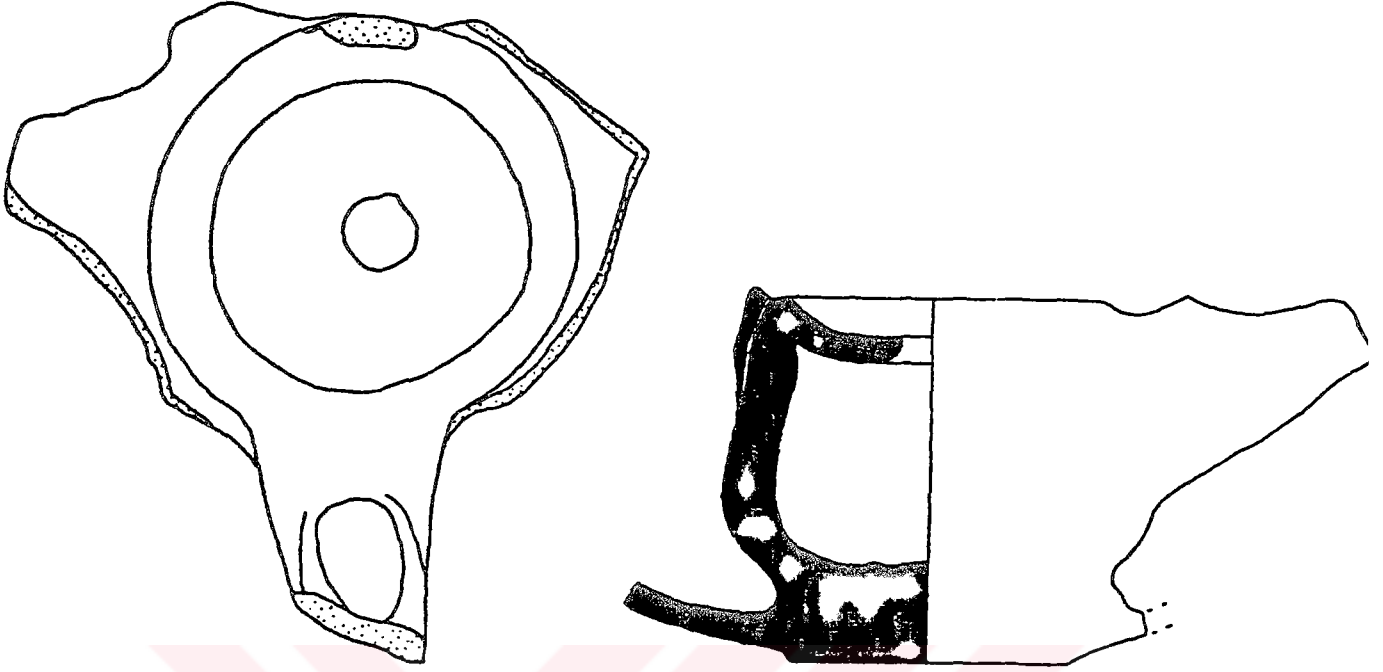
ÖLÇÜLER: Uz: 6 cm. , Gen: 5. 2 cm. , Yük: 4. 1 cm.

HAMUR : 5 YR 6/8 Sarımsı kahverengi, aynı renk astarlı. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun kırık.
 Armudi profilli gövde. Hafif içbükey dip. Karın aşağıda.
 İçbükey diskus. Diskus deliği küçük. Burun gövdeden uzanmakta. Tutamak omuz üzerine eklenmiş.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 75
 LEVHA VE RESİM NO: 38, 75
 BULUNTU YERİ : Y1. 90. 2

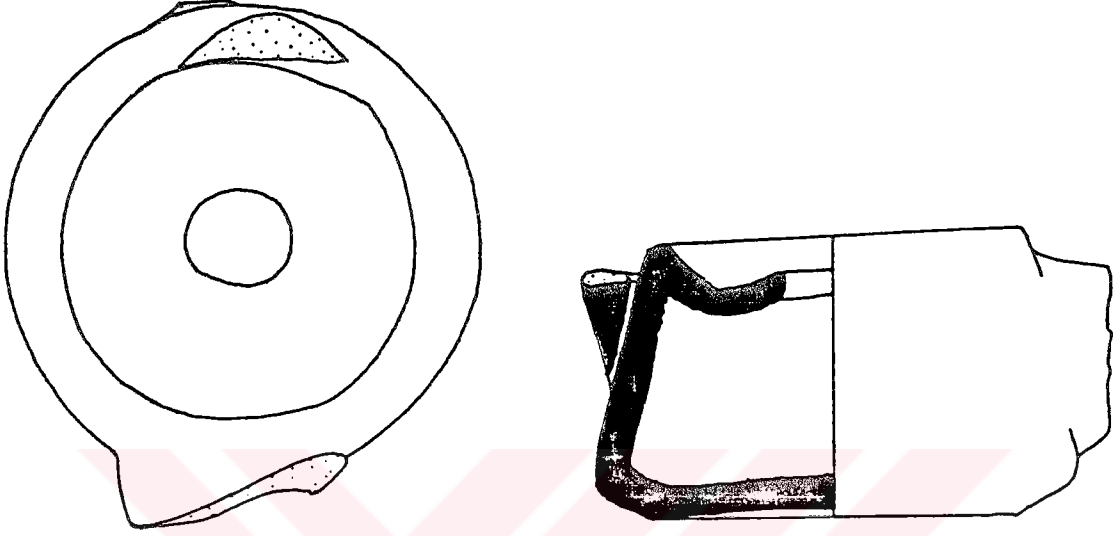
ÖLÇÜLER: Uz: 8. 8 cm. , Gen: 8. 5 cm. , Yük: 4. 9 cm.

HAMUR : 5 YR 5/3 Kahverengi. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Kulp kırık, tabakta kırıklar mevcut.
 Armudi profilli gövde, kandilin kaidesi altında bir tabak mevcut. Karın aşağıda. İçbükey diskus. Diskus deliği küçük. Burun gövdeden uzanmakta. Oval şekilli fitil deliği düz kesilmiş. Tutamak izleri mevcut.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 76
LEVHA VE RESİM NO : 38, 76
BULUNTU YERİ : Y1. g3. 91. 1

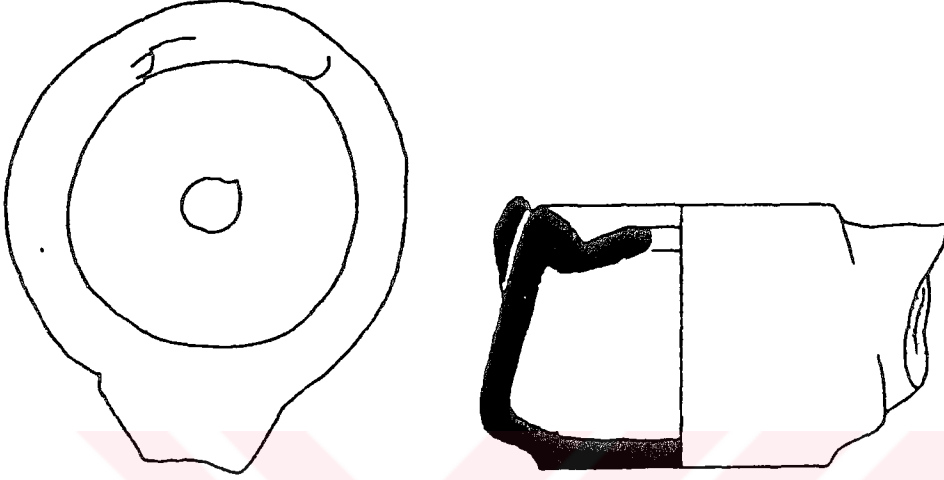
ÖLÇÜLER: Uz: 7 cm. , Gen: 6. 3 cm. , Yük: 3. 8 cm.

HAMUR :5 YR 6/8 Sarımsı kahverengi, aynı renk astarlı. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM :Burun ve kulp kırık.
Armudi profilli gövde. Hafif içbükey dip. Karın aşağıda.
Yükseltilmiş diskus. Diskus deliği büyük. Burun gövdeden uzanmakta. Tutamak izleri mevcut.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 77
 LEVHA VE RESİM NO : 39, 77
 BULUNTU YERİ : E. 11

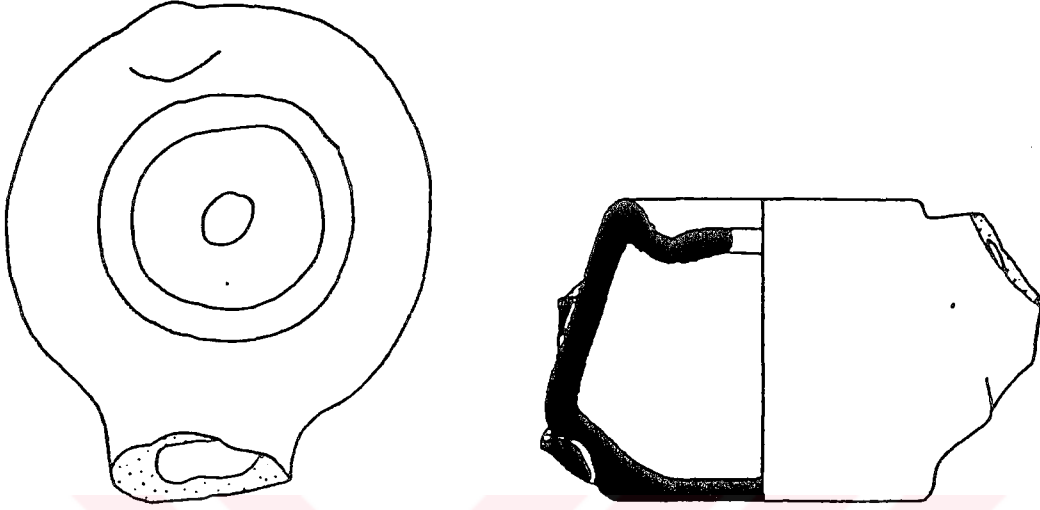
ÖLÇÜLER: Uz: 6. 4 cm. , Gen: 5. 4 cm. , Yük: 3. 7 cm.

HAMUR : 5 YR 7/6 Sarımsı kahverengi. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun kırık.
 Armudi profilli gövde. Düz dip. Karın aşağıda. Yükseltilmiş diskus. Diskus deliği küçük. Burun gövdeden uzanmakta. Tutamak omuz üzerine eklenmiş.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 78
 LEVHA VE RESİM NO : 39, 78
 BULUNTU YERİ : E. 15

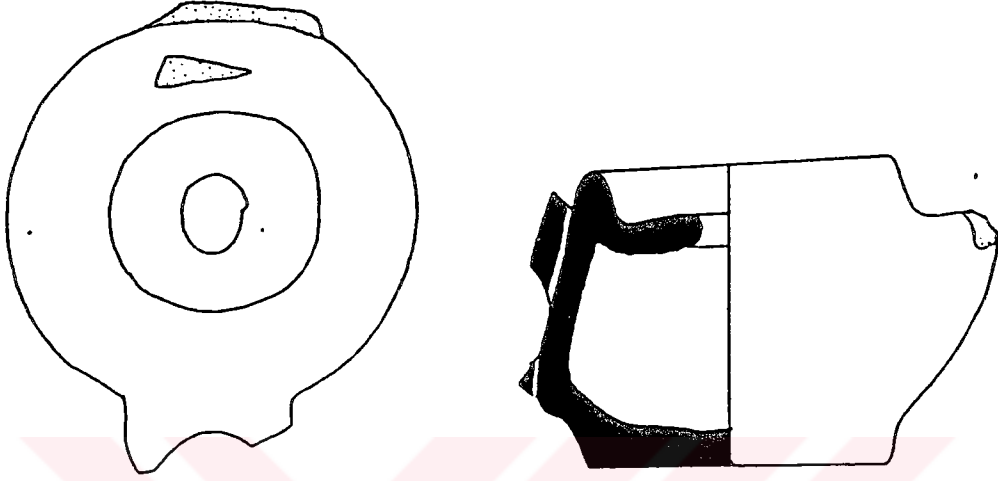
ÖLÇÜLER: Uz: 6. 7 cm. , Gen: 5. 8 cm. , Yük: 4. 1 cm.

HAMUR : 5 YR 7/4 Pembemsi kahverengi. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun ve kulp kırık.
 Armudi profilli gövde. Düz dip. Karın aşağıda. Yükseltilmiş diskus. Diskus deliği küçük ve tam dairevi değil. Burun gövdeden uzanmakta. Dikey bant kulp izleri mevcut.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 79
 LEVHA VE RESİM NO : 39, 79
 BULUNTU YERİ : E. 6

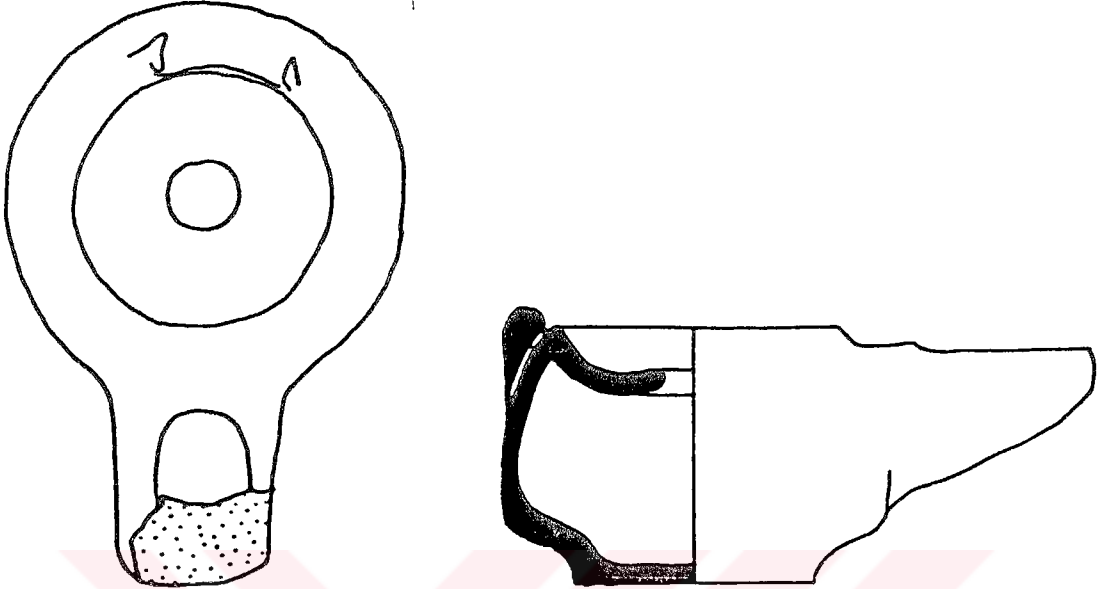
ÖLÇÜLER: Uz: 6. 4 cm. , Gen: 5. 5 cm. , Yük: 4. 1 cm.

HAMUR : 5 YR 7/6 Sarımsı kahverengi, aynı renk astarlı. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun ve kulp kırık.
 Armudi profilli gövde. Düz dip. Karın aşağıda. Yükseltilmiş diskus. Diskus deliği küçük ve tam dairevi değil. Burun gövdeden uzanmakta. Dikey bant kulp izleri mevcut.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 80
 LEVHA VE RESİM NO : 39, 80
 BULUNTU YERİ : Ja. D6. 89. 10 (17. 31. 89 müz. env. no.)

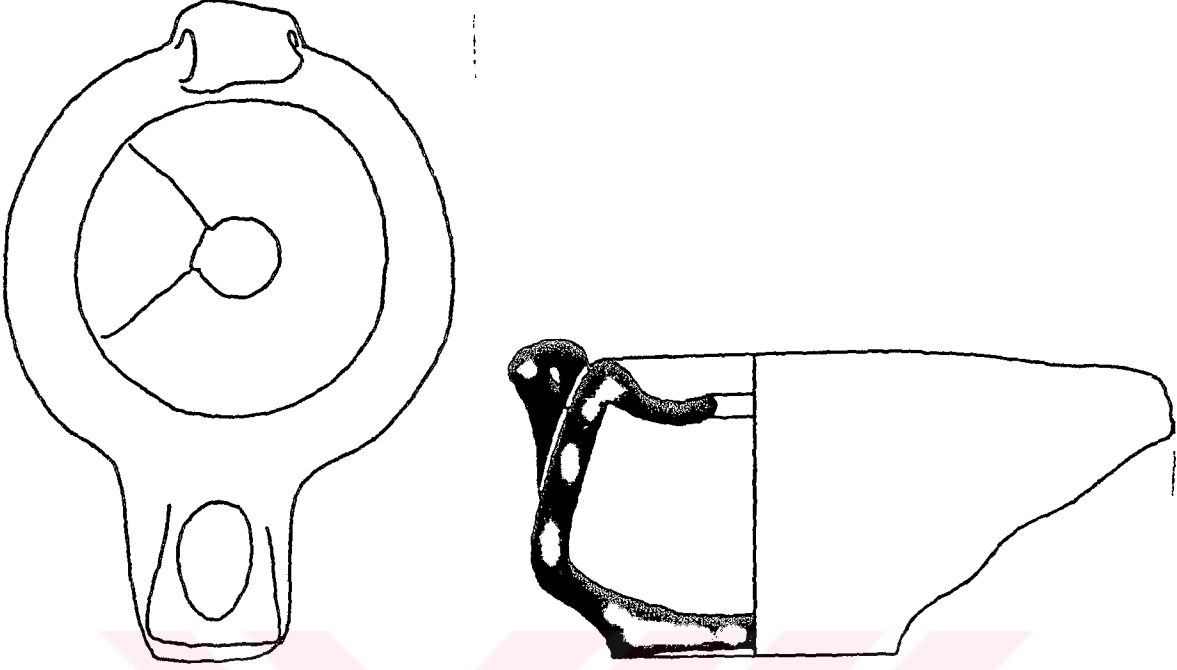
ÖLÇÜLER: Uz: 7. 8 cm. , Gen: 5. 2 cm. , Yük: 3. 6 cm.

HAMUR : 5 YR 7/6 Sarımsı kahverengi, aynı renk astarlı. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun ucunda ve omuzda kırıklar mevcut.
 Armudi profilli gövde. Düz dip. Karın aşağıda. Yükseltilmiş diskus. Diskus deliği küçük. Burun gövdeden uzanmakta. Oval şekilli fitil deliği düz kesilmiş. Tutamak omuz üzerine eklenmiş.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 81
LEVHA VE RESİM NO : 39, 81
BULUNTU YERİ : B. 90. 36

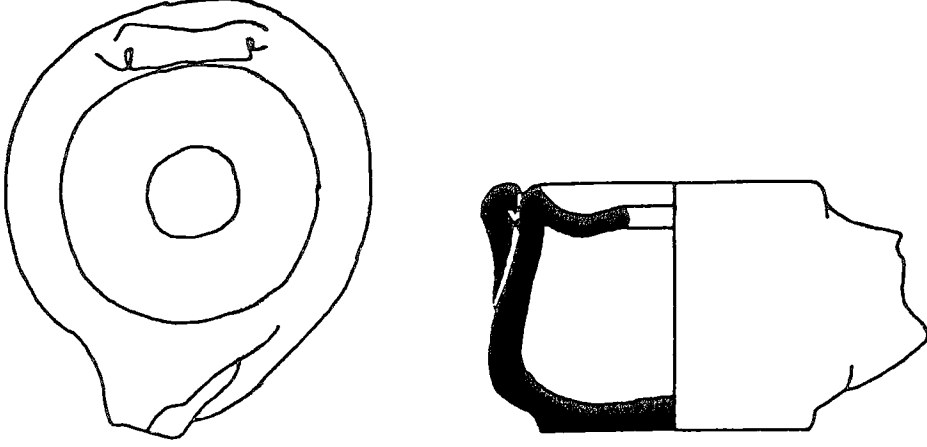
ÖLÇÜLER: Uz: 8. 8 cm. , Gen: 6 cm. , Yük: 4. 2 cm.

HAMUR : 5 YR 6/8 Sarımsı kahverengi, aynı renk astarlı. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Tüm. Diskusda çatlaklar mevcut.
Armudi profilli gövde. Hafif içbükey dip. Karın aşağıda.
Yükseltilmiş diskus. Diskus deliği küçük. Burun gövdeden
uzanmakta. Oval fitil deliği sağa doğru eğimli kesilmiş.
Tutamak omuz üzerine eklenmiş.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 82
LEVHA VE RESİM NO : 39, 82
BULUNTU YERİ : V. 89. 59

ÖLÇÜLER: Uz: 5. 8 cm. , Gen: 5. 1 cm. , Yük: 3. 3 cm.

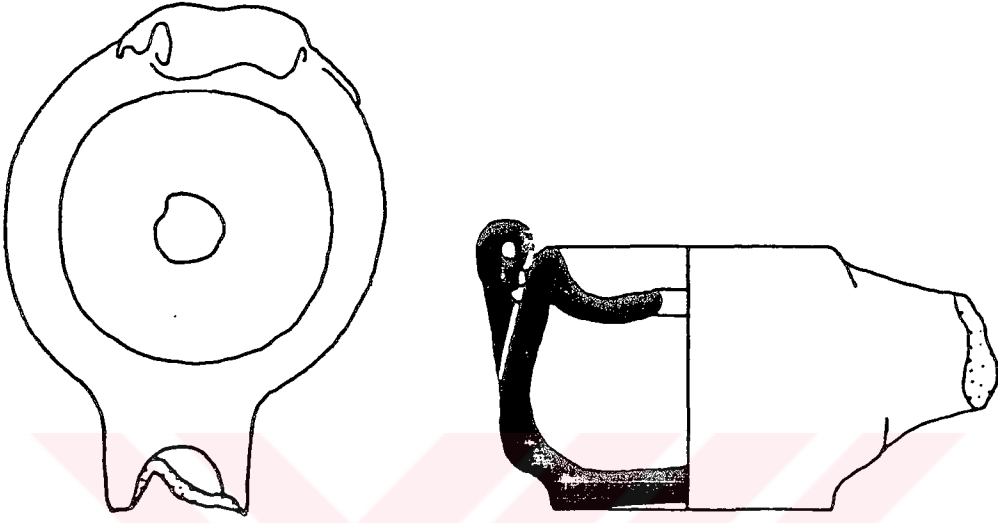
HAMUR : 5 YR 6/8 Sarımsı kahverengi, aynı renk astarlı. Hamur kötü elenmiş, kum ve taş tanecikli, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzlü, sert.

TANIM : Burun kırık.

Armudi profilli gövde. Düz dip. Karın aşağıda. Yükseltilmiş diskus. Diskus deliği büyük. Burun gövdeden uzanmakta. Tutamak omuz üzerine eklenmiş.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 83
 LEVHA VE RESİM NO: 40, 83
 BULUNTU YERİ : B. 90. 44

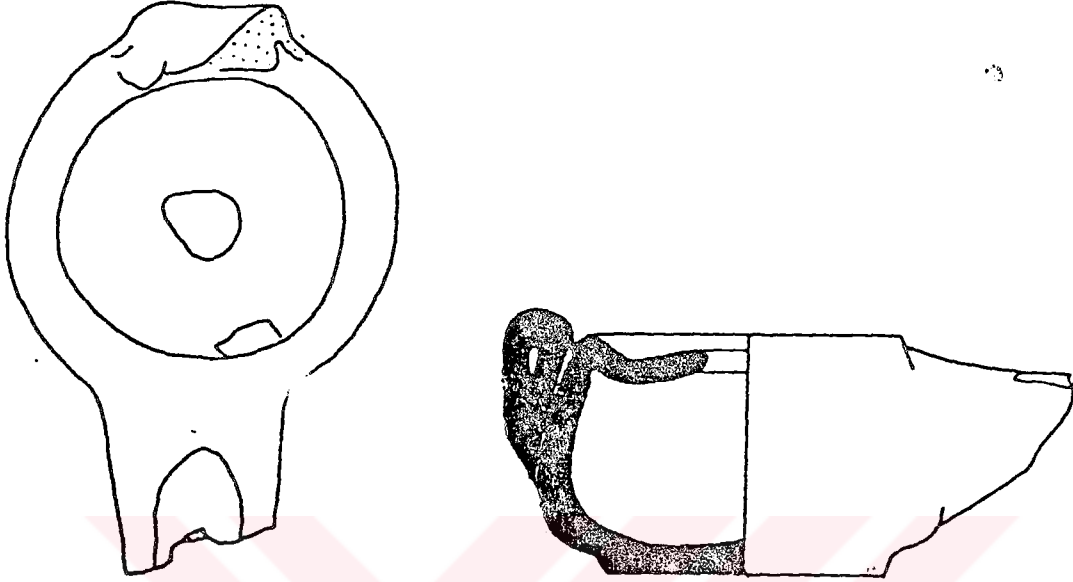
ÖLÇÜLER: Uz: 6. 9 cm. , Gen: 5. 2 cm. , Yük: 3. 9 cm.

HAMUR : 5 YR 6/8 Sarımsı kahverengi, kırmızı astarlı. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun kırık.
 Armudi profilli gövde. Hafif içbükey dip. Karın aşağıda. Yükseltilmiş diskus. Diskus deliği küçük. Burun gövdeden uzanmakta. Tutamak omuz üzerine eklenmiş.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 84
 LEVHA VE RESİM NO: 40, 84
 BULUNTU YERİ : V. 89. 103

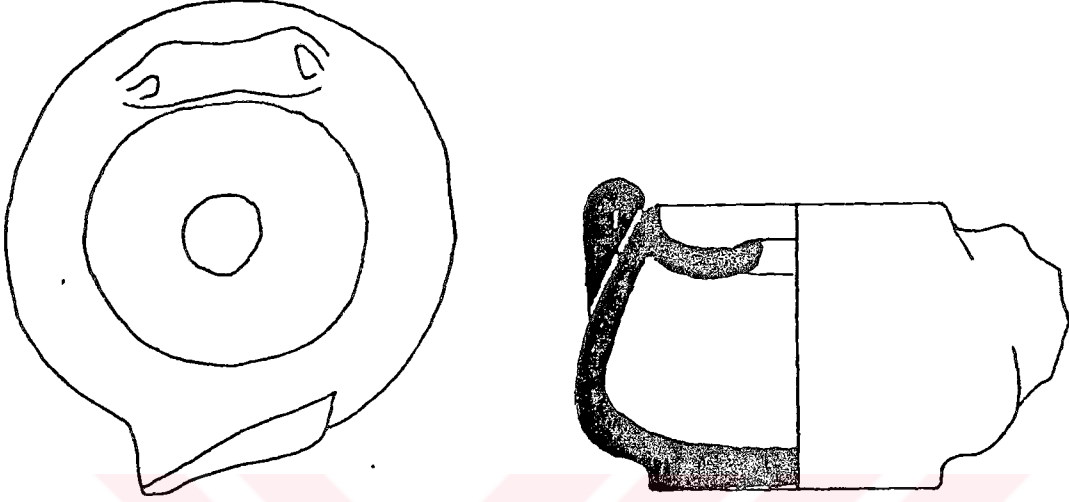
ÖLÇÜLER: Uz: 7. 5 cm. , Gen: 5. 3 cm. , Yük: 3. 5 cm.

HAMUR : 2. 5 YR 6/8 Turuncumsu, aynı renk astarlı. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun ucunda ve kulpta kırıklar mevcut.
 Armudi profilli gövde. Düz dip. Karın aşağıda. Yükseltilmiş diskus. Diskus deliği küçük ve tam dairevi değil. Burun gövdeden uzanmakta. Fitol deliği oval. Tutamak omuz üzerine eklenmiş.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME: Kontekse göre M. S. 4. 7. yy.

KATALOG NO : 85
 LEVHA VE RESİM NO: 40, 85
 BULUNTU YERİ : Agora 92. 1. 10

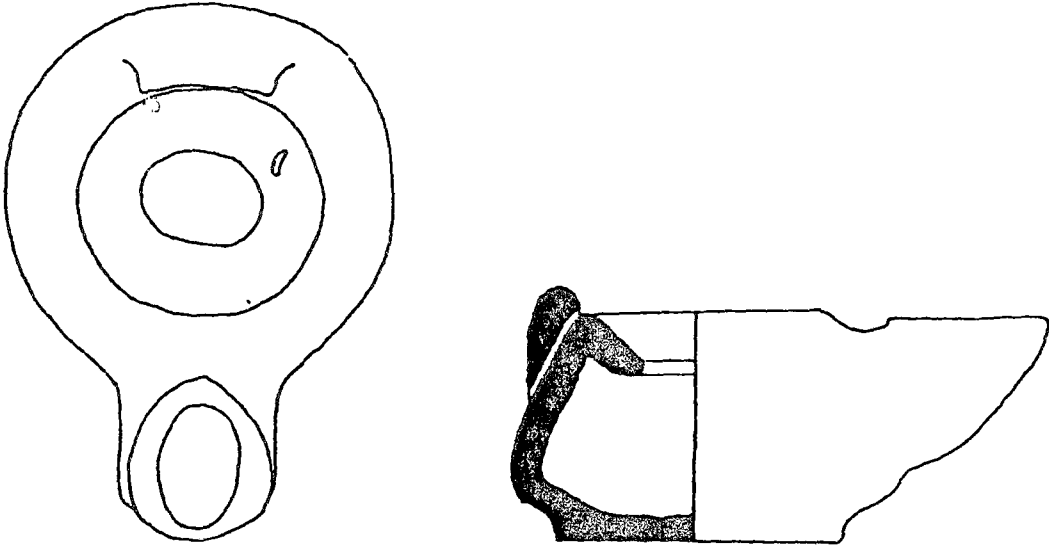
ÖLÇÜLER: Uz: 6. 7 cm. , Gen: 6 cm. , Yük: 4. 1 cm.

HAMUR : 5 YR 6/6 Açık kahverengi. Hamur iyi telenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun kırık.
 Armudi profilli gövde. Hafif içbükey dip. Karın aşağıda. Yükseltilmiş diskus. Diskus deliği küçük. Burun gövdeden uzanmakta. Tutamak omuz üzerine eklenmiş.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 86
 LEVHA VE RESİM NO : 40, 86
 BULUNTU YERİ : La. 58. 94. 1

ÖLÇÜLER: Uz: 7 cm. , Gen: 5. 1 cm. , Yük: 3. 4 cm.

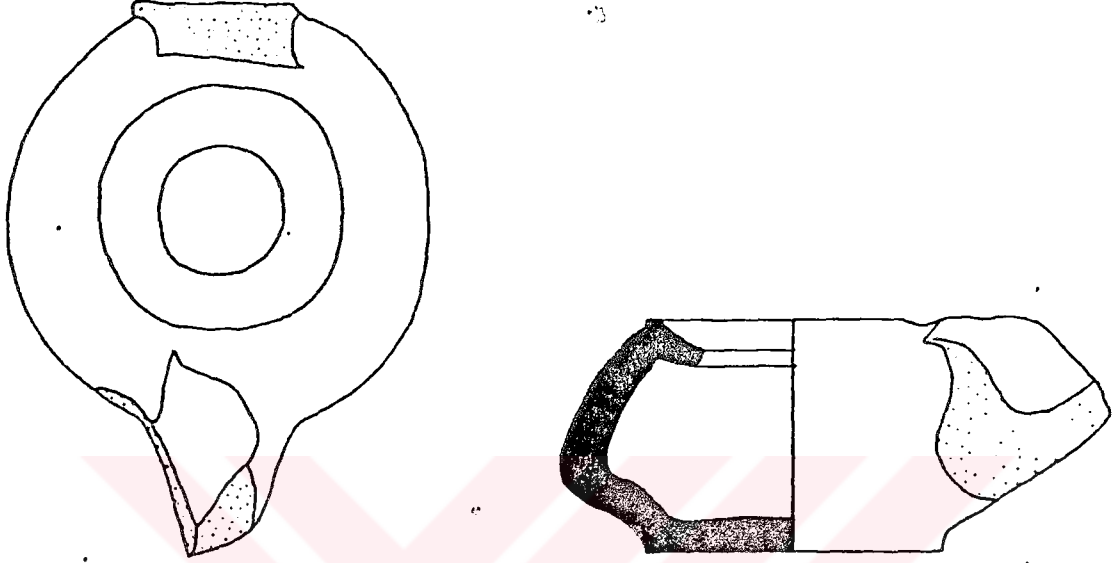
HAMUR : 5 YR 7/8 Turuncumsu. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Tüm.

Armudi profilli gövde. Düz dip. Karın aşağıda. Keskin eğimli diskus. Diskus deliği büyük ve tam dairevi değil. Burun gövdeden uzanmakta. Oval fitil deliği sağa doğru eğimli kesilmiş. Tutamak omuz üzerine eklenmiş.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 87
 LEVHA VE RESİM NO: 40, 87
 BULUNTU YERİ : Ld. 78. 1

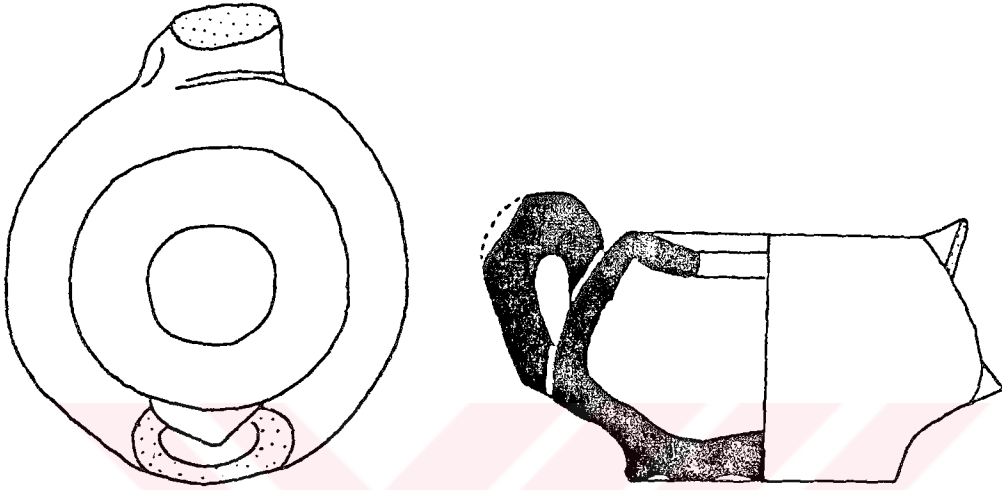
ÖLÇÜLER: Uz: 7. 3 cm. , Gen: 5. 8 cm. , Yük: 3. 4 cm.

HAMUR : 5 YR 7/4 Pembemsi kahverengi. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Kulp ve burun kırık.
 Amudi profilli gövde. Düz dip. Karın aşağıda. Keskin eğimli diskus. Diskus deliği büyük. Burun gövdeden uzanmakta. Tutamak izleri mevcut.

ANALOJİ: Scheltens 1993, 1 Lw 100- 1 Lw 110.

TARİHLENDİRME: M. S. 2- 3. yy.

KATALOG NO : 88
 LEVHA VE RESİM NO: 40, 88
 BULUNTU YERİ : C. 83. 65. 2

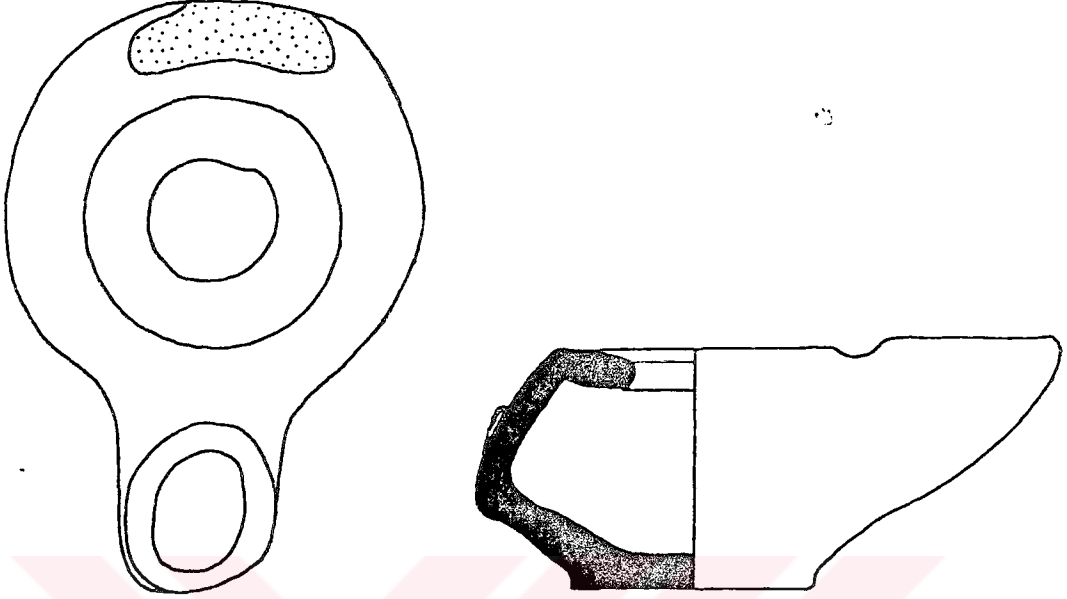
ÖLÇÜLER: Uz: 6. 3 cm. , Gen: 5. 4 cm. , Yük: 3. 8 cm.

HAMUR : 7. 5 YR 7/4 Sarımsı. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun kırık, kulpta kırıklar mevcut.
 Armudi profilli gövde. Düz dip. Karın aşağıda. Keskin eğimli diskus. Diskus deliği büyük. Burun gövdeden uzanmakta. Dikey bant kulp omuzdan gövdenin ortasına bağlanmakta.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 89
 LEVHA VE RESİM NO: 41, 89
 BULUNTU YERİ : AS (OA) . 85. 2

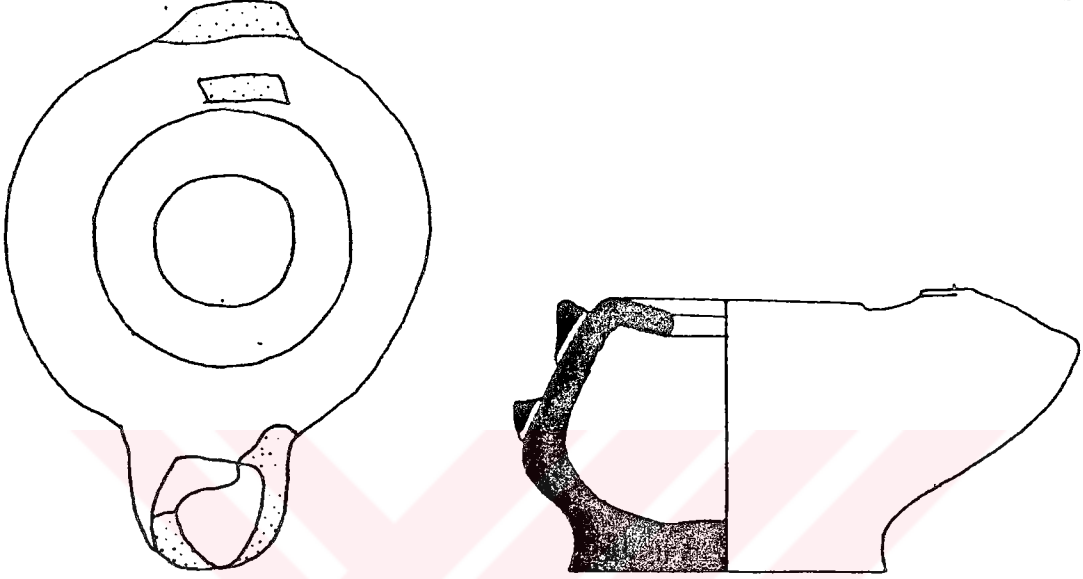
ÖLÇÜLER: Uz: 7. 8 cm. , Gen: 5. 7 cm. , Yük: 3. 3 cm.

HAMUR : 5 YR 6/8 Sarımsı kahverengi. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Kulp kırık.
 Amudi profilli gövde. Düz dip. Karın aşağıda. Keskin eğimli diskus. Diskus deliği büyük. Burun gövdeden uzanmakta. Fitol deliği oval ve düz kesilmiş. Tutamak izleri mevcut.

ANALOJİ: Scheltens 1993, 1 Lw 100- 1 Lw 110.

TARİHLENDİRME: M. S. 2- 3. yy.

KATALOG NO : 90
 LEVHA VE RESİM NO: 41, 90
 BULUNTU YERİ : I. 5. 80. 2

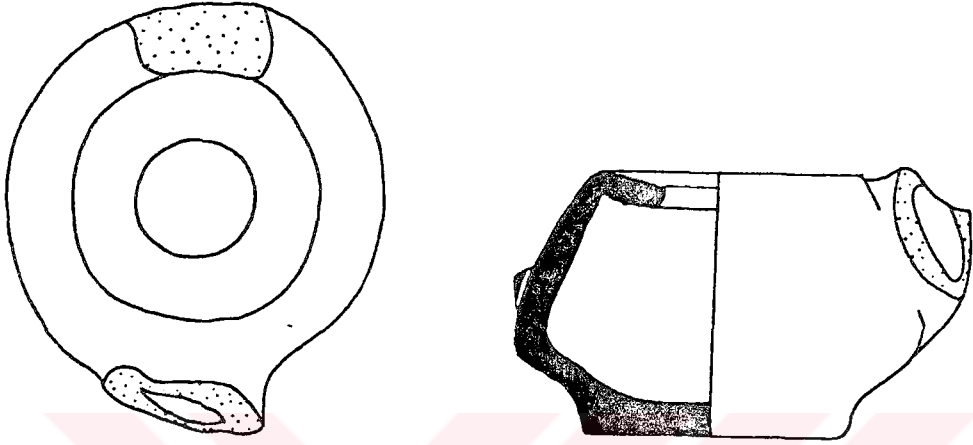
ÖLÇÜLER: Uz: 7. 5 cm. , Gen: 5. 7 cm. , Yük: 3. 9 cm.

HAMUR : 5 YR 6/3 Açık kahverengi. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun ve kulp kırık.
 Amudi profilli gövde. Düz dip. Karın aşağıda. Keskin eğimli diskus. Diskus deliği büyük. Burun gövdeden uzanmakta. Dikey bant kulp izleri mevcut.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 91
 LEVHA VE RESİM NO: 41, 91
 BULUNTU YERİ : C. D. K. 76. 4

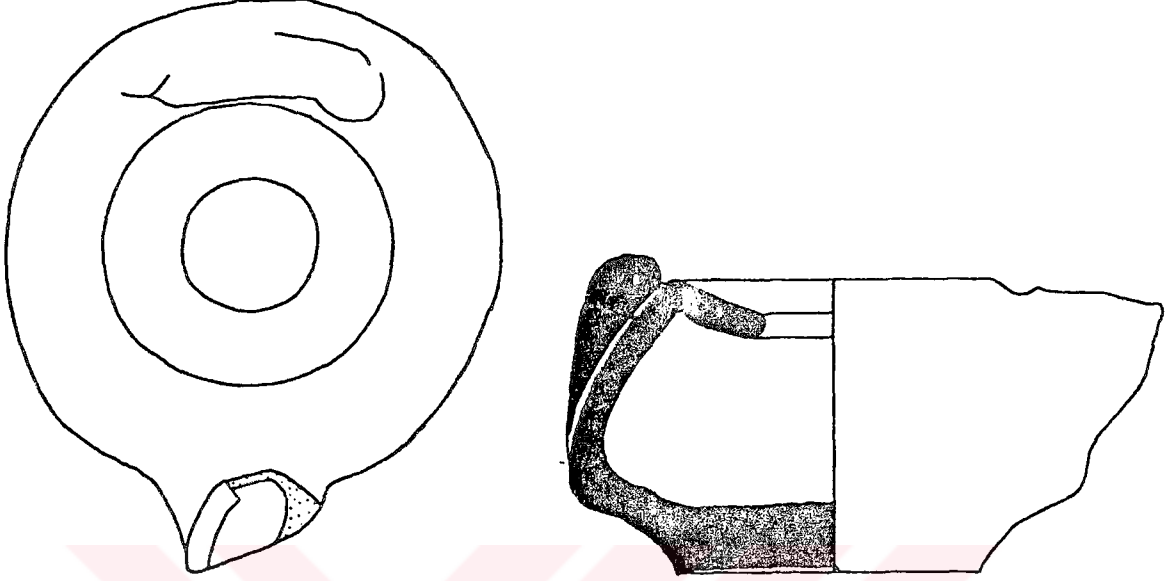
ÖLÇÜLER: Uz: 6 cm. , Gen: 5. 2 cm. , Yük: 3. 5 cm.

HAMUR : 5 YR 8/4 Sarımsı pembe, kahverengi astarlı. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun ve kulp kırık.
 Armudi profilili gövde. Düz dip. Karın aşağıda. Keskin eğimli diskus. Diskus deliği büyük. Burun gövdeden uzanmakta. Tutamak izleri mevcut.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 92
 LEVHA VE RESİM NO: 41, 92
 BULUNTU YERİ : B. 92. 24- 25. 1

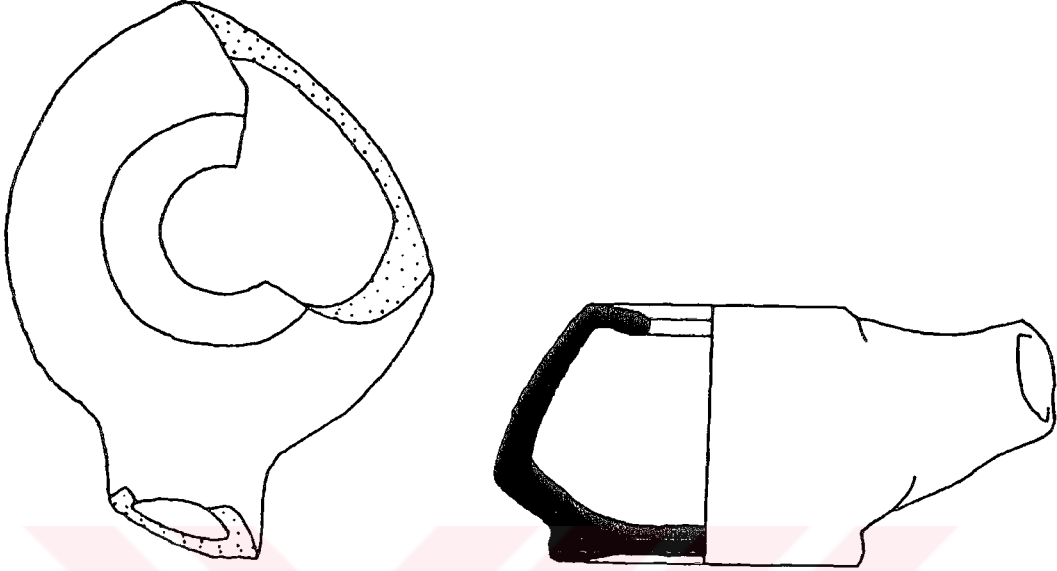
ÖLÇÜLER: Uz: 7. 6 cm. , Gen: 6. 7 cm. , Yük: 4. 3 cm.

HAMUR : 5 YR 7/6 Sarımsı kahverengi. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun kırık.
 Armudi profilli gövde. Hafif içbükey dip. Karın aşağıda.
 Keskin eğimli diskus. Diskus deliği büyük. Burun gövdeden
 uzanmakta. Fitol deliği etrafı bir çerçeveye çevrilmiş.
 Tutamak omuz üzerine eklenmiş.

ANALOJİ: Scheltens 1993, 1 Lw 100-1 Lw 110.

TARİHLENDİRME: M. S. 2- 3. yy.

KATALOG NO : 93
 LEVHA VE RESİM NO : 41, 93
 BULUNTU YERİ : I. 3. 85. 1

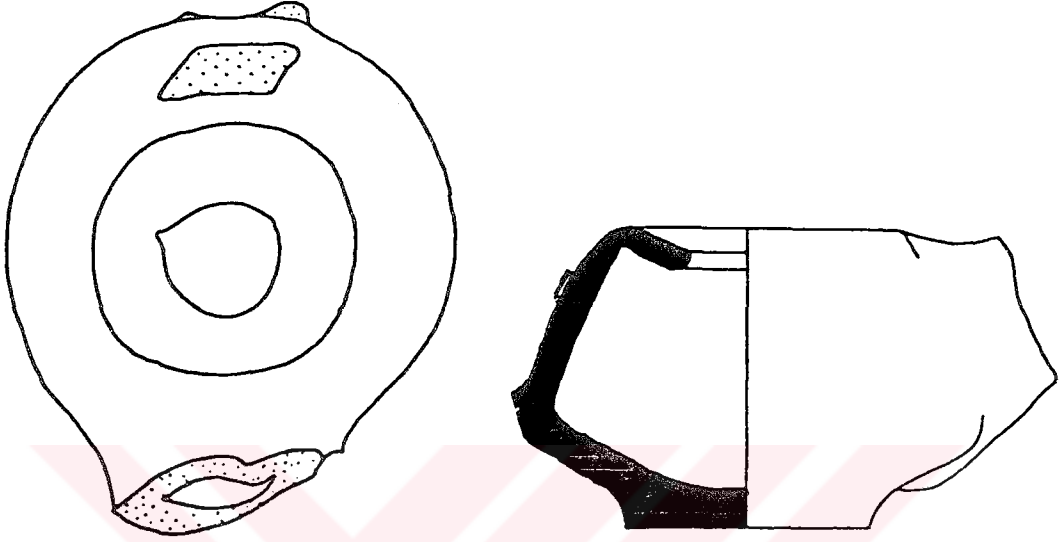
ÖLÇÜLER: Uz: 7. 4 cm. , Gen: 5. 8 cm. , Yük: 3. 4 cm.

HAMUR : 2. 5 YR 8/2 Açık sarı. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun ve gövdenin bir kısmı kırık.
 Armudi profilli gövde. Hafif içbükey dip. Karın aşağıda.
 Keskin eğimli diskus. Diskus deliği büyük. Burun gövdeden uzanmakta.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 94
LEVHA VE RESİM NO: 41, 94
BULUNTU YERİ : B. 90. 27

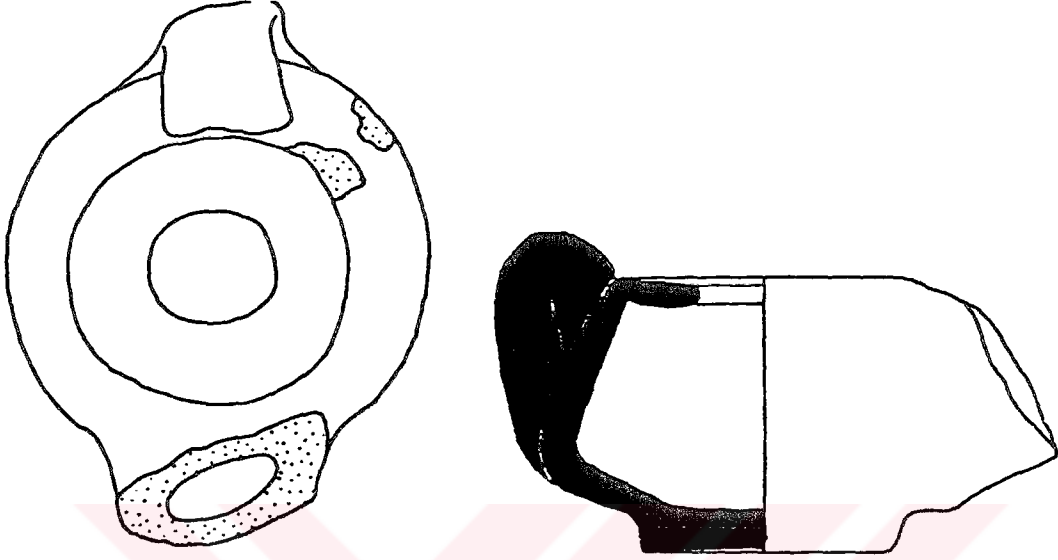
ÖLÇÜLER: Uz: 7. 1 cm. , Gen: 5. 8 cm. , Yük: 4 cm.

HAMUR : 2. 5 YR 6/8 Turuncumsu, aynı renk astarlı. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun ve kulp kırık.
Armudi profilli gövde. Düz dip. Karın aşağıda. Keskin eğimli diskus. Diskus deliği büyük. Burun gövdeden uzanmakta. Tutamak omuz üzerine eklenmiş.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 95
 LEVHA VE RESİM NO: 42, 95
 BULUNTU YERİ : B. 90. 14

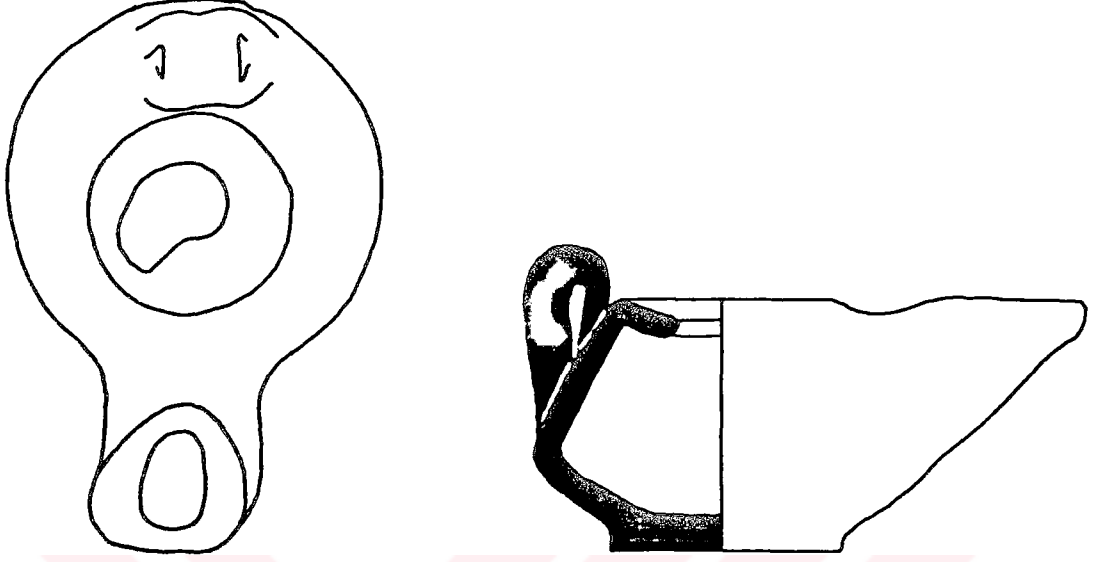
ÖLÇÜLER : Uz: 7. 5 cm. , Gen: 5. 6 cm. , Yük: 4. 3 cm.

HAMUR : 2. 5 YR 6/6 Pembemsi kahverengi. Hamur kötü elenmiş, kum ve taş tanecikli, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzlü, sert.

TANIM : Burun kırık, omuzda kırıklar mevcut.
 Armudi profilli gövde. Hafif içbükey dip. Karın aşağıda.
 Keskin eğimli diskus. Diskus deliği büyük. Burun gövdeden
 uzanmakta. Dikey bant kulp omuz üzerinden kanna
 bağlanmakta.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 96
 LEVHA VE RESİM NO : 42, 96
 BULUNTU YERİ : B. 90. 76

ÖLÇÜLER : Uz: 7. 4 cm., Gen: 5 cm., Yük: 4. 1 cm.

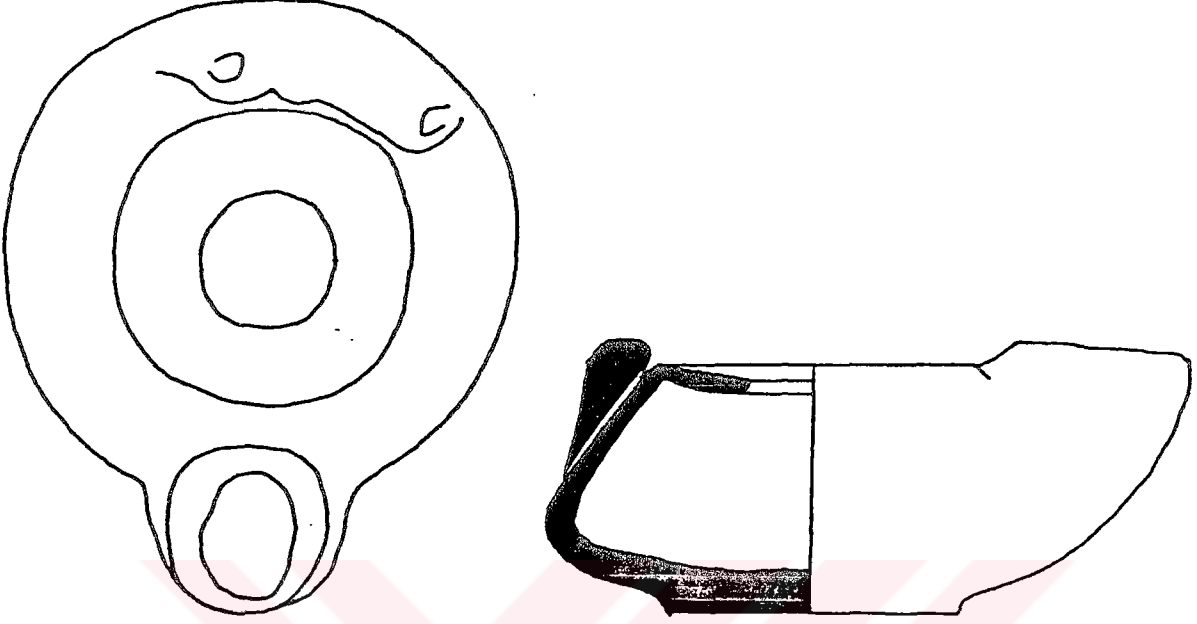
HAMUR : 10 YR 7/4 Açık kahverengi. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Tüm.

Armudi profilli gövde. Düz dip. Karın aşağıda. Keskin eğimli diskus. Diskus deliği büyük ve tam dairevi değil. Burun gövdeden uzanmakta. Oval fitil deliği etrafı bir çerçeveye çevrilmiş. Dikey bant kulp omuz üzerinden karına bağlanmakta.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 97
LEVHA VE RESİM NO : 42, 97
BULUNTU YERİ : Y1. g3. 91. 4 (4. 15. 91 müz. env. no.)

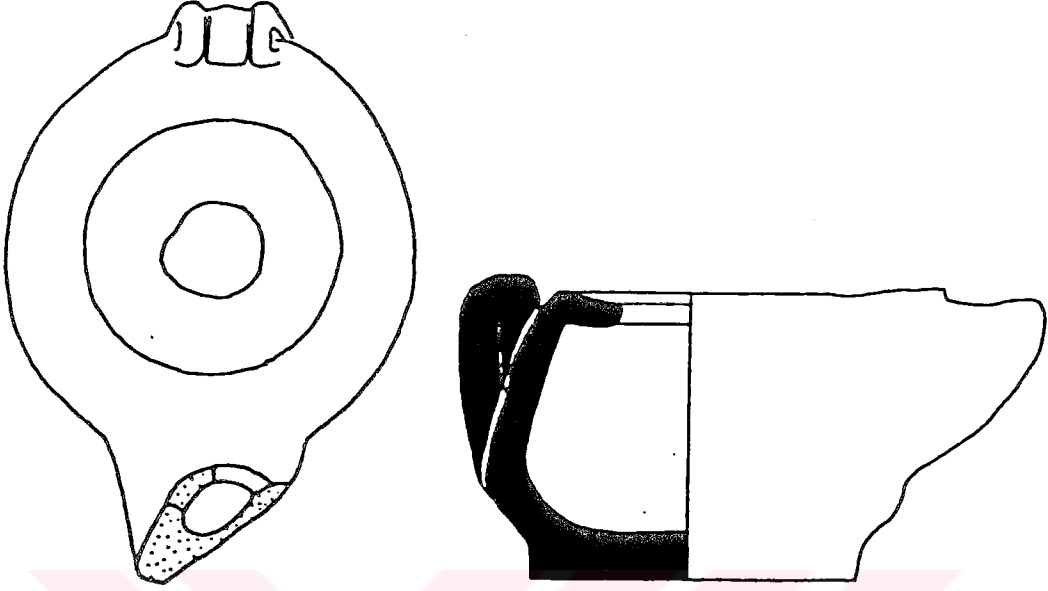
ÖLÇÜLER : Uz: 8. 3 cm., Gen: 6. 8 cm., Yük: 3. 7 cm.

HAMUR : 2. 5 YR 6/6 Pembemsi kahverengi, aynı renk astarlı. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Tüm.
Armudi profilli gövde. Düz dip. Karın aşağıda. Keskin eğimli diskus. Diskus deliği büyük. Burun gövdeden uzanmakta. Fital deliği oval. Tutamak omuz üzerine eklenmiş.

ANALOJİ: Scheltens 1993, 1 Lw 100- 1 Lw 110.

TARİHLENDİRME: M. S. 2- 3. yy.

KATALOG NO : 98
 LEVHA VE RESİM NO : 42, 98
 BULUNTU YERİ : B. 90. 28

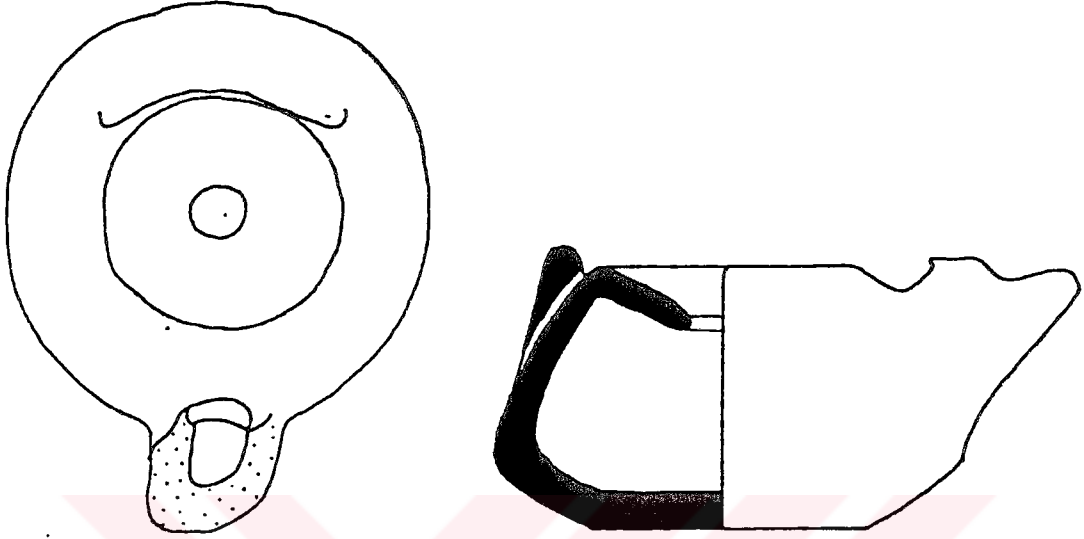
ÖLÇÜLER : Uz: 7. 7 cm., Gen: 5. 5 cm., Yük: 4. 1 cm.

HAMUR : 2. 5 YR 6/8 Turuncumsu. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun kırık.
 Amudi profilli gövde. Düz dip. Karın aşağıda. Keskin eğimli diskus. Diskus deliği büyük. Burun gövdeden uzanmakta.
 Tutamak omuz üzerinden karına bağlanmakta.

ANALOJİ :

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 99
 LEVHA VE RESİM NO: 42, 99
 BULUNTU YERİ : Ja. D. 84. 30. 1

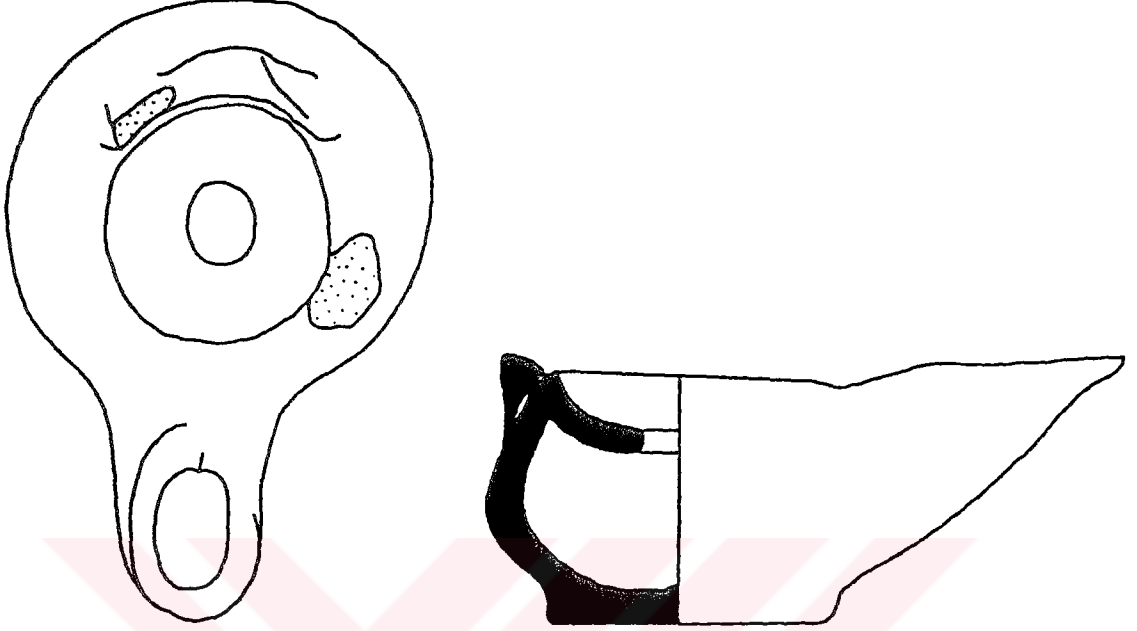
ÖLÇÜLER : Uz: 7. 3 cm., Gen: 5. 7 cm., Yük: 3. 8 cm.

HAMUR : 5 YR 7/6 Sarımsı kahverengi. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun ucunda kırıklar mevcut.
 Armudi profilli gövde. Düz dip. Karın aşağıda. Keskin eğimli diskus. Diskus deliği küçük. Burun gövdeden uzanmakta. Fitol deliği etrafı bir çerçeveye çevrilmiş. Tutamak omuz üzerine eklenmiş.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 100
 LEVHA VE RESİM NO: 42, 100
 BULUNTU YERİ : Ja. D6. 89. 11

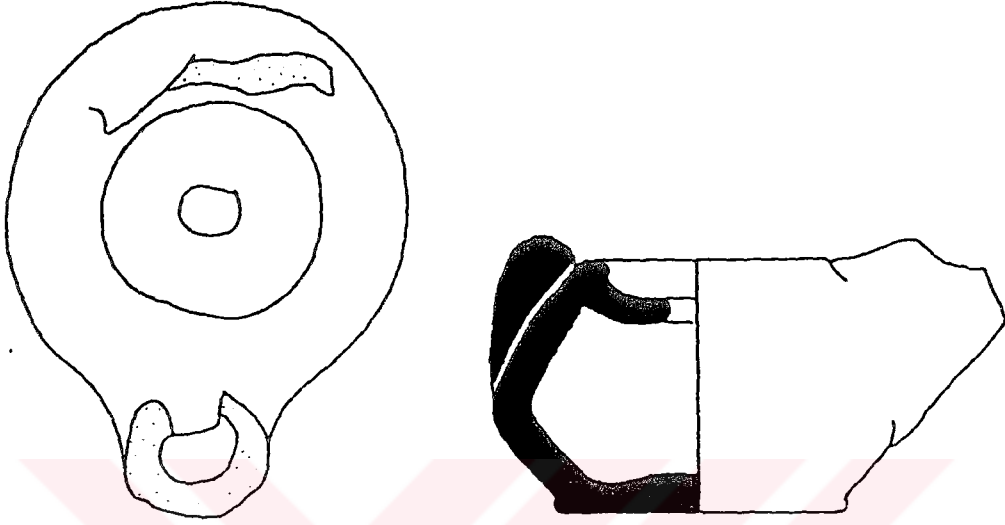
ÖLÇÜLER : Uz: 8. 2 cm., Gen: 5. 5 cm., Yük: 3. 6 cm.

HAMUR : 5 YR 7/6 Sarımsı kahverengi. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Kulp ve omuzda kırıklar mevcut.
 Armudi profilli gövde. Düz dip. Karın ortada. İçbükey diskus. Diskus deliği küçük. Burun gövdeden uzanmakta.
 Fitol deliği oval. Tutamak omuz üzerine eklenmiş.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 101
 LEVHA VE RESİM NO : 43, 101
 BULUNTU YERİ : E. 9

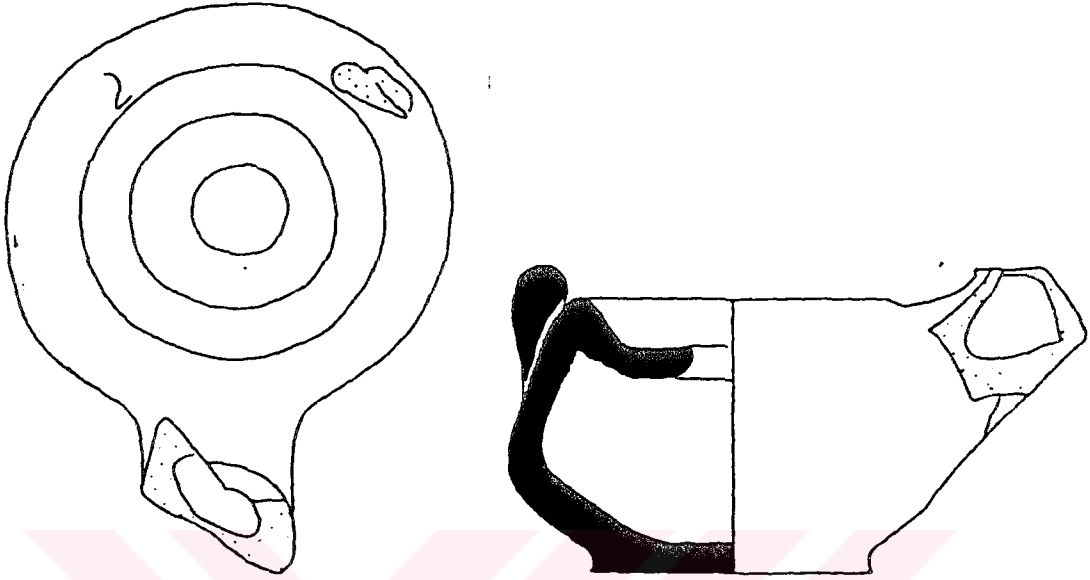
ÖLÇÜLER : Uz: 6. 9 cm., Gen: 5. 4 cm., Yük: 3. 5 cm.

HAMUR : 7. 5 YR 7/6 Sarımsı. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun kırık, kulpta kırıklar mevcut.
 Armudi profilli gövde. Düz dip. Karın ortada. İçbükey diskus. Diskus deliği küçük. Burun gövdeden uzanmakta.
 Tutamak omuz üzerine eklenmiş.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 102
LEVHA VE RESİM NO : 43, 102
BULUNTU YERİ : La. 58. 94. 5

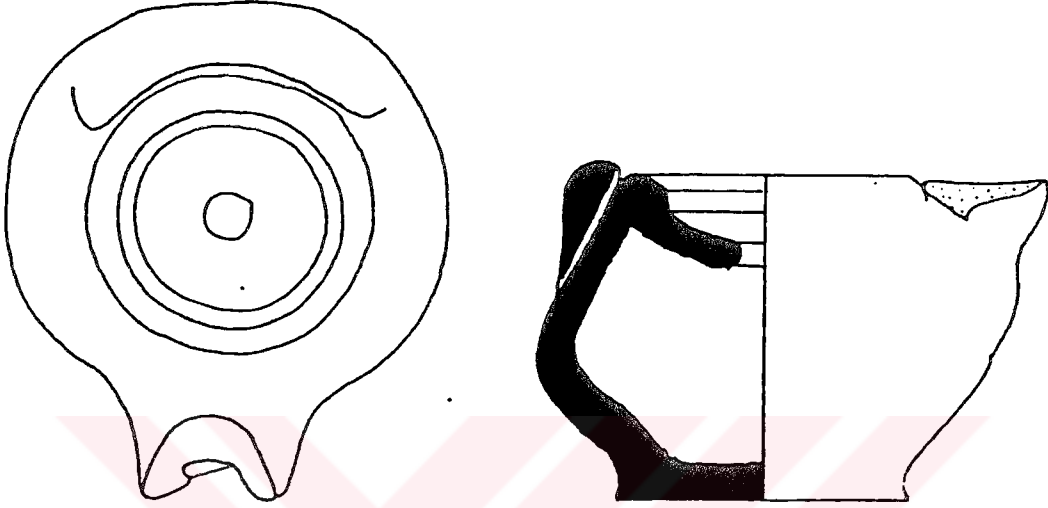
ÖLÇÜLER : Uz: 7. 5 cm., Gen: 5. 8 cm., Yük: 4 cm.

HAMUR : 5 YR 6/6 Açık kahverengi. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun kırık, kulpta kırıklar mevcut.
Armudi profilli gövde. Düz dip. Karın ortada. İçbükey diskus. Diskus deliği küçük. Burun gövdeden uzanmakta.
Tutamak omuz üzerine eklenmiş.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 103
 LEVHA VE RESİM NO: 43, 103
 BULUNTU YERİ : Td. 4b. 93. 1

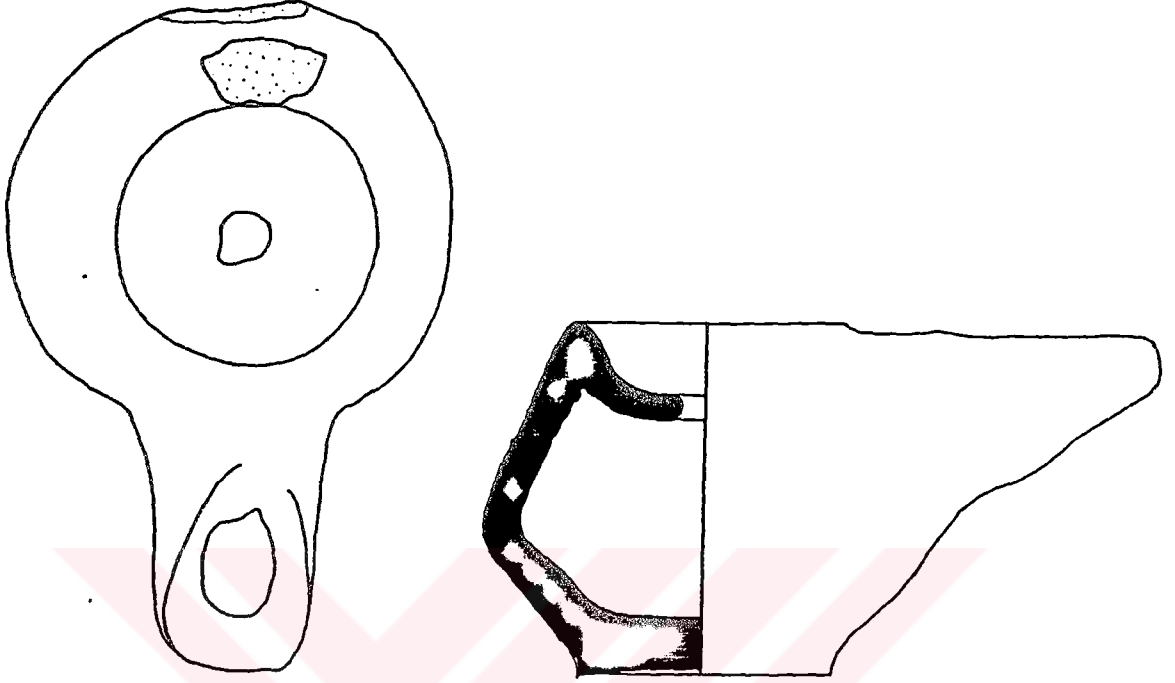
ÖLÇÜLER : Uz: 6. 7 cm., Gen: 6 cm., Yük: 4. 5 cm.

HAMUR : 5 YR 7/6 Sarımsı kahverengi. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun kırık.
 Armudi profilli gövde. Düz dip. Karın ortada. İçbükey diskus. Diskus deliği küçük. Burun gövdeden uzanmakta. Tutamak omuz üzerine eklenmiş.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 104
 LEVHA VE RESİM NO: 43, 104
 BULUNTU YERİ : La. 58. 94. 4

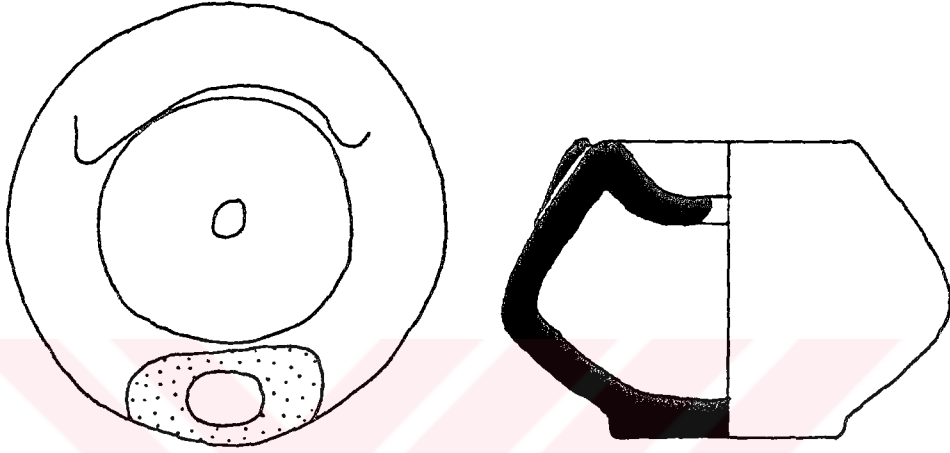
ÖLÇÜLER : Uz: 8. 9 cm., Gen: 5. 9 cm., Yük: 4. 6 cm.

HAMUR : 5 YR 7/6 Sarımsı kahverengi. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Kulp kırık.
 Armudi profilli gövde. Düz dip. Karın ortada. İçbükey diskus. Diskus deliği küçük. Burun gövdeden uzanmakta. Oval fitil deliği düz kesilmiş. Tutamak izleri mevcut.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 105
LEVHA VE RESİM NO: 43, 105
BULUNTU YERİ : Yeri bilinmeyen 6

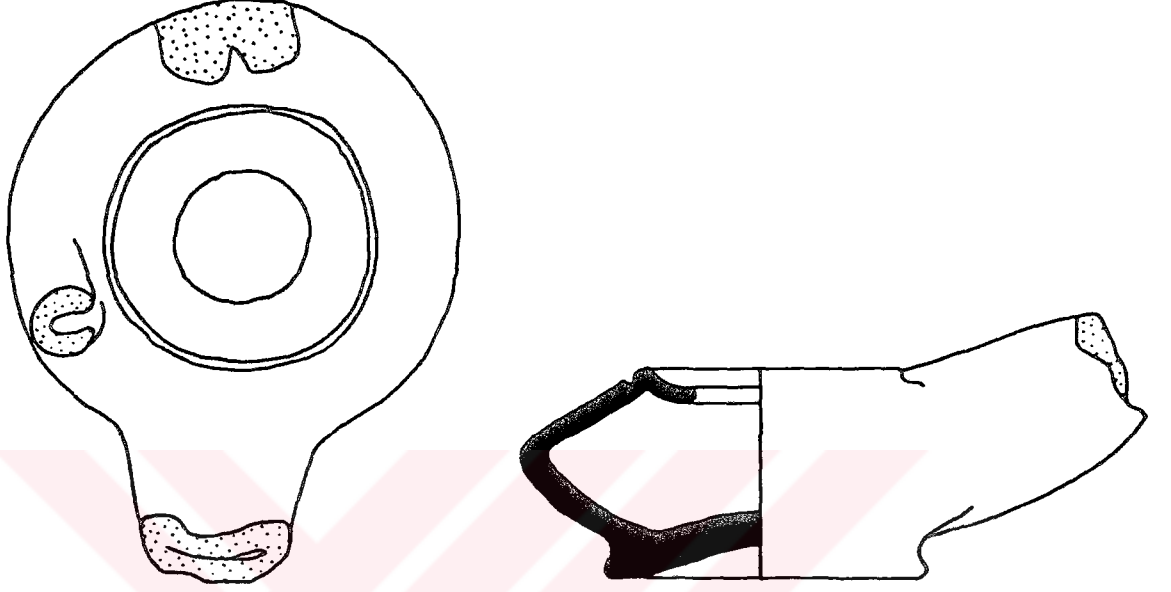
ÖLÇÜLER : Uz: 6 cm., Gen: 5. 9 cm., Yük: 4 cm.

HAMUR : 7. 5 YR 6/6 Sarımsı kahverengi. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, orta sertlikte.

TANIM : Burun kırık, gövde oldukça aşınmış.
Armudi profilli gövde. Düz dip. Karın ortada. İçbükey diskus. Diskus deliği küçük. Tutamaklı.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 106
 LEVHA VE RESİM NO: 43, 106
 BULUNTU YERİ : Yeri bilinmeyen 1

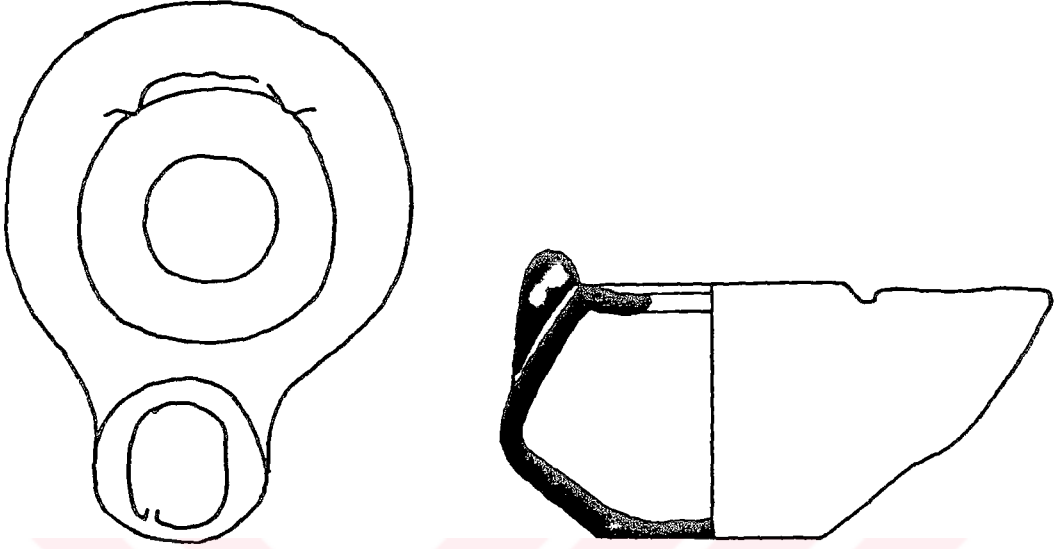
ÖLÇÜLER : Uz: 7. 7 cm., Gen: 6. 2 cm., Yük: 3. 5 cm.

HAMUR : 2. 5 YR 5/6 Kahverengimsi kırmızı. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun ucu kırık, omuz üzerinde kırıklar mevcut.
 Armudi profilli gövde. İçbükey dip. Karın ortada. İçbükey diskus. Diskus deliği büyük. Gövdenin yan tarafında ortasında bir delik bulunan topuz. Burun gövdeden uzanmakta.

ANALOJİ: Kassab Tezgör-Sezer, 1995, no 177

TARİHLENDİRME: M. Ö. 4. yy.

KATALOG NO : 107
 LEVHA VE RESİM NO : 44, 107
 BULUNTU YERİ : Ja. D. 14. 91. 1 (5. 15. 91 müz. env. no.)

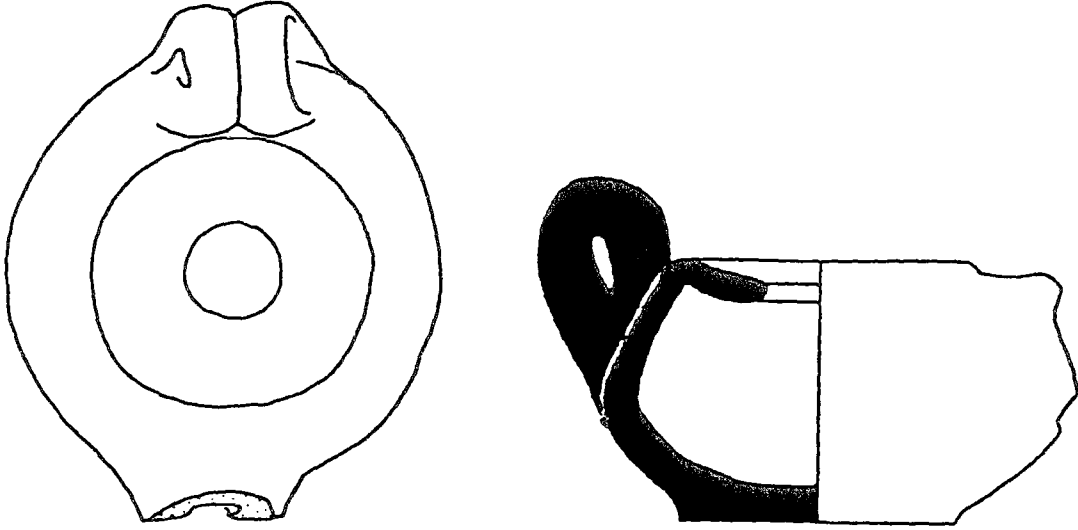
ÖLÇÜLER : Uz: 7. 2 cm., Gen: 5. 4 cm., Yük: 3. 9 cm.

HAMUR : 5 YR 6/8 Sarımsı kahverengi, aynı renk astarlı. Hamur kötü elenmiş, kum ve taş tanecikli, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzlü, sert.

TANIM : Tüm.
 Amudi profilli gövde. Düz dip. Karın ortada. Keskin eğimli diskus. Diskus deliği büyük. Burun gövdeden uzanmakta. Oval fitil deliği öne doğru eğimli kesilmiş. Tutamak omuz üzerine eklenmiş.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 108
 LEVHA VE RESİM NO: 44, 108
 BULUNTU YERİ : B. 90. 58

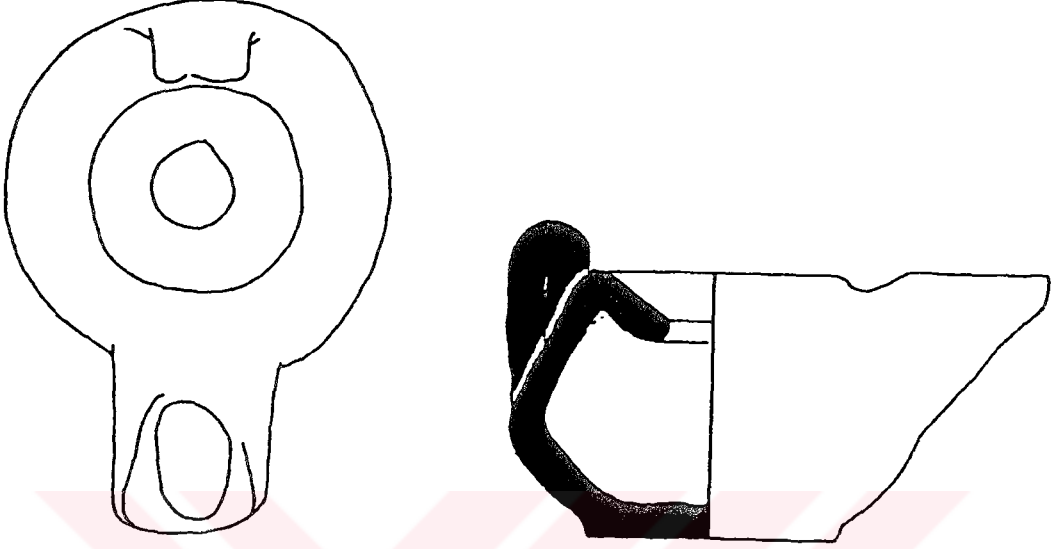
ÖLÇÜLER : Uz: 6. 9 cm., Gen: 5. 7 cm., Yük: 4. 5 cm.

HAMUR : 5 YR 6/4 Kahverengi, aynı renk astarlı. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun kırık.
 Armudi profilli gövde. Düz dip. Karın ortada. Keskin eğimli diskus. Diskus deliği büyük. Burun gövdeden uzanmakta. Omuz üzerinden karına bağlanan dikey bant kulbun ortasında yiv.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 109
 LEVHA VE RESİM NO: 44, 109
 BULUNTU YERİ : La. 58. 94. 3

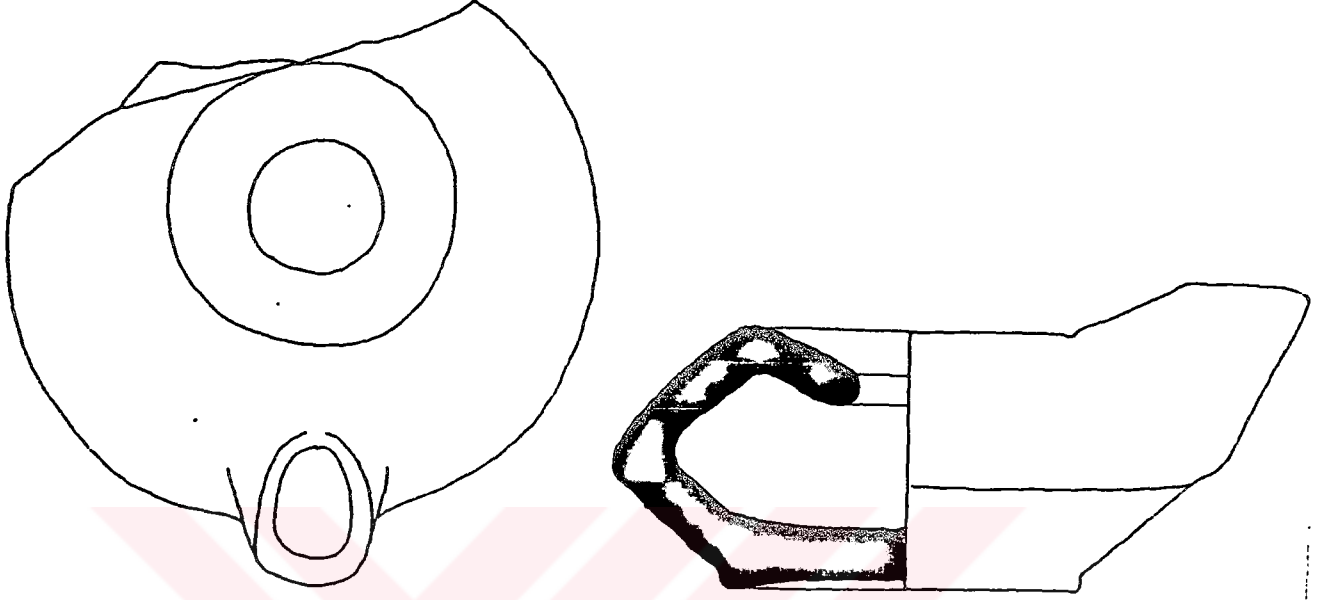
ÖLÇÜLER : Uz: 7. 1 cm., Gen: 5. 3 cm., Yük: 4. 2 cm.

HAMUR : 2. 5 YR 6/6 Pembemsi kahverengi. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Tüm.
 Amudi profilli gövde. Düz dip. Karın ortada. Keskin eğimli diskus. Diskus deliği büyük. Burun gövdeden uzanmakta. Fitol deliği oval ve düz kesilmiş. Omuz üzerinden karına bağlanan dikey bant kulp.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 110
 LEVHA VE RESİM NO: 44, 110
 BULUNTU YERİ : Yeri bilinmeyen 3

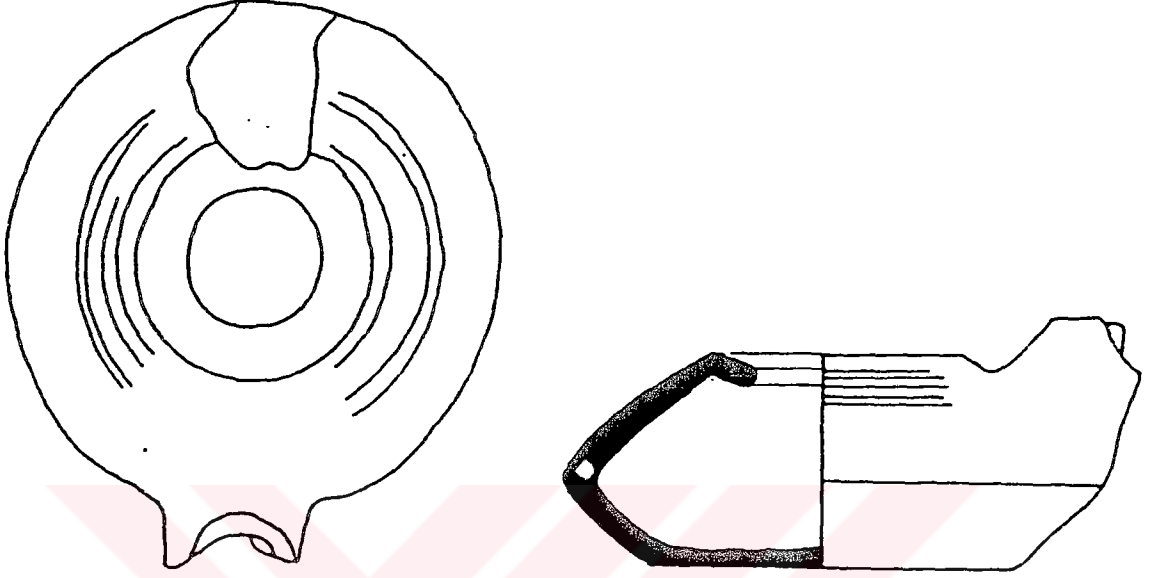
ÖLÇÜLER : Uz: 8. 1 cm., Gen: 7. 8 cm., Yük: 4 cm.

HAMUR : 5 YR 6/4 Açık kahverengi. Hamur iyi elenmiş, katkısız, kötü pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Gövde kısmen kırık.
 Armudi profilli gövde. Hafif içbükey dip. Karın ortada. Keskin eğimli diskus. Diskus deliği büyük. Burun gövdeden uzanmakta. Fitol deliği oval ve düz kesilmiş.

ANALOJİ: Scheltens 1993, 1 Lw 100- 1 Lw 110.

TARİHLENDİRME: M. S. 2- 3. yy.

KATALOG NO : 111
 LEVHA VE RESİM NO: 44, 111
 BULUNTU YERİ : E. 4

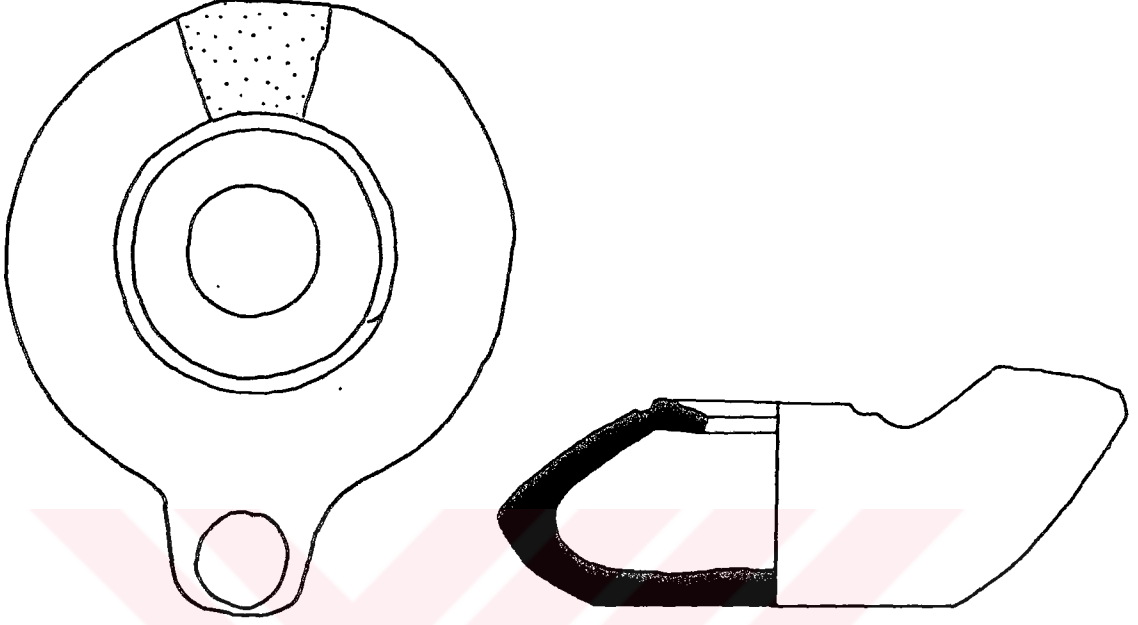
ÖLÇÜLER : Uz: 7. 2 cm., Gen: 6. 8 cm., Yük: 3. 2 cm.

HAMUR : 2. 5 YR 6/8 Turuncumsu, kırmızı astarlı. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun ve kulp kırık, dipte kırıklar mevcut.
 Armudi profilli gövde. Düz dip. Karın ortada. Keskin eğimli diskus. Diskus deliği büyük. Burun gövdeden uzanmakta. Fitol deliği etrafı bir çerçeveye çevrimiş. Gövde üzerinde yivler mevcut.

ANALOJİ: Scheltens 1993, 1 Lw 100- 1 Lw 110.

TARİHLENDİRME: M. S. 2- 3. yy.

KATALOG NO : 112
LEVHA VE RESİM NO: 44, 112
BULUNTU YERİ : Yeri bilinmeyen 7

ÖLÇÜLER : Uz: 8. 2 cm., Gen: 6. 7 cm., Yük: 3 cm.

HAMUR : 7. 5 YR 6/6 Sarımsı kahverengi, kırmızı astarlı. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

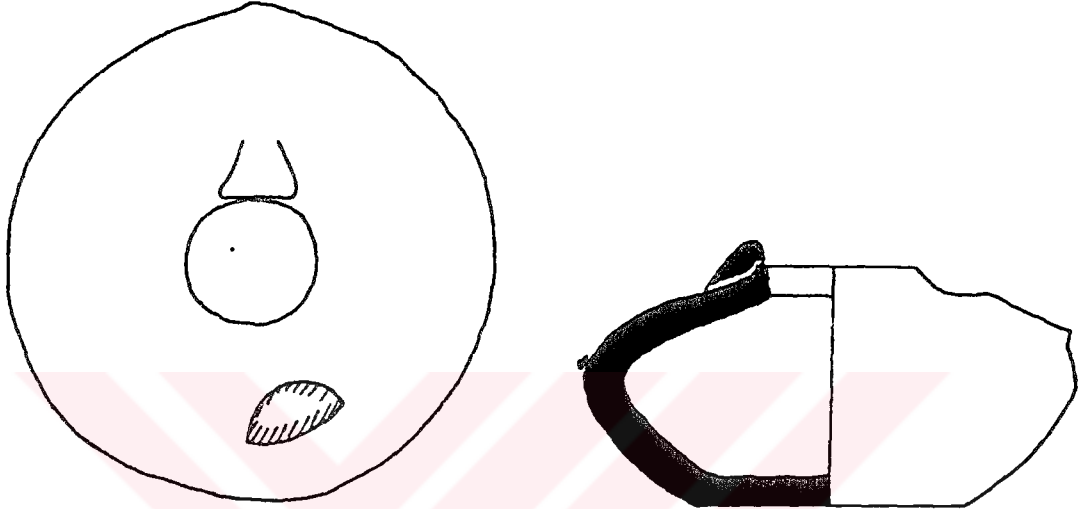
TANIM : Kulp kırık.

Armudi profilli gövde. Düz dip. Karın ortada. Keskin eğimli diskus. Diskus deliği büyük. Burun gövdeden uzanmakta.

Fitil deliği dairevi ve öne doğru eğimli kesilmiş. Karından başlayıp, omuza bağlanan dikey bant kulp izleri mevcut.

ANALOJİ: Scheltens 1993, 1 Lw 100- 1 Lw 110.

TARİHLENDİRME: M. S. 2- 3. yy.

KATALOG NO : 113
 LEVHA VE RESİM NO: 45, 113
 BULUNTU YERİ : I. 6. 84. 1

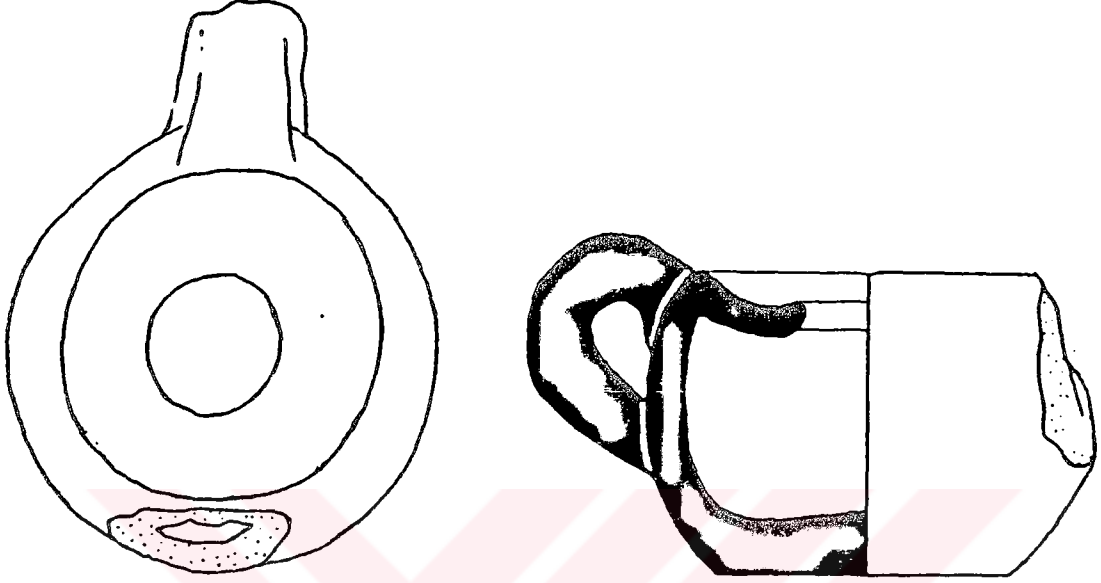
ÖLÇÜLER : Uz: 6. 6 cm., Gen: 6. 4 cm., Yük: 3. 6 cm.

HAMUR : 7. 5 YR 6/6 Sarımsı kahverengi. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun ve kulp kırık, gövde oldukça aşınmış.
 Armudi profilli gövde. Düz dip. Büyük diskus deliğini saran boyundan karına bağlanan dikey bant kulp.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 114
 LEVHA VE RESİM NO : 45, 114
 BULUNTU YERİ : J. 1

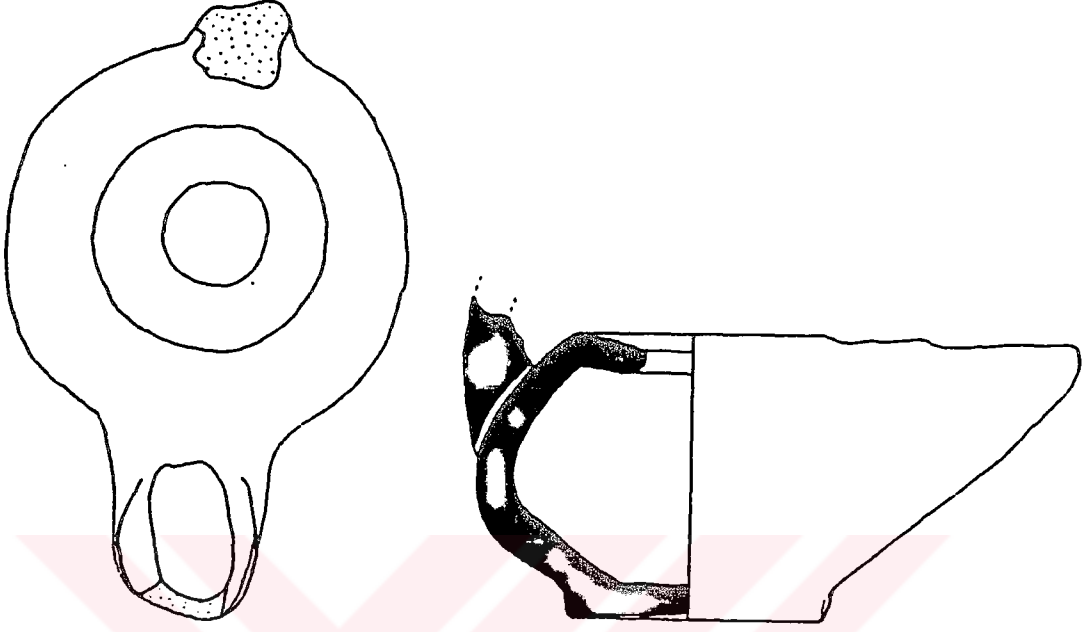
ÖLÇÜLER : Uz: 7. 7 cm., Gen: 5. 8 cm., Yük: 4. 6 cm.

HAMUR : 7. 5 YR 7/6 Sarımsı. Hamur kötü elenmiş, kum ve taş tanecikli, kötü pişmiş. Yüzeyi pürüzlü, sert.

TANIM : Burun kırık.
 Kürevi profilli gövde. Düz dip. İçbükey diskus. Diskus deliği büyük. Karından başlayıp, omuza bağlanan dikey bant kulp.

ANALOJİ:

TARİHLENDİRME:

KATALOG NO : 115
 LEVHA VE RESİM NO: 45, 115.
 BULUNTU YERİ : I. 5. 80. 1

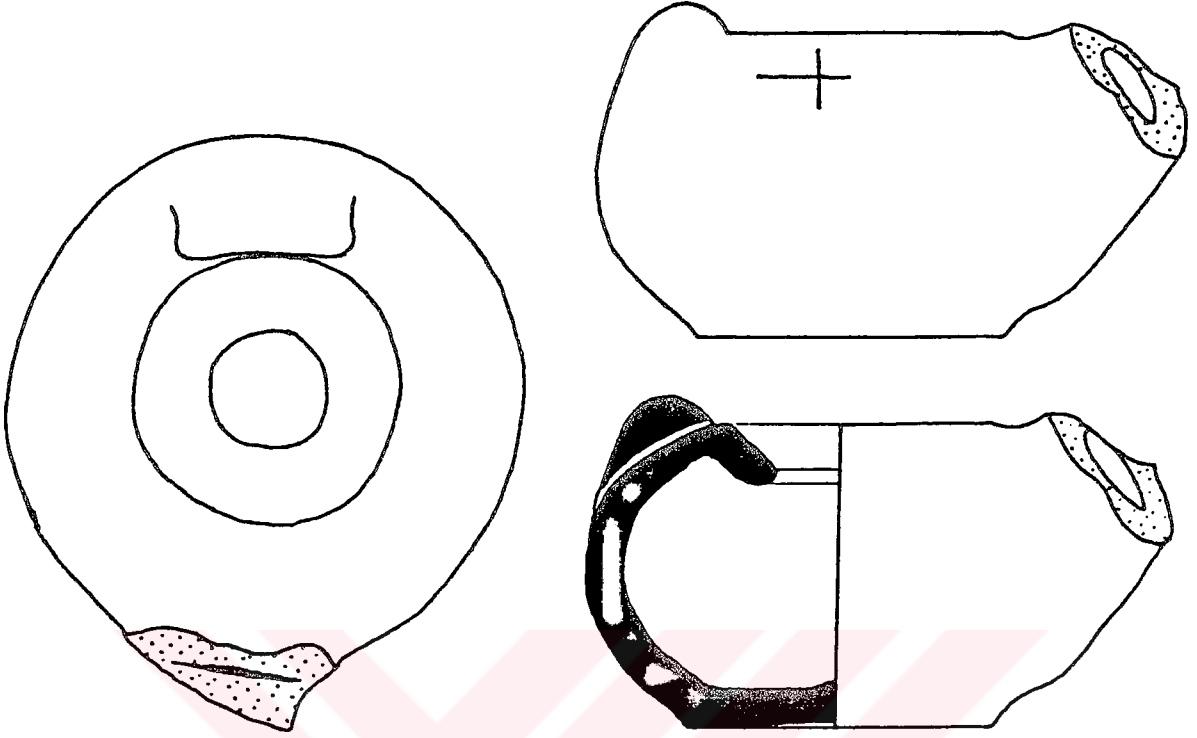
ÖLÇÜLER : Uz: 8. 2 cm., Gen: 5. 4 cm., Yük: 4. 4 cm.

HAMUR : 2. 5 YR 6/8 Turuncumsu. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Kulp kırık, burunda kırıklar mevcut.
 Kürevi profilli gövde. Hafif içbükey dip. Keskin eğimli diskus. Diskus deliği büyük. Burun gövdeden uzanmakta. Oval fitil deliği düz kesilmiş. Omuzdan başlayıp karına bağlanan dikey bant kulp izleri mevcut.

ANALOJİ: Scheltens 1993, 1 Lw 100- 1 Lw 110.

TARİHLENDİRME: M. S. 2- 3. yy

KATALOG NO : 116
 LEVHA VE RESİM NO: 45, 116
 BULUNTU YERİ : V. 92. 2. 113

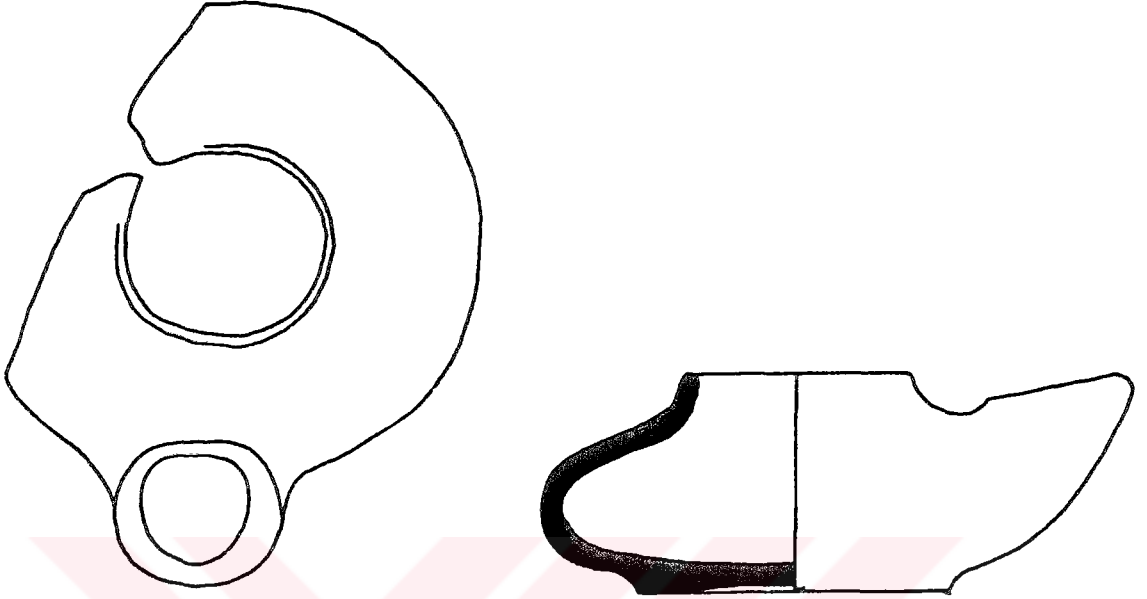
ÖLÇÜLER : Uz: 8 cm., Gen: 6. 9 cm., Yük: 4. 4 cm.

HAMUR : 5 YR 7/8 Turuncumsu. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun kırık.
 Kürevi profilli gövde. Hafif içbükey dip. Keskin eğimli diskus. Diskus deliği büyük. Tutamak omuz üzerine eklenmiş. Gövde üzerinde "+" işareti mevcut.

ANALOJİ: Bailey 1980, no Q 3338, Scheltens 1993, 1 Lw 100- 1 Lw 110.

TARİHLENDİRME: M. S. 2- 3. yy.

KATALOG NO : 117
 LEVHA VE RESİM NO: 45, 117
 BULUNTU YERİ : Yeri bilinmeyen 4

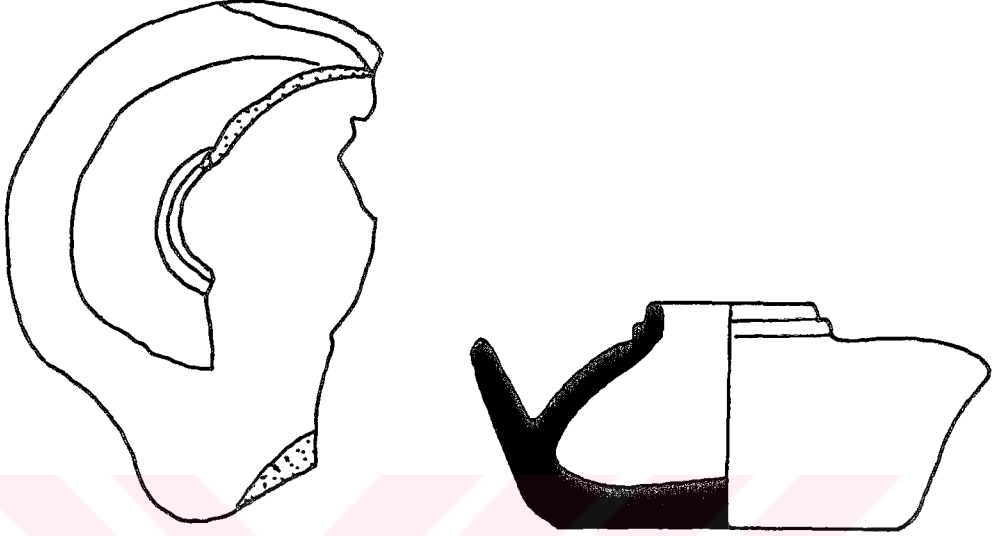
ÖLÇÜLER : Uz: 7. 8 cm., Gen: 6. 6 cm., Yük: 2. 8 cm.

HAMUR : 10 R 5/8 Kırmızımsı. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Gövdede kırıklar mevcut.
 Basık kürevi profilli gövde. Hafif içbükey dip. Gövde yükselerek boyun yapmakta. Diskus deliği büyük. Burun gövdeden uzanmakta. Fitil deliği oval ve geriye doğru eğimli kesilmiş.

ANALOJİ : Bailey, 1986, no. Q 2276 MLA.

TARİHLENDİRME: M. S. 7. yy.

KATALOG NO : 118
 LEVHA VE RESİM NO: 45, 118
 BULUNTU YERİ : J. 4

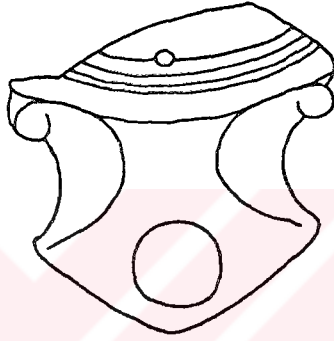
ÖLÇÜLER : Uz: 7 cm., Gen: 5 cm., Yük: 3 cm.

HAMUR : 2. 5 YR 6/6 Pembemsi kahverengi. Hamur kötü elenmiş, kum ve taş tanecikli, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzlü, sert.

TANIM : Gövde kısmen kırık.
 Basık kürevi profilli gövde. Düz dip bir tabak üzerine oturmuş. Gövde yükselerek boyun yapmakta. Tabağın öne doğru çimdiklenmesiyle oluşmuş burun.

ANALOJİ : Bailey,1980, Q 3343', Erensü 1971, s.63, 5

TARİHLENDİRME: M. S. 4. yy.

KATALOG NO : 119
LEVHA VE RESİM NO: 46, 119
BULUNTU YERİ : I. 6. 82. 1-9

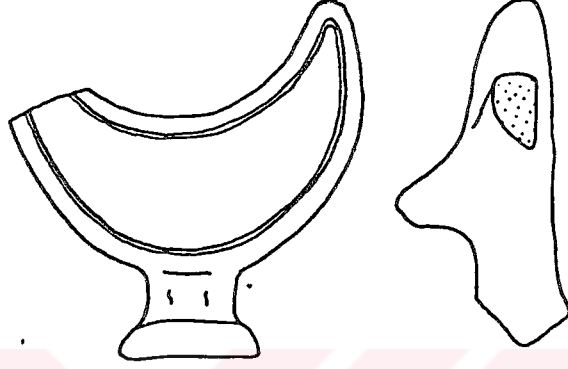
ÖLÇÜLER : Uz: 4. 3 cm., Gen: 4. 3 cm., Yük: 2. 5 cm.

HAMUR : 7. 5 YR 7/6 Sarımsı kahverengi. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun parçası.
İki volüt, kıvrık uçları omuzla birleşmekte. Burun ucu üçgen. Büyük ve dairevi fitil deliği.

ANALOJİ: Menzel 1969, res. 27, 28. Loeschcke 1919, Tip 1 C.

TARİHLENDİRME: M. Ö. 1. yy. dan itibaren.

KATALOG NO : 120
 LEVHA VE RESİM NO: 46, 120
 BULUNTU YERİ : D. 8. 83. GD. 6

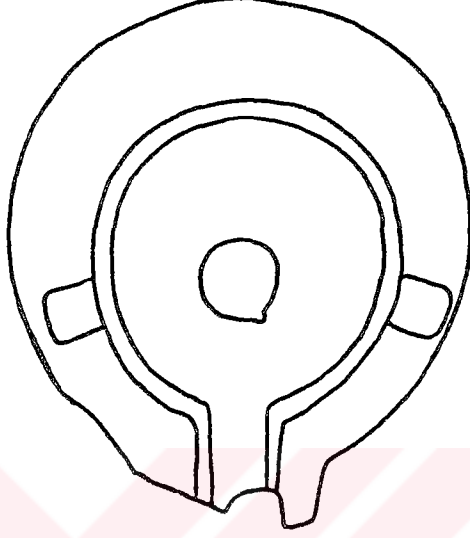
ÖLÇÜLER : Uz: 4. 8 cm., Gen: 4. 7 cm., Yük: 4. 6 cm.

HAMUR : 2. 5 Y 7/4 Sarımsı yeşil, siyah boyalı. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Kulp parçası.
 Hilal şekilli kulp. Gövdenin ön kısmı düz. Arkada küçük bir çıkıntı mevcut. Kulbun inceldiği gövdeye bağlantı yerinde iki yiv.

ANALOJİ : BMC Walters, Lev. XXXI, 1045, Broneer 1930, Tip, XXI, Bailey 1975, Tip D.

TARİHLENDİRME: M. S. 2. yy.

KATALOG NO : 121
 LEVHA VE RESİM NO: 46, 121
 BULUNTU YERİ : E. 1

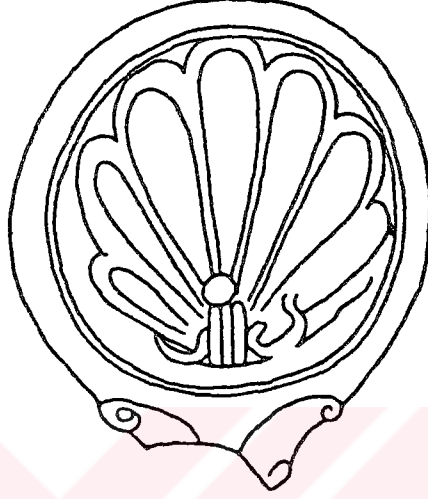
ÖLÇÜLER : Uz: 7 cm., Gen: 6. 2 cm., Yük: 2 cm.

HAMUR : 10 R 6/8 Kırmızımsı. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Gövdenin alt yarısı ve burun kırık.
 Yuvarlak şekilli gövde. Omuz üzerinde iki çıkıntı mevcut.
 Diskus yatay. Etrafı bir çerçeveyle çevrilmiş. Diskus deliği büyük. Diskusu çevreleyen kanal buruna bağlanmakta.

ANALOJİ : Bailey 1980, Q 1167, Q 1175, Loeschcke 1919, Tip X, Hayes 1980, no. 259, 261.

TARİHLENDİRME: M. S. 60- 2. yy.

KATALOG NO : 122
LEVHA VE RESİM NO: 46, 122
BULUNTU YERİ : Yeri bilinmeyen 10

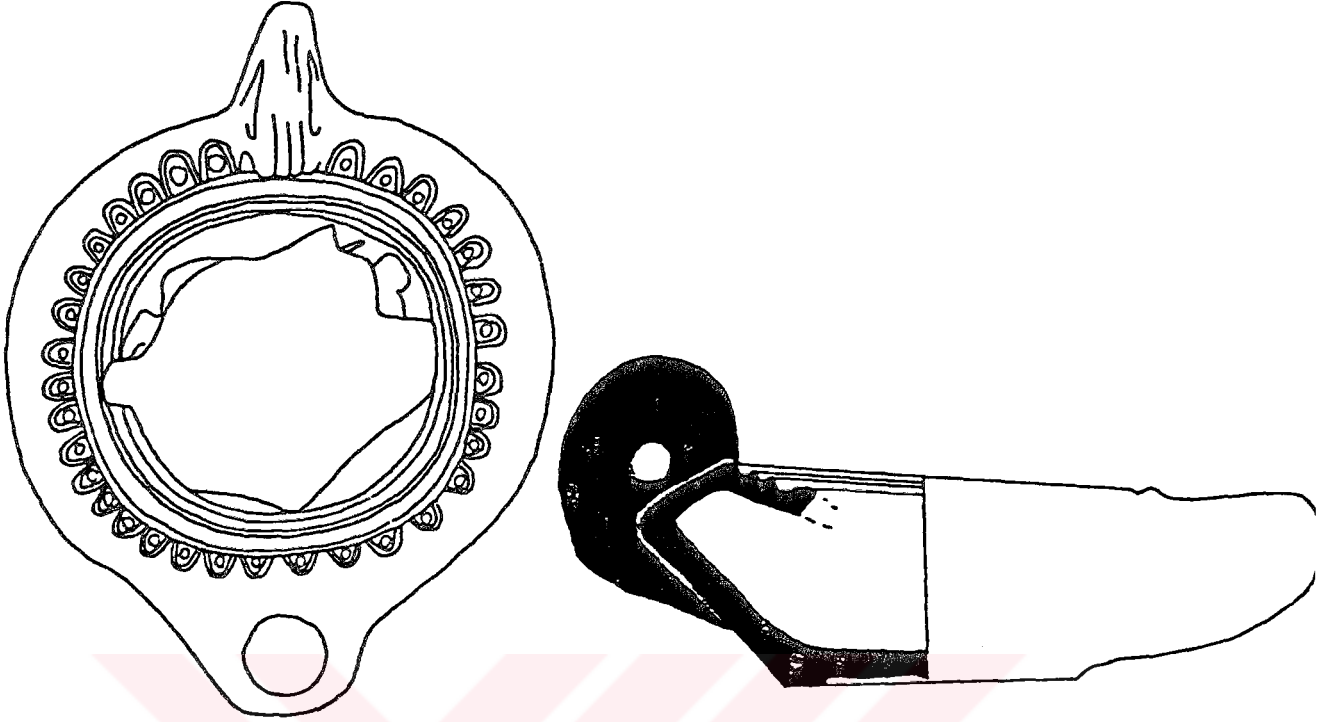
ÖLÇÜLER : Uz: 6. 1 cm., Gen: 5. 6 cm., Yük: 2 cm.

HAMUR : 10 YR 8/2 Beyazımsı sarı. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun ve gövdenin bir kısmı kırık.
 Düz dip. Yukarıya doğru genişleyen gövde belirgin bir omuz yapmakta. Diskus etrafında bir yiv mevcut. Diskus bezemesi yedi kollu istiridye kabuğu. Diskus deliği küçük .
 Volütlü burun.

ANALOJİ : Loeschcke 1919, Tip IV, Goetherd- Polaschek, 1985,
 Tip Xb,

TARİHLENDİRME: M. S. 1. yy.

KATALOG NO : 123
 LEVHA VE RESİM NO: 46, 123
 BULUNTU YERİ : Yeri bilinmeyen 9

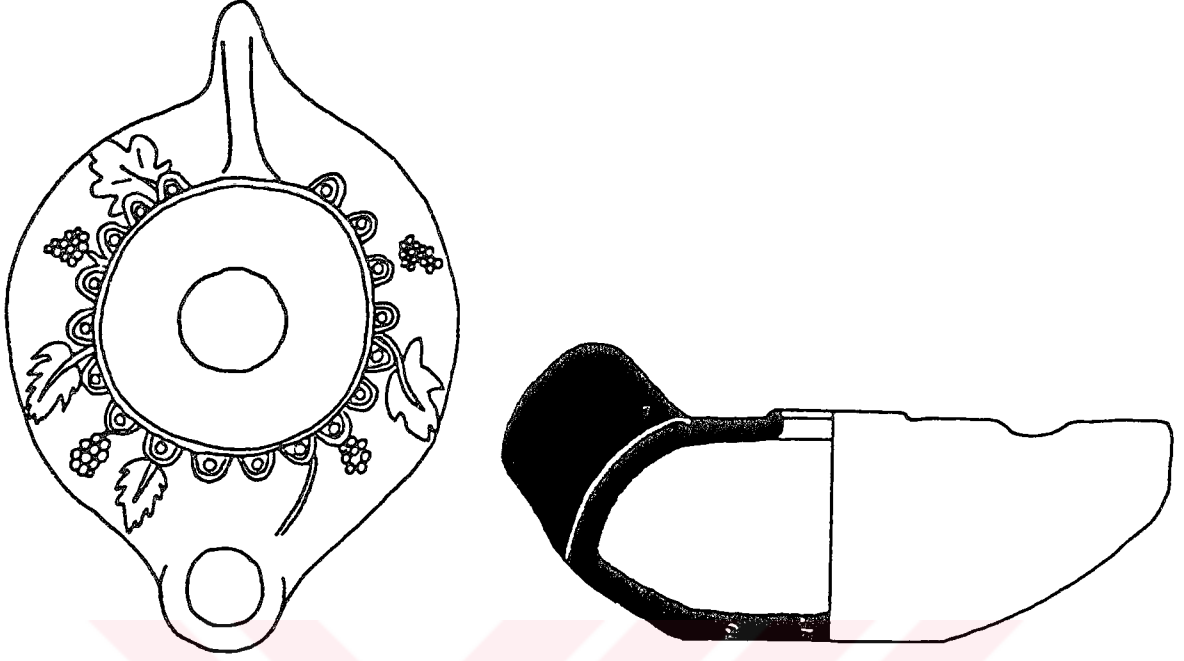
ÖLÇÜLER : Uz: 6. 5 cm., Gen: 7. 3 cm., Yük: 4. 5 cm.

HAMUR : 5 YR 7/6 Sarımsı kahverengi. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Diskus kırık.
 Hafif içbükey dip. Yukarıya doğru genişleyen gövde belirgin bir omuz yapmakta. Yumurta dizili omuz bezemesi. İç içe üç yivle diskusa bağlanmakta. Burun ucu yuvarlak. Fıtıl deliği dairevi ve düz. Omuz üzerine kadar yükselen ilmek kulp üç yivli.

ANALOJİ : Loeschcke, 1919, Tip 8.

TARİHLENDİRME: M. S. 2. yy. son çeyreği.

KATALOG NO : 124
LEVHA VE RESİM NO : 46, 124
BULUNTU YERİ : Yeri bilinmeyen 11

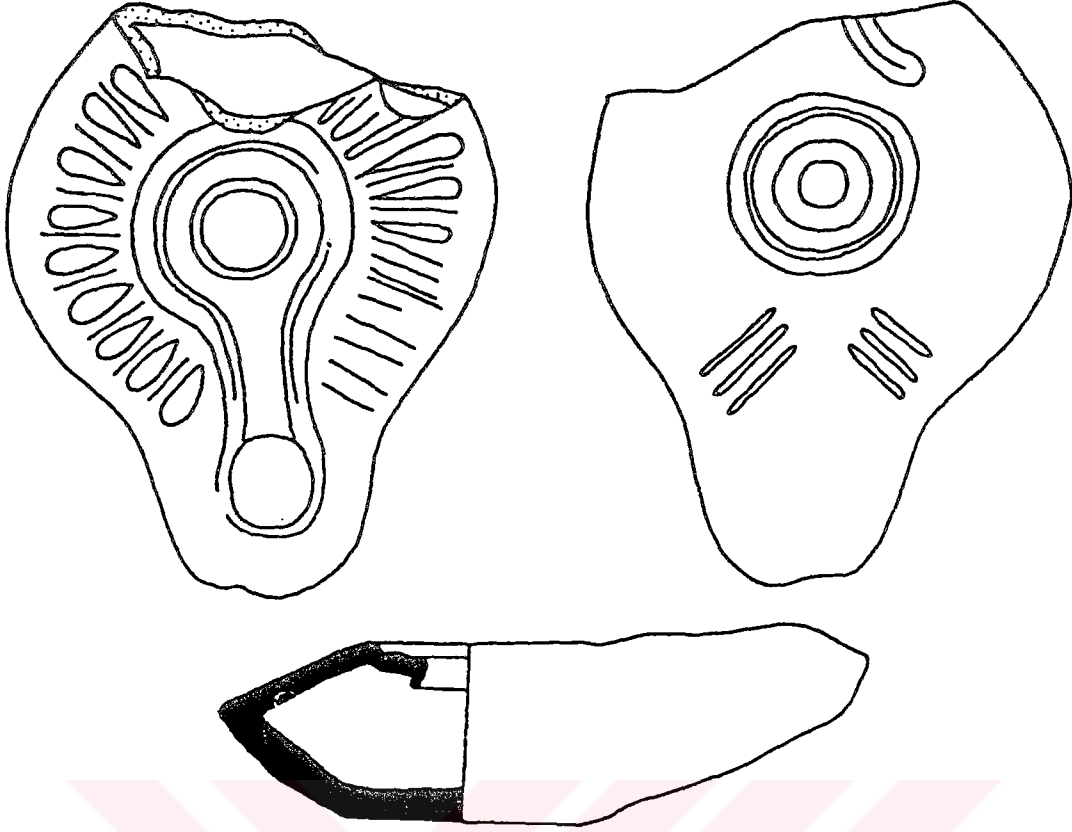
ÖLÇÜLER : Uz: 8. 7 cm., Gen: 6. 1 cm., Yük: 4 cm.

HAMUR : 5 YR 7/8 Turuncumsu. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Tüm.
 Düz dip. Karın ortada. Dışbükey omuz. Omuz bezemesi yaprak, üzüm salkımı. Diskus etrafında ince bir yiv üzerinde yumurta bezemesi. Diskus deliği büyük ve dairevi. Tutamak omuz üzerine eklenmiş. Burun yuvarlak. Fitol deliği dairevi ve düz.

ANALOJİ : Loeschcke, 1919, Tip 8.

TARİHLENDİRME: M. S. 3. yy.

KATALOG NO : 125
 LEVHA VE RESİM NO: 47, 125
 BULUNTU YERİ : Y. 26. 90. 16

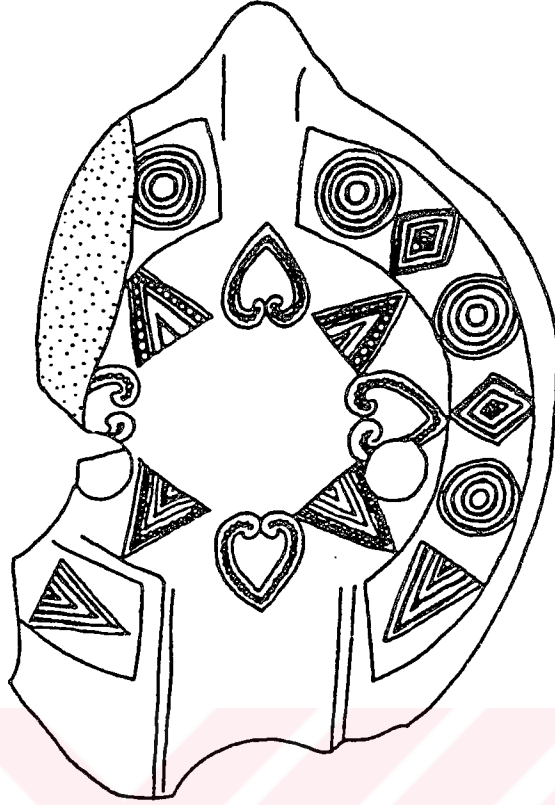
ÖLÇÜLER : Uz: 8 cm., Gen: 6. 6 cm., Yük: 2. 4 cm.

HAMUR : 7. 5 YR 6/4 Sarımsı. Hamur kötü elenmiş, kum ve taş tanecikli, kötü pişmiş. Yüzeyi pürüzlü, sert.

TANIM : Gövde kısmen kırık.
 Düz dip. Karın ortada. Diskus etrafında bir kanal mevcut. Büyük diskus deliği bir kanalla fitil deliğine bağlanmakta. Burun yuvarlak. Fitil deliği dairevi. Omuz bezemesi damla ve çizgi motifi. Kaidede konsantrik daireler ve burunun gövdeye eklendiği yerde üç paralel çizgi. Üstte dil motifi.

ANALOJİ : Bailey, 1980, Q 3193, Broneer 1930, tip 29, 3. grup.

TARİHLENDİRME: M. S. 3- 4. yy.

KATALOG NO : 126
 LEVHA VE RESİM NO : 47, 126
 BULUNTU YERİ : Yeri bilinmeyen 12

ÖLÇÜLER : Uz: 7. 6 cm., Gen: 7. 2 cm., Yük: 4. 5 cm.

HAMUR : 2. 5 YR 6/8 Turuncumsu. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun ve gövdenin bir kısmı kırık.
 Hafif içbükey dip. Gövde yukarı doğru genişleyerek omUzu oluşturmakta. İki adet diskus deliği mevcut. Tutamaklı. Omuz bezemesi burun yönünde içiçe üçgenlerle başlayan sıralı konsantrik daire ve baklava motifi. Diskusda içi noktali sıralı kalp ve üçgen bezeme.

ANALOJİ: Menzel 1969, Lev.77, no. 14, Hayes 1980, Tip II A.

TARİHLENDİRME: M. S. 5. yy.

KATALOG NO : 127
 LEVHA VE RESİM NO: 47, 127
 BULUNTU YERİ : V. 30. 94

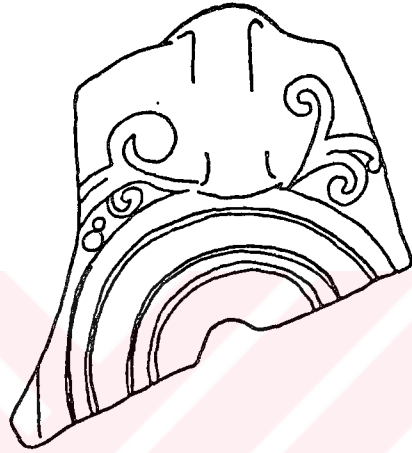
ÖLÇÜLER : Uz: 6. 3 cm., Gen: 3. 9 cm., Yük: 2 cm.

HAMUR : 2. 5 YR 6/6 Pembemsi kahverengi. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burun ve gövdenin bir kısmı kırık.
 Omuz bezemesi, dal, yaprak ve üzüm salkımı. Diskusda tanımlanamayan bir motif görülmekte. Diskus etrafında diskusu buruna bağlayan siğ bir kanal mevcut.

ANALOJİ : Menzel 1969. Lev. 81, no. 8, 12.

TARİHLENDİRME: M. S. 6. yy.

KATALOG NO : 128
LEVHA VE RESİM NO : 47, 128
BULUNTU YERİ : V. 89. 1

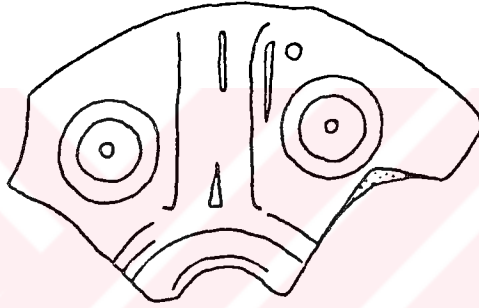
ÖLÇÜLER : Uz: 5. 8 cm., Gen: 5. 4 cm., Yük: 2 cm.

HAMUR : 2. 5 YR 6/6 Pembemsi kahverengi. Hamur iyi elenmiş, az mika katkılı, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Kulp ve diskus parçası.
Tutamak omuz üzerine eklenmiş. Kulbun iki yanında dal motifi. Diskusda içiçe üç yiv.

ANALOJİ : Broneer 1930. Tip 29, 3. grup.

TARİHLENDİRME: M. S. 550- 650.

KATALOG NO : 129
LEVHA VE RESİM NO: 47, 129
BULUNTU YERİ : Yeri bilinmeyen 13

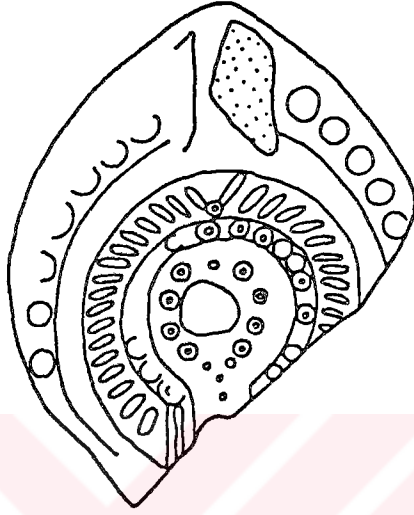
ÖLÇÜLER : Uz: 4 cm., Gen: 6. 3 cm., Yük: 3. 5 cm.

HAMUR : 7. 5 YR 7/6 Sarımsı. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Kulp ve omuz parçası.
Tutamak omuz üzerine eklenmiş. Kulbun iki yanında konsantrik daireler.

ANALOJİ : Bailey 1980, Q 3207, Broneer 1930, Tip 29, 3. grup.

TARİHLENDİRME: M. S. 550- 650.

KATALOG NO : 130
 LEVHA VE RESİM NO: 47, 130
 BULUNTU YERİ : Y1. g2. 91. 1

ÖLÇÜLER : Uz: 6. 8 cm., Gen: 5. 5 cm., Yüksek: 2. 4 cm.

HAMUR : 7. 5 YR 7/6 Sarımsı, kahverengi boya izleri mevcut. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Gövdenin alt yarısı ve burun kırık, kulpta kırıklar mevcut. Omuz üzerinde tutamak. Kulbun iki yanında noktalı bezeme. Diskusda içiçe üç bezeme sırası. En dışta birbirine paralel çizgiler, bunun içinde konsantrik daire sırası. Küçük ve dairevi diskus deliği etrafında düzensiz konsantrik daireler. Diskus bir kanalla buruna bağlanmakta.

ANALOJİ : Broneer,1930 Tıp 31, 1467.

TARİHLENDİRME: M. S. 5- 6. yy.

KATALOG NO : 131
 LEVHA VE RESİM NO : 48, 131
 BULUNTU YERİ : Yeri bilinmeyen 14

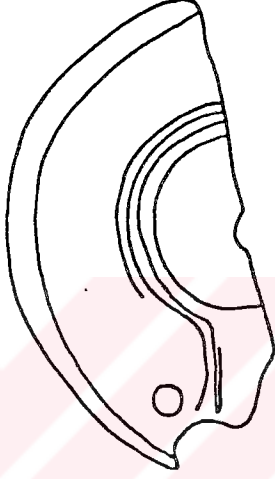
ÖLÇÜLER : Uz: 6. 4 cm., Gen: 7. 4 cm., Yük: 1. 5 cm.

HAMUR : 5 YR 7/8 Turuncumsu. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Burnu ve alt yarısı tamamen kırık, omuz üzerinde kırıklar mevcut. Oval şekilli gövde. Omuz bezemesi gövdenin dış kenarını takip eden sıralı yıldız ve rozet. Ufak diskus deliği etrafı ışın motifiyle bezenmiş. Diskus bir kanalla buruna bağlanıyor. Konik kulp omuz üzerine eklenmiş.

ANALOJİ : Day 1942, Lev. II, 2.

TARİHLENDİRME: M. S. 8- 9. yy.

KATALOG NO : 132
LEVHA VE RESİM NO : 48, 132
BULUNTU YERİ : V. 89. 1. 4

ÖLÇÜLER : Uz: 6. 2 cm., Gen: 3. 5 cm., Yük: 0. 8 cm.

HAMUR : 5 YR 7/6 Sarımsı kahverengi. Hamur iyi elenmiş, katkısız, iyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz, sert.

TANIM : Gövdenin alt yarısı ve üstün yarısı kırık.
Oval şekilli gövde. küçük diskus deliği etrafında iki yiv.
Yuvarlak burnun yanında ufak bir delik.

ANALOJİ :

TARİHLENDİRME:

KISALTMALAR ve KAYNAKÇA:

Antik kaynaklar süreli yayınlar ve başvuru kitapları için *Archaeologische Bibliographie* 1993 ve *Archaeologische Anzeiger* 1992'de belirtilen kısaltmalar kullanılmıştır. Diğer yayınlarla ilgili kısaltmalar aşağıda sıralanmaktadır.

ANTIK KAYNAKLAR:

- Athen. Athenaeus, *Deipnosophistae*, ed. T. E. Page, Loeb Classical Library, Londra, 1957.
- Amm. Ammianus Marcellinus, I, ed. T. E. Page, Loeb Classical Library, Londra, 1963.
- Hdt. Herodotos, *Herodot Tarihi*, çev. M. Ökmen, Remzi Kitabevi, İstanbul, 1973.
- Hom. II. Homeros, *Ilyada*, çev. A. Erhat- A. Kadir, Sander Yayınları, 1975.
- Hom. Od. Homeros, *Ilyada*, çev. A. Erhat- A. Kadir, Sander Yayınları, 1981.
- Lucr. Lucretius, *De Rerum Natura*, ed. T. E. Page, Loeb Classical Library, Londra, 1931.
- Martial. Martialis, *Epigrams*, II, ed. T. E. Page, Loeb Classical Library, Londra, 1961.
- Plin. nat. Plinius, *Naturalis Historia*, ed. T. E. Page, Loeb Classical Library, Londra, 1960.
- Thuc. Thucydides, *History of the Peloponnesian War*, ed. T. E. Page, Loeb Classical Library, Londra, 1965.

MODERN KAYNAKLAR:

- Bailey 1962, D. M. Bailey, " Lamps from Tharros in the British Museum ", BSA 57,1962, 35- 45.
- Bailey 1963, D. M. Bailey, Greek and Roman Pottery Lamps, Londra, 1963.
- Bailey 1975, D. M. Bailey, A Catalogue of the Lamps in the British Museum I, Greek, Hellenistic and Early Roman Pottery Lamps, Londra, 1975.
- Bailey 1980, D. M. Bailey, A Catalogue of the Lamps in the British Museum II, Roman Lamps made in Italy, Londra, 1980.
- Bailey 1987, D. M. Bailey, " The Roman Terracotta Lamp Industry. Another View About Exports ", Les Lampes de Terre cuite, Maison de l'Orient, 1987, 59- 63.
- Bellido 1969, A. G. Y Bellido, " Der Bronzene Mellephebe von Antequera ", AntPl 9, 1969, 73- 78.
- Bol 1981, P. C. Bol, Liebieghaus Museum alter Plastik, Guide to the Collection, Frankfurt, 1981.
- Bouras 1982, L. Bouras, " Byzantine Lighting Devices ", JbÖByz 32, 3, 479- 491.
- Boardman 1989, J. Boardman, Athenian Red Figure Vases, The Classical Period, Londra, 1989.
- Broneer 1930, O. Broneer, Terracotta Lamps, Corinth VI/II, Cambridge, 1930.
- Day 1942, F. E. Day, " Islamic and Christian Lamps ", Berytus 7, 65- 80.

- Dressel 1899, H. Dressel, Corpus Instrumentum Latinarum XV/2, 1. Instrumentum Domesticum, 1899.
- Erensü 1971, S. Erensü, Keban Project, 1969 Activities, Ankara, 1971.
- Erim-Reynolds 1973, K. Erim- J. Reynolds, " The Aphrodisias Copy of Diocletian's Edict on Maximum Prices ", JRS 63, 1973, 99- 110.
- Forbes 1958, R. J. Forbes, Studies in Ancient Technology VI, Leiden, 1958.
- Fremersdorf 1924, F. Fremersdorf, Das Beleuchtungsgerät in römischer Zeit, Mainz, 1924.
- Goetherd- Polaschek 1985, K. Goetherd- Polaschek, Katalogue der Römischen Lampen der Rheinischen Landesmuseum Trier, Mainz, 1985.
- Griepentrog 1986, M. Griepentrog, " Die antiken Lampen im Museum für Kunst und Kulturgeschichte der Stadt Dortmund", Boreas 9, 1986, 196- 204.
- Guhl- Koner 1961, E. Guhl- W. Koner, The Greeks and Romans. Their Life and Customs, Londra, 1961.
- Harris 1980, W. V. Harris, " Roman Terracotta Lamps. The Organization of an Industry ", JRS 70, 1980, 126- 146.
- Hayes 1980, J. W. Hayes, Ancient Lamps in the Royal Ontario Museum I. Greek and Roman Clay Lamps, Toronto, 1980.
- Held 1990, W. Held, " Künstliche Beleuchtung und Architectur ", Schriften Des Seminars für Klassische Archaeologie Der Freien Universitat Berlin, Tübingen, 1990.

- Heres 1972, G. Heres, " Römische Neujarsgeschenke ", FuB 14, 1972,
- Hug 1927, A. Hug, " Lucerna ", Pauly-Wissowa, Real-Encyclopedie, 13, 2, 1566- 1613, 1927.
- Jenkins- Küthmann 1972 G. K. Jenkins- H. Küthmann, Münzen Der Griechen, Isviçre, 1972.
- Kassab Tezgör-Sezer 1995 D. Kassab Tezgör- T. Sezer, Istanbul Arkeoloji Müzeleri Pişmiş Toprak Kandiller Kataloğu I, Protohistorik, Arkaik, Klasik ve Hellenistik Dönemler, Istanbul, 1995.
- Kekule 1889, R. Kekule, Über Die Bronzestatue des sogenannten Idolino, Berlin, 1889.
- Kinal 1960, F. Kinal, " Kaunos Adak Lambaları ", Bellefen XXXIII/130, 1960, 151-159.
- Loeschcke 1909, S. Loeschcke, Antike Laternen und Lichthauschen, Berlin, 1909.
- Loeschcke 1919, S. Loeschcke, Lampen aus Vindonissa, Ein Beitrag zur Geschichte von Vindonissa und des antiken Beleuchtungswesens, Berlin, 1919.
- Menzel 1969, H. Menzel, Antike Lampen in Römisch-Germanischen Zentralmuseum zu Mainz, Mainz, 1969.
- Merhav 1991 Urartu, A Metalworking Center in the First Millennium B. C. E., ed. R. Merhav, Kudüs, 1991.
- Munsell Soil Color Chart, Baltimore, Maryland, 1975.
- Neuburger 1977, A. Neuburger, Die Technik des Altertums, Leipzig, 1977.

- Noblecourt 1964, D. Noblecourt, Ägyptische Tempel und Grabmalereien, Münih, 1964.
- Otten 1988, H. Otten, Die Bronzetafel aus Boğazköy. Ein Staatsvertrag Tuthalijas IV, Weisbaden, 1988.
- Oxford 1992 The Oxford Dictionary of Byzantium, ed. A. P. Kazhdan, Oxford, 1992, 370, 371, 1227, 1228.
- Palagia 1984, O. Palagia, " A Niche for Kallimachos' Lamp? ", AJA 88, 1984, 515- 521.
- Pekman 1973, A. Pekman, Son Kazı ve Araştırmaların Işığında Perge Tarihi. Ankara, 1973
- Perlzweig 1963, J. Perlzweig, Lamps from the Athenian Agora. Princeton, 1963.
- Pernice 1958, L. Pernice, Die Kunst der Römer, Viyana, 1958.
- Radt 1986, W. Radt, " Lampen und Beleuchtung in der Antike ", AW 17/1, 1986, 40- 58.
- Robins 1939, F. W. Robins, Story of the Lamp. Londra, 1939.
- Rutkowski 1979, B. Rutkowski, " Griechische Kandelaber ", JdI 94, 1979, 174- 222.
- Scheibler 1976, I. Scheibler, Griechische Lampen. Kerameikos, Berlin, 1976.
- Scheltens 1993, E. Scheltens, " Some Wheelmade Lamps of Sagalassos, A Preliminary Note ", ALov Monographiae 6, 1993, 191- 209.
- Shier 1978, L. A. Shier, Terracotta Lamps from Karanis. Misir, 1978.

- Sussman 1972, V. Sussman, Ornamented Jewish Oil- Lamps, Israil, 1972.
- Thomson 1990, G. Thomson, Aiskhylos ve Atina. Dramanın Toplumsal Kökenleri Üzerine Bir İnceleme, çev. M. H. Doğan, İstanbul, 1990.
- Walters 1914, H. B. Walters, Catalogue of the Greek and Roman Lamps in the British Museum, Londra. 1914.

DİĞER KISALTMALAR

bkz.	Bakınız
cm.	Santimetre
çev.	Çeviren
ed.	Editör
Kat. no.	Katalog numarası
Lev.	Levha
müz. env. no.	Müze envanter numarası
res.	Resim
s.	Sayfa

PERGE KOD ANAHTARI

A	Tiyatro
B	Stadyum
C	Hellenistik Kule
D	Tak
ds	Yol
E	Agora
F 1	Nymphaeum
F 2	Nymphaeum
F 3	Nymphaeum
F 4	Nymphaeum
I	Hamam
Ja	Sütunlu Cadde
La	Nekropol

Ld	Nekropol
Td	Tacitus Caddesi
V	Konut mekanları
Y 1	Yol

LEVHALAR DIZINI:

- Lev. 1, res. 1- 4, 6- 8, Guhl- Koner 1961, res. 204, 205 a- c.
 res. 5, Loeschcke 1909, Lev. XXVIII, 6.
 res. 9, Jenkins, Küthmann 1972, Kat. no. 214.
- Lev. 2, res. 1, Boardman 1989, res. 319.
 res. 2, Boardman1989, res. 392.
- Lev. 3, res. 1, Boardman 1989, res. 376.
- Lev. 4, res. 1, Noblecourt 1964, Lev. 28.
 res. 2, Pernice 1958, res. 339. ,
- Lev. 5, res. 1, 2, Robins 1939, Lev. VI a, b.
- Lev. 6, res. 1, Scheibler 1976, res. 2.
 res. 2, S.Çokay. Kandilin fitil deliğinin açılması sırasında metal aletin kandil tabanında bıraktığı izleri gösteren şematik çizim.
 res. 3, S.Çokay. Kandilin diskus deliğinin açılması sırasında metal aletin geriye çekilmesiyle diskusun dışbükey bir profil alması.
 res. 4, Fremersdorf 1924, res. 51.
 res. 5, Walters 1914, Lev. XXXVII, 1401.
- Lev. 7, res. 1, Fremersdorf 1924, res. 66.
 res. 2, Fremersdorf 1924, res. 45.
 res. 3, Fremersdorf 1924, res. 69.
- Lev. 8, res. 1, Fremersdorf 1924, res. 24.
 res. 2, Walters 1914, Lev. XXXVII, 1498.
 res. 3, Fremersdorf 1924, res. 71.
- Lev. 9, res. 1, Neuburger 1977, res. 313.
 res. 2, Walters 1914, Lev. X.
- Lev. 10, res. 1, Robins 1939, Lev. VIII.
 res. 2, Kinal 1960, Lev.XII, res. 20.
 res. 3, Kinal 1960, Lev. XII, res. 21.
 res. 4, Kinal 1960, Lev. XIII, res. 19.

- Lev. 11, res. 1, Kassab- Tezgör, Sezer 1995, Kat. no. 2.
 res. 2, Kassab- Tezgör, Sezer 1995, Kat. no. 1.
 res. 3, Kassab- Tezgör, Sezer 1995, Kat. no. 10.
 res. 4, Bailey 1962, Lev. 6, 13.
 res. 5, Kassab- Tezgör, Sezer 1995, Kat. no. 77.
- Lev. 12, res. 1, Dressel, C. I. L. XV, 2. 1. Lev. 3.
 res. 2, Loeschcke 1919, Lev. 1.
- Lev. 13, res. 1, Kassab- Tezgör, Sezer 1995, Kat. no. 241.
 res. 2, Kassab- Tezgör, Sezer 1995, Kat. no. 294.
 res. 3, Walters 1914, Lev. XVI, 595.
 res. 4, Walters 1914, Lev. XXVIII, 832.
 res. 5, Walters 1914, Lev. XXVIII, 851.
- Lev. 14, res. 1, Menzel 1969, res. 33, 1.
 res. 2, Menzel 1969, res. 51, 2.
 res. 3, Menzel 1969, res. 51, 5.
 res. 4, Menzel 1969, res. 51, 6.
 res. 5, Menzel 1969, res. 75, 7.
 res. 6, Menzel 1969, res. 77, 14.
- Lev. 15, res. 1, Walters 1914, Lev. III, 35.
 res. 2, Walters 1914, Lev. VII.
- Lev. 16, res. 1, Menzel 1969, res. 33, 1.
 res. 2, Menzel 1969, res. 33, 2.
 res. 3, Walters 1914, res. 98.
 res. 4, Walters 1914, res. 287.
 res. 5, Menzel 1969, res.34, 14.
 res. 6, Menzel 1969, res. 33, 10.
 res. 7, Menzel 1969, res. 32, 25.
 res. 8, Walters 1914, res. 286.
 res. 9, Menzel 1969, res. 32, 22.
- Lev. 17, res. 1, Walters 1914, res. 324.
 res. 2, Menzel 1969, res. 32, 20.
 res. 3, Menzel 1969, res. 27, 17.

- res. 4, Walters 1914, res. 205.
 res. 5, Walters 1914, res. 272.
 res. 6, Walters 1914, res. 289.
 res. 7, Perlzweig 1963, res. 36.
 res. 8, Heres 1972, res. 2.
- Lev. 18, res. 1, Neuburger 1977, res. 3.
 res. 2, Neuburger 1977, res. 4.
 res. 3, Merhav 1991, res. 13.
 res. 4, Merhav 1991, res. 14.
- Lev. 19, res. 1, Rutkowski 1979, res.11.
 res. 2, Rutkowski 1979, res. 1.
 res. 3, Rutkowski 1979, res. 30.
 res. 4, Rutkowski 1979, res. 37 a.
- Lev. 20, res. 1, Guhl- Koner 1961, res. 462.
 res. 2, Guhl- Koner 1961, res. 461.
 res. 3, Antalya Müzesi, Kat. no. 160.
- Lev. 21, res.1 a- c, Bailey 1965, Kat. no. Q 484.
- Lev. 22, res. 1, Kekule 1889, Lev. 3.
 res. 2, AntPl, IX, Lev. 46.
 res. 3, Bol 1981, res. 204.
- Lev. 23, res. 1, Loeschcke 1909, Lev. 28.
 res. 2, Loeschcke 1909, Lev. 28, 2.
 res. 3, Loeschcke 1909, res. 5.
- Lev. 24, res. 1, Walters 1914, res. 352.
 res. 2, Loeschcke 1909, Lev. 30, 13.
 res. 3, Walters 1914, Lev. XXXVII, 1492.
- Lev. 25, res. 1, Loeschcke 1909, Lev. 29.
 res.2, Loeschcke1909, res. 10.
- Lev. 26- Lev. 47, Katalog sırasına göre Perge kandilleri
 Lev. 48, Perge Antik Kent Planı

TABLO 1,	Walters, Pl. 39- 43. Kandil gelişimi.
TABLO 2,	Perge'de Bulunmuş Çark Yapımı Kandiller Tablosu.
TABLO 3,	Perge'de Bulunmuş Kalıp Yapımı Kandiller Tablosu.

LEVHALAR

1

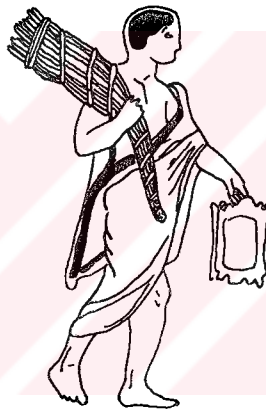
2

3

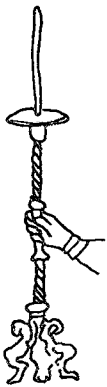
4.

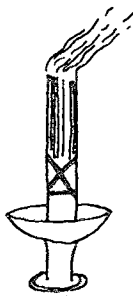
5

6

7

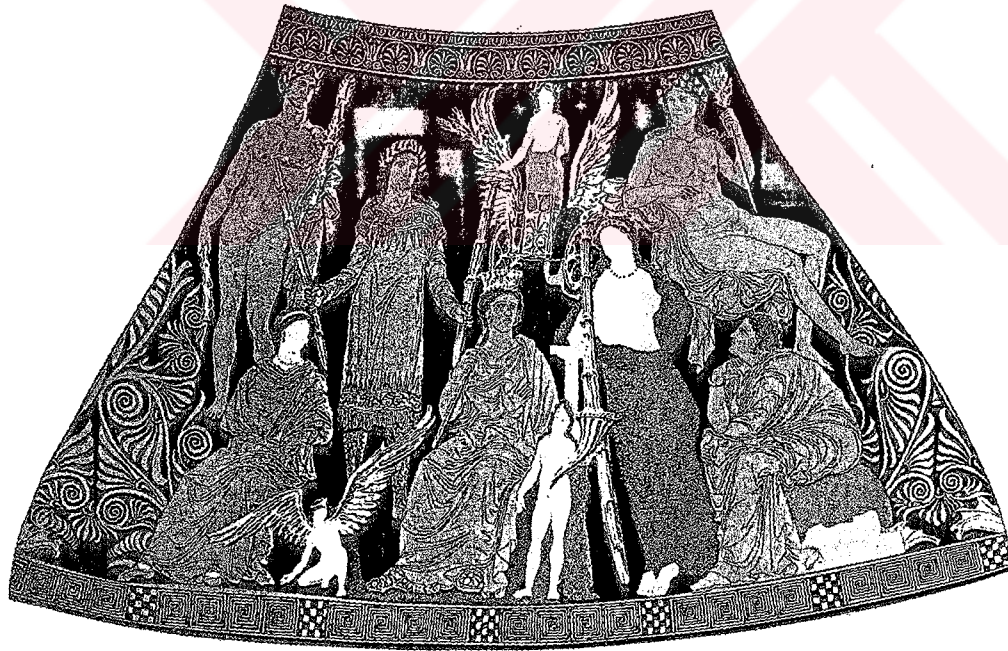
8

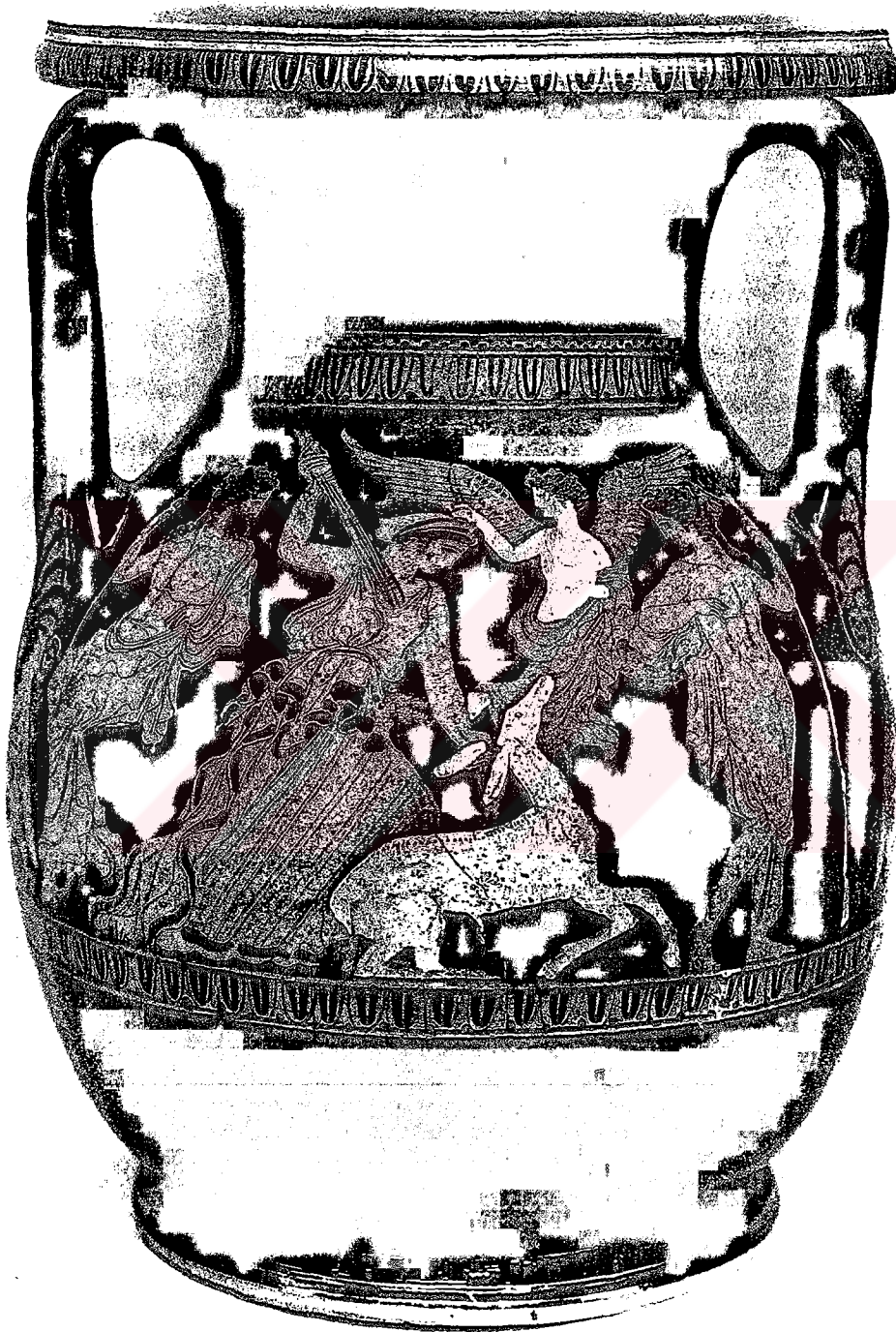
9

1

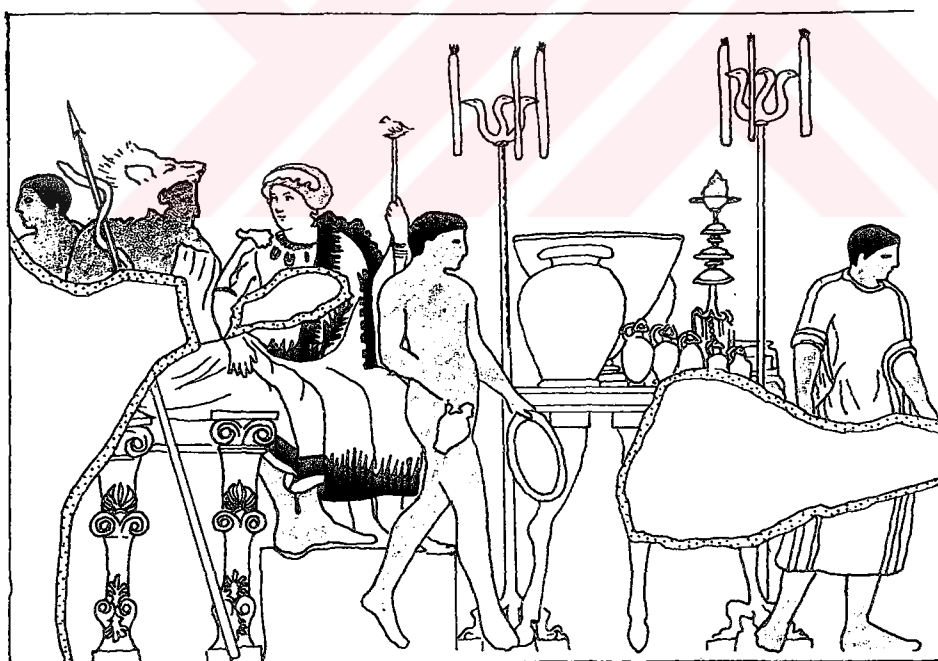

2

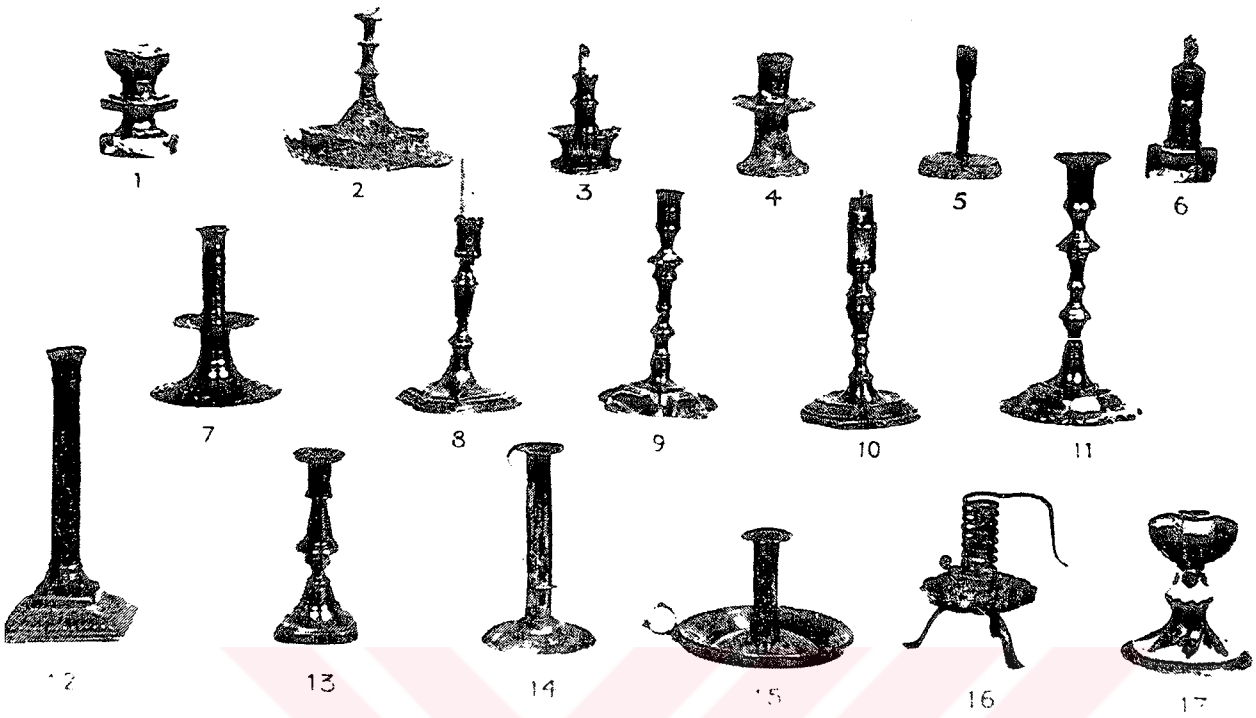

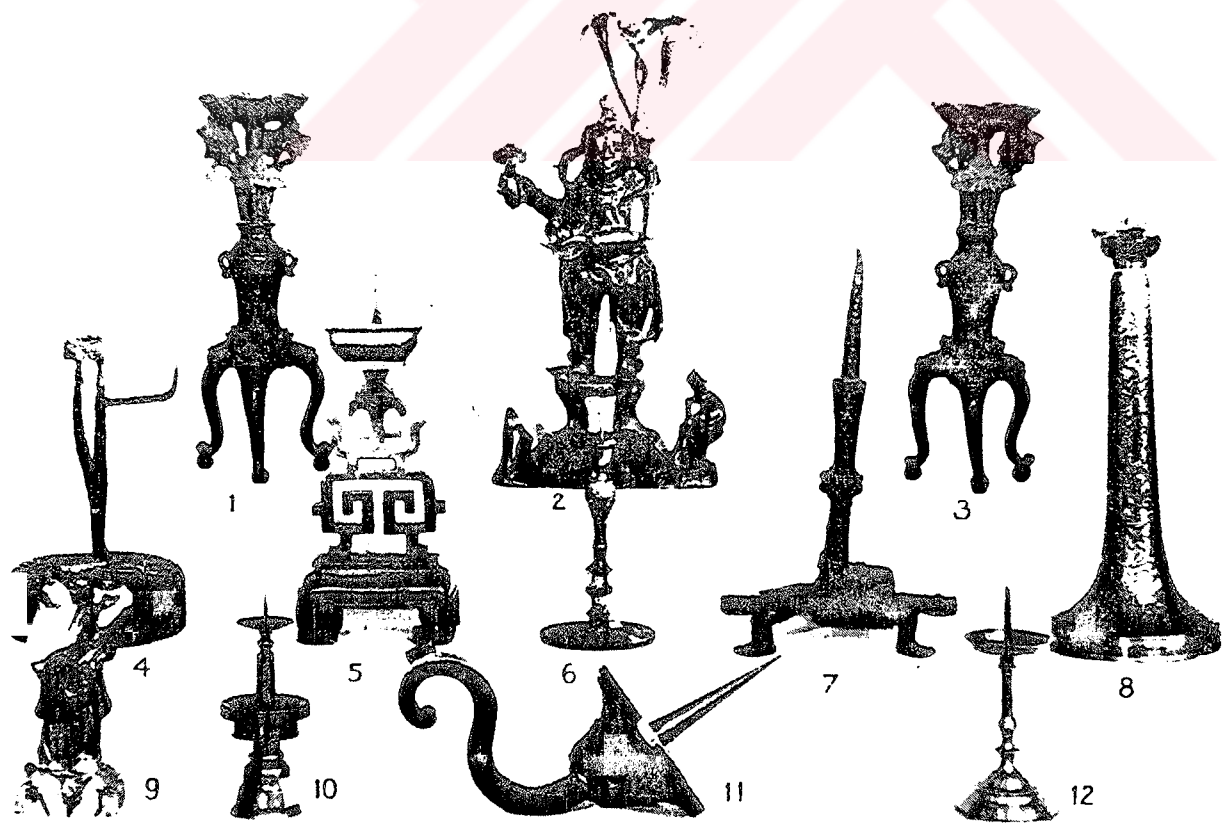
1

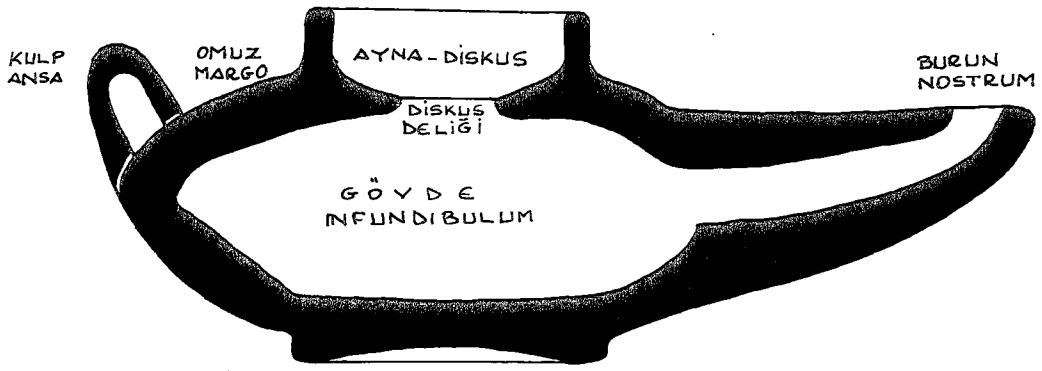
2

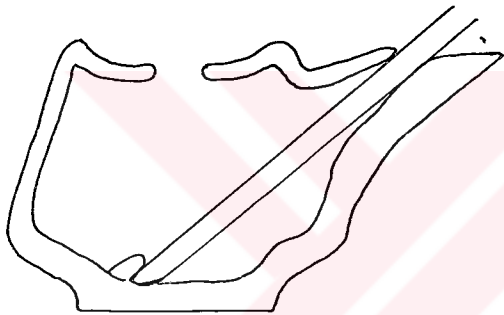
1

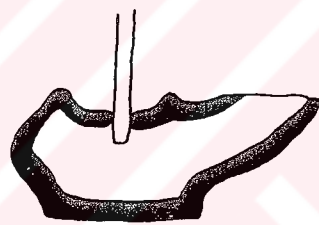
2

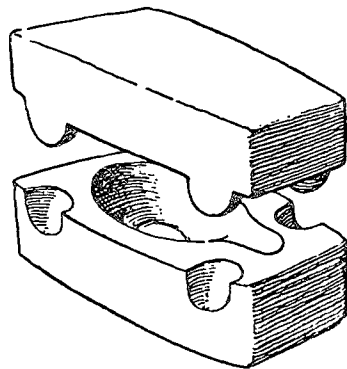
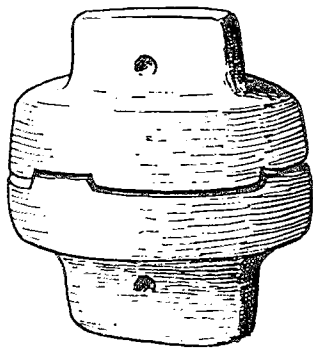
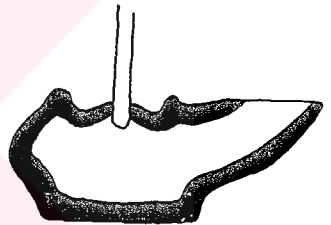
1

2

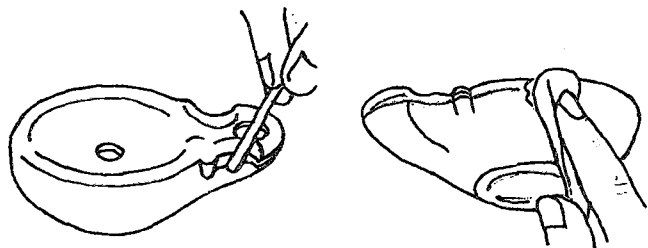
3

4

5

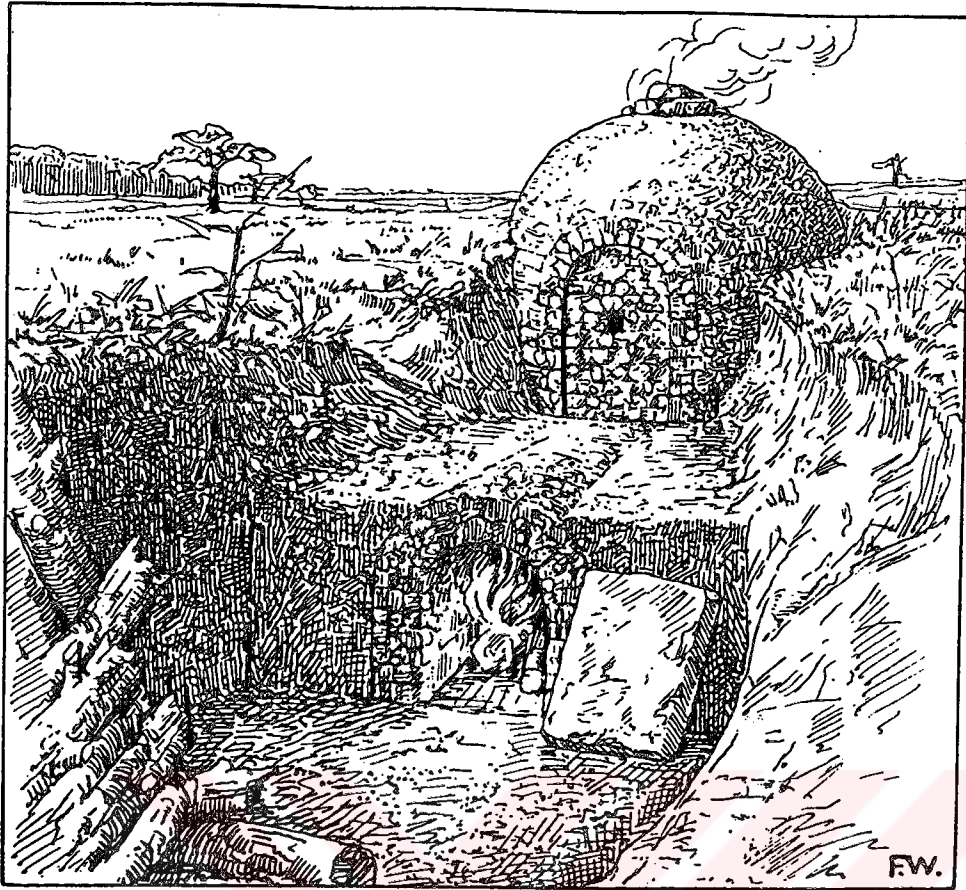
1

2

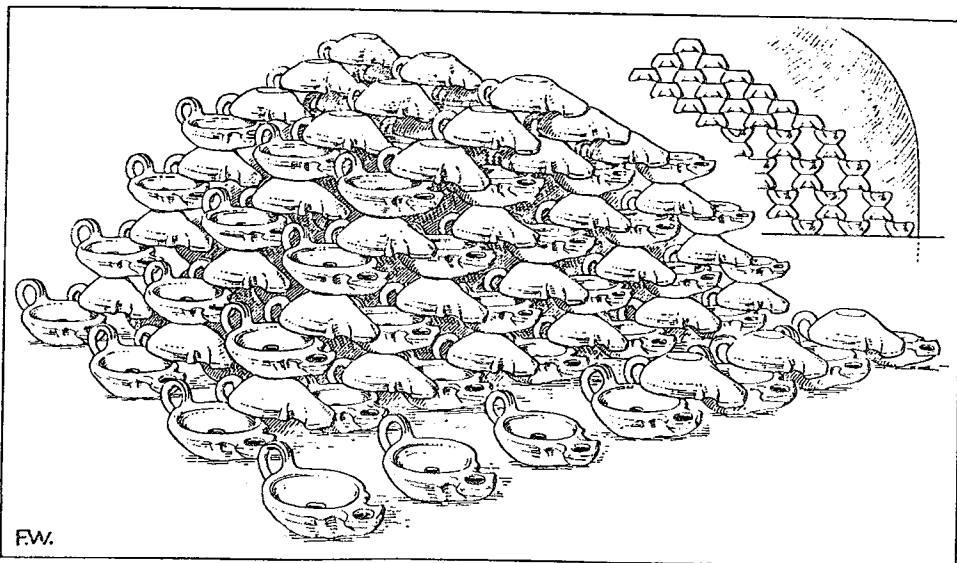
3

1

2

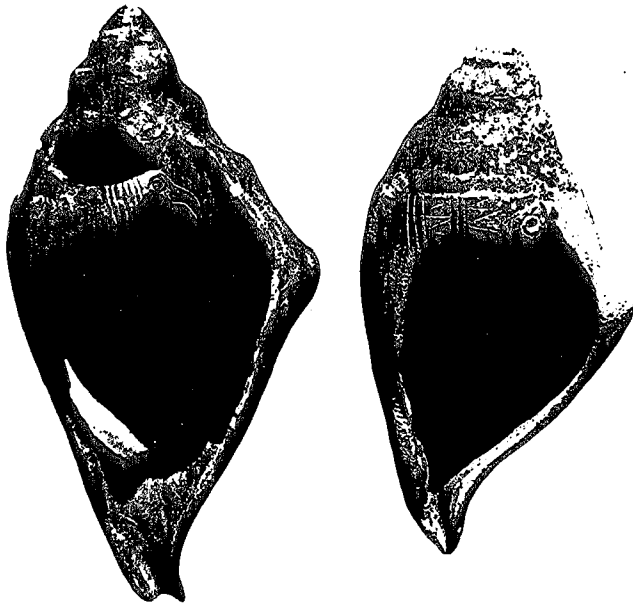
3

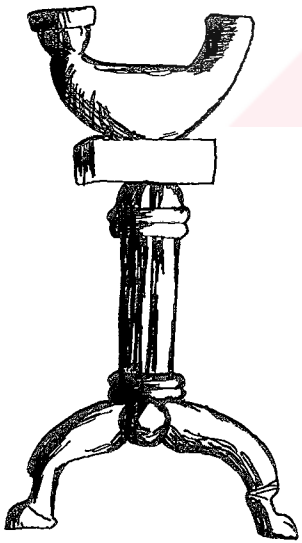
1

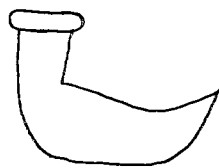
2

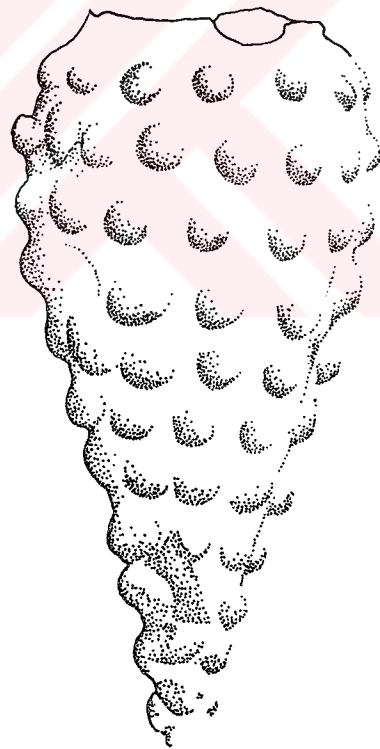
1

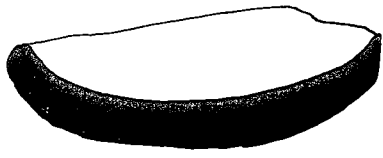
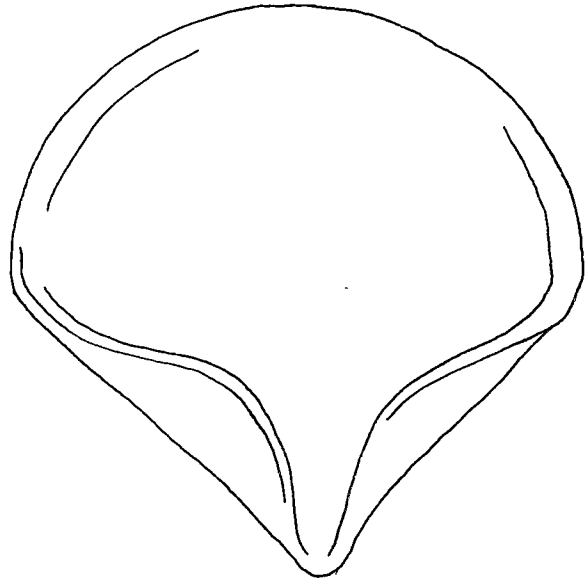
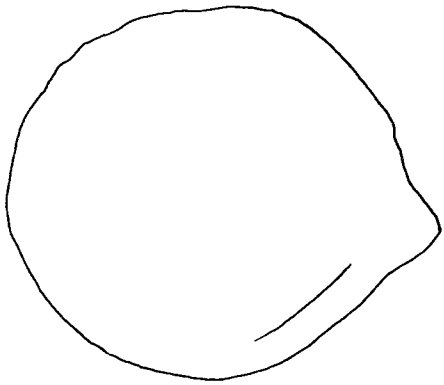
2

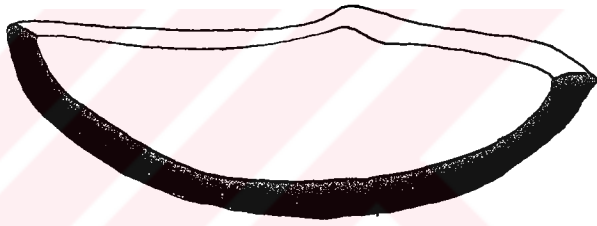
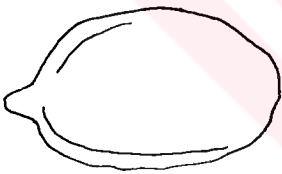
3

4

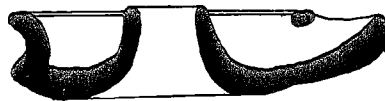
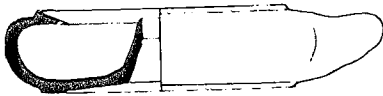
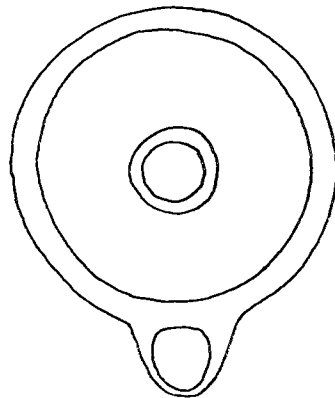
1

3

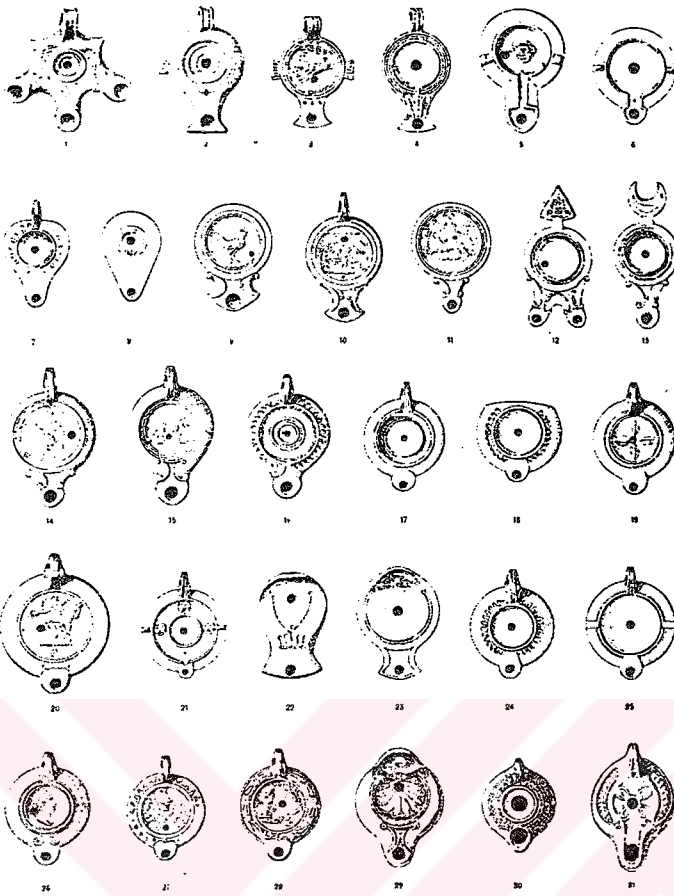

2

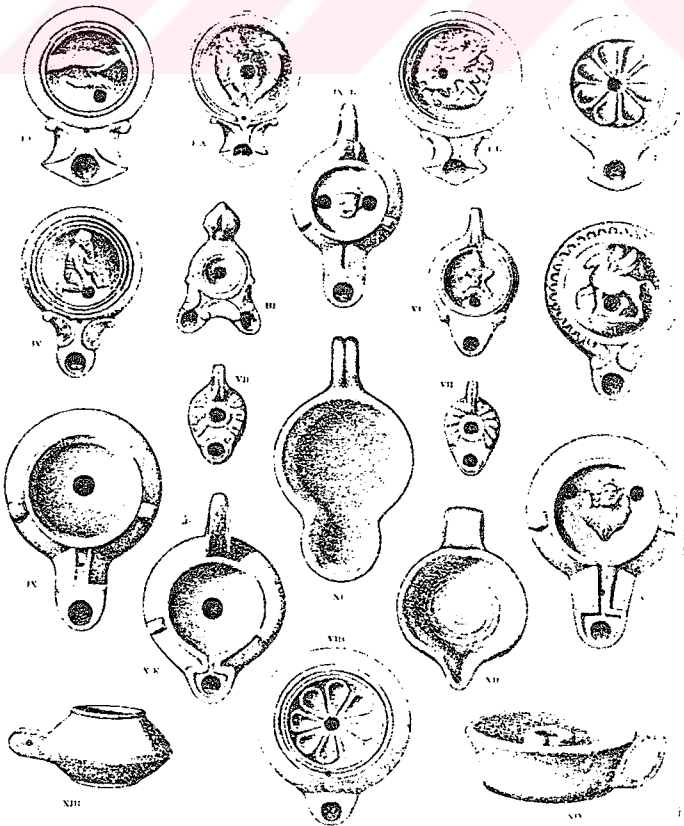

4

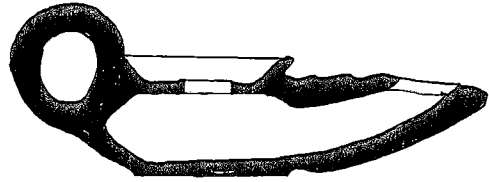
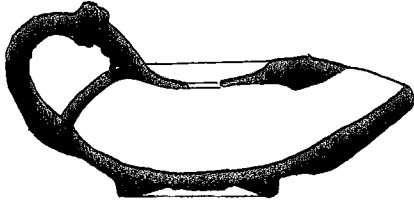
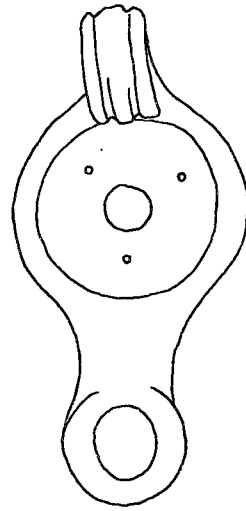
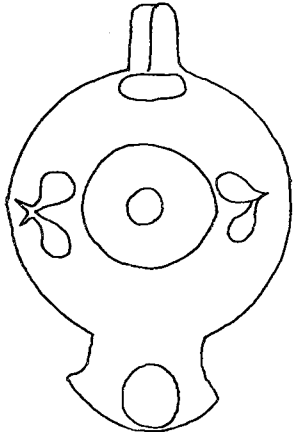
5

1

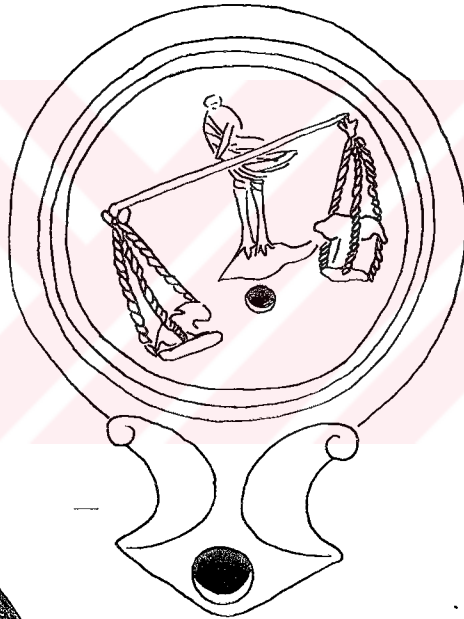

2

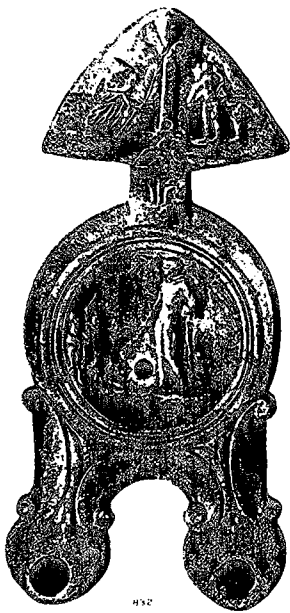

1

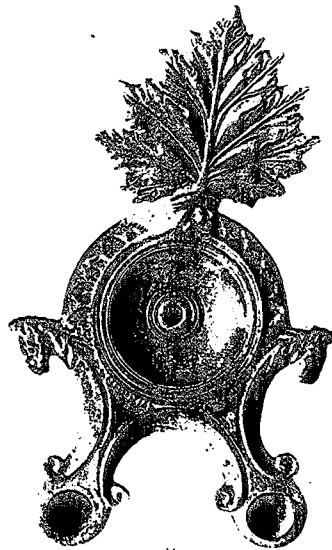
2

3

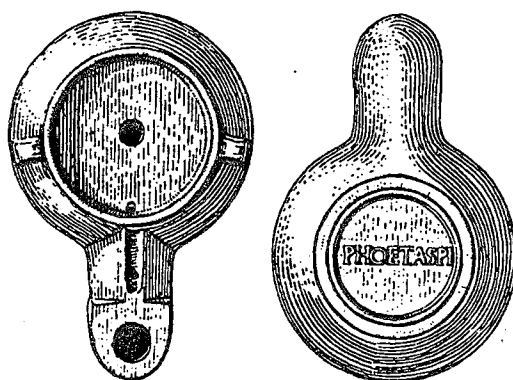
4

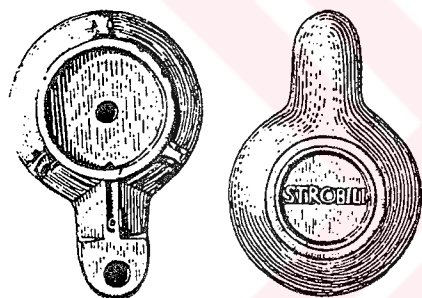
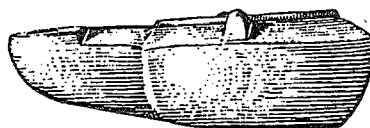
5

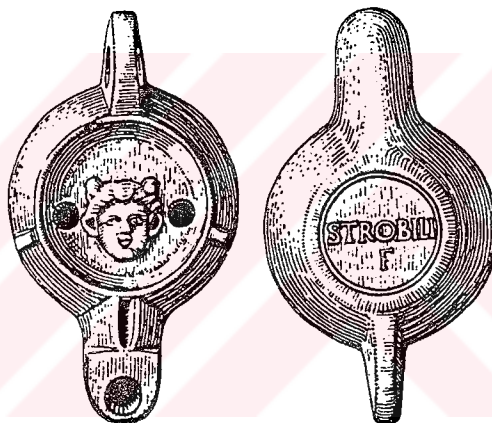
1

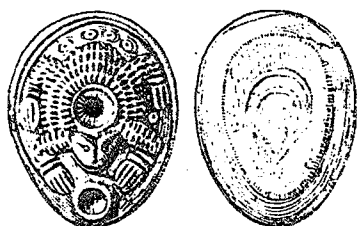
2

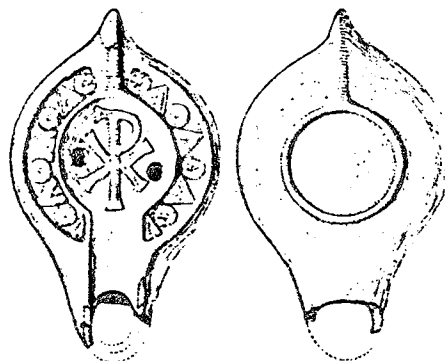
3

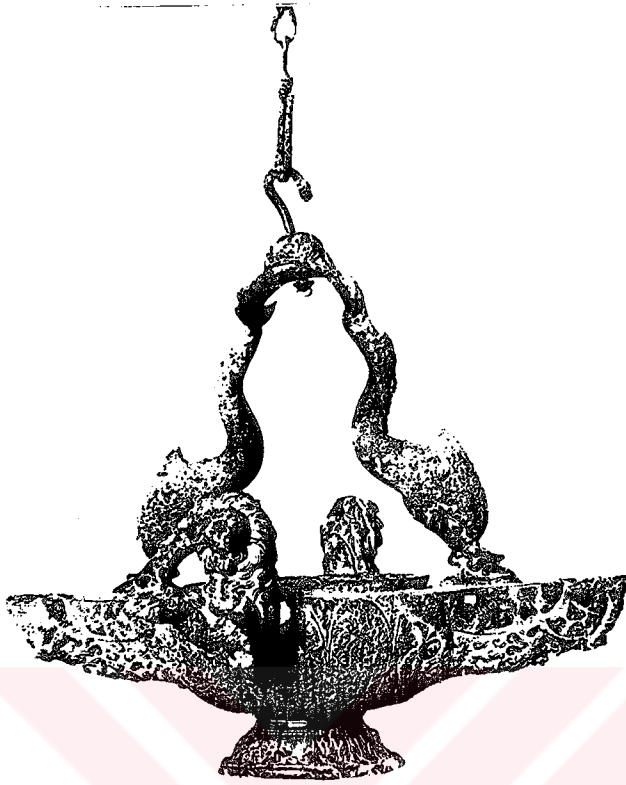
4

5

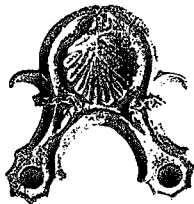
6

1

92

41

84

59

68

55

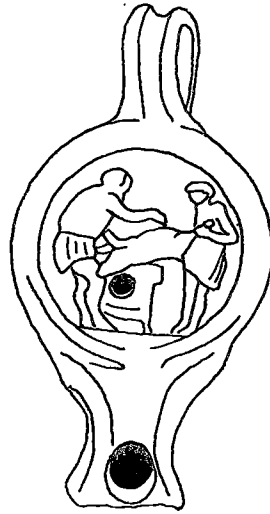
2

1

2

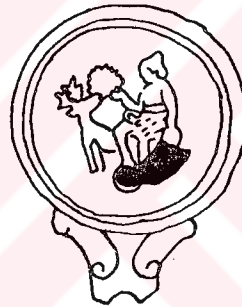
3

4

5

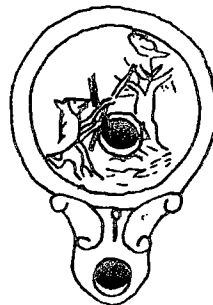
6

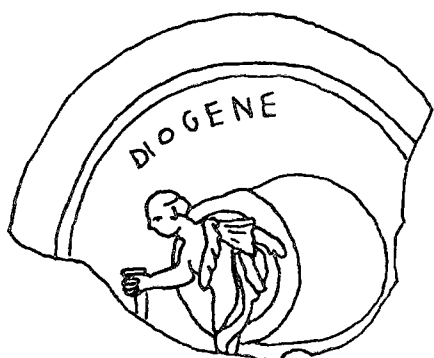
7

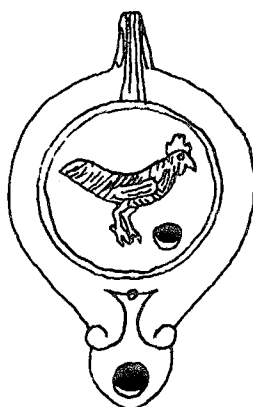
8

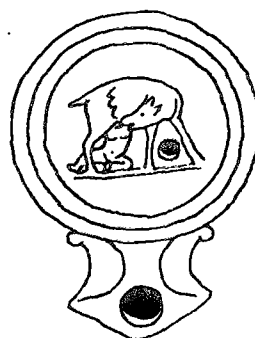
9

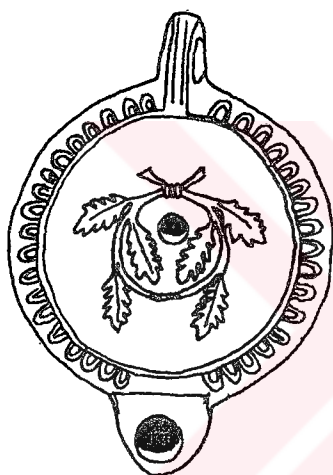
1

2

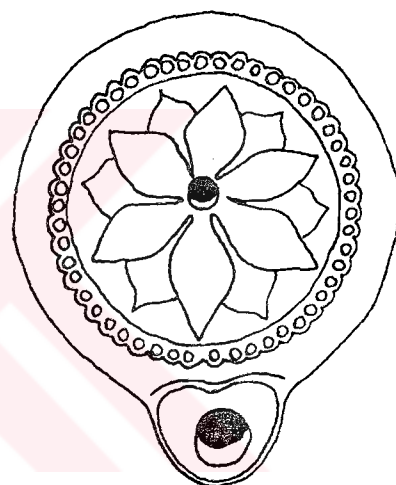
3

4

5

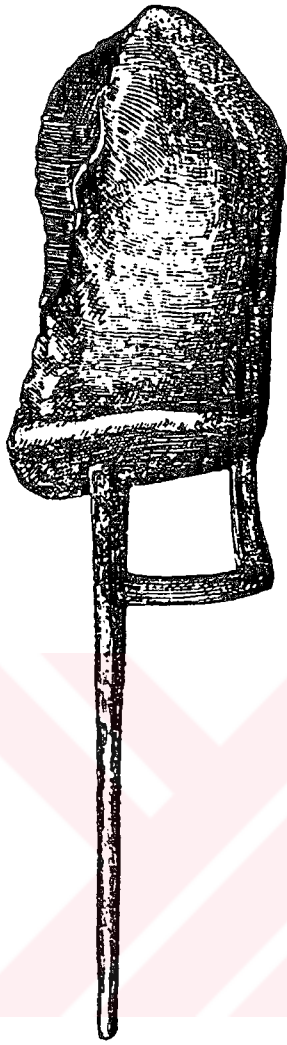
6

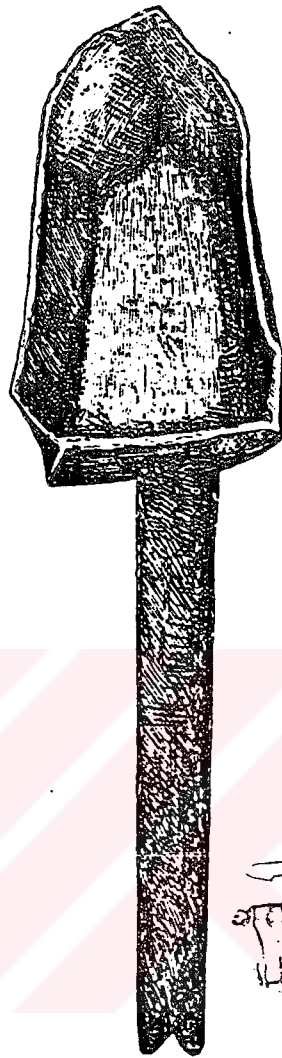
7

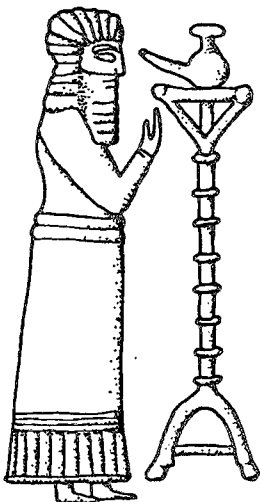
8

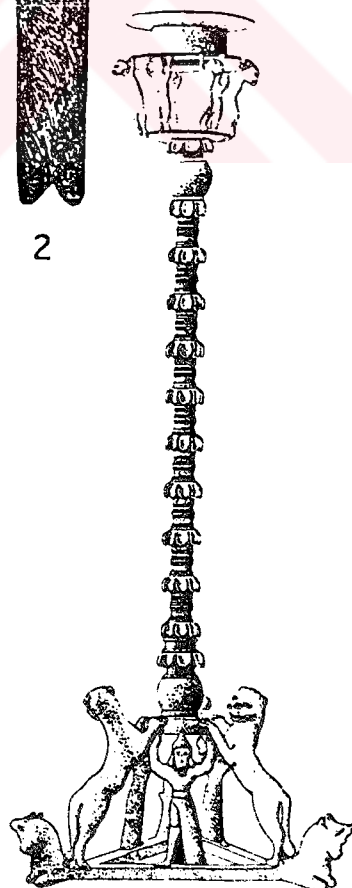
1

2

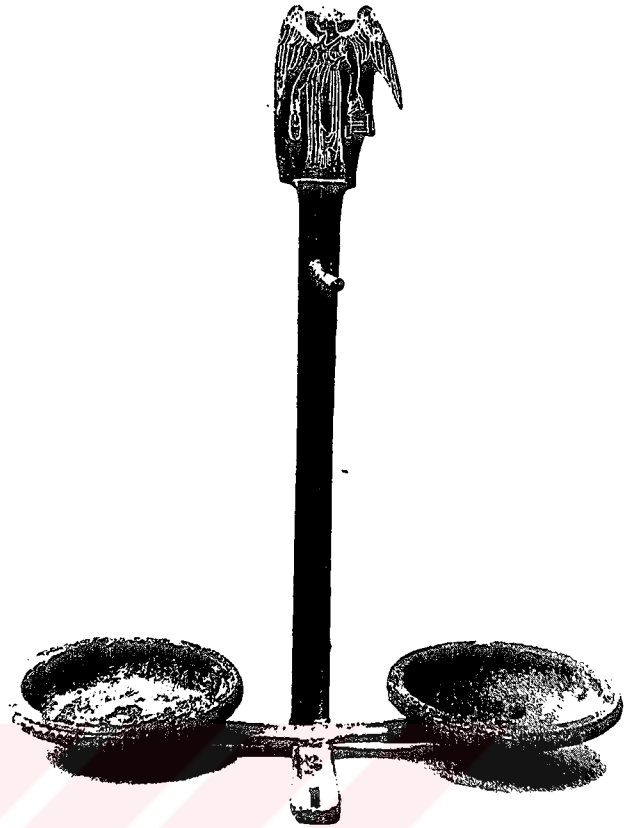
3

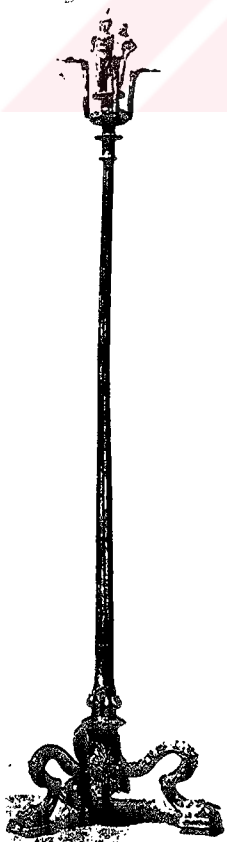
4

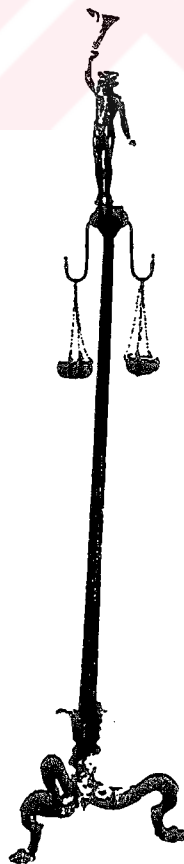
1

2

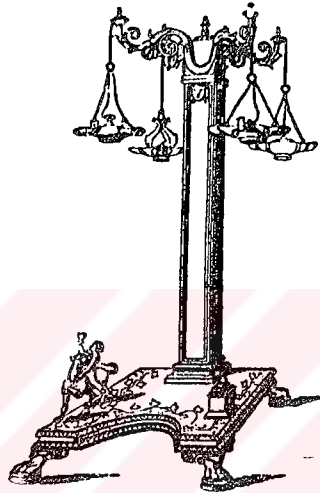
3

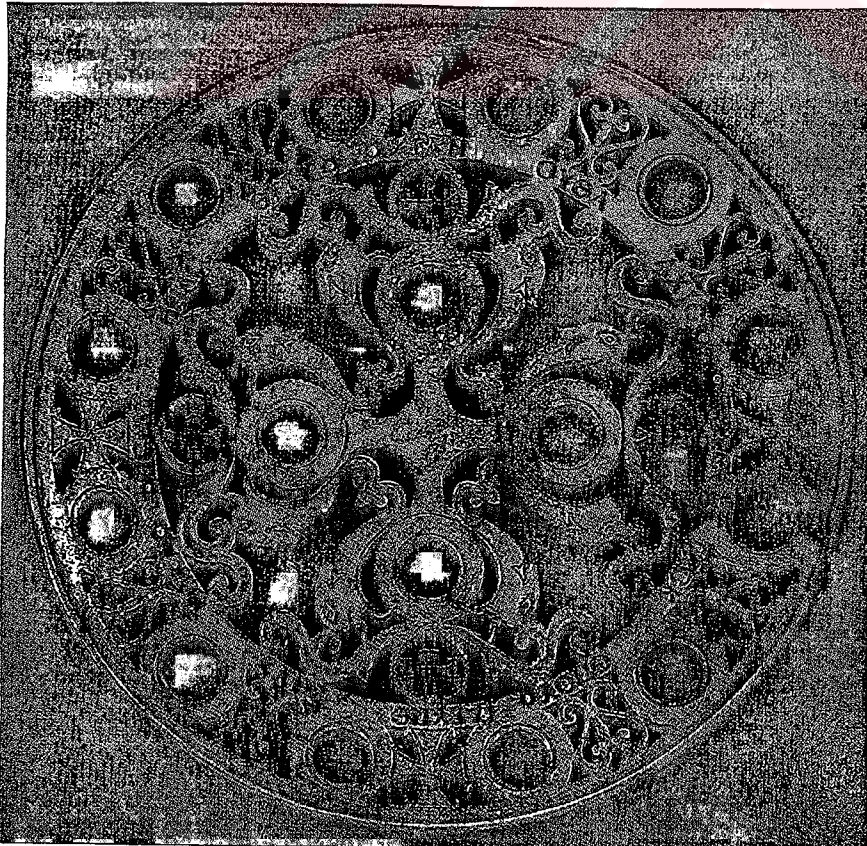
4

1

2

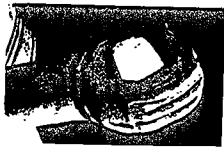
3

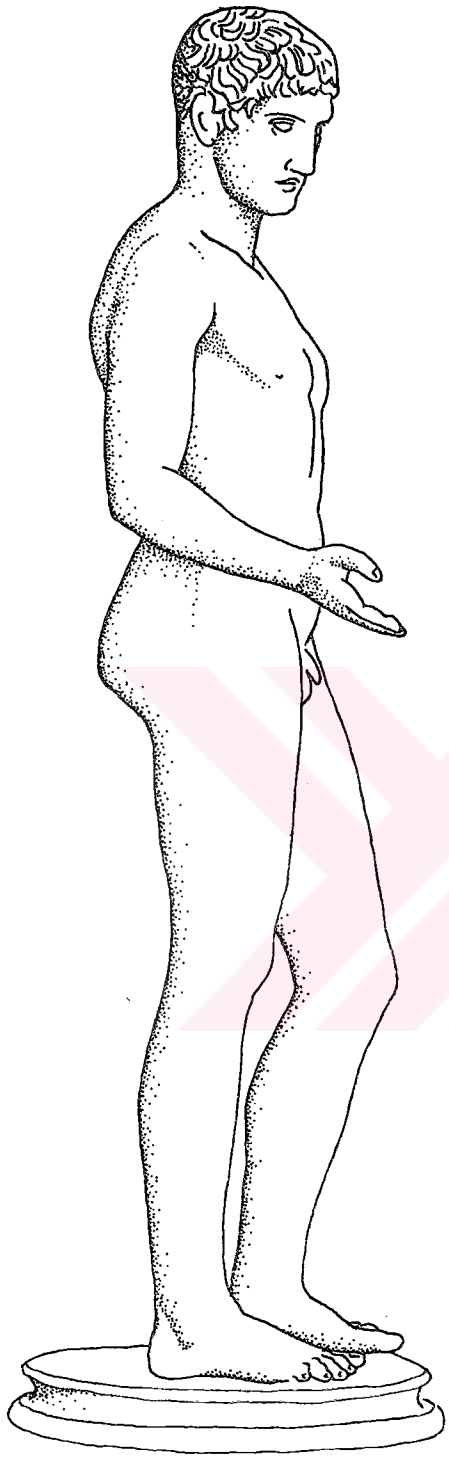
1a

1b

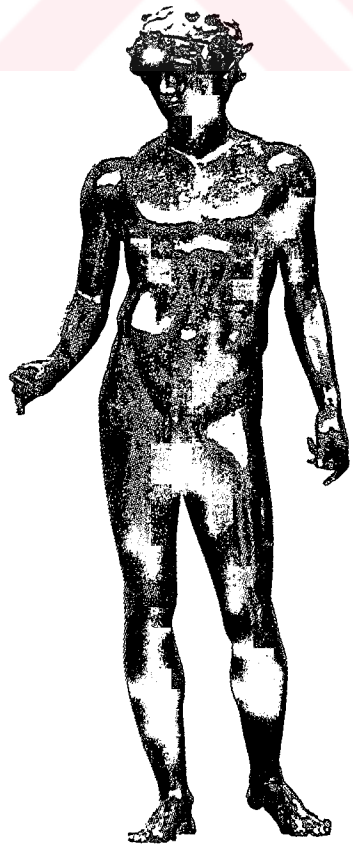
1c

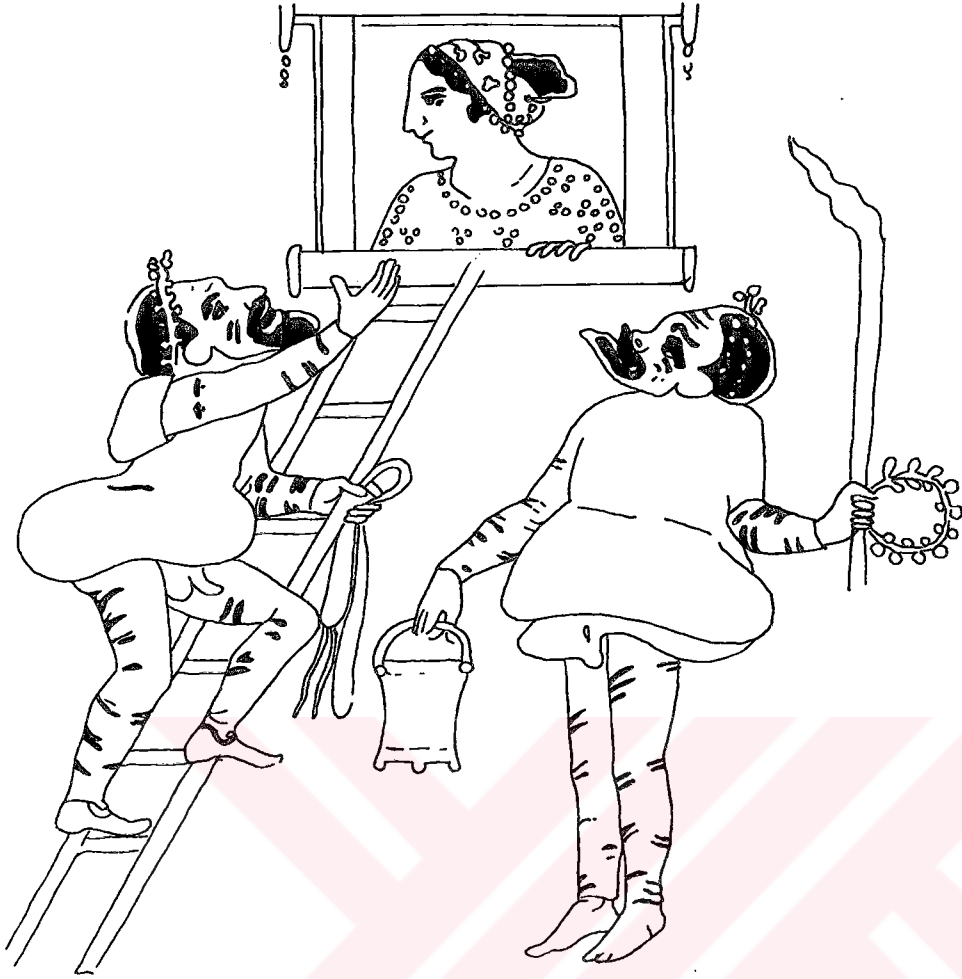
1

2

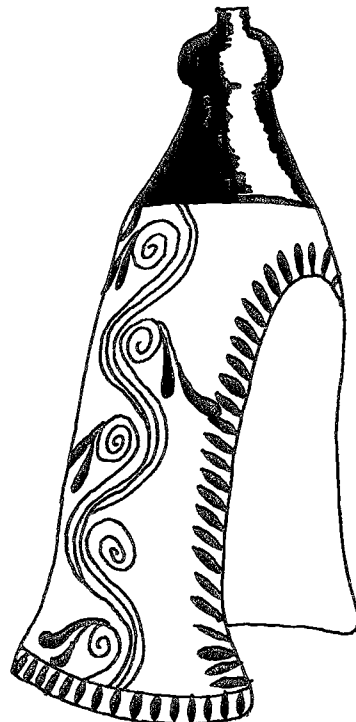
3

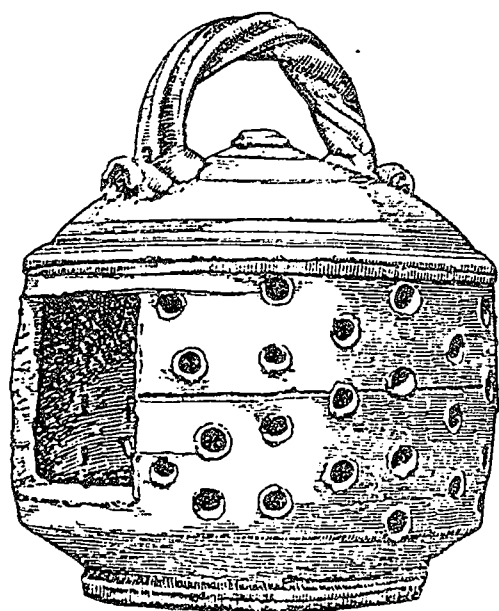
1

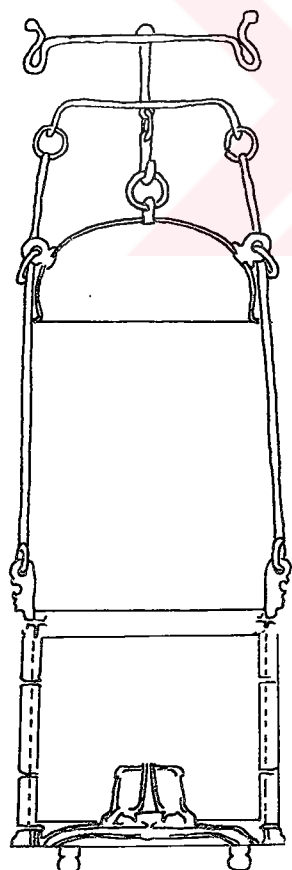
2

3

1

2

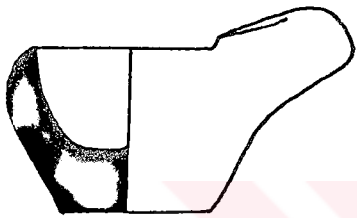
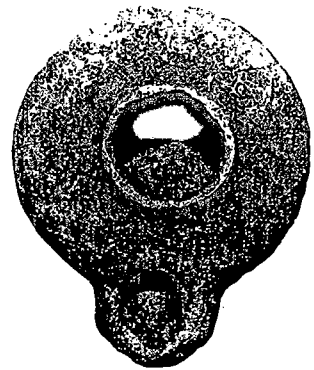
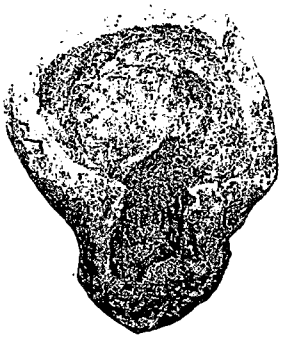
3

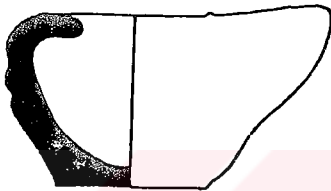
1

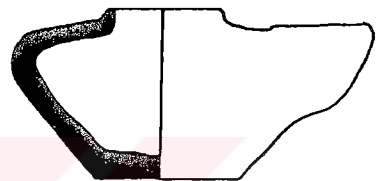
2

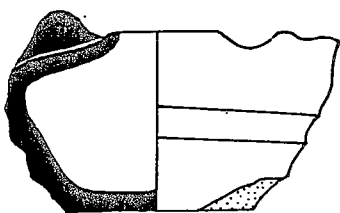
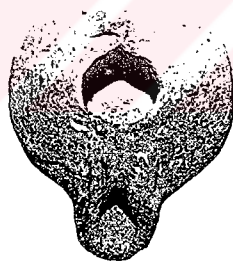
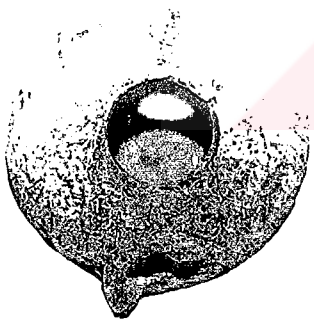
1

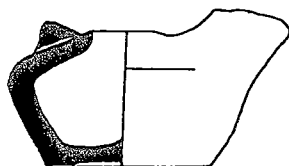
2

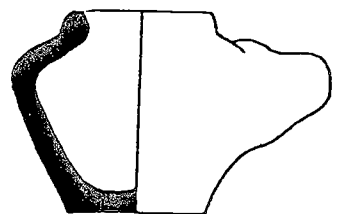
3

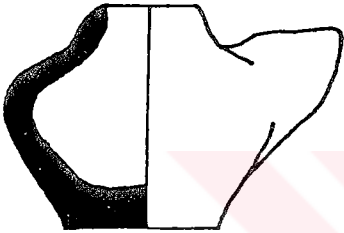
4

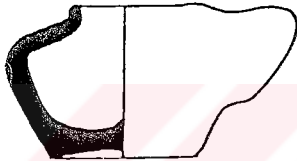
5

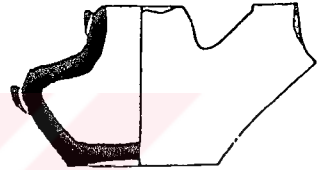
6

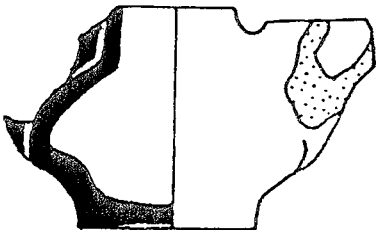
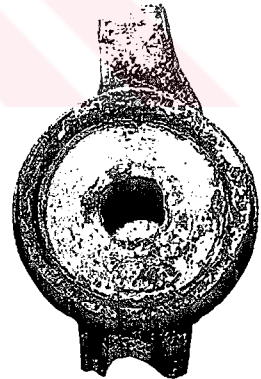
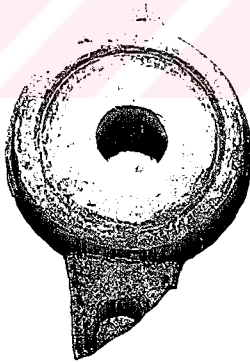
7

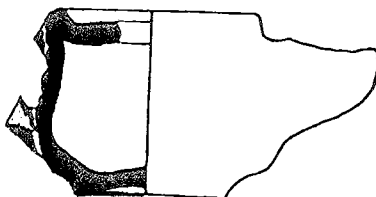
8

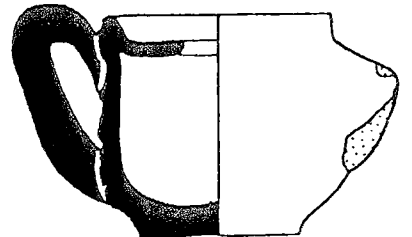
9

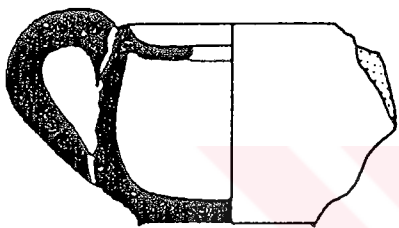
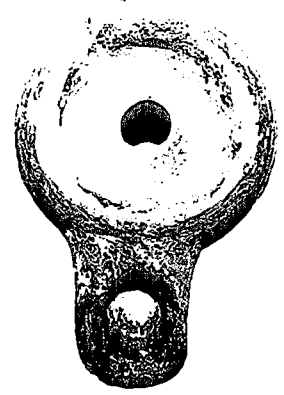
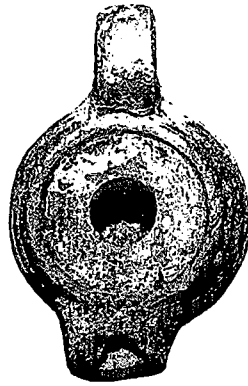
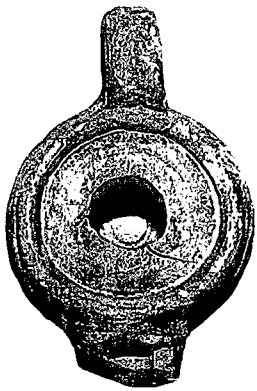
10

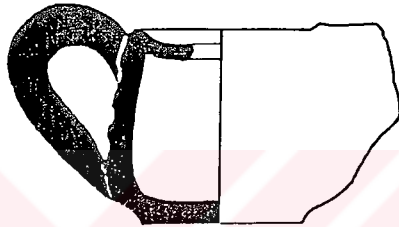
11

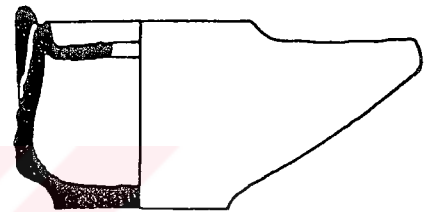
12

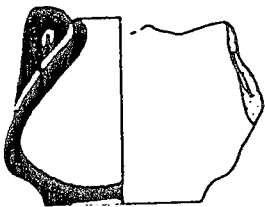
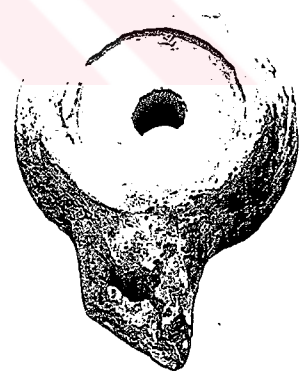
13

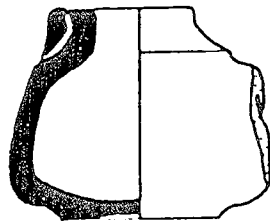
14

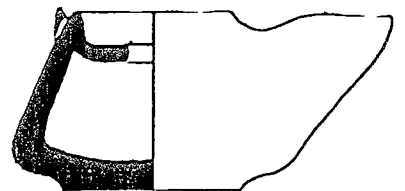
15

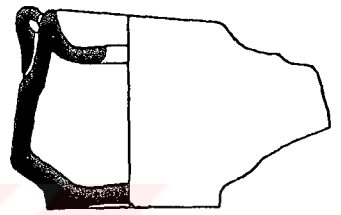
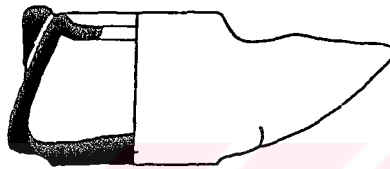
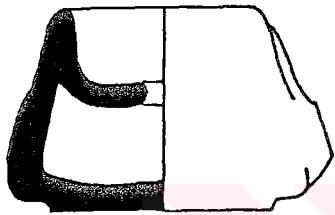
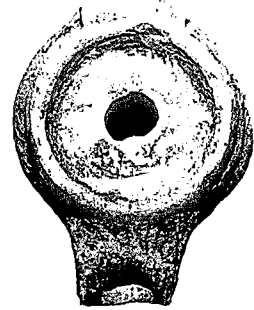
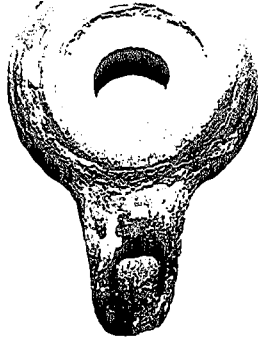
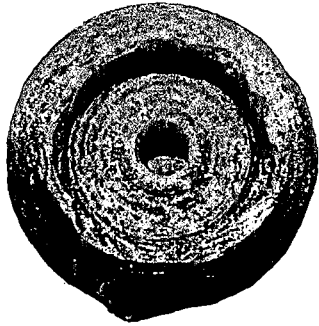
16

17

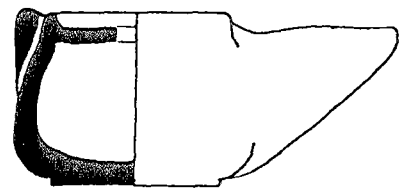
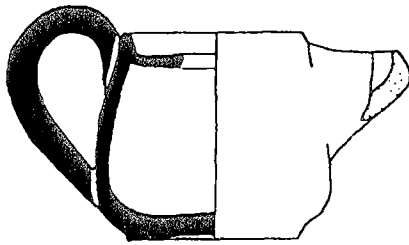
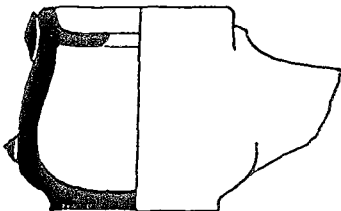
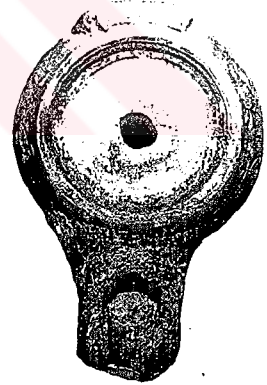
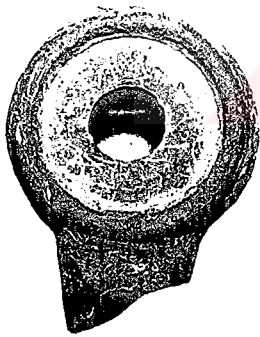
18

19

20

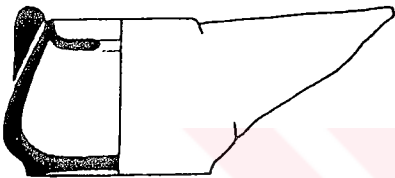
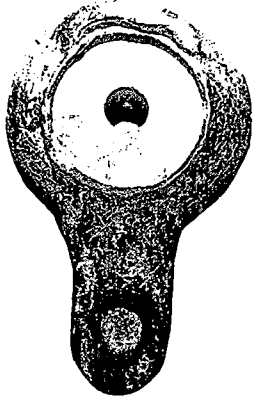
21

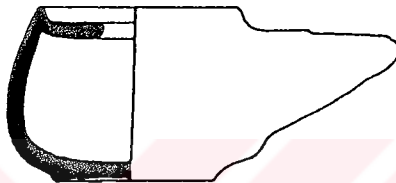
22

23

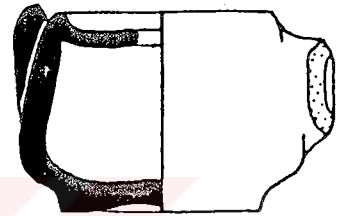
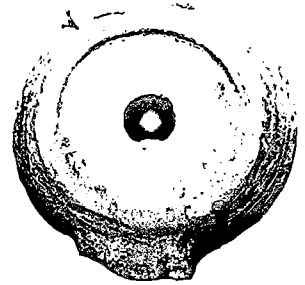
24

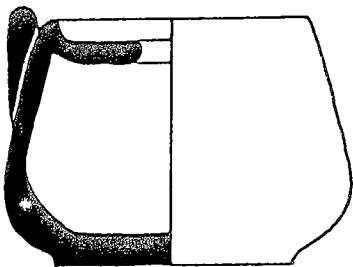
25

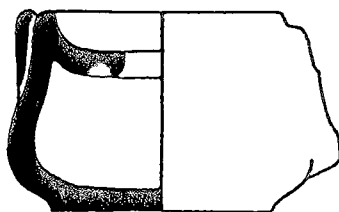
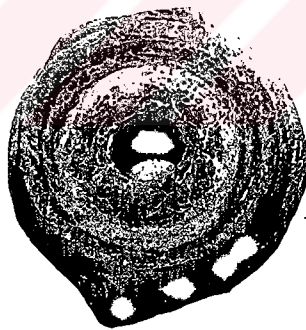
26

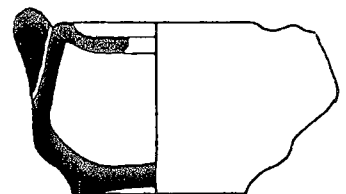
27

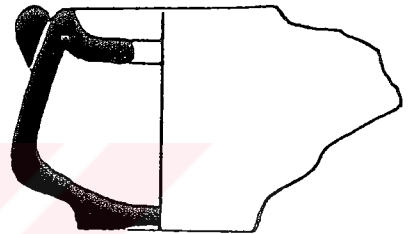
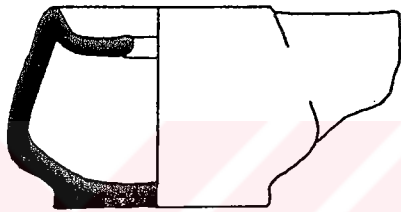
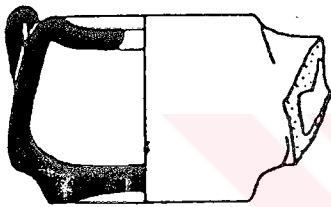
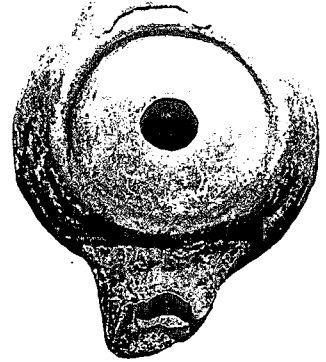
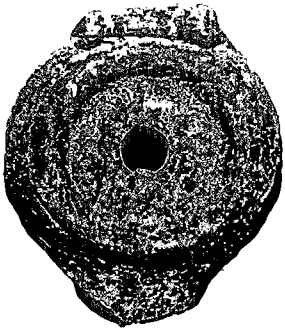
28

29

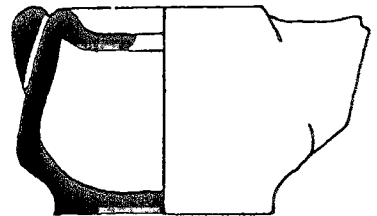
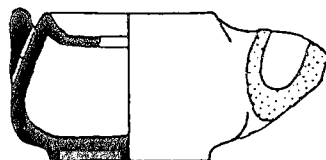
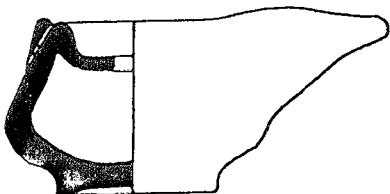
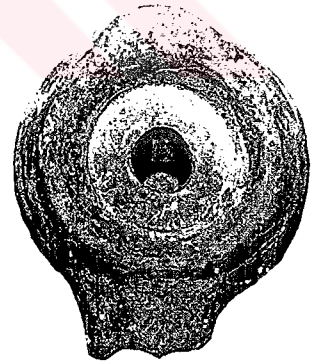
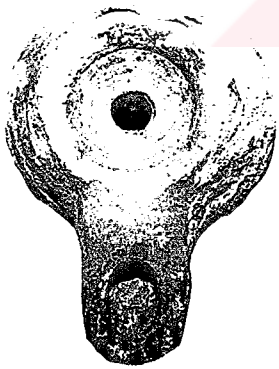
30

31

32

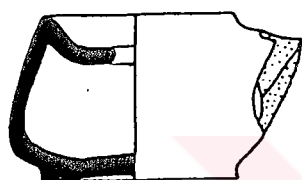
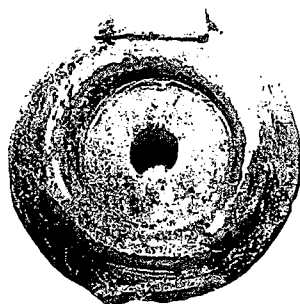
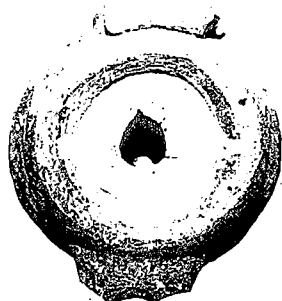
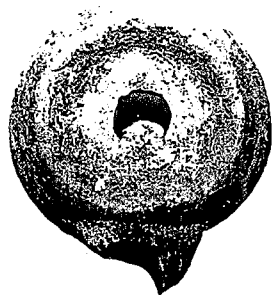
33

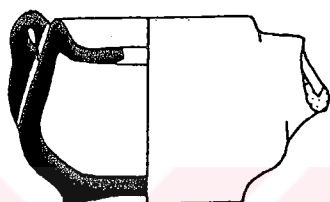
34

35

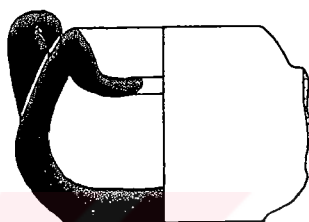
36

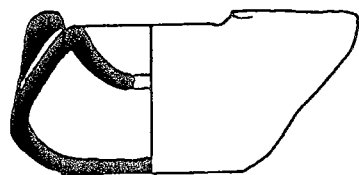
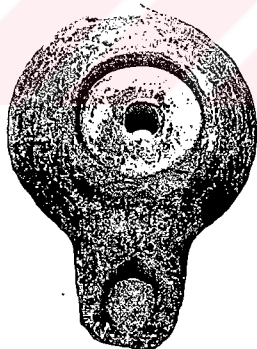
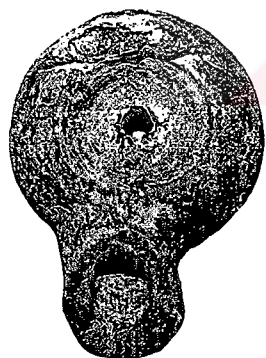
37

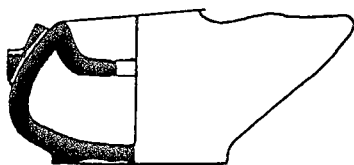
38

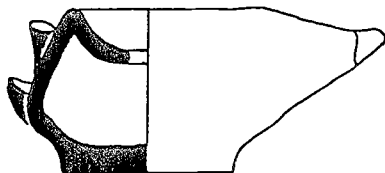
39

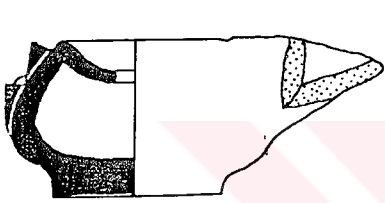
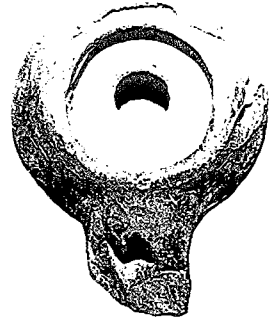
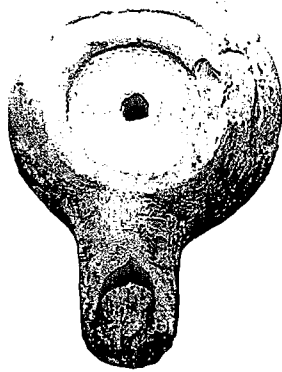
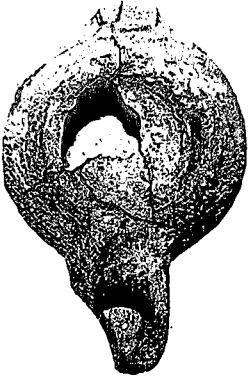
40

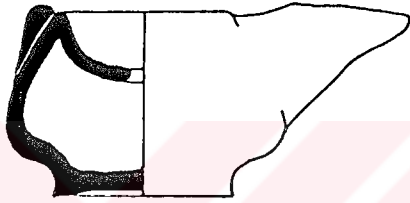
41

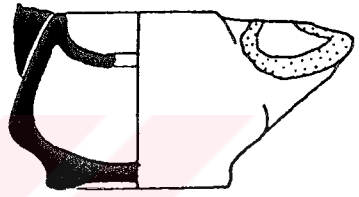
42

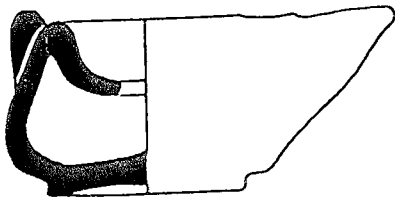
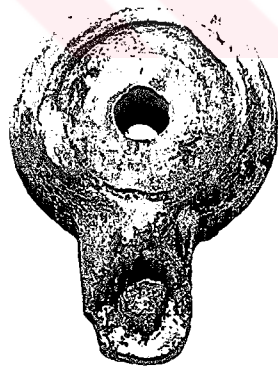
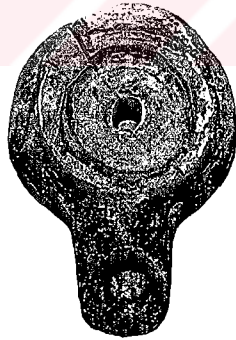
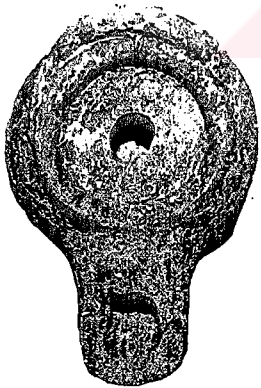
43

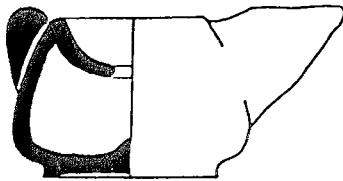
44

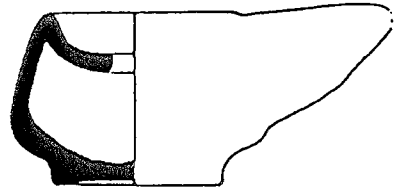
45

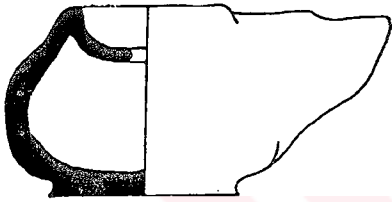
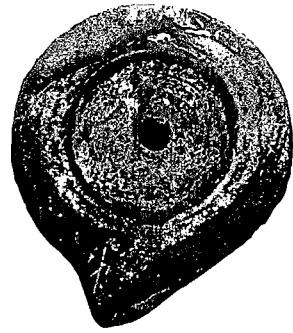
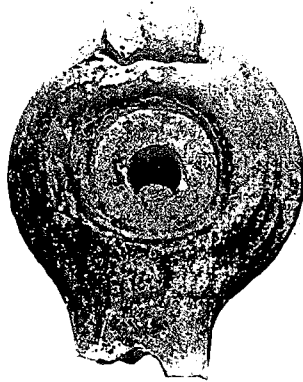
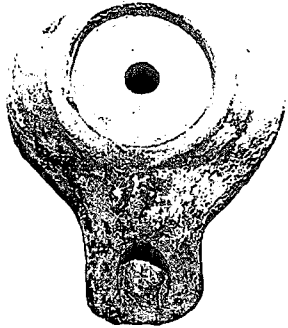
46

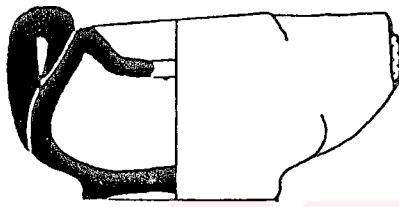
47

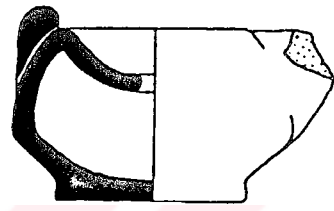
48

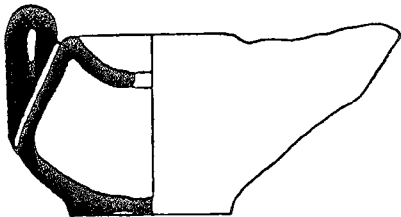
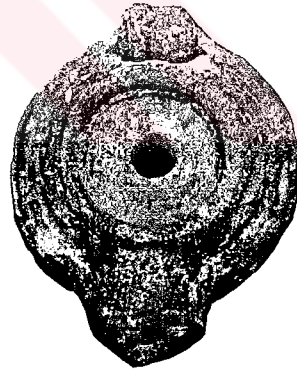
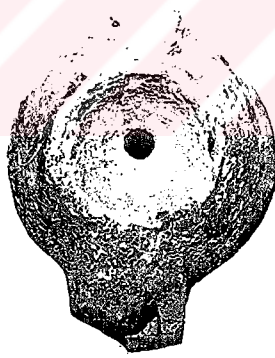
49

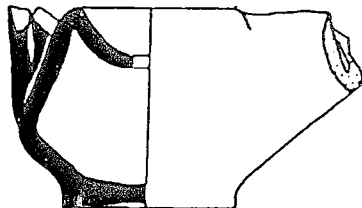
50

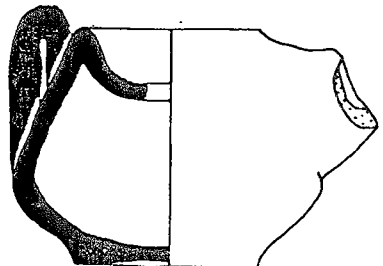
51

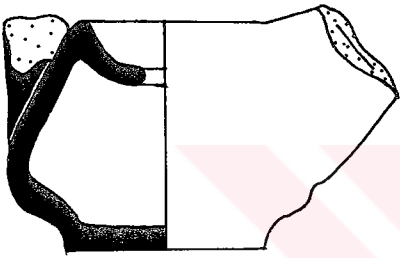
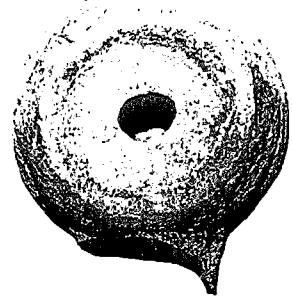
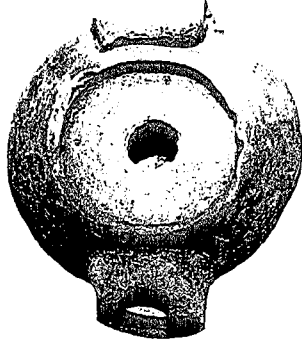
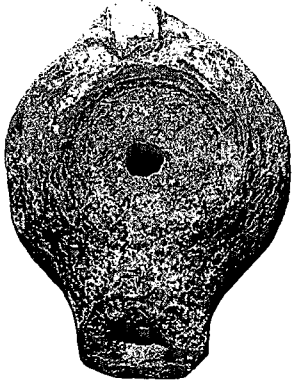
52

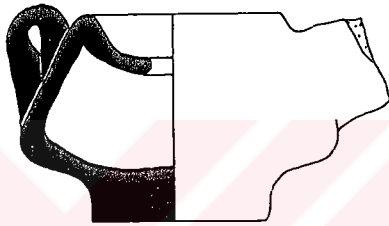
53

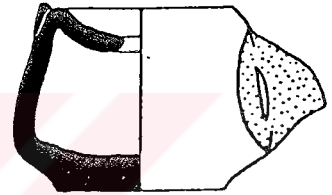
54

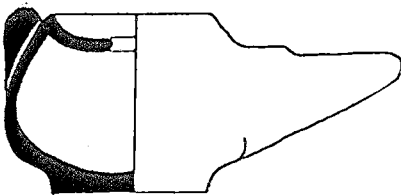
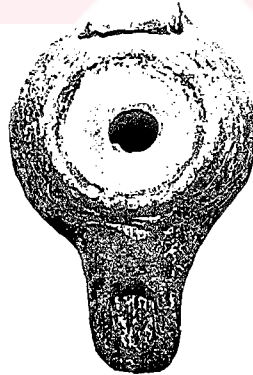
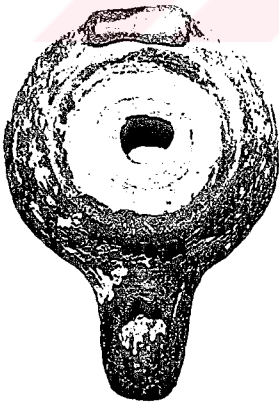
55

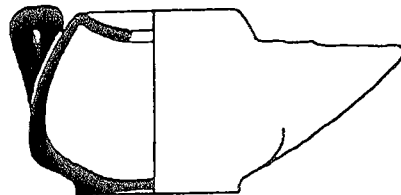
56

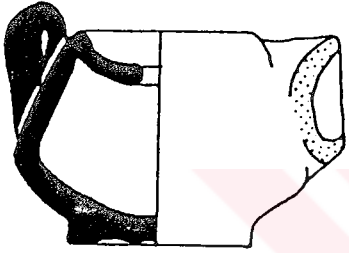
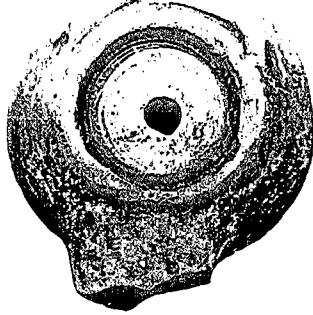
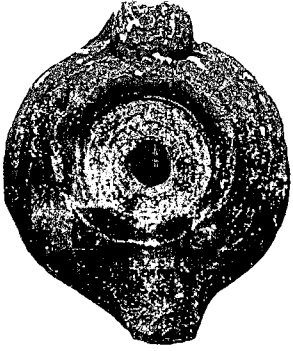
57

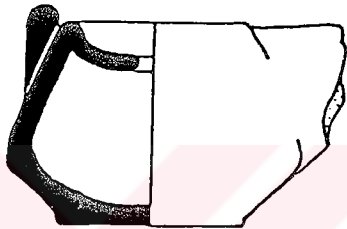
58

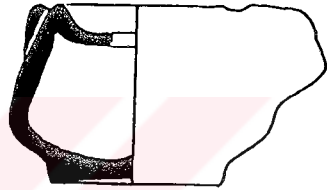
59

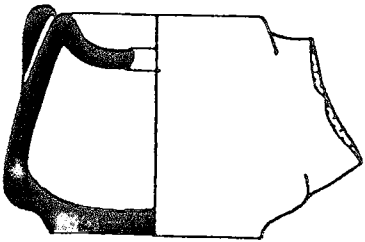
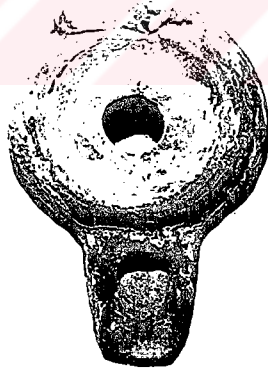
60

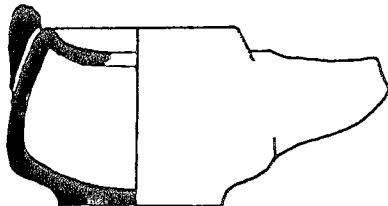
61

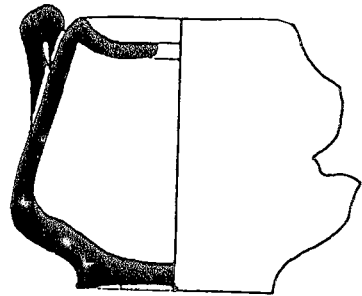
62

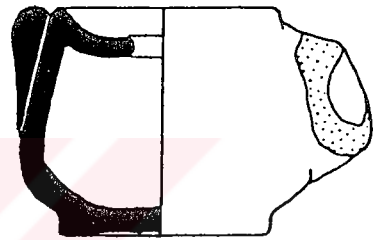
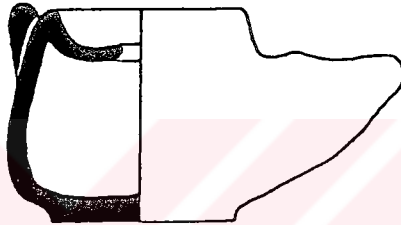
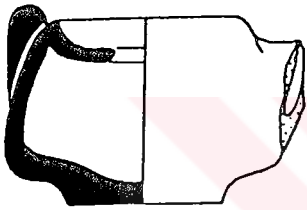
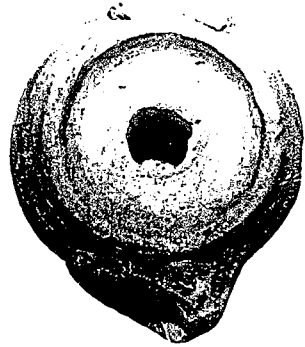
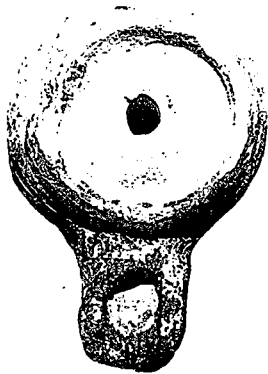
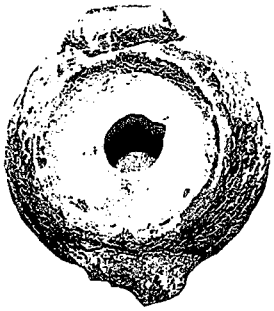
63

64

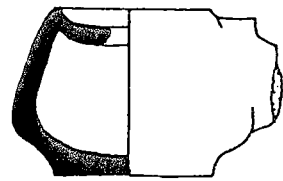
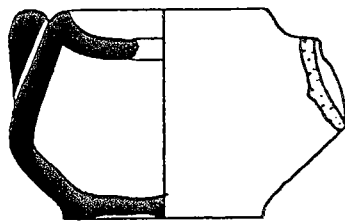
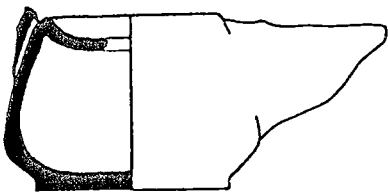
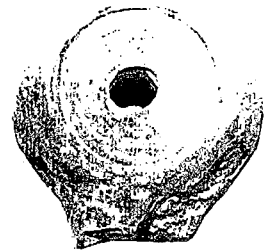
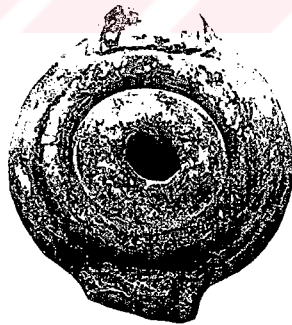
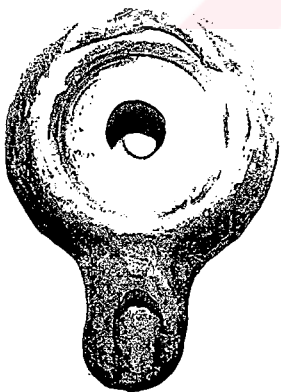
65

66

67

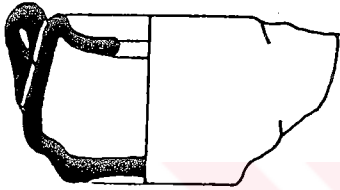
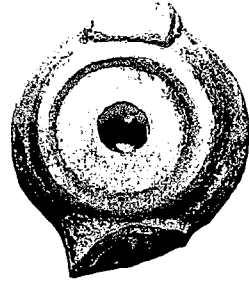
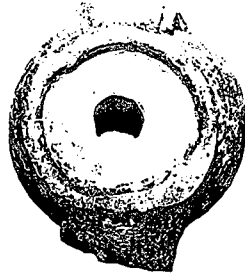
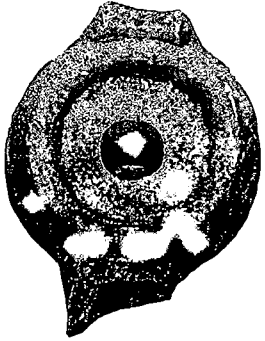
68

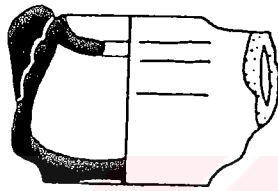
69

70

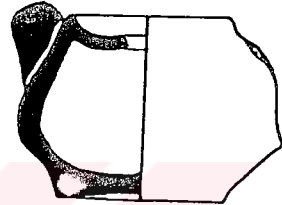
71

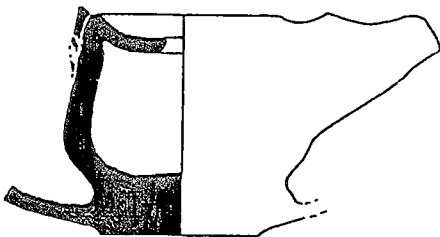
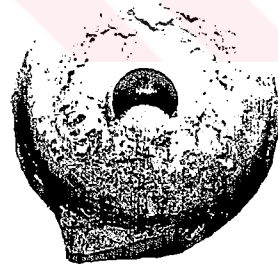
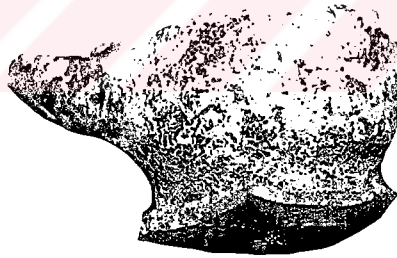
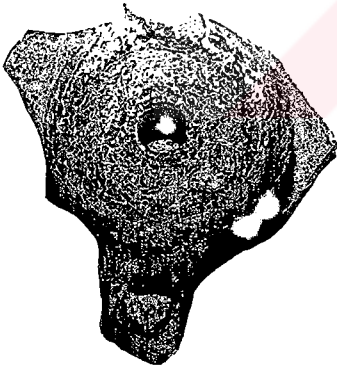
72

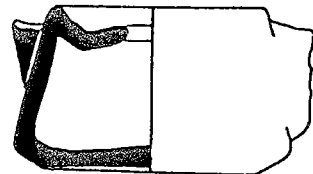
73

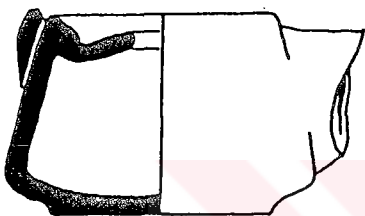
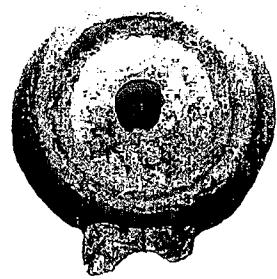
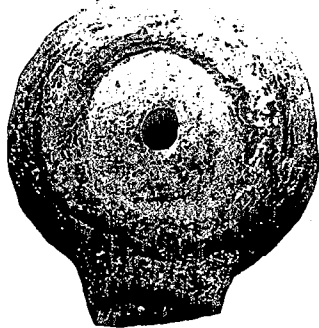
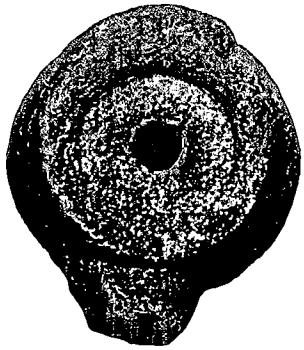
74

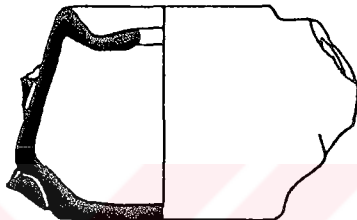
75

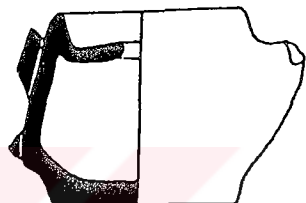
76

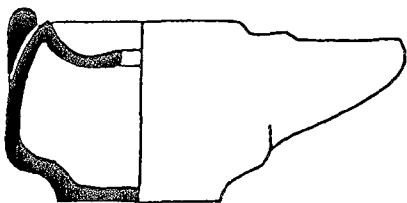
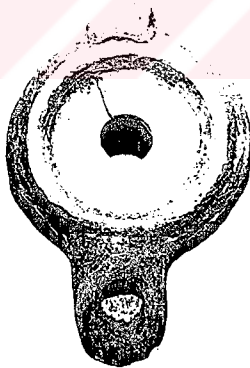
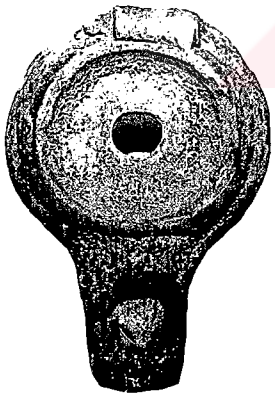
77

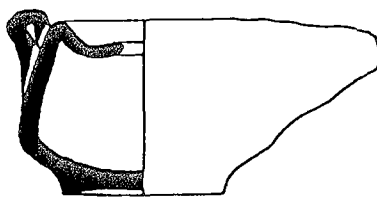
78

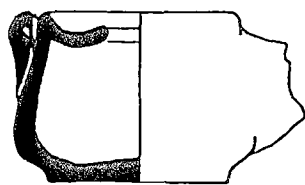
79

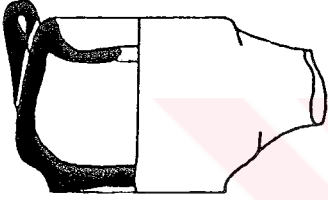
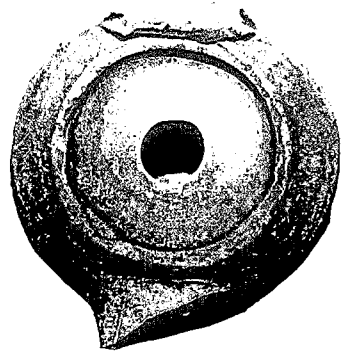
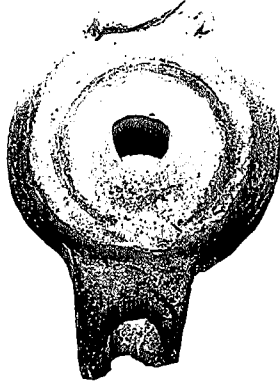
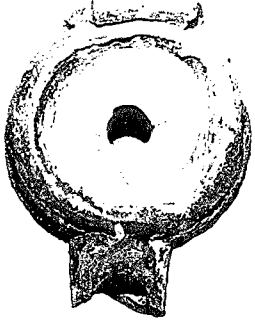
80

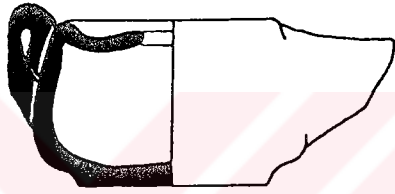
81

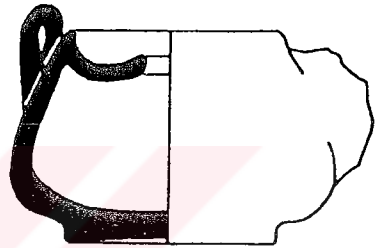
82

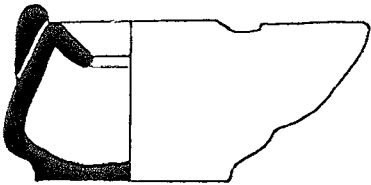
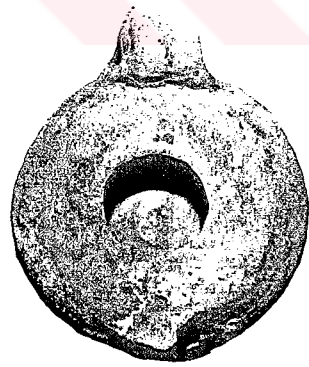
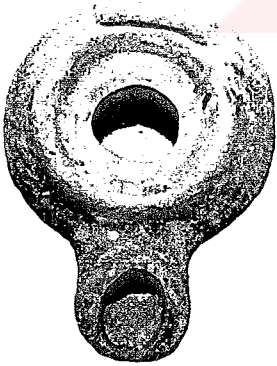
83

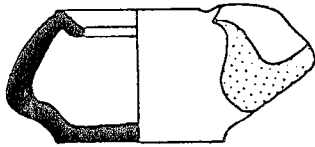
84

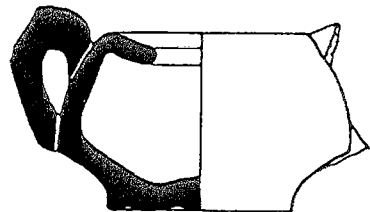
85

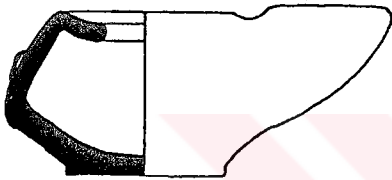
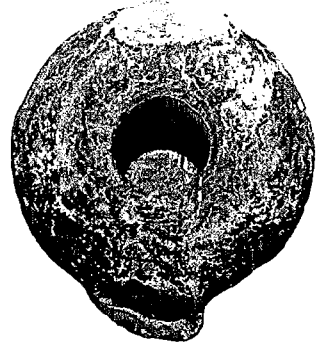
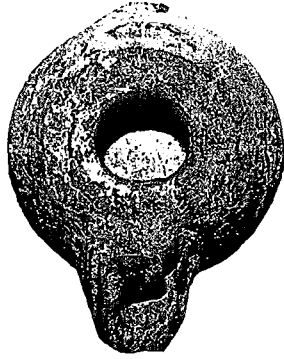
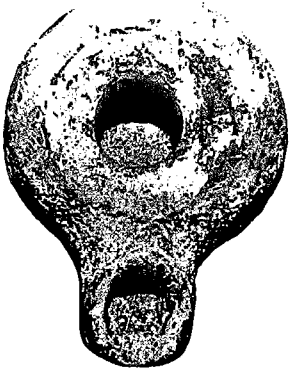
86

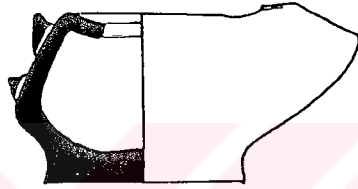
87

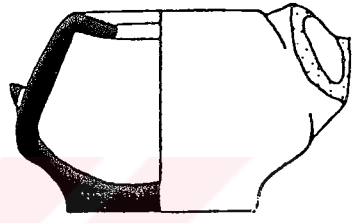
88

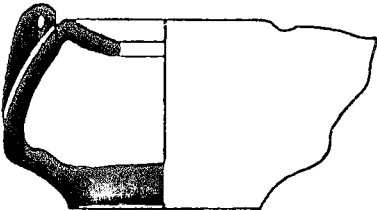
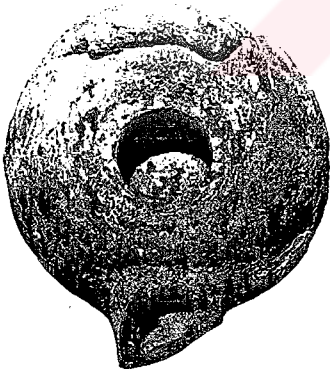
89

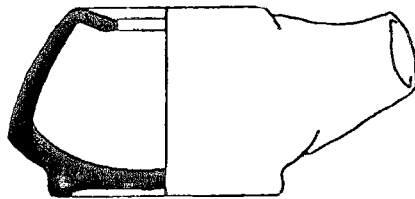
90

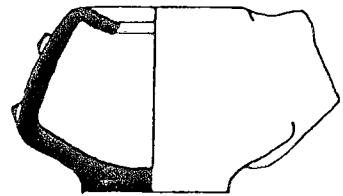
91

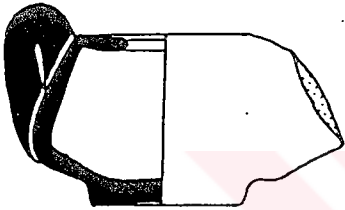
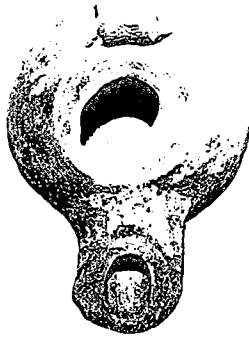
92

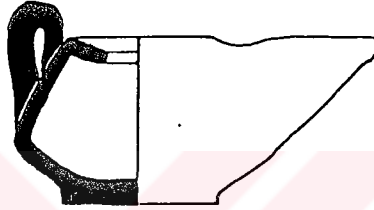
93

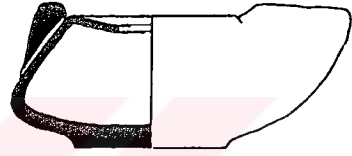
94

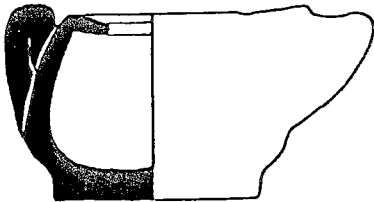
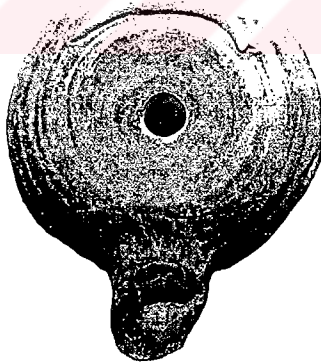
95

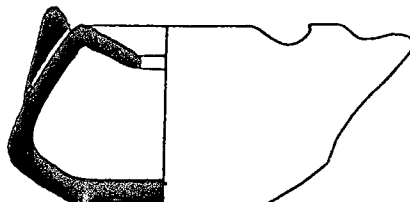
96

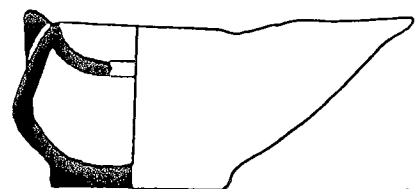
97

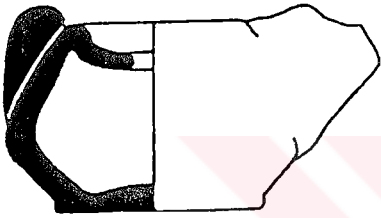
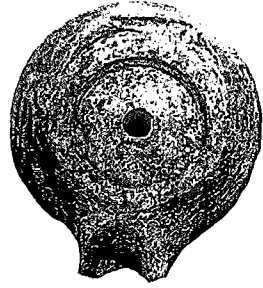
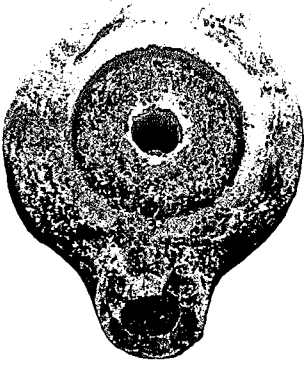
98

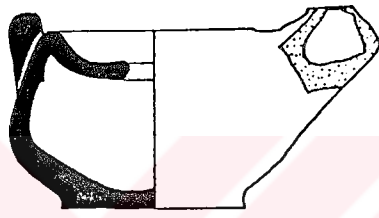
99

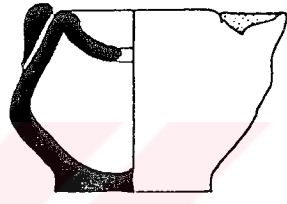
100

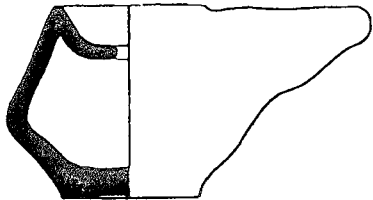
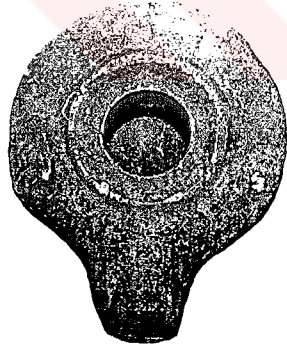
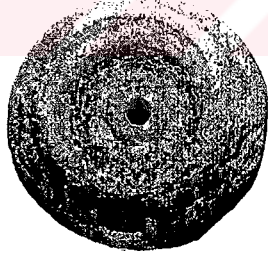
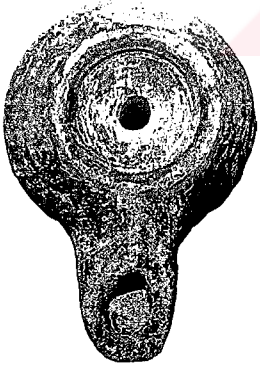
101

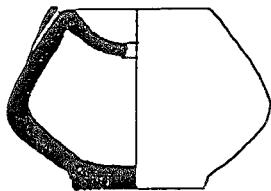
102

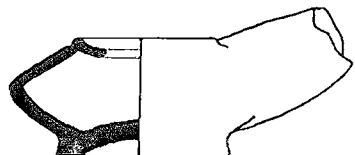
103

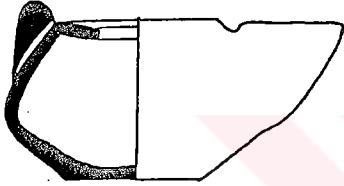
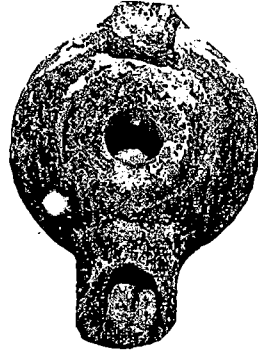
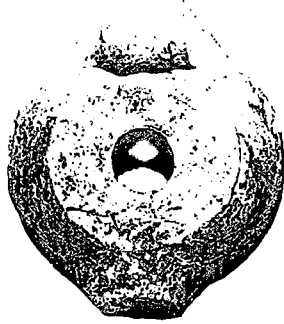
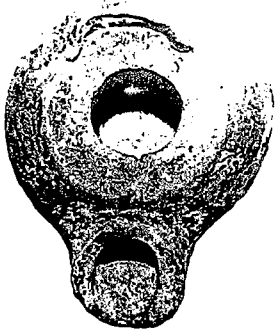
104

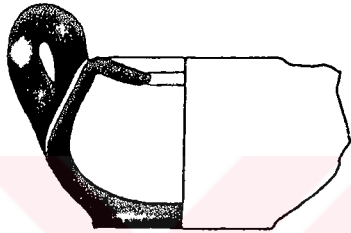
105

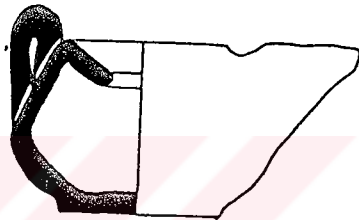
106

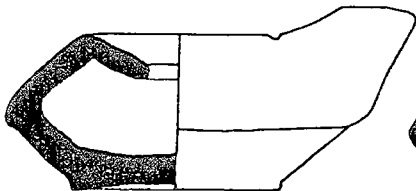
107

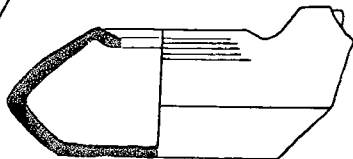
108

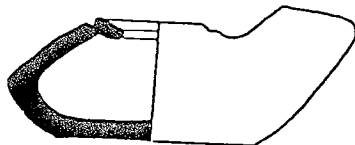
109

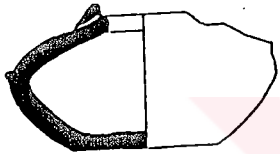
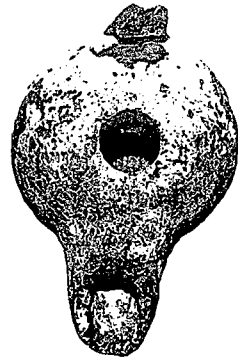
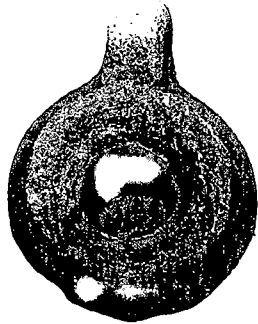
110

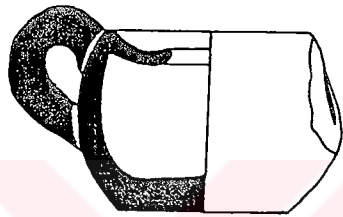
111

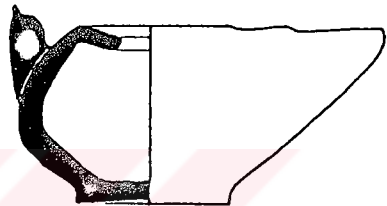
112

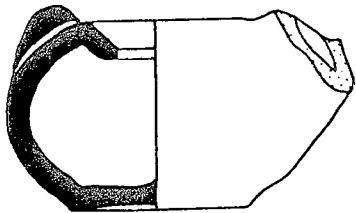
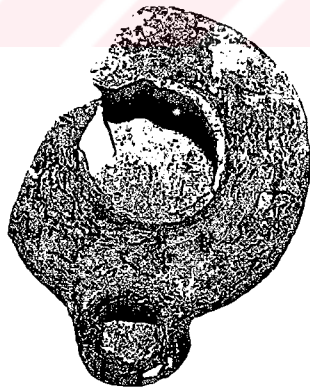
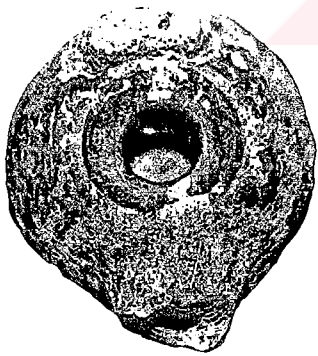
113

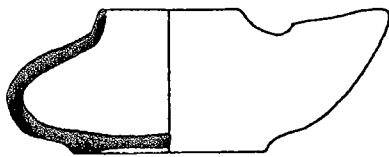
114

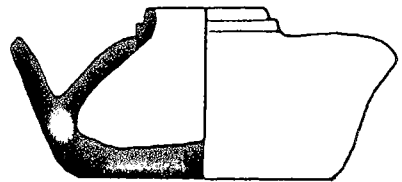
115

116

117

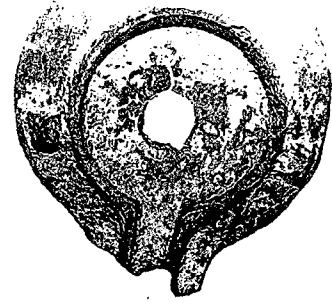
118

119

120

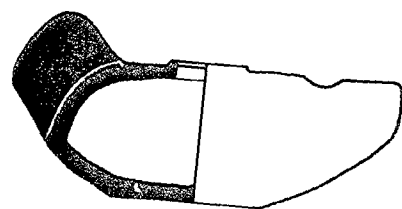
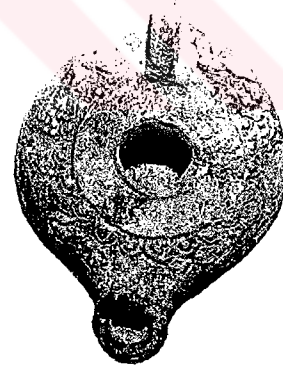
121

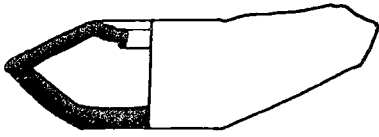
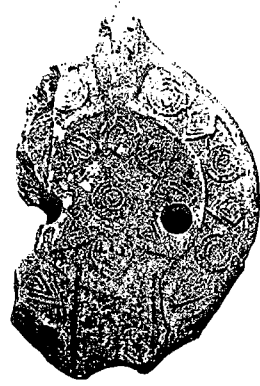
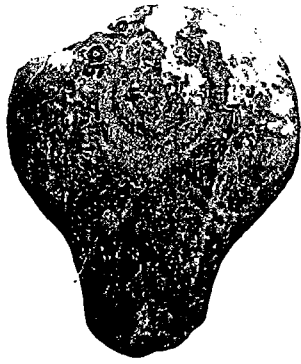
122

123

124

125

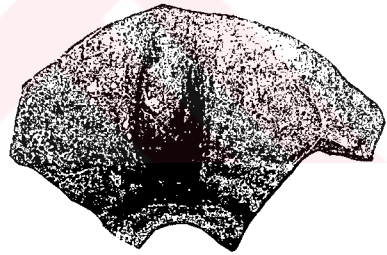
126

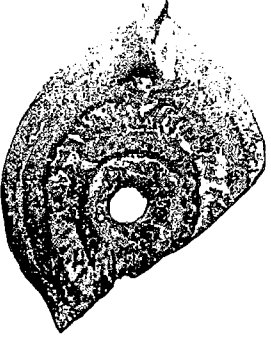
127

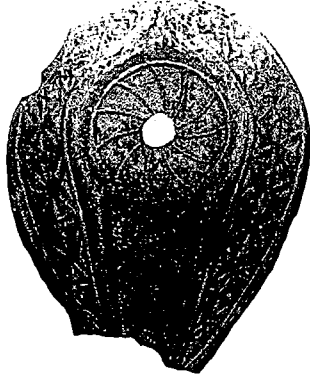
128

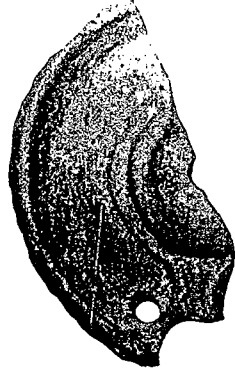
129

130

131

132

T.C. YÜKSEK ÖĞRETİM BAKANLIĞI
DOKÜMAN YAYIN MERKEZİ

LF

PERGE

0 50 100 200m

1400
1300
1200
1100
1000
900
800
700
600
500

1400
1300
1200
1100
1000
900
800
700
600
500

- A TİYATRO
B STADION
C HELLENİSTİK KENT KAPISI
C1 GEC DÖNEM KAPISI
C2 BATI KENT KAPISI
C3 DOĞU KENT KAPISI
D TAK
D1 TAK
D7 TAK
E AGORA VE YUVARLAK YAPI
F1 ANİTAL ÇESME
F2 ANİTAL ÇESME
F3 ANİTAL ÇESME
F4 ANİTAL ÇESME
G BAZİLİKA
G1 BAZİLİKA
G2 KİLİSE
G3 KAYA KİLİSESİ
G4 BİZANS VAPISI
H ANİTAL ÇİRS
I GÜNEY HAMAMI
I1 KUZAY HAMAMI
Ja SÜTUNLU CADE (K-G)
Jb SÜTUNLU CADE (D-B)
K AKROPOL
La ANTIK MEZARLIK (BATI)
Lb ANTIK MEZARLIK (DOĞU)
M SURLAR
M PALAYSTRA
O ANA KAVSAK
O1 MEYDAN
P ANIT
P1 ANIT
R SARNIÇLAR
S SUNAK
T ANIT
U ŞAPEL

1400
1300
1200
1100
1000
900
800
700
600
500

1400
1300
1200
1100
1000
900
800
700
600
500